

מדינת ישראל

נושא: תכניות עבודה
במס. 1.4.73

נושא משנה: ~~1.1.69~~ ~~1.4.73~~

1.1.69: כפר ח

1.4.73: סג'ר

תכניות עבודה במ.ע.צ.

שם

גל - 13 / 7118

מזהה פיזי:

167108

מס פריט:

142.0/1 - 43

מזהה לוגי:

28/08/2013

02-106-01-01-06

כתובת:

תיק מס'

ס' באדר ב' תשל"ג

2 באפריל 1973

✓ 1/4/6

אל : מר דב איזנברג, מהנדס מחוז הדרום, מע"צ

הגשת תכנית עבודה לשנת 1973/74

לקראת פגישתך הקרובה עם מנכ"ל המשרד, בהשתתפותי ובהשתתפות
הסגנים לכבישים לבניה, ובהמשך לשיחה שהיתה לי עם ועד עובדי מחוז הדרום
בהשתתפותך, ביום 29.3.73, אבקש להגיש לי את תכנית העבודה לשנת 1973/74.

ותכנית הכלול בצורה המפניחה את המידע הבא:

נבדוח בביצוע.

עבודות לתכנון ולביצוע.

עבודות שעליהן מקיימים דיון ראשוני ומקדים.

יש לציין את העבודות בנפרד בהחומי הקו הירוק, באיזור עזה, בסיני,
במרחב שלמה.

נא לרשום את החיקף המסוער של העבודה, זמן ביצוע, המשאבים וצורה
הביצוע וכל הערות רלבנטיות אחרות.

נא להעביר את כל החומר חוץ מספר פטים כך שיגיע לפשרי מבנין מועד.

בברכה,

מר גולן

מנהל ס.פ.צ.

1/13/2

for

כ"ו

1/4/6

טלסקס 562

09.30

שעה

21.3.73

י מ ע צ בע
מעצ תל-אביב

אל : מהנדס מחוז הדרום.

וועד העובדים פנה אלינו בבקשה לקבוע פגישה דחופה בקשר לעבודות הצפויות החל ב- 1.4.73.

הבינונו כי קיימת בעיה של חוסר אמצעים בהשוואה למשימות המתוכננות.

בדעתנו לקבוע פגישה משותפת אתך בימים הקרובים.

לקראת הפגישה דרושה לנו תוכנית עבודה מפורטת בציון האמצעים החסרים לדעתך.

24 שעות לאחר קבלת החומר נשתדל לתאם את הפגישה.

נא הודיענו בחוזר מתי נוכל לקבל המבוקש.

ב ב ר כ ה מ

ישראל זיו
סגן מנהל מע"צ (מינהל ואפסנאות)

29.3.73
900
לד"ר

מחוז הדרום

כ"ו 25.3.73

Handwritten signature and date: 6.4.73

562 0785 סל"ט (סר' יאק)

1/4/6

09.15 שעה 21.3.73

אל : מהנדס מחוז הדרום

וועד העובדים פנה אלינו בבקשה לקבוע פגישה דחופה בקשר לעבודות הצפויות החל ב-1.4.73.

הבינונו כי קיימת בעיה של חוסר אמצעים בהשוואה למשימות המתוכננות. בדעתנו לקבוע פגישה משותפת אתך בימים הקרובים. לקראת הפגישה דרושה לנו תוכנית עבודה מפורטת בציון האמצעים החסרים לדעתך.

24 שעות לאחר קבלת החומר נשחדל לתאם את הפגישה.

נא הודיענו בחוזר מתי נוכל לקבל המבוקש.

ב ב א ק ה

ישראל ז"ר

סגן מנהל מע"צ (מינהל ואספאות)

מדינת ישראל

משרד העבודה

מחלקת עבודות ציבוריות

המשרד הראשי

תל-אביב

מ. ג. (מ. ג. מ. ג.)

מ. ג. מ. ג.

מ. ג. מ. ג. 25/3/73

תאריך: באדר ב' תשל"ג
6 במרץ 1973

1/4/6

מספר

אל: מר מ. גולן-מנהל מ.ע.צ.
באמצעות מר גיל סגן מנהל מ"צ

מאת: א. רון

הנדון: משרד העבודה - תכנית חמש שנים 1972 - 1976

קקאתי בעיון את תכנית החומש של מ.ע.צ. במסגרת תכנית החומש של משרד העבודה והשחומפתי למקרא מספר נתונים - הריהם לפניך :-

- א. בעמוד 542 סכום היקף עבודות התכנון והפקוח
1. תכנון כולל 73.600 מיליון ל"י
  2. עבודות ייעוץ 0.750 " "
  3. עבודות תשתית 1.000 " "
  4. פקוח באחר 28.300 " "

א. בעמוד 543 - אני קורא כי את עבודות התכנון קריא - הונורר של 75.350 מליון ל"י שבוצעו ע"י אדריכלות, הנדסה, ביצוע, מכונות וחשמל יעשו 107 איש (בסיוע גורמי חוץ).
את הפקוח באחר קריא - הונורר של 28.300 מליון ל"י יבצעו 156 איש בסיוע גורמי חוץ.
כלומר היחס בין ל"י לאדם בתכנון (כולל כח אדם חוץ) הוא פי 4 יותר גבוה מאשר היחס בין ל"י לאדם בפקוח (כולל כח אדם חוץ) - וזה אומר דרשני.

- ב. דבר שני הוא מצבת כח אדם בתכנון
אדריכלות	48 איש
הנדסה	18 "
ביצוע	20 "
מכונות	23 "
וחשמל	
107 איש	

לפי כל מפתח וכל הגיון מזדקר קיפוחה הכולל של ההנדסה.
לדוגמא מחלקת הביצוע מקבלת 33% הונורר משכר המהנדס. מחלקת ההנדסה 67% כלומר יחס 1:2 אולם כח האדם בביצוע רב יותר (היה צריך להיות 40 איש בהנדסה).
כך אפשר להמשיך לגבי אדריכלות ומכונות וחשמל.
ברצוני לציין כי ההנדסה עוסקת בעשרות דברים בנוסף להונורר הרגיל שהיא מקבלת כונתי לייעוץ בתחום הבידוד האיטום והנקוד, כוונתי ללקיחת החלק הדומיננטי בעבודות תשתית, כוונתי לעבודות ייעוץ הנדסי למוסדות הממשלה ועוד.
לאור כל האמור לעיל אני תקווה כי ההנהלה תסיק את המסקנות לגבי תכנון מצבת כח האדם בעתיד.

ב ב ר כ ה

א. רון
מהנדס ראשי לבניה

העמק: מר זיו
מר שושני
מר סיגלר
מר רוקח
בניה

2/4/1

Handwritten notes and signatures at the top of the page.

ARTICLE II

Section 1

Section 2

Section 3

Section 4

Section 5

Section 6

Section 7

Section 8

Section 9

Section 10

Section 11

Section 12

Section 13

Section 14

Section 15

Section 16

Section 17

Section 18

Section 19

Section 20

Section 21

Section 22

Section 23

Section 24

Section 25

Section 26

Section 27

Section 28

Section 29

Section 30

Section 31

Section 32

Section 33

Section 34

Section 35

Section 36

Section 37

Section 38

Section 39

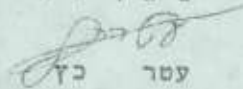
משרד העבודה
היחידה ליעל והדרכה

ר' באדר א' תשל"ג
8 בפברואר 1973

אל: א. ק. פ. ר.

מתכבד להעביר לך בזה, חוברת המסכמת את כנס מנהלי יחידות,
שרן כחכנית פעולות רב- שנתית ושהתקיים בכפר המכביה
בתאריך 28.12.72.

ב ב ר כ ה

עטר כץ

הממונה על היעל וההדרכה

SECRET REPORT
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
SECRET

TO: _____

SECRET REPORT TO THE DIRECTOR, NATIONAL SECURITY AGENCY, WASHINGTON, D.C., ON THE SUBJECT OF THE ACTIVITY OF THE [REDACTED] IN THE [REDACTED] AREA OF THE [REDACTED] COUNTRY OF [REDACTED].

SECRET
CONFIDENTIAL
NATIONAL SECURITY AGENCY

מדינת ישראל
משרד העבודה
לשכת המנהל הכללי

**הכנס השנתי החמישי
של
מנהלי יחידות במשרד העבודה**

תכנית פעולות רב-שנתית

מדינת ישראל
משרד העבודה
לשכת המנהל הכללי

**הכנס השנתי החמישי
של
מנהלי יחידות במשרד העבודה**

תכנית פעולות רב-שנתית

תוכן הענינים

<u>עמוד</u>	<u>התואר</u>	<u>השם</u>
1	מנהל הכללי	אריה גוראל
10	הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, הטכניון	פרופ' רפאל טריפון
19	רשם האגודות השיתופיות	יאיר יקיר
21	אחראית על תעסוקת נשים	זהר קרתי
24	מנהל אגף המדידות	ד"ר רון אדלר
26	שר העבודה	יוסף אלמוגי
36	מנהל מע"צ	מיכאל גולן
39	מנהל האגף להכשרה והשתלמות מקצועית	ישראל גורלניק
45	מנהל יחידת המיעוטים	יהושע חבושי
49	מנהל הראשות לתכנון כח אדם	דוד כץ
51	מנהל מחלקת הפקוח על העבודה	ידידיה אהרונסון
53	אחראי למיכון ומתכנן מערכות ראשי	יונה קליפר
55	סוציולוג להשמת נוער	יחיאל גוטמן
56	מרכז השתלמויות חו"ל	דוד סילורה
57	מנהל המרכז לתעסוקת אקדמאים, סניף חיפה	יצחק שמואלי
59	סגן המנהל הכללי והממונה על מינהל וארגון בשירות התעסוקה	ברוך חקלאי
62		דברי סיכום - מר אריה גוראל - המנכ"ל -

כנס מנהלי יחידות ביום כ"ג סבת חשל"ג/26 בדצמבר 1972

בנושא: תוכנית חמש שנים של משרד העבודה -

תכנית פעולות רב-שנתית

מר אריה גוראל:

אדוני השר, נציב שירות המדינה, גבירותי ורבותי, חברים לעבודה. מלא סיפוק אני פותח את הכנס לדיון בתכנית האב הראשונה של המשרד. התכנית מיועדת קודם כל לאנשי המשרד, לאלה הבאים עמו במגע יום-יומי ולכל המתעניין בפעולות משרד העבודה. עבדו עליה 5 צווחות וכמעט כל הסגל הבכיר הנוכח כאן, תוך כדי מילוי חפזים. לא היה לנו אף איש, שזו היתה משימתו הבלעדית. אין להניח שאיש מהחוץ או איש בעל משימה בלעדית מסוגל לעשות את זה. ודאי עדיף, שאלה החיים את הנושא בהווה, גם מתכננים את העתיד.

התכנית מבוססת על ההתפתחות הכלכלית של המדינה ועל המדיניות שגובשה על-ידי שר העבודה. שיטת הכנתה היא כהילהלן: קודם כל השתדלנו לתאר המצב הנוכחי בכל אחד מהנושאים המטופלים על-ידי המשרד. לאחר מכן השתדלנו לכסוח את הציפיות של המשק, של החברה, של האזרחים; הציפיות מהנושאים המטופלים על-ידנו, תוך מגמה להדביק את ההתפתחות בעתיד ולא לרדוף אחרי ההתפתחות, כדי למנוע היווצרות של פער זמן מתמיד.

הגדרנו את הבעיות וניסינו למצוא להם פתרונות במונחים כמותיים. הבעיות נותחו תוך גישה מערכתית בין-דיסציפלינארית והשתדלנו עד כמה שאפשר, להימנע מגישה צרה ומדרכים סלולות וידועות בלבד.

לבסוף, סיכמנו המטרות והיעדים, התווינו את האמצעים להשגת המטרות והכינונו חשתי סכנית מנהלית לצרכי כח האדם לרמותיו ולסוגיו, בענפים השונים, לציוד שיידרש ולדיוור שיידרש. אלה כלם נושאים, שאי אפשר ליצור אותם תוך זמן קצר, אלא הם יוחר בבחינת חוצאה של החליך, באשר ככל שחושבים ומגבשים דעות על הצרכים, כן ודאי יוחר שהכלים יהיו מוכנים במועד לבצע כל משימה בתחום פעולותינו ונימנע מהפתעות בלתי נעימות ומה שהן גוררות אחרי זה - תירוצים מדוע לא עושים ומדוע לא עושים טוב.

הרבה התלבטנו חוץ כדי ביסוס ועיבוד החומר. אני רק יכול לאמר, שגישתנו הייתה אולי בקורחית יותר משזר עשוי לבקר אותנו וניצלנו היטב את דעת אנשי השדה, אנשי המחוזות והממונים המחוזיים לצורך היזון חוזר וחוץ חתירה מתמדת לדיוק.

כמובן, אין לראות בתכנית הזו דבר מושלם. רחוק מזה, בעוד שנה, נתקן הדרוש תיקון, נחאס את עצמנו בנסיבות המתהוות, בחוץ שנתיים נעשה אותו הדבר ואולי אחרי שנים התכנית תהיה הרבה יותר טובה מאשר עתה, אבל לא רצינו לעכב את הוצאתה היום מבלי להשיג את השלמות ואתם יודעים את האימרה האנגלית, שיותר טוב הוא האויב של הטוב - "בטר איז דה אנמי אוף גוד", ועל כן הסתפקנו בטוב. אני מקוה, שאם נשכיל להפיק את האופטימום, הרי הזמן והמרץ שהושקעו בעבודה קזו, היו כדאיים בהחלט.

השאלה שהטרידה אותנו בכל אחת מהישיבות ואח כל אחד שעסק בנושא, האם ניתן להגיע לסדרי דיוק סבירים, בעיבוד תכנית מסוג זה בנסיבות המשתנות במדינתנו. התשובה שנחנו לעצמנו, שחכנית עם אלטרנטיבות לשנויים צפויים, חמיד עדיפה על אילתורים והחלטות תחת לחץ של זמן. במחשבה תחילה יש חמיד סכוי להחלטות טובות יותר ובכדי שנוכל להתאים את עצמנו לנסיבות המשתנות, דאגנו לפירוס ולהנמקת הבסיס עליו הגענו למסקנות ועם שנוי הנסיבות יקל עלינו לשנות ולהתאים החכנית בדרך המהירה ביותר. נושאים שאינם ניתנים לתכנון פיסי במונחים כמותיים, השתדלנו בנושאים כאלה להתוות הדרכים והאמצעים לקידומם.

החכלית של החכנית:

- א) קביעת פטרות ויעדים בנוסח הבהיר והמדויק ביותר שניתן לעשות זאת.
- ב) ביצוע צמוד ללוח זמנים.
- ג) ברירת דרכי ביצוע הטובים ביותר.
- ד) השגת אמצעים, שיאפשרו ביצוע אופטימאלי של המשימות והאמצעים, בכח אדם לרמותיו ולסוגיו, לדיור בהתאם לצרכים ולציווד.

ובכן, אח החשיבות של התכנית הייתי מחלק למספר גורמים. קודם כל לגבי המשק והחברה הישראלית. למשק - הדבר ברור. הכנת כח אדם, פיתוח כח אדם בהתאם לביקוש, הכנת תשתית בנושאים המטופלים על-ידינו אם זה במפוי ואם זה בכבישים ואם זה בדרכים. הדבר ברור, אבל יש לתכנית כזו גם השלכות רציניות על חיי החברה, כי הקצב, או הפער בין קצב השנויים המשקיים-טכנולוגיים לבין מוכנות החברה לקליטת השנויים האלה בצורה מודעת וממשית, הפער הזה מהווה מוקד לתגובות חדות, לפעמים עד כדי משברים שאנחנו נוכחים בהם מדי פעם. מחשבה מוקדמת לסגירת הפער ופעולה בהתאם לה, עשויה למנוע חסיסות חברתיות רציניות.

ודבר משרדי פנימי, אבל לא פחות חשוב מזה - בחמשת השנים הקרובות יוציא המשרד על כל שלוחותיו מעל ל-300 מליון לירות לפיתוח כח האדם. הידע המדוייק, לאן שהכסף הזה מוצא, הדאגה שיופק המירב מכל לירה מושקעת הוא מחובתנו ומענייני הראשוניים. התכנית הזו נותנת לנו תמונה ברורה יותר לקליעה למטרה גם בתחום זה.

כלפי חוץ, עם הגשת התכנית, אנחנו חושפים את עצמנו לבקורת ואנחנו מעוניינים בכך. א) תהיה בקורת קונסטרוקטיבית, השגות רציניות, הערות חיוביות - אנחנו לגמרי פתוחים לקליטתם ולתיקון עצמנו. ב) אפשר לנו לבסס יותר החביעות התקציביות שלנו.

כלפי פנים, חשיבות התכנית היא במספר תחומים:

א) הכנת כלי ביצוע נאותים לביצוע המשימות שייקבעו על-ידי הדרג המדיני.

ב) הכנון הביצוע על-ידי כל מנהל, תוך מניעת מאמץ יתר או חסר, כלומר במילים אחרות, למניעת בזבז ער כמה שאפשר.

ג) כל מנהל שיתעניין בתכנית כולה, ימנע ממנו הרגשות חסכול נוסח: מה אני בורג במכונה הקטנה, אלא הוא יראה את מקומו הנכון ואת תרומתו החשובה למערכת כולה, משום שהוא יהיה מודע לתכליתיות מעשיו.

ד) הפצת היעדים והחומר העשיר שרוכז בתכנית מניחה יסוד לתקוה, שהמנהלים שיתענינו בה, שודאי יקראו אותה, יתעוררו בהם רעיונות ויוזמות לשיפורים. כך נהווה למעשה תשתית מעודכנת של פעולת המשרד.

ה) נושא אשר בו תועלת, שקשה להפריז בחשיבותה, תוך כדי הדיונים, במשך השנתיים האחרונות נהווה תקשורת משופרת בתוך הסגל הבכיר, תקשורת פנימית משופרת; נוצרה שפה משותפת חד-משמעית, מובנת והיא נותנת את אותותיה בכל הדיונים, בכל פעולות המשרד. לדוגמה, השנה, כשרנו מנהלי יחידות על התקציבים, יכולנו לקצר

את הדיון. במקום דיונים של שעות, יכולנו לעשות זאת תוך דקות, כי המגמות היו לגמרי ברורות ונהירות. ובסוף, היחרון החשוב - נחשף מידע מאד משמעותי לפעולות המשרד. עצם הדבר, שנעצרנו לרגע מהפעולה השוטפת, השיגרתית ואמרנו: בסדר, לאן אנחנו רוצים? ולצורך זה היינו צריכים לתאר המצב והצרכים. גילינו מספר דברים, שאני עוד אגע בהם, שאחרת ספק אם היינו עונים למה שהציבור מצפה מאיתנו, אם כי זה היה מחגלה רק בעוד מספר שנים.

ישום התכנית - אנחנו מקוים לישמה כהלכה. קבענו איש מיוחד, שזו תהיה דאגתו, לעקוב אחרי ביצוע עד כמה שאפשר בהתאם לתכנית. קיבצנו מסקנות ארגוניות ותקציביות. נכון, בצדק יגידו: יפה, אחס כתבתם לעצמכם שנה טובה; אחס רוצים כך וכך כספים. ספק אם המדינה חוכל להיענות לכך; ספק אם האוצר יוכל להיענות לכך. - זה נכון, אבל כל מה שיקרה אז, שהתכנית במקום שתחתיים ב-76, היא תחתיים ב-77 או ב-78 אפילו. כלומר, נשחק על ציר הזמן ולא במהות העניינים, כך שהתכנית הזו לא רק שאנחנו חושפים את עצמנו לבקורת ולהשגות, אלא היא גם מהווה הנמקה, לדעתי משכנעת, לתביעותינו התקציביות ואני רוצה כאן להדגים במה זה מחבטא.

סך-התקציב המקובץ, המצרפי לחמשת השנים האלה יגדל ב-97%, או קצת פחות מ-20% לשנה - שער יותר קטן מאשר עלינו בשנה זו. אבל מענינת החלוקה: הלשכה הראשית, כלומר כל נושא המינהל וההסברה, כל החלק הארגוני יגדל ב-34% או ממוצע של פחות מ-7% לשנה.

הטיפול בקשיים יקטן ב-26%, או פחות 5% לשנה. נושאי העסקוקה יגדלו ב-23%, או בפחות מ-5% לשנה בממוצע. הכוונה לערי פיתוח תגדל ב-44%, או ב-9% בממוצע לשנה. פעולות ההכשרה המקצועית לענפיה תגדל ב-98%, או בפחות מ-20% לשנה. פעולות העידוד לתעסוקה נשים, ביחוד הקמת מעונות, תגדל ב-133%, או ב-26.6% לשנה. פעולות מע"צ השוטפות, לא הפיתוח, יגדלו רק ב-30%, או ב-6% בממוצע לשנה. לעומת זאת הבטיחות, מסיבות מובנות שלא אחעכב עליהן עכשיו, לפי הצעתנו תוך החומש צריכה לגדול פי 10, ב-1,000%, או בממוצע ב-200% לשנה, אם אנחנו אמנם רוצים להיענות לכל צרכי הבטיחות בדרכים, שהמדינה זקוקה להם.

מהמספרים האלה מוכח בעליל, כי הגידול הרב מופנה לחלק האופרטיבי, למשימות שיש לנו לבצע. לעומת זאת, החלק של הקשישים הוקטן, בעקבות המדיניות של פרודוקטיביזציה מירבית של כח אדם במשק ומשימות כגון עידוד נשים לעבודה תגדל בצורה ניכרת מאד. הוא הדין עם הכוונת בני הערים הגדולות לעיריות הפיתוח. לעומת זאת, בתחום המינהלי משרדי, הגידול התקציבי מואט ביותר. אם יורשה לי לאמר, אולי ניתן לראות בזה מגמה ליעול עצמי.

ארגון המשרד כולו למעשה יסוב לפי תכנית הזו סביב הפעלת המחשב העצמי, אשר ישמש גם כאמצעי למעקב אחרי תכנית זו, למעקב תקציבי תמחירני, להשוואה מתמדת של ההוצאות התקציביות לביצוע הפיסי, לפיקוח יעיל יותר על החוקים עליהם אמור המשרד לפקח ובעיקר לזרימה הדדית של מידע בין יחידות משקיות ולהיזון חוזר מהביצוע מבעוד מועד וכאן אולי חשיבות המחשב, נוסף להפיכתו לכלי מנהלתי ממדרגה ראשונה, לניתוח ולקבלת החלטות וכמובן, לריכוז נתונים ותחזיות ולתכנון הביצוע.

היסוד של המיכון, של המחשב יהיו שני קבצים - קובץ של כלל המפעלים בארץ וקובץ של כלל כח העבודה בארץ ויעקוב אחר השנויים בשניהם.

עכשיו יש לנו שורה של משימות אופרטיביות, הנמצאות בהכנה, כגון: מידע תמחירני וחשבונאי - אנחנו חייבים לדעת מה המחיר של כל פעולה הנעשית על-ידנו, מידת כדאיותה, אפשרויות ליעולה. המיכון יאפשר לנו זאת. הפעלה משופרת יותר, טובה יותר של כח אדם לשעת חרום; הכנת קובץ של הסכמים קיבוציים, שגם רבים בחוץ מתעניינים בהם; נסיון להשגח מידע מירבי על מקרי חאונות בעבודה, ניתוחם, עיבודם והסקת מסקנות מתאימות; השמה ממוכנת - עוד אתעכב על זה אחר-כך. כמובן, הרחבת התכנון ההנדסי והגיאודטי, שכבר עכשיו מנצלים היטב את המיכון ונתונים וזרימת נתונים עדכניים לעזר המנהל. לצורך זה אנחנו כבר משיגים השנה, עוד בשנה תקציבית זו, מסוף אחד ובשנה הבאה מסוף שני עם הפעלה מרחוק, שנוכל לנצל אותו במועד, במהרה, כדי לקבל הנתונים הדרושים.

אסתפק רק בכמה דוגמאות להמחשת חשיבות הממצאים, שהגענו אליהם תוך כדי עיבוד תכנית החומש כפי שהזכרתי אותם קודם. ב-1976, לפי תכנית משרד מסחר ותעשייה והרשות לתכנון כלכלי, אמור המשק התעשייתי להיזדקק ל-235 אלף בעלי מקצוע. אני מדבר רק על בעלי-

מקצוע, לא על כלל העובדים בתעשייה. דבר, שידרש חוספת של כ-52 אלף בעלי מקצוע נטו, עם הפרישה, עם הנשירה למיניה, פירוש הדבר שנצטרך להכין 125 אלף בעלי מקצוע. מזה אמורים להגיע 20 אלף מהעליה ו-33 אלף מהמערך המשרדי לרבות זה של משרד החינוך. היינו, יחסו לנו 72 אלף בעלי מקצוע. פירוש הדבר הוא אחד ויחידי קצר - אנחנו חייבים לשלש את התפוקה שלנו של בעלי מקצוע במרכזי ההכשרה תוך התקופה הזו כדי לספק את צרכי המשק.

התקציב הדרוש לכך מסתכם ב-35 מליון לירות. הנכון, שאנחנו הכפלנו השנה את תקציב הפיתוח של אגף ההכשרה, ממש הכפלנו אותו, אבל נכון גם שקיבלנו החצי ממה שדרוש לפי התכנית הזו. טוב גם להיווכח שיש נושאים שאנחנו פועלים בקצב הנכון, כגון הדרכת ההנדסאים והטכנאים. ב-76 יזדקק המשק ל-30 אלף הנדסאים וטכנאים, כלומר 12 אלף נוסף למה שקיימים עכשיו. יחד עם המוסדות האחרים הם יוכנו, יוכנו בדיוק. אז טוב לדעת א) שאיננו גורמים להיצע עודף על הביקוש. ב) שלא יחסרו בעלי מקצוע ברמה זו. שניהם טוב לדעת.

בתחום ההשתלמויות אנחנו מחוכננים להשתלמויות של 10% מכלל העובדים. כלומר פדי שנה יוכל להשתלם כל עובד עשירי. נראה לנו, שלעת עתה, ברמת פיתוח המשק, מספק בהחלט.

הזרוע להכוון מקצועי תתפרש תוך החומש לכל רחבי הארץ, כלומר תמלא מה שחסר עכשיו - הנגב והצפון; תכלול יעוץ לכל בני הנוער - משימה חשובה מאד ותוכל גם לשפל ביעוץ חוזר לאלה שרוצים להסב מקצוע או זקוקים ליעוץ חוזר.

דוגמה אחרת של חשיבות, להגיע למונחים כמוחיים, זו ההכוונה לערי פיתוח. עד סוף החומש, עד 76, אנחנו נוכל להעביר 14,000 משפחות ערים לערי פיתוח, במקום 1,000 - 1,500 המועברות כעת לשנה. מדי שנה נעלה ב-500 - 1,000 משפחות, אבל כעת כבר היינו יכולים להעביר הרבה יותר מאשר מועברים. זה לא נעשה בגלל חוסר דיור. דיור לא נבנה תוך יום. בכדי להשיג את הדיור הזה, חייבים כבר לאמר מה נרצה בעוד מספר שנים ואמנם אמרנו למשרדים, שאנחנו מחאמים איתם ובמיוחד למשרד השיכון: כך וכך נרצה דירות בכל אחת מהשנים הבאות.

דוגמה או שתי דוגמאות לנושאים המטופלים על-ידנו ושלא יכולנו לחרגם אותם למנוחים כמותיים. אחת - שירות התעסוקה. פונקציה של ההתפתחות של גידול כח העבודה, של התפתחות המשק, אבל קבענו שמה את דרכי קידום אופן ביצוע התפקידים ואמרנו שוב: השירות מתארגן - הוא מתארגן למעשה כבר - סביב ההשמה הממוכנת, סביב הסיווג של הביקוש וההיצע, שיעשה על-ידי מחשב, יבוקר על-ידו והמינהלה גם תוכל לשלוט על כל המהלכים באמצעותו. אבל זה בדיעבד ישנה את האופי של עבודת השירות, כי אותם האנשים שיטפלו בהשמה, יצטרכו להפנות את מרצם לטיפול אינדיבידואלי יותר עם הפונים אליהם, להרמת הנורמות של הטיפול, יותר ליעוץ תעסוקתי, יותר הפנית מרץ לקשי סידור, יותר הפנית מרץ לקבוצות שבתקופות, בעידנים שונים הן הקבוצות הפרובלמטיות. כמובן, שזה יגרור אחריו אופי שונה מאשר הקיים כיום.

בחחום תעסוקת נשים, בהתאם למדיניות השר, אנחנו רוצים להתקרב לאחוז השתתפות הנשים בעבודה כמקובל בארצות מחועשות, מפותחות וב-76 קבענו לעצמנו יעד להגיע לשיעור השתתפות נשים של 35% במקום 32.1% כיום, או תוספת 75 אלף נשים עובדות. לצורך זה נגדיל את התפוסה של הפעוטונים ב-8,500 יחידות - דבר, המצריך גם כן כ-40 מליון לירות או כ-10 מליון לירות לשנה וזה בהישג ידינו.

בחחום אחר, שאין בו מונחים כמותיים, אלא אפשר להכין כלים ליעול הטיפול, הוא חחום יחסי עבודה, שקבענו שמה רק הגדרת תכניות מהותיות ובהתאם למדיניות שר העבודה נרחיב את הפעולות לפיתוח הרבות יחסי עבודה, ביזום מחקרים לפיתוח מודלים משופרים ביחסי עבודה. אני אומר אותם בטלגראפית, אבל מאחוריהם תכנית יותר מפורטת. במחלקות ההנדסיות, כמו מדידות, אנחנו פועלים לרוב לפי קצב המוכתב לא על-ידינו אלא על-ידי גורמים אחרים, הן בטיב התוצרת והן בקצב הפקתה ולנו נותרה רק אפשרות אחת - להכין ציוד מתוחכם מתאים ולהדריך כח אדם, שיוכל להפעיל את הציוד המתוחכם הזה. זאת עשינו. יתר על כן, תוך כדי תאור המצב הנוכחי בעיבוד תכנית החומש, נוכחנו, שהמפוי הקדאסטרי של המדינה, כלומר רישום הקרקעות, רישום המקרקעין לצרכים האזרחיים, צרכי בניין ואחרים, עשוי להסתיים לפי הפעולות בקצב הנוכחי, בקצב שהורגלנו לו בשנים האחרונות, אחרי 25 שנה. לא יכולנו להשלים עם התאריך הזה וקבענו לעצמנו יעד - 10 שנים. מונחה ועדה; לא חיכינו עד סוף כל הדיונים; מונחה ועדה ואנחנו מכינים אמצעים כדי להכין את המפוי הזה תוך 10 שנים ולא 25 שנה.

אני חושב, יתרון חשוב של עצם הדיון בתכנית החומש.

מע"צ חוציא במשך החומש הקרוב בליון ו-600 מליון לירות, כלומר הפעיל עבודות בהיקף זה. מזה, מעל ל-500 מליון לירות לכבישים, שוב, דבר בהישג ידינו. כבר לשנת 73 קיבלנו את החמישית הדרושה לנו לביצוע תכנית זו, לרבות אותם הכבישים המיועדים - 56 קילומטר כבישים חדשים המיועדים למיעוטים.

גידול מספר העובדים קטן ביותר, בהתאם למשימות. בממוצע רק כ-4% לשנה. לעומת זאת, הרגשנו וראינו שיש לנו צורך דחוף בסכנאי ומהנדסי דרכים ואמנם פתחנו מגמה כזו בבחי-ספר שלנו.

כלל כח האדם למשרד יגדל בקצב לא רב לפי התכנית הזו, בממוצע של 6% לשנה, במיוחד לאותן היחידות שדיברנו עליהן, שהן צריכות להגביר מאד את קצב פעולתן האופרטיבי ולא מדובר בעוד אנשי מנהל, אלא בעיקר בעוד עובדי שדה.

תקציב הפיתוח הכולל, כולל הכשרה, מעונות, כבישים, יהיה ב-76 רק ב-50% יותר מאשר היום. אגב, כל המספרים שאני מזכיר, התקציבים, הם במחירים של היום.

את הדיור אנחנו צריכים להחליף מ-2,091 חדש ל-3,085 חדר. שוב, רוב רובם במחוזות, קצת גם בהנהלה, אבל רוב רובם במחוזות.

לסיום, אני רוצה לאמר כי התכנית הוכנה על-ידי מאמץ מחשבתי רב, תוך כדי עבודה שוטפת במשך יותר משנתיים, ללא זרקורים וללא הזכרה כלפי חוץ, שתכנית כזו מעובדת. השתדלנו לשלב תוך כדי עבודה גם את נסיון וחכמת העובדים בעבר, שנצטבר תוך שנים מרובות, יחד עם כושר החזוי של צרכי העתיד. לשאלה החוזרת ושהיא חזרה והסרידה אותנו ללא סוף וודאי תמשיך להסריד אותנו, על דיוק צפיות העתיד, נדמה לי, שאפשר לאמר בשקט, שרמת הסיכון אחר מחשבה תחילה תמיד נמוכה יותר, לפחות זה. ויסות טבעי, כלומר השארת הנושאים למשחק חופשי של ביקוש והיצע, שאיכשהו העניינים מסתדרים מאיטיים את תהליכי הפיתוח. אם זה מורגש או לא מורגש, אם זה ניתן למדידה או לא ניתן למדידה ותמיד עולים יותר ביוקר. על כן עדיפה המחשבה תחילה.

סגירת הפער בין קצב השנויים המשקיים-טכנולוגיים לבין התפיסה החברתית, שאיננה מדביקה את השנויים האלה, הוא מקור חשוב ורציני לקשיים חברתיים שמתגברים עוד על-ידי מציאת התקשורת ההמונית המשופרת. זה מין היזון חוזר שהופך את הקשיים למשברים. שילוב בו-זמני של ההתפתחות המשקית ופיתוח כח אדם יתן תשובה לא רק לבעיות המשקיות שאנחנו מודעים להן כל יום בפעולותינו, אלא גם ימנע אתהוות מערכת חברתית בלתי-יציבה עם התפרצויות לעיתים קרובות.

אני רוצה לקוות, שהתכנית תהווה גם מקור לשאיבת מידע מרוכז על פעולות המשרד וגם עזר רציני למעצבי המדיניות. הצלחתה, הצלחת ישומה תלויה בסגל המנהלים הנוכח כאן. אני רוצה לקוות, שהתכנית תיושם כהלכה ובעוד שנים יזכרו אותנו לטובה. אם כי, אם הכל הולך כשורה לא זוכרים כל כך; זוכרים רק כשיש שיבושים, אבל אני רוצה לקוות, שהחברה הישראלית, אלה שיתעסקו בנושא, פה ושם יזכרו לטובה בהכנת התכנית וביחוד בישומה. אבל כמקדמה, חרשו לי להודות לכל אלה שנתנו יד לעיבודה ולהוצאה לאור.

פרופסור רפאל טריפון:

אדוני השר, מר גוראל, מר ניצן, קהל נכבד, בוקר טוב. אני כזר בקהל הזה, רוצה לפתוח במשפט אחד, שהייתי מלא התפעלות מהכרך של תכנית המשרד הזה, כשעשיתי את עבודת הביית שלי, להכין שיחה על נושא התכנון. נוכחתי, שהיחה פה עבודה עצומה. אני רוצה לאמר, שחלק מדברי אולי עשוי גם להשתמע כבקורת על העבודה הזו, אבל הדבר לא יפחית מערכה, גם כגישה עקרונית לתכנון עבודה וגם מצד האינפורמציה העצומה המושקעת בכרך הזה. ברור רק, שאיני יכול להחזיק את עצמי עדיין מומחה לנושא הזה, גם לאחר שעשיתי את עבודת הביית, בגלל כמות האינפורמציה העצומה המצוייה בתכנית.

במובן מסויים יש לי יתרון כאיש זר, שאולי אני יכול לראות דברים קצת אחרת. לכל נושא התכנון יש יתרונות וחסרונות כשעושים אותו אנשים מבפנים לעומת אנשים מבחוץ. הנושא שלי הוא למעשה הערות עיקריות, נאמר, על הנושא של תכנון פעולות בכלל, והייתה רוצה לאמר, שדברי יתחלקו לשתי קבוצות נושאים - לשאלות עקרוניות, לשאלות של גישה לנושא התכנון, וקצת לשאלות של סכניקה. שאלות הסכניקה הן יותר פשוטות. יותר קל להסתגל או לשנות, לקבל או לדחות, הערות על סכניקה.

ובכן, אני רוצה להתחיל בבקורת אחת שכיחה מאד של מתכננים נגד התכנון. אמנה מספר נקודות כאלה, ואני מתחיל בשאלות שהן ענין של גישה. "כולם יודעים - תכנון הוא פעול פוליטי; תכנון הוא צורך, הוא סגנון, של המערכת הפוליטית; אין לו ערך מעשי בסופו של חשבון". זה לא משפט שאני אומר; זה משפט שאנחנו שומעים, ואני רוצה להתייחס לענין הזה. ובכן, אני רוצה לאמר מיד, יש הרבה אמת במשפט הזה. הוא נכון במשך 30 השנים האחרונות, אולי 50 השנים האחרונות. המושג של תכנון נעשה בכל משמעות רגשית בחיים הפוליטיים בכל הארצות, ולא רק בארצות המבוטסות על אידאולוגיה של משק המחוכנן באופן מרכזי. גט המשק, שהיה נקרא בעבר קפיטליסטי, היום נאחז בתכנון כמכשיר מרכזי, ואני מניח שהמשמעות הרגשית הזו משחקת תפקיד כאשר מדינאים דוחפים ארגונים של שירות צבורי לתכנון פעולות. אבל עצם העובדה הזו איננה מפחיתה מערך התכנון, אם יתקיימו תנאים אחרים שמיד אדבר עליהם.

כמוכן, אני סבור, שערך פוליטי כשלעצמו, יש לו חועלת צפונה למשרד. לכל משרד צבורי, לכל שירות צבורי, חשוב מאד המוניטין הציבורי שלו. זה לא נהוג, שמשרדים צבוריים משתמשים בשירותי פרסום רגילים מסחריים, בשביל להגביר את המוניטין שלהם. יש שיטות בלתי ישירות לעשות את זאת, אבל אני מניח שחשוב מאד להשיג שיתוף

פעולה בין משרד של שירות ציבורי, כמו, נגיד, משרד העבודה, לבין הציבור. לכן, צעדים פוליטיים שלמעשה מחזקים את המוניטין של המשרד, עקב פריטה, אם תסלחו לי על הבטוי, על נימים קצת רגשיים, עשויים לסייע למשרד למלא את תפקידיו. זו היתה השאלה הראשונה, אם כן. אין לי ספק, שיש מניעים לפעולות תכנון, הקשורים בתחושה הכללית של הציבור, שתכנון הוא דבר טוב והדבר הזה כשלעצמו הוא חיובי, בתנאי שהתכנון מקיים תנאים מסויימים, שבהם אני עומד לדון.

שאלה נוספת, ששואלים לעיתים קרובות בענין תכנון היא: "למה לנו לתכנן, כאשר התכנון מאלץ אותנו ליצור עימות קשה בנושאים, שאחרת היו נשארים רדומים?" כאשר מתכננים, בהכרח שואלים שאלות ומחפשים חשובות, ואז מתעוררות שאלות: "האם מי שעושה, עושה את מה שהוא צריך לעשות?" "האם הוא אינו דורך על אצבעותיו של מישהו אחר שצריך לעשות את זאת?" כי למעשה, פעולת תכנון היא שיפור מערכת הפעולות והעיסוקים של העובדים השונים בחוץ הארגון, ואין כמו בדק בית היוצר עימותים. פתאום מחברר, ש"מה שזה רוצה לעשות שייך לאגף שלי, ומה שהוא חושב שהוא הולך לעשות - אני כבר עשיתי 10 שנים". ובכן, ברור שיש מצבים, ואני מדגיש זאת, שבהם רצוי להימנע מתכנון, ואם מותר לי להשתמש במושג שאל מן האנגלית, יש לנגן את התכנון לפי השמיעה. זה אולי נשמע מוזר; אולי זה נשמע גם בלתי אורחודוכסי, אבל נדמה לי שתבונת המתכננים תייבת לשקף, בין השאר, רגישות לנושא הזה: באיזה מידה עצם הנסיון להשיג רציונאליזציה בארגון העבודה והמשימות של משרד, או אגף, או מחלקה, או אפילו בין שני אנשים באותה יחידה, באיזה מידה הנסיון הזה לרציונאליזציה לא יוצר מיד עימותים בלתי מועילים.

טענה אחרת, שאנחנו שומעים נגד תכנון מן הסוג הזה, שמשרד העבודה עומד להציג בפני הציבור היא זו. אנשים שואלים: "מה עוזר לי התכנון? הרי בסופו של דבר, התכנית תהיה מונחת במגירה". כמה זה נכון לגבי כל כך הרבה תכניות! כל מי שעשה פעם תכנית יודע. עכשיו, על כך יש לי שתי תשובות. אחת, מסוג התפיסה המקובלת היום במינהל בכלל, לא רק במינהל הציבורי, אלא גם בניהול חברות ועסקים, בעיקר לפי הדוקטרינה של פטר דרוקר. שוב, בין אם זה בשירות הציבורי ובין אם זה בחברה כלכלית, להיכנס בבוקר למשרדו, לחדר עבודתו, לשבת בכסאו ולשאל את עצמו: מה עלי לעשות היום אחרת ממה שעשיתי אתמול? כמה מן האנשים בתפקיד אקסקוטיבי עושים כך? בדרך כלל, אני מעז לאמר, כולנו, והפרופסורים באוניברסיטאות לא פחות מאחרים (מערכת החינוך היא שמרנית מאד),

כולנו שוגים בדבר אחד: אנחנו אוהבים לעשות היום את מה שאנו עושים בדיוק כפי שעשינו אחר-כך. בדרך-כלל, מפני שהדבר הזה נותן לאנשים גם הרגשת הזדהות עם מה שהם עשו בעבר. זו הרגשה הרבה יותר נעימה מההתנסות שמישהו יבוא אלינו ויגיד: תראו, מה שעשיתם בחודשים האחרונים, או בשנים האחרונות, פגום, לקוי וחסר. אנשים אוהבים, נוח להם, הם חיים יותר בשלום עם עצמם, אם הם נוהגים היום כפי שהם נהגו אחר-כך, ויכולים לעשות מחר בדיוק את מה שהם עושים היום.

לכן, הסכניקות של ניהול מודרני מדגישות את יכולת ההסתגלות של איש הניהול - גם בחברה כלכלית וגם במשרד ציבורי (זה יכול להיות ראש אגף, ראש מחלקה או איש פרופסיונאלי באגף לעבודות צבוריות, למשל). עליו לשאול את עצמו: איך אני יכול לעשות היום אחרת וטוב יותר ממה שעשיתי אחר-כך? לא להזדהות עם מה שעשיתי אחר-כך, אלא לחפש, אולי יש דרך יותר טובה! זה שירות שעושה תכנון, גם אם בסופו של דבר הוא נגמר במגירה, מפני שבפעולת תכנון מתחילים לשאול מחדש את כל השאלות, כאשר עושים את התכנון נכונה. אז לשאלה ששאלתי, "למה לתכנן, הרי בסופו של דבר התכנית נגנזת במגירה?" תשובתי האחת היא - עצם תהליך התכנון מביא אותנו למחשבה.

היתרון האחר של תכנון הוא, שאם תהליך התכנון נעשה באופן נכון, הוא מעורר את כל הדרגים למחשבה. לעיתים קרובות אנחנו נוהגים, בגלל הרגלינו, לנהל את העניינים, כל אחד במקומו ובסמכותו, ואיש בחוץ עולמו, לבדו, ולא תמיד אנחנו נוהגים לשחף את כל הדרגים שבמבנה ההירארכי בארגון המחשבה אודות הדברים שאנחנו עושים. קצת, משום שדרגים יותר נמוכים, לעיתים אין להם בקיאות או יכולת החלטה, או התמצאות בנושא, וקצת, משום שאין לנו פנאי להאזין לכולם. תהליך התכנון נותן לנו יתרון בקשר לכך, והוא: אנחנו משתפים ומעוררים את העובדים בכל הדרגים, גם בשלבים היותר מתחילים שבסולם ההירארכי וגם בשלבים העליונים שבו. האחרונים, אין להם תמיד אוזן קשבת לפעולות התכנון, מפני שהם עסוקים גם בדברים אחרים. אז לסיכום, היתרון השני של התכנון, גם כאשר הוא נגנז במגירה בסופו של דבר, נעוץ בכך שהוא מעורר את כל הדרגים להיות שותפים למחשבה לאן הספינה נוסעת.

וכמוכן, יש לתכנון יתרון, שהוא מבטיח לנו פעולה יותר יעילה. זה דבר מובן מאליו. רוב הפעולות המצריכות תכנון הן פעולות בעלות אופי סדרתי, כאשר פעולה אחת תלויה להצלחה בפעולה אחרת, שאנחנו חייבים לבצע או לפניה או לאחריה. זה דבר ברור מאליו: אם אני רוצה להקים תעשייה בעיר פתוח, אני צריך לדאוג שיהיה לי חשתי פיסית. זו דוגמה טיפוסית של סדרתיות בין פעולות. אם לא דואגים מראש לסדרתיות, ברור שאי אפשר לבצע פעולות. זה קורה, למשל, אם סוללים כביש והוא גמור ואחר-כך האוכלוסיה איננה יכולה להפיק את התועלת מן הכביש במשך שנה תמימה, מפני שגשר מסויים אינו מוכן.

מכאן, אחד הדברים שהייתי מחפש בקוראי לראשונה את התכנית המרשימה המונחת לפנינו, הוא הבהרת החלות הסדרתית בין הפעולות השונות המרכיבות אותה. הייתי אומר, שכל תכנית צריכה להיות מוצגת במונחים של סדרתיות הפעולות.

כולנו מכירים את המושג של PERT. המכון לפירוי העבודה והיצור, שהוא חלק ונחלה של הקבוצה הנכבדה היושבת פה, ניהל עד היום ימי עיון רבים על נושא זה. PERT הוא למעשה שיטה טכנית - וסילחו לי אם אני מבאר מה זה - לתכנון ומעקב של פעולות סדרתיות. היה רצוי שכל תכנית תוצג במונחיה או במונחים דומים.

יחרון נוסף של תכנון הוא בכך שקביעת תכנית פעולה מאלצת אותנו להכריע בענין עדיפויות. עד שאין לוחצים אותנו עם גבנו אל הקיר, אין אנחנו בדרך כלל מצהירים על עדיפויות. לפעמים, לחץ מקרי פה ושם מאלץ אותנו להכריע מה חשוב ממה. תכנית שלא מגדירה את הפעולות בסדר עדיפויות, איננה נותנת את השירות שהיא צריכה, אבל אם היא מגדירה את הסדרתיות ואם היא מגדירה את העדיפויות, אז ברור שהיא בסופו של דבר תביא לפעולה הרבה יותר יעילה, בין אם מדובר בשירות ציבורי ובין אם בארגון כלכלי כלשהו.

עכשיו, מגרעת הכרוכה בתכנון, מלבד החיכוך שבעימות, שכבר הזכרתי, היא העלות. תכנון עולה בכסף - הוא גם מאמץ שכלי, הוא מאמץ רגשי, הוא השקעת משאבים. ועוד מגרעת - אם ארגון מסויים עובד לפי הרגליו במסלול מסויים ואינו מתכנן, הלחצים החיצוניים מסוגלים להפנות את הארגון מפעם לפעם לכיוונים חדשים. כאשר הארגון, עם אמונתו, עם מסורתו, עם הרגליו ואולי גם הנאמנויות של עצמו בתוכו, עושה לו תכנית להרבה שנים, הוא מנציח את ההטיות שלו, את דעותיו הקדומות, את הנאמנויות ואת ההרגלים. זו חולשה החבויה בתכנון. לכן, אחד הדברים המועילים בעת פעולת התכנון, הוא לשתף גורם מן החוץ בתהליך התכנון. איני אומר זאת דווקא בהתייחס לתכנית שלפנינו, אשר ממילא הוכנה על-ידי צבור מגוון מאד, אלא לגבי כל תכנית פעולה רב-שנתית, או רב-תקופתית. היות ויש סכנה מסויימת שהתכנון יצור מסגרת המחזקת את האמונות והמסורות של הארגון, שאולי לא עמדו בבקורת, ומכאן סכנה שהארגון יאבד מגמישותו. כדאי משום כך לנסות לשלב גורמים מן החוץ במהלך העבודה.

עכשיו אני רוצה לעבור לשאלה נוספת. "מה הטעם" - ואין זו שאלה שאני שואל, לי יש תשובה, כמדומני - "מה הטעם לתכנן לעחיד, כשאיך אנו יודעים מה יהיה בעתיד?" זוהי בעיית התחזיות, שגם מר גוראל החיחס אליה כמה פעמים בדבריו. הבינותי מדברי המנכ"ל וגם מן התכנית עצמה, שמשרד העבודה מנסה ליצור לו במספר תחומים מכשירי חזוי, שיגדילו את דיוקו של החזוי. אז טוב לחזות כח אדם וטוב לחזות חופעות שונות, אולי גם עומס על כבישים ותכונות דמוגרפיות של האוכלוסיה, אבל מה זה עוזר כשהחזוי שלנו אינו מדויק?

הבעיה היא בעצם, אם אתם רוצים, פילוסופיה: מה עוזר לי לתכנן, כשאיני יודע מה יהיה? על זה אשיב בשאלה: אם איני יודע מה יהיה, האם אני פטור מן התכנון? האם לפעול ללא כל תכנון, בתנאים של אי-וודאות לגבי העתיד, היא בהכרח דרך עדיפה על פעולה לפי תכנון המבוסס על חזוי שספק בצדו?

ובכן, בחשובה הייתי רוצה להבהיר פה נקודה עקרונית, הקשורה לטיב החזוי. חזוי הוא טוב או לא טוב רק בחכמה לפנים, לא בחכמה לאחור. למה אני מתכוון? ברוב המצבים, שחזוי בכלל חשוב למישהו, הוא חשוב לפני המעשה. לאחר מעשה אין חשיבות לחזוי, ולכן אין זה בעצם מעניין אם הוא היה טוב או רע, רק אם מישהו רוצה להשתבח בעיני עצמו. חכם לאחר מעשה אינו חכם, באופן עקרוני. אפשר להראות, לפי סיעון הגיוני אלמנטרי, שרק חכם מראש הוא חכם. ומהי חכמה מראש? חכמה מראש בוודאי אינה דווקא ניהוש נכון. אמביר זאח מיד.

חכמה מראש קשורה לבחירה בפעולה הנכונה עוד בטרם ייודע איזה עתיד יתממש ואילו את הפעולה אי אפשר לדחות. נגיד שאתם חוזים עליה ארצה של 55 אלף איש לשנה, ובאה עליה של 200 אלף איש (איני יודע מאין, אולי מבני איזה שבט נידח של בני ישראל במאדים) עם עליה כזו, כל התכניות התגלינה כמפלה גדולה, ואז יגידו: אך, לא היינו מספיק חכמים.

האמנם? כאשר עושים הערכת מצב מראש, לפי מה שיודעים באותו זמן, ההחלטה הנכונה ביותר אינה דווקא זו המתאימה למצב שיחממש ושאני יודע עדיין בעת ההחלטה. הנה דוגמה שכיחה מאד: אם מישהו מציע לי משחק מזל, שבו אני יכול, בסכומי של 99% להרויח מליון לירות, ובסכומי של 1% להפסיד 10 אגורות, ואני מסכים לשחק את המשחק הזה, והנה קורה לי המזל הרגע והאחוז האומלל האחד הזה מתממש ואני מפסיד 10 אגורות ואיני זוכה במליון לירה. האם אגיד: שוטה, איזה משחק שיחקה?

הרי כאשר הסכמתי לשחק משחק זה, ללא ספק הייתי חכם, לפי האינפורמציה שהייתה ידועה מראש. העובדה שלא התממש לבסוף מה שצפיתי, אינה פוסלת את התכונה שבהחלטתי לשחק את המשחק.

כשאני מסתכל על חכמית הבנויה על חזוי, בין אם היא נוגעת לסלילת כבישים ובניית שיכונים, ובין אם היא נוגעת לתכנון תעסוקה ומערכות חינוך (שהן מערכות השקעה לטווח ארוך) אני מחפש לדעת באיזה חידה נוצלו לחזוי שיטות סטטיסטיות מתאימות. אבל עם זאת, אני בודק אם נעשה התרגיל ההכרחי, לשאול: "מה יקרה אם אנו פועלים לפי הנחה אחת ומתממש מצב שונה לגמרי?" יש עלות מסויימת לפעולת בניחוש, ויש להעריכה מראש, לפני ההחלטה.

הנה אנחנו עוסקים היום בתכנון כח אדם, ומגיעים, למשל, למסקנה שאין צורך במהנדסים רבים נוספים לפי החזויים שלנו, וממליצים לצמצם את ההשקעה הצבורית בחנוך מהנדסים. אבל, קורה דבר מפתיע וכעבור שנתיים מחברר שקיים מחסור עצום במהנדסים. האם נגיד: עשינו טעות פטאלית? פשוט צריך לבדוק עכשיו, כמה היה עולה למשך להמשיך להשקיע ברחבות בחינוך מהנדסים בחוספת הנזק האפשרי בעתיד למשך מעודף מהנדסים, עקב הגירה של אנשים צעירים, או חסכול כשהמהנדסים הצעירים מחקשים למצוא עבודה במקצועם, לעומת העלות של האלטרנטיבה, לצמצם את לימודי ההנדסה ואחר כך לשאת בנזק למשך ממחסור במהנדסים.

הדברים שאמרתי, נוגעים לשאלה הבסיסית, אם יש טעם לעשות משהו כשאלת מה יהיה. במקרים כאלה צריך לייחס דרגות אמונה לחזויים. אין מפתל מהדבר הזה. אם מישהו אומר שחזוי הוא דבר מדעי, הוא מטעה. הדבר המדעי היחידי בחזויים הוא התאוריה שמאחורי החזוי, אבל ההחלטות עצמן הן לגמרי ענין של טעם אישי. אם מישהו אומר, שתהיה עליה של 50 אלף איש לשנה בחומש הבא, הוא מבטא אמונה. הוא בשום פנים ואופן איננו אומר משפט מדעי, לכן, ויכוח על תחזיות בין אנשים שונים באותו אגף, באותה יחידה, באותו מעמד אקסקוטיבי, הוא ויכוח על הבדלי אמונה - אמונה סובייקטיבית, טעם אישי. האחד - אדם נמרץ, אוהב סיכון, האחר מתון ושמרן, והשלישי עשוי להיות הסגן וחדשן. הבדלים אלה משתקפים בעמדה האישית של עובדים שונים כלפי הנושא המשותף בו הם עוסקים.

איך בסופו של דבר עושים תכנות, כאשר יש מרכיב כל כך אישי בחזויים? מחשבים איזה נזק ייגרם, אם נבחר בחזוי אחד כהנחייה שתדריך אותנו, ויחממש מצב אחר לגמרי, כנגד חזוי אחר שגם הוא עשוי שלא להתממש. בצורה כזו אפשר, בסופו של דבר, ליישב את בעיות החזוי ולבחור באותם החזויים הנראים פחות מסוכנים או בעלי מידת סיכון סבירה.

עכשיו, אני רוצה להעיר כמה הערות טכניות. קודם כל, חשוב מאד, שכשעושים תכנית, היא לא תישאר במגירה, למרות שיש לה יתרונות גדולים גם כאשר היא במגירה וכבר מניחי אותם. חשוב מאד, שחיה עליה בקרה, ובקרה ממוסדת. אני מקוה, ומאחל לצבור היושב פה, שעם רבוי תכניות הפיתוח במהלך השנים, יחוסף לא רק דיווח-בקרה על קידום התכנית, אלא גם מיסוד של הבקרה בצורת ארגון שיסת דיווח.

הערה טכנית שניה: הייתי שמח לראות בתכנית הפרדה גמורה בין היעדים המדיניים, לבין היעדים של המשרד, המבצע מדיניות. למשל, פיזור האוכלוסיה הוא יעד מדיני. עכשיו, היעד של המשרד הוא להשיג פיזור האוכלוסיה באמצעות צעדים שהוא יכול לנקוט בפועל. מה שמהווה יעדים מדיניים לחברה או לממשלה, להנהגה המדינית, מהווה בעצם הנחיות לקביעת יעדים למשרד. תכנית פעולה צריכה להדגים, או נגיד להבהיר, מהם היעדים המדיניים, להבדיל מהיעדים האופרטיביים.

שלישית, כפי שגם השתמע מדבריו של מנכ"ל המשרד, היתה שאיפה בהכנת התכנית הזו לבטא את פעולות העתיד ככל האפשר במונחים כמותיים. לדעתי, צריך לשאוף להרחיק לכת ולבטא תכנית פעולה במונחים של פרויקטים מפורטים ולא רק במונחים של מגמות ומשאלות. על הנקודה הזו היה חשוב מאד לחוץ. כל תכנית פעולה היא טובה יותר כשהיא מדברת על פרויקטים. אם מדובר על פיתוח כח אדם או על הכנסת מחשב, אז שיוגדר פרויקט, לפי לוח הזמנים שלו, לפי המהלך התקציבי שלו, לפי פיתוח כח האדם הדרוש. הייתי אפילו מרחיק לכת, אם מר ניצן לא יכעס על משפט כזה, ומציע לנסות להעריך מראש מערכת שכר מסויימת, שחיה דרושה לפיתוח כח האדם הנחוץ, אם בתנאים של מחסור בעובדים במשק, ועם הסיווג והדרוג הקיימים, אי אפשר יהיה להשיג כח אדם לבצוע הפרוייקט. הסתגלות למצב בשוק העבודה היא חלק מן התכנון.

כאשר מתכננים תכנית פעולה רב-שנתית במונחים של פרויקטים, אז בהכרח הם גם כמותיים, מפני ששם מוכרחים לפרט מה עושים ואלה צעדים טכניים שצריך לבצע.

הנקודה האחרונה שלי, ובה אני רוצה לסכם את דברי, היא שלא כל פעולה שאני עומד לעשות היא תכנית.

הרבה מאד דברים, שאנחנו רואים בתכניות חומש - ואיני אומר דווקא כזו, אלא תכניות חומש בדרך כלל - הם בטויים של כוונות ורצונות. כדי שתכנית חומש תהיה משכנעת, גם לאלה הזקוקים לה וגם לאלה הקוראים בה, חשוב מאד שיהיו בה אך ורק אותם הדברים המבהירים מהן בעיות ההחלטה, מה יש לעשות, מתי יש להתחיל כל פעולה, ואיזה פעולה חשובה מאחרת. כל שאר הדברים הם בעיקר ציון כוונות. אמנם, רצוי וחיובי לציין כוונות, במסגרת השאלה הפתומה שהזכרתי, "איך אני עושה מחר יותר טוב ממה שאני עושה היום", אבל לגבי עצם תכנון הפעולות, מה שבאמת מכריע הוא ציון פרויקטים, מונחים על-ידי סדר זמנים, פירוט כמותי וסדר חשיבויות.

אני מודה לכם מאד על ההאזנה הסבלנית.

מר אריה גוראל:

בהתאם לתכנית אנחנו מתחילים בדיון. אבל, כדי להמחיש את הצורך בגמישות
התכנון בהתאם לנסיבות משתנות, עלי כבר להודיע על שינוי מסוים של התכנית
שלנו כיום.

קרה משהו חשוב במדינה, ומתקיימת ישיבת ממשלה בשעה 12 ושר העבודה נאלץ
להשתתף כך שהוא ישא דברו יותר מוקדם מאשר כמתוכנן. כאמור הדגמה טובה איך
צריך לישם תכנית בהתאם לנסיבות המשתנות.

אני אבקש מהמשתתפים בדיון להיות תמציתיים כי אנחנו רוצים לשמוע את השר לפני
שהוא נאלץ לעזוב לישיבת הממשלה.

מר יאיר יקיר:

תפקידיה של המחלקה לקואופרציה בשנים האחרונות והיערכותה לקראת חכנית החומש חורגים מן התפקיד המשפטי פורמלי של רישום, פיקוח, פירוק וכיו"ב קיום הוראות פקודת האג"ש. הן המחלקה עצמה והן המועצה לאגוד שיתופי נוטלים על עצמם תפקידים הקשורים למכלול בעיותיה ופעילותה של התנועה הקואופרטיבית במדינה: החל מפעולות לעידוד הקמתם של קואופרטיבים יצרניים חדשים, סיוע בפיתוח קואופרציה צרכנית באזורים בהם נזקקת לה האוכלוסיה ביותר - כגון אזורי פיתוח וריכוזי עולים, דרך הדרכה כלכלית חברתית לכלל האגודים, סתן שירות משפטי, החאמת המסגרת החוקית לשינויים העוברים על התנועה וכלה בפעולות הסברה ומחקר. המחלקה לקואופרציה משלבת בפעילותה יעדים כלכליים, משימות חברתיות וטפוח ערכים במסגרת עיסקיה.

כיום יש בארץ כ-2000 אגודות שיתופיות. רובן בסקטור החקלאי: קיבוצים, מושבי עובדים וכפרים שיתופיים. כמוכן קיימים בארץ כ-250 קואופרטיבים יצרניים ושירותיים שלחלקם תפקיד מרכזי בכלכלה הלאומית. יתר האגודות הן מסוג קופות הגמל, האשראי, השיכון השיתופי וכיו"ב.

בפני המחלקה לקואופרציה עומדים מספר יעדים במסגרת תקופת החומש:

1. השלמת תהליך החקיקה - להצעת חוק האגודות השיתופיות.
2. העלאת רמת החיים של בני המיעוטים בכפר הערבי בדרך פיתוח הקואופרציה, החקלאית והיצרנית-שירותית בסקטור זה, במטרה לקרב בין התנועות השיתופיות של בני המיעוטים והיהודים.
3. קידום הקואופרציה היצרנית-שירותית ע"י הקמה ומיזוג של אגודות שיתופיות גדולות, הקשורות בינן לבין עצמן ומהיבטים חברתיים וכלכליים-עסקיים, שיפעלו על יסוד עקרונות ועדיפויות התואמים את הצרכים והדפוסים של החברה והמשק הישראליים בשנות ה-70.
4. הקמה, פיתוח וחיזוק של אגודות שיתופיות, בסיוע קרנות לעידוד הקואופרציה היצרנית בעיקר לחיילים ועולים חדשים ובאזורי פיתוח.
5. עידוד הקואופרציה הצרכנית באזורי פיתוח וריכוזי עולים.
6. הרחבת פעולות המחקר, ההדרכה וההסברה והעמתן, הן באמצעות מוסדות המחקר בהם שותפת המחלקה - "סירקוט", המרכז לחקר חקלאות וביה"ס לקואופרציה והן ישירות באמצעות בריתות פיקוח וחוקרים - בנושאים פרגמטיים.

- כדי להגשים יעדים אלה עומדת המחלקה לפעול באינטנסיביות במספר מישורים:
בחקיקה: מתן גושפנקא חוקית לעקרונות יסוד חדשים שנזכרו לעיל וקביעת תקנות ונוהלים התואמים אותם, רשימת נוהלים, תקנות ועקרונות.
עידוד הקואופרציה: חיזוק הקרנות להקמת קואופרטיבים חדשים.
 - הקמת אגודות בג ענפיות שיחפדו במישור אספקה ושיווק, השקעה והדרכה כלכלית עסקית באגודות יצרניות.
 - עידוד וסיוע להקמת קואופרטיבים בסקטור הערבי.
תודעה קואופרטיבית: הפצת התודעה הקואופרטיבית במשק וחיזוק הרקע האידאולוגי בפעולת החנועה הקואופרטיבית ע"י הרחבת פעולות ביה"ס לקואופרציה והרחבת השיתוף האקדמי שלו עם מוסדות אקדמיים.
 - הרחבת המחקר והעמקתו בתחומים האקדמי והשימושי.
העמקת הפיקוח: - ע"י הגדלת צוות העובדים ובסיוע המחשב.

בחכנון לחקופת החומש 1972-76 מוצע מבנה ארגוני חדש לפיו תפעל המחלקה ב-3 יחידות:

- א. היחידה לטיפול משפטי-פורמלי ומשפטי-כספי (5 עובדים).
  - ב. היחידה לחינוך, הסברה, הדרכת שדה לרבות הפצת תודעה הקואופרציה, פיקוח ומעקב (17 עובדים).
  - ג. היחידה למחקר, ארגון וחכנון (5 עובדים).
- כמבנה החדש יהיו, איפוא, 30 עובדים, לעומת 17 הנוכחיים, וזאת על ידי חוספת 6 מפקחים, 5 עובדי היחידה למחקר ומארגן.

גברת זהר קרתי:

אינני יודעת אם הוזמנתי לספר את מה שנאמר בתכנית החומש. מכל מקום אני יוצאת מתוך הנחה שכולכם קראתם את הפרק על תעסוקת נשים.

אחד המאפיינים שאינם כתובים בתכנית החומש הוא שאם תביטו סביבכם באולם הזה, חראו ששעור הנשים בדרג של מנהלי יחידות מגיע לאחוז נמוך ביותר ואפילו אינו מתקרב לשעור הנקוב בתכנית החומש והוא כ-33% של נשים יהודיות המצויות בכח העבודה.

אינני חושבת שמספר מנהלות יחידה בחדר הזה עובר את העשר וזה רק מעיד, שאם זה קיים אצלנו בתוך משרד העבודה, המצב איננו שונה באף אחד מהמשרדים האחרים בממשלה או במקומות עבודה אחרים. זוהי תופעה המעידה על כך ששעור ההשתתפות בעבודה של נשים הולך ויורד ככל שרמת המשרה הולכת ועולה.

כלומר, מרבית הנשים מצויות בחתך המקצועי הנמוך, בדרגים המקצועיים הנמוכים או הבינוניים ואחד הקשיים הם לדחוף את האשה או לתת לה את האתגר מצד אחד להתאמץ ולהגיע לתפקידים בכירים ומאידך גם לשכנע מעבידים לתת לה האפשרויות והזדמנות כדי שחוכל להשתלב לא רק בדרגים הנמוכים אלא גם בדרגים הגבוהים יותר. וזאת, על מנת שחראה בעבודה לא רק מקור הכנסה נוספת למשפחה, כשם שעושות זאת נשים רבות, אלא שהאשה חראה בעבודה גם דרך חיים וקריירה.

זוהי לדוגמה אחת הבעיות שאחה מנסה להתמודד היחידה לעבודת נשים במשרד העבודה. הנחונים הסטטיסטיים מצויים כולם בתכנית החומש. יש לנו אומדן חזוי להגיע לכ-35% שעור השתתפות של נשים יהודיות בכח העבודה. אנחנו מנסים להתמודד עם הבעיה, האם נעודד בדרך של חמריצים ואלו חמריצים עשויים לעודד את הנשים ולהביא נשים רבות יותר להשתלב בכח העבודה בכלל, לרבות תפקידים בינוניים ובכירים.

זאת כבר הוכח כי ככל שהאשה בעלת מקצוע, ככל שהאשה רואה בעבודתה יעוד, היא נשארת בעבודה ואיננה נוספת אותה לאחר שהשיגה את היעדים הכלכליים הזמניים שאולי כשם היא יצאה לעבודה מלכתחילה.

אחת ההוכחות לכך נחנה במחקר שנערך על ידי רשות לתכנון כח אדם במשרדנו. מבין נשים אקדמאיות, אשר סיימו למודיהן עד שנת 1969, כ-87% הן בכח העבודה.

לפיכך אנו מגיעים למסקנה שאחד החמריצים החיוביים ביותר הוא רכישת השכלה. ככל שניתן לאשה השכלה רחבה יותר ועמוקה יותר, גדל הסכוי שתצא לעבודה מלכתחילה ותשאר בעבודה גם לאחר שמצבה הכלכלי ישתפר וילך.

החמריץ שהוכח כחשוב לגבי קליטתה של האשה בעבודה לא פחות מאשר השכלה הוא היכולת של האשה לקבל שכר גבוה יותר. היכולת של האשה לקבל שכר גבוה יותר הוא שוב פונקציה של השכלה ושל רמה מקצועית בעבודה שאותה עושה האשה.

הנתון המשמעותי והחשוב ביותר בהתפתחות של כח עבודה של נשים בשנים האחרונות הוא הגידול ביציאתן לעבודה של נשים נשואות, אמהות לילדים.

כבר היום יש לנו כ-170.000 מכלל הנשים בכח העבודה נשים נשואות. מתוכן 80.000 אמהות לילדים ו-40.000 אמהות לילדים מתחת לגיל 5, מתחת לגיל חנוך חובה, מתחת לגיל שבו המדינה לקחה על עצמה לפתח שרותים לילדים או לספק להם מסגרות חנוכיות.

עובדות אלה הביאו אותנו למסקנה, שאם ברצוננו שאמהות לילדים תשתלכנה בעבודה ולא תטושנה אותה, עלינו להכין להם שרותים מותאמים לשעות עבודתן.

מדיניותנו פרוסה על מספר תחומי חיים שבהם השרותים במדינה אינם ערוכים למצב שבו האשה היא אשה עובדת. החל בשרותי חנוך, שרותים לילדים בגיל הרך, שכמעט לא היו קיימים בטרם החל משרדנו לפעול וגם כיום יש רק כ-15.000 עד 18.000 מקומות לילדים מתחת לגיל שלוש במוסדות חנוך. חלקם הגדול של מוסדות החנוך מגיל שלוש ועד חנוך תיכון משרתים את האמהות רק עד שעה 12 או אחת, לפיכך קבענו עדיפות ראשונה בפתוח שרותים מתאימים לילדי נשים עובדות, החל בגיל הרך ביותר - גיל שנה, ועד לגילאי עשר לפחות.

החל במעונות ילדים וכבר מסר המנכ"ל קודם לכן שבתכניחנו בשנתיים הקרובות להקים כ-125 מעונות ילדים. כבר בעצומה של בניה חכנית שלב א' שהחלה בשנה שעברה נמצאים כ-80 פרויקטים, הנבנים בחלקם ע"י ארגוני נשים ובחלקם ע"י רשויות

מקומיות ולאחרונה נרתמו לענין גם מעסיקים. המעסיקים הפכו שותפים חשובים הן להקמת מעונות לילדי העובדות והן להשתתפות כספית בהחזקת הילדים מדי חודש בחדשו.

ודאי קראתם ושמעתם על המעון הראשון שנפתח לא ביוזמתו אבל באמצעותו של מעסיק בקריית גת. השנה יחלו בבניה של 125 פרויקטים של מעונות ילדים, אשר יקלטו כ-8000 ילדים. היעד שלנו לתכנית החמש הוא 20,000 מקומות לילדים של אמהות עובדות בכל המסגרות של הגיל הרך עד גיל שלוש. אני סבורה ומאמינה שנבצע יעד זה תוך ארבע השנים הבאות.

במקביל יזמנו פתוח שרותים לשעות ארוכות יותר לגילאי גן ילדים וגילאים צעירים של בתי הספר (כתות א-ד). בשנה זו ערכנו מספר נסיונות, בנינו דגמים נסיוניים כדי לעמוד על הבעיות שיש להחמוד אתן על מנת להאריך את יום הלמודים הן בבני הילדים והן במוסדות חנוך עד שעת שובה של האם מן העבודה. הגענו לכך שמשרד החנוך שאל אותנו, מה משרד העבודה עושה במוסדות חנוך? ואז ניחנה לנו ההזדמנות להציע למשרד החנוך את הספול בנושא בהיקף ארצי רחב יותר, וזאת לאחר שנסיונותינו הוכיחו את חשיבות ונחיצות הפעולה.

לא מזמן הצהיר שר החנוך שהחל מן השנה הבאה כל הנושא של פתוח שרותים בבני ילדים ובתי הספר יעבור למשרד החנוך ואני מקוה שהוא ימשיך את מה שאנחנו התחלנו. שירותים מתאימים לילדי נשים עובדות הם המכשיר החשוב ביותר אשר יאפשר שלובן של אמהות רבות יותר בעבודה.

אדוני השר, אדוני המנהל הכללי, חברי במשרד העבודה, אין בכוונתי לחזור על מה שכתוב בחוך הספר שקבלתם. אנחנו נגשנו לתכנון הרב-שנתי ברגשות מעורבים מפני שתכנון כזה דורש סימולציה, דימוי של מודל על העתיד ובפעולה כזאת יש הרבה נעלמים, הרבה ניחושים, הרבה גורמים שלא תלויים בנו.

בססנו את התכנון שלנו על שלוש נקודות עיקריות. מצד אחד ההיקף הצפוי של פעולות בתחום מדידות ומפוי, בהסתמך על חפיקים מוגדרים של אגף המדידות, בתחום התקנת רשת המדידה, המפוי הבסיסי בקנה מידה ארצי, מפוי לצורך הסדר-קרקעות ופקוח על המדידות ומצד שני על אומדן הצרכים של משרדי הממשלה ומוסדות צבור בכל מה שנוגע למדידות. אנחנו ניסינו גם לצפות את ההתפתחות הטכנולוגית בעשר השנים הבאות, עד כמה שזה ניתן. בתור נקודה שלישית, ניסינו לנתח את מצב כח האדם.

כאשר אנו מדברים על הטכנולוגיה, כולנו יודעים שלא ניתן להדביק, בתכנון במיוחד, את הקצב המהיר של הפתוח הטכנולוגי. אנחנו יכולים לצפות וגם ניסינו לצפות מה שיקרה במשך השנים הקרובות. ללא ספק נצטרך לאלתר את התכנית בהתאם למה שיתרחש בפועל. בנקודה זו אני אופטימי. אני חושב שבעזרת הציוד ובעזרת התאמת שיטות העבודה העומדים לרשותנו מבחינת המכשור, נוכל לעמוד במשימות.

בתחום של כח אדם נתחנו את הצרכים, ראינו את פעולות ההכשרה הדרושות על מנת להתכונן לקראת הצפוי לנו בשנים הקרובות, אולם נשאר לפנינו נעלם אחד וזו בעיה כח האדם בכללותו ובחוך שרות המדינה בפרט. דיברתי על נושא זה לפני 8 חדשים והעמדתי בפסימיות מסויימת את הירידה הצפויה לנו ברמת כח האדם. הותקפתי על כך שאני פסימי - אם כי אינני פסימי מטבעי - אולם חושבני שאנו צריכים לתח לעצמנו דו"ח לכל מה שקורה בתחום כח האדם, במיוחד ביחידות הטכניות.

בעיה זו מתחלקת למעשה לשניים. בדרג הנהולי - זה היושב כאן ובדרג הבצועי.

כאשר אנו מדברים על הדרג הנהולי הבעיה היא פחות חמורה. כולם יושבים בשיא או כמעט בשיא ופה אין סכנה גדולה של ישיבה כזאת מפני שיכולים להפעיל את העקרון של "פרימוס אינסטר פרס" - הראשון בין השווים בכל מיני דרגים של הצוות הניהולי. לדוגמה, מנהל אגף עם הסגנים שלו ועם המהנדסים הבכירים ביחידתו או בדרג של מנהל מחלקה עם מנהלי מדורים. אין שום פגם בישיבה בשיא של שווים.

לעומת זאת, קיימת בעיה חמורה של ישיבה באוהה רמה של לא שווים וכתוצאה של כל מיני גלגולים מגיעים למצב שבו אנשים מתקדמים לא על סמך הסגולות האישיות שלהם, אלא בצורה אוטומטית. אם אנו רוצים לתכנן בצורה יעילה את הבצוע, יש לתת לעצמנו דין וחשבון מה בכוונתנו לעשות בתנאים שנוצרו.

ביחידה יוצרת ויחידה שרוצה ליצר ביעילות, חייבים למצוא תחליף להעלאות בדרגה כבטוי לקידום בעבודה, ואם כך הדבר נצטרך, דומני, ללכת לקשירת תפוקה להתקדמות או בסוס של התקדמות על תפוקה, וזה מצביע לשכר ערוד. אינני משלה את עצמי ששכר ערוד יפתור את כל הבעיות שלנו, זה נושא כבד מאד וסמוכות בו סכנות רבות מאד. צריכים ללכת בזהירות בתחום זה על מנת לא להכשל. אולם כאשר אין לנו שום מנגנון להפריד בין העובדים הטובים לבין העובדים שאינם טובים - והנני בטוח שבכל אחת מהיחידות של משרד העבודה ישנם גם עובדים שאינם טובים במספר לא קטן - אנו צריכים מצד אחד למצוא מערכת של שכר ערוד שחאפשר לנו להגיד יצרת - קבלת, לא יצרת - לא קבלת, ומצד שני ללחוץ - חושבני שאני מבטא כאן גם את ההרגשות של הסגל הבכיר של אגף המדידות - על רפורמה בתחום המנהלי. לא יחכן להסכים לקידום בצורה אוטומטית, צריכים לחזור למצב שעובדים טובים יתקדמו ועובדים שאינם טובים ישארו במקום או יפלטו.

זהו הצד הפסימי של התכנית שעלינו למצוא פתרון לבעיות שהזכרתי. אין אנו מתכוונים להגדיל מבחינה מספרית את כח האדם אלא במסגרת התכנית הרב-שנתית להחגבר על המשימות ההולכות וגדלות בתחום המדידות והמפוי באמצעות המיכון ובאמצעות הפתוח הטכנולוגי, אולם שוב אני חוזר, שהפתוח הטכנולוגי הטוב ביותר והעובדים הטובים ביותר בדרגים הבכירים לא יביאו להגשמת התכנית, אם לא ימצא פתרון יעיל לדרג הבצועי.

עם כל ההסתיגויות שלי באגף המדידות, אנו מאמינים שלא נאכזב וגם לא נתאכזב.

שר העבודה, מר יוסף אלמוגי:

אדוני המנכ"ל, גבירותי ורבותי חברי לעבודה, מה שקרה אחמול בגבול הסורי ומה שקרה הבוקר בתאילנד מצביע על המציאות בה אנו חיים ושני אלה מזכירים לנו מחדש, וכל אחד מאתנו חייב לעשות כמיטב יכולתו ולפעול בשטח שהוא מופקד עליו וכאלה הם החיים וזו המציאות.

אני מודה למנכ"ל ולכל אלה שהכינו את התכנית. אני מזדהה עם כל הדברים ששמעתי מפרופסור טריפון. על עלכן של תכניות, על המחל של התכנית, ואף על פי כן על הכדאיות שבתכניות. ובפרוש מזדהה עם הדברים שנאמרו. תכניות כאלה בדרך כלל באף מקום בעולם על כל מה שאמר מר טריפון הוא צודק, יש לזה השלכה בכל שטח משטחי החיים בכל מדינה בעולם.

תחזיתינו, חברים, משפיעות בצורה הרבה יותר חריפה מאשר בכל מדינה שהיא בעולם. באשר יש דברים שהם אינם תלויים בנו. יש כל מי שמנסה לחזות מראש ולבסס איזה שהיא תכנית כלכלית, משקית של כח אדם, הוא איננו מה יהיה גודל העליה בשנה הבאה, מה יהיה שעור העליה, איזו עליה תהיה. אף על פי כן אין כל דרך אחרת אלא להכין את התכנית ביודענו שמסביב לכל סעיף צריך להוסיף מילה אחת "בלי נדר". וביודענו שאנחנו חייבים להיות מסוגלים לגלות גמישות מירבית ומהירה כדי להתאים את עצמנו ולהדביק את קצב הפעילות שלנו לנסיבות החדשות שתוצרנה.

הזמן איננו מרשה לי וגם לא היה בדעתי לסקור את כל הפעילויות של משרד העבודה לעחיד הקרוב. אני בטוח שהמנכ"ל כאשר הגיש את התכנית מ 1972-1976 כונחו היתה להמשיך גם עד 1976 אחרי הקנדציה הבאה. אני רוצה להגיד למנכ"ל שגם אני מסכים. אבל, אינני יודע, מי יכול לדעת?

נצטרך בעוד כמה חודשים, אני על כל פנים, אצטרך לומר לבוחרי מה עשינו בארבעת השנים האחרונות ומה יש בדעתנו לעשות בארבעת השנים הבאות. מה שעשינו לא אומר, ומה שאנחנו צריכים לעשות אני אומר רק כמה דברים על כמה שטחים. בגלל חוסר זמן ובגלל האפשרויות שחיינה בודאי לעשות זאת בעחיד הקרוב.

אני חושב שמשרד העבודה בשנת 73 ובקדנציה הבאה יתרכז ביחד מרץ בראש וראשונה בפתוח כח אדם. משרד העבודה בארבעת השנים הבאות יצטרך להתרכז בבעיה חברתית סוציאלית, בסתימת פערים. אלה הם שני העמודים האיתנים המרכזיים עליהם נשתיי אה עבודתנו לארבעת השנים הבאות.

הנחתי היא שעוד שנים לא מעטות יהיה מחסור בידים עובדות ואנחנו מעוניינים בפתוח כלכלי מואץ, מעוניינים הן מבחינת העליה, הן מבחינת ההוצאות הבטחוניות, הן מבחינת כושר בטחוני, ומכל הבחינות האחרות. פתוח כלכלי מואץ מצריך כח אדם ולא רק משאבים כספיים. כדי שנוכל לעמוד במשימה זו עלינו גם למכך את עצמנו יותר. עלינו לפעול ולבנות תשתית חדשה במשק שלנו, תשתית מחוכמת. ולמטרות אלה אנחנו חייבים לפתח ולהכין את כח האדם.

בשנת 73 משרד העבודה מתחיל במדינת ישראל להשמש במכשירים שטרם נוסו באף מקום בעולם. מכשירים בהם תלויה היכולת שלנו לעמוד בפתוח כח האדם.

המכשיר הראשון הוא, הקרן למניעת אבטלה. אתם יודעים שמאחר בינואר, נכנס לחוקפו חוק בטוח בפני אבטלה. חוק זה לא יחולל שנוי מהפכני בשנת 73 באשר אין ולא יהיו מחוסרי עבודה. אבל המהפכנות שבחוק זה הוא בסעיף צדדי כביכול בחוק החוק הזה והוא הקרן למניעת אבטלה, קרן המאפשרת לנו להשתמש בסדר גודל של בין 10 ל-20 מליון לירות לשנה, לתקוף את הסוגיה הזו, ולתקוף אותה על ידי כמה אמצעים. א. הכנת חכניות כלכליות אלטרנטיביות, גם בשטח איזורי גאוגרפי וגם בשטח ארצי כללי, במקרה שיתגלה סימן כל שהוא של אבטלה. שאנחנו נהיה מוכנים. ב. הדבר השני החשוב ביותר לדעתי, אנחנו בעצם על ידי הקרן הזאת מקימים מעין קופת חולים קטנה לאבחנות רנסגן של המשק. אנחנו בעוד חודש, נבוא לכל המפעלים בישראל, צבורי, ממשלתי, ממלכתי, פרטי, ונאמר, כל מי שמעסיק את משהו, כל מי שיוצר משהו כל מי שמבצע משהו אין צל של ספק, שיש לו אפשרות לשפר את התהליכים. עוד לא נולד המקום ואין מקום שיהיה אידיאלי שאין לו אפשרות לשפר את התהליכים. בואו אלינו לקו"ח, אנחנו נשלח לכם מומחה אבחון. מומחה שיבדוק, בחלקם על השבוננו בחלקם, כמחצית, וזה חודש, לדעתי זה חודש עולמי.

אנחנו לא מפרסמים את המפעלים, אנחנו לא מפרסמים את הממצאים, אנחנו קובעים דיאגנוזה, כמובן שאנחנו מחילים ב-73, התחלנו כבר ההתחלה היתה צנועה יותר, לפני שנה, ואנחנו בעשרים-שלושים מפעלים עשינו אבחנות מוצלחות ביותר, מועילות ביותר, חשובות ביותר. הראיה היא שהיינו צריכים להשמש בכח החוק כדי לכפות על מפעל אבחון, אם הוא לא יאבחן את עצמו הוא לא יקבל סובסידיה. לא היינו צריכים את זה, יש תור אצלנו. באים בצורה הרצונית ביותר באים לבקש אצלנו את האבחונים האלה.

רבותי, תוך שנים ב-5 שנים הבאות האבחון הזה, אם אנחנו נרדע למצוא כוחות מקצועיים רציניים, וזו היא בעיה ופרופסור טריפון יודע את זה, אם אנחנו נמצא את הכוחות המקצועיים זו היא התחלה רצינית שקטה של מהפכה משקית בארץ.

כולנו יודעים שיש בצד אחד מחסור בידיים עובדות ומאידך הכל מדברים על אבטלה סמויה. אבל, אף אחד לא יודע מה זה. כולם משערים אבל אף אחד לא בדק. אם אנחנו נכנסים למלאכת האבחון נדע את זה.

הדבר השלישי שיעשה, לאחר האבחון יהיה מעקב ולאחר המעקב פעילות. פרושו של דבר כי כמדה ויחברר שבמפעל מסוים וזה יכול להיות בחוף האדמיניסטרציה של הסכניון, ומדברים רק על האדמיניסטרציה לא מתכוונים להערב בחופש האקדמי, או באדמיניסטרציה של האוניברסיטה או באיזה מפעל ממשלתי אחר או מפעל פרטי.

יהיו שלוש אפשרויות. אפשרות אחת של קמוצים רציניים ביותר ע"י שינויי מבנה של המפעל שאין לזה כל קשר עם עובדים. צורח השווק, אופן השווק, המלאי, אחוז המלאי שנחוק, כבר הוכיחו שזה אפשר לקמץ מליונים. וכך מתבזבזים מליונים.

אפשרות שלישית כאשר צריך לשחרר עובדים, פרושו הגדלה כושר הניידות. בנושא כושר הניידות לא נעשה רבות. רבים רואים בו נושא לדיון הדומה לענין מזג האויר שהכל משיחין בו אך מאומה לא עושים בו. מכשיר זה בא לתת תשובה קונקרטיה חיובית קונסטרוקטיבית לאפשרות של כושר ניידות על ידי הכנסת אלמנט חדש. אלמנט של הכשרה מקצועית, הסבה מקצועית רצינית ביותר. וזה מעל למלחמת המעמדות. כלומר, לא כמקום מלחמת המעמדות.

הקרן הזאת איננה מתערבת בתנאים שהסתדרות או נציגי העובדים והמעסיקים באים בינם לבין עצמם על אפשרות של שחרור, גודל הפצויים וכו'. זה לא עניננו. אבל, כאשר נגמרים, כל אחד ידע שהוא לא נזרק החוצה, הוא בעוד מועד יוכל ללמוד, יקבל עזרה רצינית, זה שוב מכשיר חדש. אנחנו מתחילים בזה. יושבים עכשיו אנשים וחושבים ושוקלים ולבי אליהם, גם עלי משום שיש לנו קריטריונים, אנחנו חייבים ליצר קריטריונים מעצמנו כי אין לנו מקור למודים. אין לדבר זה אח ורע בעולם.

בפתוח כח האדם זה מביא אותנו לידי שני דברים נוספים, קרן הבטוח לאבטלה. שוב, בענין זה גם כן אנחנו עשינו שינוי. אמנם הקרן היא ליברלית ואני שמח שהיא ליברלית. שבגין אבטלה לא יצטרך אזרח בישראל להוריד את רמת חייו ובצורה חלולה. וזה לכבודנו. אבל נקודה חיובית זאת יכולה להפוך את קרן בטוח ואבטלה לתמריץ לאבטלה.

ואנו חייבים לאזן שני דברים אלה. מצד אחד שיהנו אותם אלמנטים אשר החברה הישראלית לא מסוגלת לספק להם עבודה שהם לא יהיו במצוקה מחד, ומאידך לא לנצל את זה.

ובכן יש לנו בחקיקה דבר חשוב שהעובד או המובטל אם לא תמצא לו עבודה מתאימה אחרת, הרי הוא יהיה חייב ללמוד מקצוע. אם שרות התעסוקה שולח אותו ללמוד מקצוע, הוא חייב. הוא מקבל את דמי האבטלה, אבל, לומד מקצוע.

חוך שלוש-ארבע שנים אנחנו על ידי הסעיף הזה נהיה מוכשרים יותר, מסוגלים יותר להתאים את הצרכים המקצועיים שלנו להתאים את המקצועות למה שמבוקש. כי בנחים יש התפתחות. וכאשר מדברים על הסבה מקצועית, או הכשרה מקצועית הכוונה לא רק לאקדמאים. יכולים להיות אנשי מתכת אשר עבדו 20 שנה במתכת וכרגע מוכנס לשמוש מיכון חדש ואם לא הסב לו מקצוע או חתן לו מקצוע הוא לא יוכל להקלט.

אמרתי, זה דבר מהפכני מאד. הדבר הוא הענין האקדמאי. קשה לי לנקוב במספרים, אני איני בטוח אם המספרים שישנם אצלי הם מדויקים, אך אשתמש בהגיון, מבלי להשתמש במספרים רבים מדי. העם ישראל אוהד ללמוד. וברגע שאנחנו הגענו במדינת ישראל עלינו על קו חיובי ביותר של סתימת הפער בהשכלה הגבוהה איטית, אבל, מתקדמים בין יוצאי ארצות שונות, כאשר באוניברסיטה בבאר שבע יש כבר עשרים וכמה אחוזים בני עדות באוניברסיטה, בהנדסאים זה למעלה מ-50%, ועלינו לעשות הכל כדי לעודד את התהליך הזה.

אז אנחנו גם במדינת ישראל יהיה לנו אחוז גבוה ביותר של כוחות אקדמאים, זה יהיה השעור הגבוה ביותר של כוחות אקדמאים בעולם.

העליה, הפוטנציאל של העליה, תהיה לנו עליה, מאיפה היא תבוא ומי יבוא. ישנם שלושה סוגים, עשירים מאד, אלה מעטים, מעמד בינוני, אין לו מה לעשות כאן לכן הוא לא בא עד שהילדים שלהם לא באים. מעטים מאד יש להם מה לעשות. כוחות יהודים בלתי מקצועיים בעולם אין יותר, נגמר. יש עוד משהו בארגנטינה. אז מי יבוא? כפי שבאים עכשיו 40% אקדמאים. אם העליה הגדל יותר, האחוז יגדל.

אז מה אמר פרופסור מלדבאום, בטלביזיה כששאלו אותו שאלה זו הוא זלזל בסוגיה זו, כל הכבוד לו, אינני מסכים אתו.

מה הוא טען, מה זה אקדמאי? אקדמאי, צריך להרחיב את הדעת. זה נכון, אבל, זה באמריקה. באמריקה 90% מהצעירים היהודים לומדים באוניברסיטאות. הם מקבלים פ.ה.ד. ומעטים מאד מקבלים את זה כדי להתפרנס מזה. הם נמצאים בביזנס. בשבילו זה באמה יוקרה, קודם כל של אקדמאי. ברגע שהם באים הנה, על כל פנים בשנים הקרובות אז כאן לא רבים הם אשר הולכים לאוניברסיטאות ולטכניונים רק להסתפק בזה שהוא קיבל דרגה. כאן זה עבודה. אלה שיבואו, אקדמאים, שיבואו אלינו בתקופה הקרובה, הועיל ולא צפויה לנו קטסטרופה בינלאומית לא צפויה, היות ולא צפויה לנו תקופה של אקדמאים שבאו אלינו ב 1931-1932 ובאשר לא יכלו לבוא לאף מקום אחר בעולם, ואז הם הלכו פה לחקלאות. כיום לא ואני מקוה שמצב זה חלילה לא ישחנה.

ואז איננו יכולים להפך למקום מעבר של אקדמאים מארצות מסוימות לארצות אחרות.

לכן אנחנו חייבים ללכת לבנות לנו חשית אחרת. להתכונן בעוד מועד, זה לא יקרה מחר מחרתים, אנחנו כבר יכולים לראות סימנים. על כל פנים יכול להיות, אתה לא יכול לדעת, יכול להיות מצב שבעוד שנתיים יהיו לך 1000 רופאים יותר מאשר נחוץ. יכול להיות. ועלינו להכין את עצמנו לקראת אפשרות כזאת. מצד אחד. ומצד שני לראות את העניין של ההתפלגות המקצועית של האקדמאים עצמם. אנחנו איננו יכולים יותר מאשר עושים, ואנחנו עכשיו מפיצים, ראיחי את זה אתמול, מפיצים תחזיות וממצאים על הבקוש של האקדמאים הקיים. כמה יש לנו עודף מדעי רוח, כמה נחוצים לנו באלקטרוניקה אבל אין יכולים להתערב יותר מדי.

להתערב אנחנו יכולים רק, וזה עולה הרבה כסף אבל אין עצה, על ידי הסבה מקצועית. עד עכשיו עסקנו בהסבה מקצועית רק לעולים חדשים, ומהשנה הבאה אנחנו נקים ארבעה מרכזים להסבה מקצועית טכניון, באר שבע, ה.א. וירושלים ונשתדל למלא את המרכזים באלה האקדמאים שהמקצועות שלהם אינם מבוקשים ולהתאים אותם למקצועות מבוקשים.

ובכן, אלה הדברים שספרתי לכם עד עכשיו, אלה הם חדושים, אלה חדושים בבצוע. משום שאנחנו דברנו על זה, הכנו את עצמנו לקראת הדברים האלה מלפני חמש שנים.

אבל כרגע אנחנו מתחילים בבצוע וזה חלקנו בפחוח כח האדם. וכשמדברים על פחוח כח האדם עלינו לקחת בחשבון שנצטרך להשקיע מאמצים גדולים יותר, ביוזר, לא רק לנוער שבענין זה יש לנו הישגים לא מעטים, אלא, נצטרך להשקיע בשני דברים יותר מאמצים, זה בבטיחות אנחנו עכשיו בחוס הקדנציה הזאת כבר עלינו על חקיקה די רצינית בקשר לבטיחות. אבל אינני בטוח אם הכנסת הזאת תעביר את החוק הזה בקריאה שניה ושלישית.

אני לא אומר שאנחנו בבחינת הבטיחות נמצאים בקטסטרופה חלילה. אין אפילו החרדרות רצינית. אבל, יש אפשרות לרמץ ואנחנו מדברים על בני אדם. יש אפשרות לשפר, צריכים להשקיע מאמצים יותר.

הדבר השני במקביל לזה זה ענין של יחסי עבודה. אינני חושב שביחסי עבודה נחוצה לנו חקיקה. יש מספיק משאבים תחוקתיים. אלא, נחוצות מחשבות חדשות, רעננות יותר. להשתחרר משגרה. אני חושב שבעית יחסי עבודה בתקופה כזאת הנראית לנו של מחסור בידים עובדות, של מחירים עולים, של מסוי גבוה, הרי בעיה זו מטובכת ביותר, רצינית ביותר. ואני אתן דוגמה, אשתמש אפילו בדוגמה הזו שפרופסור טריפון השתמש בה, ואני משתמש בה בהרבה מקומות, כאשר שואלים אותי שאלה זו.

אנחנו מתקדמים לקראת שני תהליכים, תהליך אחד נוגד את התהליך השני. התהליך האחד הוא שהועיל ואנחנו קטנים, מעטים, הועיל ואנחנו יהודים ויש לזה קשר עם התכונה שלנו, אין לדבר שבשנים הקרובות נוכל לנתק את הצמידות של הכל לכל. לא נוכל לנתק. אז צריך אומץ רב כדי לראות מציאות זו, מציאות שבדבור לא תשנה אותה.

צריך לפעול בהתאם לכך. כלומר, אז צריך לקבוע מועד אחיד, למו"מ וצריך לבטל את כל הסוגיה של הרטרואקטיביות. כל נושא הרטרואקטיביות גורם לנו צרות צרורות. גורם עוותים נוראים.

בבוא המועד שאם באחד באפריל פג חוקפו של ההסכם, אם אין הסכם חדש, שובתים, מותר כך, מוטב כך מאשר המצב הזה ישנו עכשיו. זה לא חוק אבל, זה מחשבה, וצריך להשקיע בה.

הדבר השני, גבירותי ורבותי, לא יהיו מספיק עובדי נקיון ולא יהיו מספיק שוורים ולא יהיו מספיק סבלים אלא אם חשחנה קצת הפירמידה של השכר. העם היהודי יהיה עם אקדמאי, אבל יהיו אקדמאים אשר ברצונם לקבל חנאי שכר טובים יותר לא ילכו לסכניון אלא ילכו לנמל. זה תהליך בלתי נמנע. בעוד שנתיים שלוש.

מצד אחד כאשר אומר פרופסור טריפון, חראו מה המצב במסובך שלנו אומר, הוא צודק בהחלט, אבל, במצב הנוכחי כאשר מגישים לך תביעות אלה שמשתכרים - 2000 ל"י הארגומנטים שלהם שצריך להוסיף 30% כאשר אלה שמקבלים - 500 ל"י לא יכולים להתקיים. זה ארגומנט. אבל, כאשר אלה שמשתכרים - 500 ל"י מקבלים 20% אז זה לא יותר מ-100 ל"י חוספת ואלה שמקבלים - 2000 ל"י מקבלים 20% זה - 400 ל"י חוספת. ודאי ברוטו.

לכן המצב הוא אומלל. ברור שלא תהיה דרך אחרת, הפירמידה חשחנה אצלנו. בינתיים המצב הוא קשה. אבל זה התהליך. אלה הם שני התהליכים. שוב גם בעניין זה אנחנו צריכים להשקיע מחשבות. רעננות יותר ביחסי עבודה.

עוד דבר אחד ביחסי עבודה. ואני חוזר לנקודה שהתחלתי בה. רבותי, אם התכנית שלנו המקורית של הקרן שדברתי עליה תפעל כראוי פרושו של הדבר שהמכון לפריון היצור יגדל כפלים, לא רק המחלקה להכשרה מקצועית. פרושו של דבר שזה יהיה כח משיכה למהנדסי יצור רציניים. ואפשר כבר להתחיל להסב מקצועות מסוימים להנדסת יצור כאשר זה יהיה בקוש גדול למהנדסי יצור. אז אולי הגיעה השעה שנחלבש בצורה יותר רצינית של צמידות שכר לתפוקה. אמיתית.

ואני לא חושב שקשה להסביר לעובדים שמה שקרה עם עסקת החבילה ב-1971 לפתע אני שומע מכל הצדדים רמאות, שטויות! מי רימה את מי עסקת החבילה רק הוכיחה ששכר נומינלי עדין לא מבטיח לך שכר ריאלי. פשוט בתכלית הפשטות. זה חדוש? אמרנו את

זה כל הזמן. שאם אתה מוסיף ומטפל רק בענין שכר נומינלי, אז אתה יכול לקבל לכיס אחד כך וכך ומוציאים לך מהכיס השני ויש לו ירידה ריאלית עם תוספת נומינלית, איזה חדוש זה פה. אלה שעשו את עסקת החבילה לא ראו את זה מראש?

אני לא יכולתי לראות מראש כי אותי הפילו בפת. איך סדרו אותי, מבלי אפילו שנבקש, הטילו על הבטוח הלאומי תשלומים כאלה. הסכמה בין ההסתדרות לבין מהעסקים. אני לא בקשתי כל כך הרבה כסף מבטוח לאומי, אני לא רציתי שהבטוח הלאומי יעלה מ-700 ל"ל -1500 ל"ל, אני לא הייתי צריך כל כך הרבה כסף בשביל קצבת זקנה. אלא, הכוונה הייתה לספוג, אז מדוע תמיהה צצה עתה? אז ספגו, קבלת, ודפקת, שני הדברים יחד. לעומת זאת אם אתה עולה על קו רציני יותר של הצמדה ולא מוכרחה להיות אותה השגרה של סטופר, יכולים למצוא, יכולים לגלו. תושיה, איך לאפשר לעובדים להשתכר יותר ריאלית. לא על ידי זיעה, אלא על ידי חשומת לב יותר, מקצועיות יותר. יש כל מיני אפשרויות.

אלה הם הדברים שאנחנו צריכים עכשיו לעשות ויש לעשות רבות ואני שמח שאנחנו דוקא בשנה האחרונה לקדנציה הזאת מתחילים במכשירים אלה שהם חדושים.

לא נותר לי הרבה זמן לאמר משהו על הבסחון הסוציאלי. אני חושב, עוד דבר אני רוצה לאמר בקשר עם כח עבודה, אנחנו עלה בידינו להגדיל את כח העבודה של נשים, וכל מה שאמרה גברת זהר קרטי היא צודקת ואפשר להוסיף בהנה וכהנה, אבל, אני הגעתי למסקנה נוספת שעלינו לחפש תמריצים נוספים כדי להוציא כח עבודה נשי ושמה מאגר גדול לכח עבודה.

פעוטונים, יום למוד ארוך, הקלוח במסוי, שעות עבודה נידות גמישות בשעות עבודה, גמישות בשעות עבודה קימת כבר בעולם הגדול, אצלנו עדין לא.

והגעתי למסקנה וגם צריך לעשות זאת, אהרונסון בודאי כבר קרא את זה, הוא יושב פה ובודאי עוד מעט יקבל התקפת לב אם אגיד לו את זה, אבל, אני חושב שהגיעה השעה שבאותם המקומות היכן שיש אחוז גבוה של נשים בעבודה, לאפשר חמשה ימי עבודה בשבוע.

אהרונסון אומר, הוא צודק רק מה הוא אומר, איפה אפשר שלו ושלי הוא אחר. מה קורה? חלילה לא אהפוך את אהרונסון לרשע, חס וחלילה, אלא מה יש לו חוק והחוק נותן לשר העבודה סמכות לאפשר חמשה ימי עבודה בשבוע, אם יש לי שקולים מיוחדים. אז בצדק אהרונסון יכול לומר שכדי למשוך נשים לעבודה זה איננו בתוך השקולים האלה יכול להיות שהוא צודק, אבל, הגעתי למסקנה שאם צריך כרגע שנויים בחקיקה נכניס שנויים בחקיקה. על כלפנים ענין חמישה ימי עבודה בשבוע, אחת הסיבות שהייתי רוצה להיות עוד 4 שנים שר עבודה, קדנציה הבאה, זה אולי תהיה לי הזדמנות בארבעת השנים הבאות להכניס בכלל חוק של חמשה ימי עבודה בשבוע. 9 שעות. אבל, אין לי ספק שבקשר עם חמריץ לנשים להכנס לעבודה זה חמריץ רציני.

בקשר לבטחון הסוציאלי, אנחנו עשינו בארבעת השנים האחרונות מאד העלינו את הבטחון הסוציאלי. חוק בטוח הבריאות יונח עלשולחן כנסת זאת, חוק בטוח נכות, אני מקוה, יעבור את הכנסת הזאת קריאה שניה ושלישיה גם כן, לא רק יונח. ואחר כך נחלבש על הענין הזה של חוק הפנסיה.

אני חושב שבשנים הבאות נצטרך בבטוח הלאומי לבדוק מחדש עוד פעם שתי סוגיות.

סוגיה של זקנים, קצבת זקנה. קצבת זקנה היא נמוכה, בהחלט נמוכה. משום כך אנחנו רוצים חוק פנסיה ממלכתי שקצבת הזקנה של בטוח לאומי היא רק חשתי סוציאלי. אבל, אנחנו מגיעים למצב ונגיע בעוד 5-6 שנים ונקוה שנגיע למצב שלא יהיו 40% מסכנים אשר אין להם כלל כל הכנסה אחרת אלא בטוח לאומי.

האלמנט הזה הולך ומסתים מבחינה ביולוגית. אלה שבאים הזקנים החדשים אינם כאלה. הזקנים שבאים עכשיו מחו"ל אינם כאלה. ולכן צריך לחשוב על זקנה לא רק במונחים של הכנסה. הכנסה היא רק מרכיב אחד של קיום הוגן של אדם זקן יותר. הכנסה זה דבר יסודי. בתי אבות, לא יצטרכו לחכות בחור כפי שמחכים עכשיו ומשען וההסתדרות עושים דברים גדולים בענין זה. מלאכה, תחביבים, הכנה פסיכולוגית לפרישה, תעסוקה, אח זה הבטוח הלאומי יצטרך להעלות עליו בתקופה הקרובה בקשר לזקנה.

ומאידך בעית הילדים. אנחנו נצבים בפני שתי בעיות וקשה לנו לפתור את שתיהן. אנחנו נוחנים קצבת זקנה כדי שאנשים לא יהיו במצוקה בגין ילדיהם. שאנחנו נוחנים למי שיש לו 8 ילדים מאות לירות בחודש זה טעות לחשוב שאנחנו מקציבים את זה

כדי לעודד ילודה. זה איננו עודד ילודה. זה כדי לאפשר לאנשים להתקיים, לא עודד ילודה.

עודד ילודה פרושו שאנחנו משנים את כל המבנה, אני כל הזמן סוען, אני רוצה גם לזכות ולהגיע לזה, אני סוען שהילד הראשון זה להנאתה של אמא, השני להנאתו של אבא, הילד השלישי זה להנאת הסבא, אבל דביעי זה האינטרס של המדינה. אז צריך ללכך בכוון זה, שילד רביעי יקבל תוספת משמעותית 150 - 200 לירות לחודש, זה נקרא עודד ילודה.

כשאתה נותן לילד ששי, שביעי, זה לא עודד ילודה. ובכך בשני השטחים האלה, מן־עם ענין עזרה לילדים, גישה רצינית יותר לעודד ילודה, קצבת זקנה, ואנחנו ממשיכים להזדקן כולנו, והאחוז של גילאי 65 הוא גבוה וימשיך להיות גבוה.

אלה התכניות שלנו ואני רוצה לסכם, גבירותי ורבותי, משרד העבודה לדעתי, עושה מלאכה טובה. לדעתי, עובדי משרד העבודה ראויים לשבח, ראויים להערכה, בכל המחלקות, בכל האגפים, יש לנו חבר עובדים טוב ואני מודה לכם ומאחל לעצמנו שבשנה הבאה אנחנו לא רק נבצע את אשר התחייבנו לפני שלוש שנים, אלא בשנה הבאה נתכנן לנו תכניות שבתוך הספר הזה יהיו מפעלים ומבצעים שהם יהיו חדושים, ואיך אמר פרופסור טריפון, אנחנו נאמר לעצמנו, האם היום מה חדש היום ולא אם אני עושה כמו אחמול. כעתיד נעשה דברים גדולים יותר.

מר אריה גוראל:

חודה רבה לשר. שמענו מפיו גם על פרויקטים ממשיים לביצוע ואני מקווה שלפחות לחלק מהם נוכל גם להצמיד לוח זמנים, ביחוד לחלק הדין במשטר חמישה ימי עבודה, אולם בחנאי שלא יופלו הגברים לרעה שאם לא כן נתארגן ונלחם על זכויותינו.

אחרי ההרצאה המדעית של פרופסור טריפון, ההרצאה המדינית של השר וההופעה האסתטית של זהר קרתי, קשה להרשים את הצבור, בכל זאת אקח את הסיכון. ותרשו לי להגיד כמה מלים בקשר לתכניות. תכנית חמש שנים של מע"צ בעצם מתבצעת מעצמה, היות והפרויקטים, הן בכבישים והן בבנינים הם פרויקטים רב-שנתיים, ולכן כל פרויקט בעצמו הוא כבר תכנית רב-שנתית, ולפעמים אפילו הרבה יותר מחמש שנים. הקמת ביה-חולים גדול זה ענין של 7-8 שנים על הנייר ועלול להגיע לעשר שנים במציאות. לכן, בעצם הדבר, התכנית היא תכנית רב-שנתית ובאמת לא היה לנו קושי גדול לעבד את תכנית החומש של מע"צ ולהגיש אותה בספר זה.

השאלה היא רק איך עושים את זה. ז"א לא איך מכינים תכנית חומש אלא איך מבצעים אותה. באחרונה קבלתי מנה של פסימיות והשר עוד הוסיף לי על זה. בכנס האגודה ליחסי עבודה, שהתקיים בירושלים, דובר על "מדיניות השכר לקראת מה?" ובאמת סימן שאלה שהיה אחרי המילה מה נשאר. בדבר אחד רק ניסו לעודד אותנו, צבור עובדי המדינה, וביניהם אקדמאים, שכנראה תוך עשר שנים, (היה שם וכוח אם זה עשר או עשרים שנה) לא ניפטר מהצמידות בין העובדים למקצועותיהם וכדורגים השונים והמשונים.

בהופעתו היום אישר השר את הדברים אמנם לא נקב בתאריכים, וחבל! מפני שאם לא ניפטר מהצמידות אז אמנם הפרופסורים והמהנדסים באמת ילכו לנמל אבל לא לעבוד, אלא כדי לעלות על אניה או על אוירון כדי לנסוע לחו"ל. כי ישנם מקצועות, שהם היום מבוקשים בחו"ל. ואני לא מדבר על רוסיה הסובייטית, זה לא העולם, העולם היום הוא גדול, ישנו מערב, ישנה ארה"ב, ואם מישהו מתעניין, אינני יודע אם זה סוד או לא, אבל מתוך 270 הרופאים שגמרו השנה את בחי הספר הקיימים, (לא כולל את שנים או שלשה בחי הספר הנוספים שעומדים לפתוח) כנראה שחצי מהם נסעו להשתלם. ואנחנו מכירים את ההשתלמויות האלה. גם בשטח ההנדסה אני מכיר אנשים שכבר משתלמים עשרים שנה בארהב וכל הזמן יש חדושים והם ממשיכים להשתלם. והסיבה העקרית היא תנאי השכר של האקדמאים בשרות הצבורי בארץ והדבר הזה בולט היום עוד יותר כאשר משווים עם השכר במקטור הפרטי, אשר בעצם חי על הקציבים צבוריים.

ולכן עניין זה של צמידות היא המדאיגה. מפני שאם אני לוקח את התכנית של מע"צ אז אנחנו עשינו מספר תחזיות. תחזיות על הניר, תחזיות אקדמיות ותחזיות ריאליות. אז לגבי תחזיות אקדמיות, אנחנו זקוקים היום לעוד 250 מהנדסים והנדסאים. ריאלית אנחנו צריכים היום, כדי לבצע את התכנית של השנה ל-90 מהנדסים והנדסאים שזה כ-60 מהנדסים ו-30 הנדסאים.

את הסכניון גומרים כל שנה מהנדסים צעירים, כן ירבו. השנה גמרו כ-900 מהנדסים, עם באר שבע זה אפילו יותר מאלף ואני מבין שבעוד שנתיים-שלוש יחד עם האוניברסיטה בחל אביב הפקולטה להנדסה יגמרו כל שנה 1300 מהנדסים.

אבל גם היום, מחוץ ה-1000 מהנדסים שגמרו השנה, לשרות המדינה הם לא הגיעו. מי שמגיע לשרות המדינה זה מהנדסים מבוגרים שבאים על פי רוב מארצות אירופה המזרחית, שברגע הראשון שהם באים ארצה יש להם פחד של קפיטליסטים פרטיים, והם רגילים לעבוד בשביל הטמשה, אז הם מוכנים לעבוד בממשלה.

אבל זה עניין של תקופת זמן מסויימת. לאחר זמן מה, או בהשפעת המשפחה, או שהם בעצמם רואים שהקפיטליזם לא כל כך נורא, ובינתיים למדו את תנאי העבודה בארץ - ואז גם הם הולכים לשוק, והממשלה שוב פעם נשארת או עם אלה שהם לא מהמוצלחים ביותר, או עם המבוגרים והדבר הזה גורם גם לחסכול של אלה שנשארו, והבעיה מאד רצינית. ואני מאד מאד מצטער שגם בכנס שהיה בירושלים כשדברו על יחסי עבודה - נוכחו גם נציגי שירות המדינה, יו"ר המחלקה לאגוד מקצועי בהסתדרות ואשר ידלין, הם עברו על זה לסדר היום כאילו ככה זה ואין לשנות. אך אי אפשר להתפטר מהצמידות, אין כל ערך לכל שינוי בשכר בגלל זה שאם החבילה כולה היא חבילה אחת, אז אפילו אם יתנו 5000 לירות זה יצא מכיס אחד לכיס שני.

וכל זמן שישנו שוק ובקושי לאנשים אלה ושהשוק הזה איננו קשור בשום מדיניות ויכול לתת יותר, אין כל תקווה שהמצב הזה ישתנה אפילו אם נניח היום שישנו את מדיניות השכר ויתנו למהנדסים כמו למורים, כי עם המורים כבר גמרו, אז אני מבין שעכשיו יצמידו את המהנדסים למורים. מפני שהמורים היו צמודים קודם למהנדסים. אז אינני יודע מה זה יתן, כי חמיד השוק הפרטי יוכל לתת יותר, וכל פעם שאנחנו לא יכולים בעצמנו לעשות ונזקקים לשרותי השוק הפרטי, השוק הפרטי נעלה גם אצלו את המחיר. ואת המחיר הזה בסופו של דבר משלמים שוב מהכיס הצבורי, היות והממשלה והמוסדות הממלכתיים והצבוריים הם כמעט המזמין העבודה ההנדסית היחיד.

לצערי לא מורגש במדיניות פנים, כאילו שבאמת חיים מהיד לפה. ואני כבר רואה שתכנית העשור היחידה שקיימת זה התכנית הזו שהצהיר עליה אברמוביץ וניצן המך בו, שבעשר השנים הקרובות אין לצפות שבישראל יהיה שנוי ממדיניות ההצמדה. ואני חושב שזה יהיה אחד מהמסברים מפני שאנשים באמת יעזבו. הצעירים, היום עוד מוצאים מקום עבודה, אבל, כשהצעירים האלה לא ימצאו מקום בשוק הפרטי, הם לא ילכו רק מפני זה לעבוד בממשלה, הם יעזבו כמו שעשו בתקופות קודמות.

איני יודע מי צריך לעשות למען שנוי המצב ובכנס הזה אני פשוט קצת שפכתי מהרהורי לבי. תכנית על הנייר היא תכנית יפה מאד, והתכנית של היחידות ההנדסיות של מע"צ ושל אגף המדידות הן תכניות באמת יפות, נתנות בהחלט לבצוע. אבל, בכל זאת השחנה, מי שראה תקציבים קודמים, הצלחנו בשנים האלה להכפיל ולהשליש את התקציבים, אפילו אם נקח בחשבון את ההתיקרות הזוחלת הקבועה שהיתה, גם כן התקציבים עם אותו כח אדם, אבל יש גבול מסוים למה שאפשר להגיע. ואנו חושש מאד שיהיו לנו קשיים בבצוע התכנית. אם לא נוכל לקבל את כח האדם הדרוש. וכח האדם הדרוש בתנאים הקיימים קשה מאד יהיה להשיג.

מר ישראל גורלניקו

מנכ"ל, חברים לעבודה, קשה קצת לשים דגשים משום שהמערכה של האגף מגוונת מאד וצריך להדגיש את עקרי הפעולות של האגף ואנסה לעשות זאת במספר הדקות הנחונות לי.

ברור שאחד החלקים המסובכים בתכנון היה במערכת שלנו. משום שלהעריך כח אדם להכשרה מקצועית בהתאם למשחנים הצפויים בחמש השנים הקרובות, זאת הייתה כמעט משימה בלתי אפשרית וישבנו על מדוכה זו חודשים לא מעטים. אינני מאחרט על כך משום שכמי שנאמר פה, בעקבות התרגיל הזה הכנסנו, על כל פנים למערכת התכנון שלנו דברים שלא ראינו אותם לפני כן.

נושא לדוגמה, זה נושא של הכשרת סכנאים והנדסאים מבוצע במסגרת האגף ע"י המכון הממשלתי להכשרה טכנית אשר בראשו עומד דר' מילין. כאן הגענו לחסימה בין התכנון לבצוע. אבל לא כל כך משום שאנחנו פעלנו נכונה בכל הארועים שהיו בעקבות חכנונים קודמים, אלא גם משום שהחזוי והצורך התמששו. המוטיבציה המשקית הכלכלית והחברתית נענתה למסגרת הזאת מעל לתכנון שלנו ברגעים מסוימים, והיינו נאלצים לווסת את הבצוע בהתאם לבקוש, כאשר התכנון הזדהה כמעט עם הווסות הזו.

זאת דוגמה מצוינת, כאשר כל האינטרסים נפגשים בחסימה ושומרים על יציבות ואיזון, ונעשים גם הצעדים הנכונים בו זמנית, הרי שהמערכת התפתחה בצורה מסביעת רצון. אין לנו שום חשש שלא נעמוד במשימה זאת במבנים בצידוד ובכח אדם המערכת הזאת, אין לנו חשש משום שפשוט יש לנו פה סכוי גדול כפי שהוא מסתבר מהשנתיים-שלוש האחרונות בבצוע.

וזאת תרומה חשובה, למסק ויהא באה לידי בטוי יומיומי. יהיו בעיות של העסקה, יהיו בעיות של חסימת עמדה מקצועית וחברתית במערכת הזאת, אבל, לא יהיו לפי עניות דעתי בעיות של אפשרויות של הכשרה והסבה והשתלמות במערכת הזו.

לעומת זה, מערכת אחרת שתוכננה לא פחות ואולי במידה רבה הושקעו בה הרבה יותר מאמצים אנושיים ומחשבתיים, זה המערכת של ההכשרה המקצועית למבוגרים, היא לא הדביקה בשום פנים ואופן את היעד שהיא הניחה לעצמה.

משום שמספר האנשים שמכשירים את עצמם כפועלים כיום הוא מועט יחסית ביחס לצרכים, והוא מועט ביחס לצרכים היום ומחר כפי שאפשר לחזות את זאת בטווח קצר אפילו. והוא מועט יחסית גם בהקשר לכלים שיש בידינו היום.

יש בידינו היום כלים אשר יכולים להוסיף 40 עד 50% בקלות רבה לאוכלוסיה הקיימת, ונוכל לבצע את זאת בבצוע מהיר מאד של חודש אחד. לו היו אומרים לי היום שצריך להכשיר עוד 2000 - 3000 פועלים לא היחה לנו שום בעיה לקלוט בתום המערכת את הנתון הזה.

והעובדה היא שזה לא מתבצע היא שזה איננו חופף את האינטרסים האחרים במשק. זה איננו חופף את העובדה שפועל שגומר קורס לחרטות או משחיזן או מכונאי רב, השכר ההתחלתי שלו הוא כזה שעבודה בלתי מקצועית שדורשת מהיומנות של מספר שבועות שכרה גבוה בהרבה מזה והתוצאה ברורה לגמרי. מצביעים ברגלים ומגיעים אלה אשר הבעיה שלהם להסתדר במערכת היא קשה. והם אולי במקצת בחלקם צופים לטווח ארוך יותר או מעריכים את כוחם פחות יותר ואז הם זקוקים למשענת ובאים למשענת זו.

אם חקיקת חוק בטוח בפני אבטלה, מועמדת מערכת זאת בפני משתנים שעם כל הנסיונות לחזות את זה כיום, ואנחנו עושים את זאת, קשה לנו מאד לנבא בדיוק מה יקרה.

משום שאם יקרה כך שכל מי שלא ימצא מקום עבודה. והיום אנחנו לא נמצאים במצב של אבטלה, והמשמעות שכל מי שלא ימצא עבודה כיום היא משמעות למעשה של שליחות אנשים מוגבלים בכושר עבודתם מאיזו שהיא סיבה למערכת הזאת להכשרה מקצועית. אז אנחנו צריכים לערוך את עצמנו, אנחנו לא יכולים להתחמק מן העובדה הזאת וגם אנחנו לא צריכים להתחמק, ולא רוצים להתחמק מן העובדה הזאת, שנצטרך להגדיל את המערכת השקומית.

זאת לא תהיה כל כך הכשרה מקצועית והטבה מקצועית בנתון הנוכחי, שיש חוסר ידיים עובדות משווע, בנתון הנוכחי שליחת אנשים להכשרה מקצועית ממבט שאין בו שום אפשרות של פחרון אחר בעובדה, פרושו של הבר שקום מקצועי. ושקום מקצועי, הפרוש של זה הוא שנצטרך להגדיל בהרבה את המערכת שמטפלת בזה.

ומכאן אני מגיע לעוד מערכת שאנחנו עסוקים בה, וזה מצביע לכס על הגוון הרב שבמסגרת הפעילויות שלנו. זה מרכזי ההסתכלות והכוון לשקום מוגבלים. במסרה מוגדרת, ברורה, להביא את המועמד למוסדות אלה במהירות למצב שבו תתקבל לגביו החלטה להכשרה מקצועית או להסבה מקצועית או לעבודה כל שהיא שתתאים לו.

זה יחייב אותנו להגדיל מערכת זאת בעקבות עוד חקיקה אחת. חוק בטוח נכות, אני עוד מקוה שהוא יעבור בקדנציה הזאת. גם כן יצור תנופה להעביר מוגבלים בכוסר עבודתם לכוון פרודוקטיבי.

זה מחייב אותנו היום לחשוב על המערכת הזאת בין אם זה יתקבל בקדנציה הזאת, או שבקדנציה הבאה, אנחנו חייבים כבר להתחיל בפעולה ולמעשה יש עלינו לה; ללא חוק, יש עלינו לחץ די גדול ואנחנו לא מסוגלים לתח תשובות בהתאם למערכת הלחצים שיש עלינו בנושא זה.

בחכנון החמש שנתי הבאנו לבטוי את העובדות שהזכרתי. צריך לומר במאמר זה שבד בבד עם פתוח ההכשרה המקצועית בחוך מרכזי ההכשרה של המשרד או המופעלים על ידי המשרד מחוץ למפעלים, אנחנו מאמינים לעושים לפתוח מרכזי הכשרה בחוך מפעלים גדולים.

אני אתן דוגמה. המפעלים היום נוטים הרבה יותר מאשר בעבר להתיחס לעובדה הזאת. אני עוד זוכר לפני שלוש-ארבע שנים שהיינו קצת בבחינת מחזרים אחרי מפעלים שיעשו את זאת על מנת להוכיח את האפשרות הזאת. אני לא מדבר על אלה שכבר עשו זאת לבד ביוזמתם. אנחנו נוכחנו בתקופה האחרונה, בשנתיים האחרונות שמפעלים ותיקים ומבוססים פונים אלינו ואומרים, הגענו להכרה שזה צורך כמסלול קדום והעלאת רמת פריון העבודה בחוך המפעל. ואנחנו מבקשים זאת מכס.

וכאשר נולד האינטרס הזה מחוך המפעל, אין טוב מרגע זה על מנת לממש דבר כזה.

תופעה שניה, לא נדירה, שמפעלים שקמים באזורי פתוח, לא מתחילים את הצעד הראשון מבלי שהם מבררים אתנו את האפשרויות ההכשרה המקצועית ואת היכולת שלנו לסייע. ואני יכול לתת שורה של מפעלים שגרעינס הראשון נשתל ליד המפעל בעוד הוא נבנה, והוא החל לפעול כגרעין בעבודה עם סיום ההכשרה המקצועית ליד המפעל כאשר מרכז ההכשרה המקצועית הפך למוסד קבע במפעל שקם ונבנה.

אלה הן שתי תופעות שצריך לפתח אותן ואנחנו הכנסנו את זאת במסגרת תכנית החומש. כאן הייתי רוצה להעיר איזו שהיא הערה שיש בה קושי כשבאים לתכנן תכנון חמש שנתי.

קשה לי לנבא היום אלו מפעלים יבואו אלי בעוד שנה, בעוד שנתיים ויבקשו ממני את אותו הדבר שבקשו ממני מפעלים אשתקד שלפני שנתיים שלוש לא בקשו זאת ממני.

ואם אני מצמיד את זאת לאינטרס שצמח, אני פרויקט כזה לא יכול לתכנן אלא אם כן בצורה היולית. ואני מוכרח להניח את ההנחה הזאת שיהיו מפעלים, אבל, מכיון של מפעל הוא במהותו שונה ממפעל שני, אני אינני יכול ליצור לי מודל שהוא יהיה שווה לכולם, שאני בא ונושא ונותן בנושא של הכשרה מקצועית בתוך המפעל.

אני יכול לעשות מודל כללי ביותר. אותו אנחנו עושים במערכת זאת כפי שציינתי לפני כן.

אחד הקשיים בנושא ההשתלמות המקצועית, ואני לא כל כך אופטימי בנקודה זאת הוא שרוב מסלולי הקדום במשק, בכל הדרגים, החל מהפעולה בסוג הנמוך ביותר וכלה במהנדס ובמנהל, כל מסלולי הקדום אינם צמודים לרכישת ידע נוסף או הוכחה של העלאת רמת נוספת. ברוב המקרים נוצר מצב, ואני כרגע נושא ונותן רק בעניין של פועלים, טכנאים והנדסאים, נוצר מצב שמרגע שאדם גמר את פרק הלמוד הבסיסי שלו, וקיבל את החוואר הראשון שלו, בין אם זה בסווג המקצועי או בדרוג הטכנאים או בהנדסאים. מכאן והילך הזדקקותו להשתלמות היא יותר פונקציה של לחצים ממשיים בתוך המפעל לעניין הזה של השתלמות.

ומכיון שהלחצים האלה מטשטשים על ידי לחצים של קדום אוטומטי תוך כדי הסכמים ההזדקקות להשתלמות באופן טבעי, המרכיב הזה של השתלמות לא תופס את המקום הראוי לו, ואני מסכים בהחלט שיש מקום ללחצים מסוג אחר. אבל לו שליש מהמרכיב של השכר, אני מתכוון בהתקדמות במסלולי הקדום, היה מושחת על כך שהאדם שנמצא במערכת כלשהי, בשליש מהאפשרויות שלו להתקדם בשכר המרכיב של השתלמות היה אחד המרכיבים האלה, הרי שזה היה תורם תרומה רבה למשק.

אילו זה היה מיותר הייתי מציע לותר על זאת בתכנית החומש, אני חושב שזה דבר מאד נחוץ, ואני עוד מצפה לכך שהמשק יגיב בצורה זאת בעתיד משום שגם פה ושם כששמעתם מנהלים, ואני אינני שותף לכך שזה כל כך קל לפתור באמצעות פחרונות שפה הוצעו בעיות של מערכת כה סבוכה כמו המערכת הממשלתית והצבורית, זה לגמרי איננו פשוט לתפקד מערכת כזו בנתונים שאנחנו נמצאים בהם, והפחרונות אינם פשוטים. אבל, יחד עם זאת אני סבור שאם המרכיב הזה של העלאת רמה מקצועית לא בבחינת השכלה כללית, אלא בבחינת מה שמעבר להשכלה כללית בתחום ההתמחויות, יהיה מרכיב זה יתן לנו אפשרות לסייע במידה רבה יותר למערכת המשקית ממה שאנחנו עושים את זאת היום.

אני לא אעשה טוב אם לא אסיים את דברי בעבודה העצומה שאנחנו משקיעים בתחום הנוער. גם פה יש חוק חדש, שמרחיב את פעילותנו בקרב הנוער של יום הלימודים הנוסף לכל נער עובד. התחלנו בבצוע בחודש ספטמבר. גם פה, מעניין, אנחנו נחקלים בבעיה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ההסתדרות, שרות התעסוקה, אנחנו משרד החנוך, כל אלה שמפוקזים באחריות על הנוער ועל המספרים, ממספריהם למדנו שיש הרבה נערים בעבודה ומספרים לא מועטים ללא עבודה וללא למודים.

כשאנחנו עכשיו נחקלים בבצוע, אנחנו רואים שמספרים אינם מדויקים. של כל המערכות יחד. אחד התפקידים כרגע שאנחנו מתבקשים זה למצוא, זה חשוב מאד על מנת לחזות איך לבצע את החוק בחמש השנים הקרובות לגבי כל הנוער שנשר מהמערכת העל יסודית ושישור מהמערכת העל יסודית לפי תחזיות של ההווה ולחזות את העתיד עם ההתפתחות של המערכת העל יסודית במסגרת הרפורמה וחטיבת הבינים וכל ההתקדמות הגדולה הזאת.

אנחנו נוכחים לדעת, ואני מקווה שלכנס הבא נוכל להביא ממצאים יותר מדויקים. אנחנו נוכחים לדעת שהמעגלים הולכים לאט לאט ונסגרים ושחיה אפשרות אולי יותר קלה, ואני רומז כאן שהמספרים כפי הנראה הם יותר קטנים מאלה שאין להם פחרון. תהיה אפשרות יותר קלה לבצע את המשימה הזאת מכפי שזה נראה לפני שנה.

על כל פנים תחום הפעילויות בנוער כרגע משהרע בבצוע חוק החניכות, בפתוח בתי ספר העשיחים, בפתוח קורסים קדם צבאיים לנוער שבגיל 16 לא מצא פתרון ואנחנו מצליחים במסגרת קורסים לפתור בעיותיו. קבוצות עבודה בנוער שולי הצלחה גדולה מאד, שהצילה במשך שלוש שנות פעילות כ-3000 עד 4000 נערים מהתדרדרות יפה צריך לומר שזה מספר מרשים במדינה כמו שלנו. ולראות אותם בצה"ל לאחר שנה שנחים, כשצה"ל אפילו לא חשב לגייס אותם בנתונים הקודמים שלו, אחם יודעים שיש חלק, זה לא סוד שלא מגייסים אותו במדה שהוא לא מגלה פרודוקטיביות מספיקה למערכת של צה"ל. וצה"ל היום נשען במדה רבה מאד על החניכים האלה במערכת הסדנאות של חיל המוש. ולאחר מכן גם כשהם סתגייסים.

אני רוצה לצין שאנחנו נמצאים בתהליך של אסוף הנתונים במערכת מכוון שהמנכ"ל צין אותה בדבריו ותהיה אפשרות כפי הנראה לראות את האגף באסוף הנתונים שלו וקבלת החלטות על בסיס נתונים מדויקים יותר כשתהיה אינטגרציה מלאה בשנחים הקרובות ממוכנת של כל המערכות האלה שציינתי.

מר יהושע חבושי:

כבוד המנכ"ל, חברים, חשיבות תכנית החומש היא כפולה ואולי משולשת. כל אלה ממנהלי היחידות שישבו וחשבו ותכננו והגישו תכנית, ברור שהם סכמו להם את מעשיהם בעבר והתוו דרך לעתיד. חשיבותה בזה שהיא גם ציון דרך למעשה פעולתה של כל יחידה ויחידה.

הספר עב הדפים, פתח אשנבים לכל עובדי המשרד, כדי שיראו וילמדו כל אחד את מעשיו של חברו בכל יחידה ויחידה.

משרדנו, משרד העבודה, ידוע היה ונשאר חלוץ התכנון, המעשים וההגשמה. מאז קום המדינה ידע לנווט את המעש בהתאם לצרכים ולהתפתחויות המשק. ואלה שמלווים את המשרד יודעים את גדולתו. קודם כל גדולתו בזה שהמדינה העמידה בראשו את גדולי הדור, ראש הממשלה, סגן ראש הממשלה והשר הנוכחי הנכבד כיום, אלמוגי.

בכלל המעשים והאתגרים שעמדו ועומדים בפני המשרד הוא כמובן, הטיפול בכל אוכלוסית ישראל, ואני אתיחס בעיקר לבעיית ערביי ישראל האזרחים ואגע קצת גם לבעיית השטחים.

בשביל לקבל חמונה כללית, מה שיש לנו כיום במדינה, הרי הגענו כיום ל-110,000 פועלים ערבים ישראלים שעובדים במשק הישראלי. נוסף להם יש כ-40,000 פועלים מהשטחים שעובדים בצורה מאורגנת ויש כאלה שמעריכים שיש 10,000 או 15,000 פועלים עובדים בצורה בלתי מאורגנת. כן אנחנו מתקרבים ל-165,000 פועלים ערבים שעובדים במשק. והתחזית לחמש השנים הבאות היא: תוספת רק מערביי ישראל כ-60,000 ידיים עובדות, והתחזית מהשטחים לא ידועה. זה יעד בלתי דלוי, ואני זוכר כרגע שבשנת 1955 נתבקשנו יצחק טסלר ואני מטעם שרת העבודה דאז גולדה מאיר, לעשות סקר ברצועה אחרי מלחמת סיני והגענו אז, למספר של 150,000 ידיים עובדות והגשנו אז מסקנה שלילית לטיפול כי אז בחקופה ההיא תוספת של 150,000 ידיים עובדות עלולים היו לזעזע את משק המדינה, בחקופה שהיו עוד הרבה עולים בתוך האוהלים ובמחנות העולים, וחוסר עבודה גדול שרר אז במדינה.

אולם כיום, אם עובדים רק 50,000 מהשטחים ובתנאים הנוכחיים נותרו רבבות רבות של פועלים בעזה ובשטחים, לא אפריז אם אומר שהם רבבות של פועלים אשר בחלקם כוחות רדומים, בחלקם כוחות אשר לא הסתגלו למצב, בחלקם כוחות שמוכנים להמשיך ולחיות ולקבל את ההקצבה מאונרא, אלה מתעוררים ועלולים להתעורר וכל התחזית היא, שחלק גדול מכח זה ירצה לעבוד בישראל, כי יש שכר טוב בארץ.

והמאזן של עליה והגירה מראה שלא רק שאין הגירה בערביי השטחים, כי אם יש הגירה נגדית, כ-600 אנשים בו מכווית וממקומות אחרים בשנתיים האחרונות והשתלבו בעבודה בישראל.

יתרה מזאת, לפני שבועיים היתה לי שיחה עם כמה ערבים שבאו ממינכן, לאחר עבודה של 8 שנים והיו שמה מסודרים ועברו לעבוד בישראל. שוחחתי אתם, אמרתי להם מה מניע אותם לעזוב את מינכן, הם ענו: לא רק אנחנו עוזבים, יש עוד 5000-6000 פועלים מירדן ומהגדה אשר עובדים במינכן ועלולים לנטוש את המקומות, כי פה הם יכולים לקבל שכר יותר טוב, תנאים יותר טובים, ופה הם בבית.

אחזור לרבע קט למצב בישראל, ובכך אמרתי ש; 110,000 פועלים ערבים עובדים בישראל, הם מתחלקים למקצועות: 26,000 עובדים בחקלאות, 38,000 בעבודות צבוריות ובבנין, 3,500 עובדים במחצבות ואבן, 6,000 במוסכים, 8,500 בשרות צבורי ופקידות, 4,000 בתחבורה ו-19,000 פועלים פשוטים, ובתעשייה עץ עובדים 5,000.

מספרים אלה משוערים, אולם קרובים למציאות.

מה שהחולל במדינה, המהפכה השקטה בהררכיה של הדורות ובעיקר בכפרים הערבים, כיום, חהליך היציאה שלהפועל מהכפר לעיר, היציאה לעבודות חוץ, שינה כליל את סולם ההכנסות של בני הכפר שבעבר הספיקה תמורת עבודתם רק כדי קיומם הראשוני. יתרה מזאת, הבקשות לידיים עובדות הקפיצו את שעורי השכר והעלו במאות אחוזים את שעור ההכנסה הכוללת של המשפחה הכפרית. התוצאה: רמת חיים גבוהה ושדוד מערכות חברתי בכפר. בעלי קרקעות ונכבדים שבעבר היה מעמדם מכוויד ובטוח בצמרת, החלו מאבדים את בסיס כוחם, ונוצרה תלות בעלי האדמות בעובדים חקלאים בגלל חוסר פועלים. מצב זה הפך את הקערה על פיה. (רובם משחמשים כיום בפועלים מהגדה ומהרצועה).

יתרה מזאת, התפשטותה המהירה של ההשכלה בקרב שכבות עממיות עזרה להשמיט יחרון זה, יש לזכור שהדור הצעיר שמהווה 68% מכלל האוכלוסיה הערבית בישראל, יהווה בעתיד את המשקל הגדול בעצוב דמותה של אוכלוסיה הערבית בישראל.

כיום, לומדים יותר מ-1,000 סטודנטים באוניברסיטאות לעומת 6 סטודנטים שלמדו ב-1949. הספול לכן, חייב בעיקר להתרכז בשני אלמנטים: בנוער הערבי ובמשכיל.

הנוער הערבי מתקשה בהשתלבותו בחברה הישראלית, שלא התגבשה עד כה כחטיבה אחידה. הרקע, איבחן של מדינות ערב, והוא נתקל לפרקים בחשדנות מצד עמיתיו היהודים. גורם זה וכן מאבקו בחוץ חברתו, מאבק הדורות, מחייב הכוונה ויוזמה מצד גורמים ממשלתיים וצבוריים. משרד העבודה יכול לסייע בידוע לתפוס את מקומו בחברה ובהתאם לכישורו.

והחשוב מכל הפעולות, הכלים והחוקים שנחקקו למענו (למשרד העבודה יש תקציב נכבד להגשמת משימות אלו) ובעיקר בחחום העבודה כגון: לשכות העבודה לנוער, חניכות מודרכת, פיקוח על נערים בהשתלמות, בלי הפעלת כלים אלו הלכה למעשה עלולים נערים אלו, שמוצאים היום את דרכם לעבודה בצורה עצמאית ועוקפים את החוקים, הם מנותקים מהממסד והופכים לחברה שולית, עלולים בסופו של דבר להיות נחפסים לעולם התחתון ולהוות מטרד לחברה הישראלית, לעמם ולכפר.

באשר לשטחים, לדעתי נוכחותנו בשטחים היתה זמנית. אומרים עליה שהיא זמנית, לאחר 5 שנים חדלה להיות זמנית. ואני זוכר ב-1949 כאשר באתי לראש עיריית נצרת, הוא שאל אותי, מהי אתם עוזבים את העיר? הערבים חשבו שהנה היהודים עוזבים מחר מחרתים את נצרת, כי נכללה לערבים בתכנית החלוקה. שאל אותי מה דעתך אהה? אמרתי לו: את התשובה אני אתן לך בעוד 20 שנה.

אחרי מלחמת ששת הימים נפגשתי עם ראש עיריית שכם, ששאל אותי אותה שאלה, ואמרתי לו את התשובה שאמרתי לראש עיריית נצרת, אך הוא אומר לי: אתה רוצה להגיד לי שבעוד 20 שנה תענה את התשובה לראש עיריית עמאן, חייכתי!

אני רוצה לומר בזה שמדיניות התכנון של המשרד לא יכולה להיות מושחתת על זמניות.

אני מתכוון לזה שכיום שרות התעסוקה וזרועות אחרים, חייבים להיות האבא של פעולות כל הלשכות בתוך השטחים והמשרד חייב לתכנן את המדיניות שלו לאור המציאות הזאת, כי הדבר עלול להביא במוקדם או במאוחר לעימות גלוי בין הפועלים היהודים והערבים בישראל ובין הפועלים מהשטחים.

כבר כיום, יש קנאה גדולה בקרב הפועלים הערבים הישראלים, מפני שכ-40,000 ערבים מהשטחים שבאים בצורה מסודרת ומאורגנת ומקבלים שכר מלא, בו בזמן ישנן שכבות של פועלים יהודים וערבים שאינם מגיעים לזה.

לכן, הכלים אשר מופעלים בישראל חייבים לחול על פועלי השטחים כל זמן שהם עובדים בישראל. וזה אמור לגבי שרות התעסוקה, כי לא יכול להיות שיבואו מאות פועלים מהגדה לאזור השומרון וכו' ולשכת העבודה בחדרה לא תהיה אחראית עליהם. לא היא חרייה המכוונת.

לסיום, ברצוני לברך את הנהלת המשרד, את המנכל, את כל אלה אשר עבדו, את החומר שהיה לברכה ולתועלת למשרד ולכל עובדיו.

מר אריה גוראל:

רבותי, רשומים אצלי עם חברים מספר והייתי רוצה כי תאפשרו לי לחת לכלם רשות הדבור ועל כן הינכם מתבקשים לקצר.

ובהזדמנות זו אני שמח להציג עובד חדש שלנו, מר דוד כץ, אשר נתמנה באלה הימים כמנהל הרשות לתכנון כח אדם.

מר דוד כץ:

המנכ"ל, חברים, אני מאד שמח על ההזדמנות הראשונה שנחנה לי להפגש עם הצוות משרד העבודה, דוקא בכנס הדין בתכנון הפעולות הרב שנתיות של המשרד. משום שזה בא להדגיש על נקודה מאד חשובה. שאם כי אני מופיע כאן הנציג של יחידה בעלת שם נוצץ של הרשות לתכנון כח אדם, למעשה פעולות התכנון כח אדם הוא פעולה משותפת לכולנו. וכל יחידה בחוץ המשרד למעשה גם מתעסקת בתכנון כח אדם בשטחו הוא.

על מנה שתכנון כח האדם יהיה אפקטיבי, זה דורש לא רק פעולות של הרשות לתכנון כח אדם, אלא פעולה משותפת של כל היחידות החיות את הנושא.

היות ואנחנו מדברים על תכנון, אולי אקדים כמה מילים על הפילוסופיה שלנו לתכנון לפני שאבוא לפרט את תכנית העבודה של הרשות. אני הייתי שם את הדגש על שני דברים. אחד הוא שתכנון אינו מטרה בפני עצמה. תכנון הוא מכשיר. לא הצבנו לעצמנו מטרה לפרסם ספר או להופיע בתכנית פתוח. מזה שפרסמנו ספר או מופיעים בתכנית פתוח עשינו משהו, אבל, לא עשינו את העיקר. העיקר כמובן זה נצול הפוטנציאל של כח האדם בארץ לקדום המדינה ולרווחה של האזרחים.

הדבר השני, אנחנו לא מתיחסים אל תכנון כפעולה חד פעמית או פעולה שעושים לעתים רחוקות, ואחר כך נגיד עושים תכנית היום ובעוד חמש שנים מסתכלים לראות באיזה מידה קלענו או לא קלענו.

אנחנו הופסים את ענין התכנון כדבר חי שתכנית לא דבר קדוש שאסור לגעת בו במשך חמש השנים הבאות, אלא, בחור דבר שחייב להתעדכן מעת לעת ולהשתנות בהתאם לשנוי במסיבות.

אני חושב אם נסתכל על תכנון כמכשיר שמשתנה לאור המסיבות הוא יהיה לנו לתועלת גדולה יותר.

במסגרת עבודת הרשות אנחנו כעת נגשים למספר פעולות שנדמה לי יהיו בעלות ענין רב ליחידות המשרד. פעולה ראשונה, בכלל הממשלה עכשיו עורכת תכנית חומש, תכנית פתוח חדשה לתקופה 1974-1978. רכוז התכנית הוטל על הרשות לתכנון כלכלי, משימות מסוימות הוטלו על משרד הממשלה השונים, ואנחנו במסגרת זו מכינים את התחזית להיצע ובקוש של כח אדם במשך לתקופה זו.

שוב, המטרה איננה סתם להופיע בלוחות במספרים, אם כי לזה יש חשיבות גם כן, אלא, לגלות את נקודת התורפה, את המקצועות והענפים בו יכול להראות פער, ופער בעל משמעות בין הבקוש המצופה לכח אדם ובין איך נראה לה היום מקומות ההיצע. ולמסגרת הזו של פערים אפשריים בהיצע ובקוש, נדמה לי משמעות רצינית מאד לפעולות של היחידות השונות בתחום המשרד.

הדבר השני שאנחנו עוסקים בו במסגרת התחזית, הוא נסיון לבחון ולגבש אמצעים לעודד את ההשתתפות בכח אדם במשק, וזו משימה שנרצה להנות מהנסיון של היחידות השונות במשרד העבודה שחיות את הבעיות של הקבוצות האלה כגון נשים, מוגבלים, נוער, קשישים.

הנושא השלישי בטפול, וזה מחקר לדברים שהשר אמר, נסיון לגבש הצעות לאמצעים להגביר את היעילות שבהקצאת כח אדם במשק. וכאן כמובן אנחנו מחקשים עם הבעיות של ניידות, הכשרה מקצועית, הסבה מקצועית, השפעת מערכת השכר ובעיות כאלה.

אנחנו גם רואים את עצמנו כחור יחידה שרות ליחידות השונות במשרד והיות והצעות לאמצעים צריך בסיס עובדתי, אנחנו גם נעבוד עם יחידות שונות על בדיקות ומחקרים במטרה לגבש את ההצעות הנ"ל.

אנחנו בעקבות חפיסתנו על מהות התכנון גם עוקבים באופן מחמיר עכשיו אחרי ההתפתחויות במשק באופן כללי ובשטח כהאדם בפרט.

ודבר אחרון שאנחנו נכנסים אליו זה תכנון לשנויים אפשריים בלתי צפויים במשק. מה שנקרא בלועזית "קונטיננטלי פלנינג". ז"א אנחנו מנסים לבחן את ההשלכות על התעסוקה במשק מהחוויות של מצבים שונים כגון אם תהיה הקטנה רצינית מהזמנות מערכת הבטחון, מה עלולה להיות ההשלכה במשק. זה יכול לשמש רקע להכנה של תכניות אלטרנטיביות.

אני מקווה שהעבודות שלנו תהיינה בעלות ענין ליחידות המשרד ואני מקווה שגם נוכל לבנות על עבודה משותפת עם יחידות המשרד.

מר ידידיה אהרונסון:

אדוני המנכ"ל, חברים. אני מודה ומתודה שלא היה בדעתי לקחת את רשות הדיבור. התלבטתי משום שהססתי אם להכניס נימה או טון צורמני בכל הדברים היפים שנאמרו כאן. שאבתי עודד מדבריו של פרופסור טריפון שדיבר על הדוגמה שבמהסור המנקים; גם משר העבודה שאמר שהוא חושש שלא יהיה לנו כח אדם רגיל; דיבר גם רון אדלר על אותה בעיה, ולאחרונה גם גולן, והרשו לי איפוא להתיחס לאותה שאלה.

זה חגיגי מאד לדבר על תכנית של חמש שנים. אני מעריך את זה מאד. אבל, אני חושב שיש בפנינו בעיות שחיבים לפתור אותן היום; צריך היה לפתור אותן אחרת ושלשום, ולא פותרים אותן.

אני רוצה להתיחס ספציפית לבעיות דיור של המשרד שאינן באות על פתרון. אפשר לדבר על תכנית של חמש שנים, אולם אתה לא מוצא שום דבר לגבי אפשרויות של דיור.

אני רוצה לשאול איך אפשר לדבר על תכנית של פחות בשעה שהמשרד איננו מסוגל לגייס כתבנית, פשוטו כמשמעו! וכאשר אתה מקבל כתבנית - במכתב של שלוש שורות יש לפחות שתיים או שלוש שגיאות, אחרי חודש ימים של אמוץ בעבודה.

התכנית היא תכנית יפה. מה עושים כאשר אתה צריך לעשות פקוח בחקלאות ואינך יכול לקבל רכב, או שאתה אומר המפקח צריך להיות פקיד נדרש עם רכב רגיל - ואיננו יכול להכנס לשדות? אני יודע, זה פרוזאי, אבל זה "נורא יפה" לעשות תכניות ולהתעלם מהמציאות. ואינני חושב שה בהא תליה. אם אפשר היה להקדיש תקופה כל כך ארוכה לתכנון ומחשבה לתכנית של חמש שנים אני חושב שעכשיו הגיע הזמן להקדיש לא פחות מחשבה אבל הרבה פחות זמן, לפתרון של בעיות דחופות. אנחנו במחלקה מתלבטים בהם תקופה ארוכה. אני לא רוצה לנקוב במספרים, אבל, יש בעיות שאנחנו דנים בהן 6 או 8 חדשים ולא מתקדמים כהוא זה.

כתוצאה מכך מאות מכתבים מחכים ולא מודפסים. אז האמרו - מה יש לפעמים לא יקבל האזרח התראות על עבירות. אבל, חברים יקרים ואדוני המנכ"ל זה משחח את רוח העבודה. המפקח בא ואומר אין טעם לפקח, מפני שהמכתב שלי בלאו הכי לא יצא!

אני מבקש שמא מפורום זה תצא דרישה להקדיש חשומת לב לבעיות היומיומיות שאין להן לכאורה פתרון; שהן אינן תלויות בברוך הקלאי או בשמעון גוטליב, שאליהן אנחנו מפנים את הפניות. אלא שפורום יותר רחב, יותר חכם, יותר נבון, בעל יותר סמכויות, ישב על המדוכה - עם מי שצריך - וימצא להן פתרון. כבר אמרו כאן כמה חברים שיש סימני שאלה גדולים מאד בחכמיה חמש השנים, ואני מאד פסימי. יש בעיות שאוהן יש למצות ראשונה.

לפי הבנתי "רומא בוערת - ונירון מנגן". הגיע הזמן לספל ולהחחיל לכבות שריפות.

מר יונה קליפר:

אדוני המנכ"ל, חברות וחברים יקרים. אבקש במילים ספורות להתייחס לחלק המינהלי-מיכוני של המשרד. בתחילת דברי, ברצוני להדגיש שהנהלת המשרד ובמיוחד המנכ"ל, מר גוראל, עשו מאמצים רבים בכל הקשור להחדרת תודעת המיכון ליחידות המשרד ועלי לצייין כי כבר היום הושגו תוצאות מבורכות.

אנסה במספר דוגמאות להדגים את תכנית המשרד בנושא זה.

אם שמענו כאן את תכנית החומש ואני מקוה שפרופסור טריפון יסכים שכל מה שקשור בהכנת מערכות מיכון, לא ניתן להשיג ללא חכנון מערכת אינטגרטיבית או מערכות אינטגרטיביות. המיכון מחייב סדר. המיכון הוא תהליך וללא חכנון מוקדם מדוקדק התוצאות עשויות להיות הפוכות מאלה שרצו להשיג מלכתחילה.

לכן אני חושב שתכנית החומש כבסיס למה שהמשרד רוצה לעשות, בוודאי ובוודאי יכולה וחייבת לשמש בסיס לכל מה שקשור לנושא המיכון.

אנחנו רוצים במסגרת היחידות השונות לבצע אינטגרציה בין מערכות, על מנת להפיק תועלת ועל מנת להשיג את מירב הנתונים.

ובהקשר זה, אני רוצה להדגיש כי המחשב הוא בסך הכל אמצעי, הוא יכול לשרת והוא יכול לתת, אם יודעים לנצל את תכונותיו.

אם רק לפני דקה שמענו כאן את מר אהרונסון על הדפסת התראות, בוודאי שאני יכול לחסוך לו את הטרחה בהשגת כתבניות ולהדפיסם במחשב, אנחנו הולכים לקראת זה. למעשה, אנו נמצאים בעצומם של שלבי חכנון המערכת עליה מופקד מר אהרונסון, על מנת לסייע לו בכל אופן הנקודות בהן מתלבטים מר אהרונסון וכל אותם חברים רבים היושבים כאן.

אעמוד על דוגמה נוספת. גב' זוהר קרתי עמדה בדבריה על המעונות. אם שואלים אותי מבחינת התכנון, אני טוען שצריך לראות את הנושא מלמטה כלפי מעלה.

כשמדברים על מעונות ועל הפרק עומד חכנונס של 10 או 20 מעונות העתידיים לקלוט כך וכך ילדים, הווה אומר, כך וכך נשים יוכלו להתפנות לעבודה, זאת השלכה ישירה על כל המערכת. כי יש כאן השלכה על נושא ההכשרה המקצועית, על הכנת כח אדם למשק, על שרות התעסוקה מבחינת היצע וביקוש, למעשה על כל מערכת העבודה הקיימת. באשר למערכות המופעלות כיום על ידינו אני חושב ונדמה לי שלא אטעה אם אומר שאין היום יחידה במשרד שאיננה ממוכנת או איננה נמצאת בשלבי מיכון אלה או אחרים. ואינני רוצה לחלק כאן שבחים, אבל אני חושב, שאותו מושג ששמענו אותו פעם, שאין תודעת מיכון לא אצל מנהלי היחידות ולא אצל שאר העובדים, אין לו מקום היום. כי כיום קיימת תודעה מלאה. ההיפך הוא הנכון. ישנה תודעה מצד האנשים, ישנו רצון וישנה הדרישה שזה ייעשה טוב וייעשה מהר ככל האפשר.

אני מקוה שבמסגרת התכנית שהצבנו לעצמנו, בצורת תכנון, בצורת פרט ובצורה המצעים שאנחנו עומדים לקבל, והמנכ"ל הזכיר זאת בדבריו, מופעל כיום מחשב במחלקת המדידות, ובחודשים הקרובים אנו עומדים לקבל מסוף ולהפעילו במשרד ואין לי ספק כי המסוף יתרום תרומה עצומה למשרד.

אני מקוה שהציפיות שכולנו תולים בנושא המיכון, בשתוף מלא מצד היושבים כאן, אמנם יתנו את התוצאות הרצויות.

מר יחיאל גוטמן:

אדוני המנכ"ל, חברי נכבדים. הייתי רוצה להוסיף מלים קצרות על מה שנאמר בחוברת בענין העסוקת נוער.

ואני צופה בחמשת השנים הקרובות יעדי נכבדים מאד לשרות התעסוקה בתחום הספול בנוער. בקצור אעמוד על שלושת המרכיבים העקריים במערכת.

ההמערכת הראשונה היא מערכת קליטה הנערים. אני חושב שנצטרך לעבור להגדרה חדשה ולראות כקלינט של שרות התעסוקה לנוער לא רק מי שמגיע בכוחות עצמו אל הלשכה, אלא כל נער שאינו נמצא במסגרת מאורגנת אחרת, דהיינו בעיקר במסגרת החנוכית. זה יחייב את לשכות העבודה לנוער לצאת מפעילות פסיבית בעקרה כיום ולעבור לפעילות אקטיבית במגמה להביא את הנערים פנימה, וזה יחייב הכנת כלים ומכשירים על מנת שנוכל להתמודד עם המשימה הזאת.

הנושא השני שאני רוצה לנגוע בו הוא סוג הספול. לאור מגמות משרד החנוך להעלות את חוק למוד חובה לי' כתות במרוצת חמשת השנים הקרובות, אינני צופה גדול רב במספר הנערים שיהיו אוכלוסיה של שרות התעסוקה, אך מאידך אני צופה בנערים שיהיו קשים יותר לספול. ובהחלט שרות התעסוקה ובעיקר לשכות העבודה לנוער, אותם עובדים שעוסקים כרגע בנוער יעסקו יותר בספול אינדיבידואלי מאשר בהשמה ובחווך בעבודה. וזה כמובן מחייב כלים חדשים ומכשירים חדשים על מנת להתמודד עם הנושא הזה, ובעיקר התמקצעות של העובדים על ידי העלאת רמתם ועל ידי הכנסת עובדים מקצועיים חדשים כגון פסיכולוגים וסוציולוגים, עובדים סוציאליים וכו'.

הנושא השלישי שאגע בו בקצור, וזה מערכת הפלט של שרות התעסוקה. נראה לי שבעתיד, לאור אותו תומר שיהיה קלינטורה של הלשכה, לא נסתפק בשליחה לעבודה, אלא, נצטרך להכניס פונקציה חדשה שכרגע רק מתחילה להתמסד בשרות וזה מערכת של לווי ומעקב.

הכוונה היא לגבי אותם נערים שיש חששות כבדים שתנודותיהם במקומות העבודה תהיינה רבות, להצמיד אליהם עובד איש שרות התעסוקה, איש לשכת העבודה, שילווה אותם כברת דרך מסוימת מחוץ מגמות ספוליות על מנת להגיע להתבססותם ולהתמדתם במקום עבודה אחד.

מר דוד טילורה:

אדוני המנכ"ל, חברי לעבודה, לא נעים לי לדבר בפניכם כאשר אתם קוראים עיונים או מפריעים. לדעתי מה שאנחנו עושים פה זה זלזול במעמד, זלזול במטרה שלשמה באנו לדבר כאן. לכן במידה מסוימת אני מרגיש שאם אדבר - זה יהיה מיותר. בכל זאת תרשו לי, ואני מקווה שתהיו קשובים.

באולם הקר הזה, חכנית החומש מעבירה בי חוס. וכעובד המשרד מצד אחד וכאזרח מצד שני, אני מאד מחרשם מהתכנית הזאת ואני סבור שהנהלת המשרד עשתה בחכמה רבה שאמצה את דברי חכמנו ועצת כל אנשי הנהול ש"סוף מעשה במחשבה תחילה".

כאשר התחילו בתכנית החומש לא החלה פעילות בנושא שאני עוסק בו ורציתי, ל"עשה, לספר לכם עליו. התכנית היא של השתלמויות בחו"ל לעובדים בתעשייה, שמתקשר לדברים שאמר שר העבודה היום על הכשרת כח האדם.

יש לנו שתי תכניות עקריות וחשובות, אשר טוב שאתם כעובדי המשרד תדעו עליהם. א. תכניות להשתלמות בנות שלושה עד ששה חודשים בגרמניה ובשוויץ לבעלי מקצוע מעולים אשר כל ההוצאות מכוסות עבורם. כלומר גם דמי נסיעה וגם דמי שהיה. ורק לדוגמה אספר, שלפני שבוע חזר אחד המשתלמים ממפעל ידוע מאד בישראל וסיפר כך: לפני שיצא לחו"ל בנה מפעלו תכניות שהוצאות ייצורן היו 20,000 ל"י. היום, אחרי שחזר בגרמניה, למד שיטה של עשיית אותן תכניות בסכום של 5,000 ל"י כל אחת, ז"א, על כל תכנית הם חוסכים 15,000 ל"י וזה לדעתי הישג מבחינת השתלמות.

ב. תכנית הפיועדת למפעלים מוכרים ומפעלים מאושרים, כאשר עד לפני שבוע היתה לנו קרן של 50,000 ל"י לספל בנושא ומלפני שבוע התכנית גדלה ל-200,000 ל"י.

תכניות אלה לא נכללו עדין בתכנית החומש, אך אנו כבר מיישמים אותן. תקוהי שבתכנית החומש הבאה תהיה תכנית ההשתלמות להכשרת כח אדם בחו"ל חלק חשוב ממנה.

מר יצחק שמואלי:

כבוד המנכ"ל, חברות וחברים. אין אנו רוצה לעייף אתכם הרבה לפני ארוחת הצהרים. אני רק רוצה להגיד כמה מלים בקשר לספר על תכנית החומש.

בעמוד עשר בספר זה, פתח דבר הקדמת המנכ"ל, הנחה ראשונה היתה כי לא יחולו שינויים במבנה הפונקציונאלי של המשרד והשלוחות. מובן הדבר כי אם תחליט הממשלה על שינוי מבנה, יחולו גם שינויים במערכת התפקידים והתכניות.

מובן שכל מה שאמר המנכ"ל לא יכול להתבצע בלי שינויים פונקציונאליים. התכנית היא תכנית יפה, מסודרת יפה, כמה מחלקות טרחו הרבה מאד על מנת לתת לה צורה יפה ויעילה. כמה עשו את העבודה שלהם קלה יותר, ועשו סלאי על גבי סלאי. אולם בדרך כלל חייבים אנו להגיד שהספר הזה שמונח לפנינו הוא בעל חשיבות רבה. טוב שחושבים על דברים וטוב שיש על מה להתוכח. אולם כמו שאמר ידידנו גולן מנהל מע"צ שאנחנו חלשים מאד במדיניות פנים. אני לא רוצה להכנס לכל מדיניות פנים. מספיק לי אם נגיד שתי מלים בקשר למדיניות פנים של משרד העבודה.

לא נדבר על מדיניות פנים של כלהמדינה. אלא, מדיניות פנים של משרדנו אנו. פה אנחנו מדברים על אינטגרציה, על חשבונות אינסטרליים ודיפרנציאליים, על דברים גבוהים, ואנחנו לא יודעים עוד דברים אלמנטריים בסיסיים.

לא יתכן במדינה שלנו הדינמית ב-1972 שלא תהיה חלוקה ודצנטרליזציה של עבודה. כי המשרדים הראשיים היום עסוקים ולא מחפנים די צורכם לדברים שהם חייבים לעשות אותם. הם עוסקים בדרך כלל בקטנות. הם עסוקים היום בענייני אשל, רכב, כח אדם ובכל מיני דברים שמשרד מרכזי לא חייב לעסוק בהם.

אני אומר שבתכנית חומש לא יכולים להתחמק מהצורך בשינויים פונקציונאליים. אינני מומחה לכל דבר, אולם התמחיתי, ודבר אחד אני יודע על בריו. זה בעיות של שרות התעסוקה. תתארו לכם שעם הקמת הלשכה לאקדמאים היינו בכל הלשכה שני אנשים ונקראנו סניף. היום אחרי 9 שנים השם הזה רודף אותנו לכל דרכנו. והנה הסניף של הלשכה לאקדמאים הוא כמו סניף של אום אל פאחם, כמו בקעה אל גרביה, או יבנאל, זה אוחו הסניף. לא השתנה שום דבר. לכן אני אומר, אם היום הלשכה לעובדים

אקדמאים עוסקת בצפון למשל ב-1000 אקדמאים ב-18 מרכזי קליטה וב-500 אקדמאים
ישראלים, חל איזה שינוי שהוא, וצריך לתת לזה איזה שהוא פיצוי.

אני מסיים באומרי, יש לבדוק את הכלים הפנימיים שלנו ואני מציע שתוקם ועדה
שתעבד תכנית של שנויים מבניים ופונקציונליים המתחייבים מתוך תכנית החומש.
יש מה לעשות ולשנות בתוך משרד העבודה עוד לפני שאנחנו מחילים בתכנית
הגרנדיוזית הזו.

מר אריה בוראל:

חברים, זוהי ההזדמנות לברך את ידידנו ברוך חקלאי המוכר לכלכם אשר גם
נוחר כסגן מנהל כללי במשרד העבודה וגם נחמנה כממונה על נושאי בטוח אבטלה.
ואם כך, הריני מברך את יורשו שנחמנה לסגן מנהל כללי לאמרכלות, את ידידנו
זיו.

מר ברוך חקלאי:

המנהל הכללי, תודתי נתונה לך בזה על דבריך החמים. ידידי ועמיתי, שעח הצהרים שהגיעה לצפית המשחחפים, מניעה אותי לקצר ולמצות.

תוכנית החומש המשרדית לשנים 77-1972, כוללת מידע רב, ביטוי לכוונות ולתכניות, המצטרפים ביחד למסכת שלמה, בעלת קווים משותפים. רעיון המחשבה התכנונית שאין בו משום דבר מהפכני, הינו ראשון בהתגשמותו במשרדנו, ולדוגמה לשירות הממשלתי כולו.

אם נבחן את תוכנית החומש המוגשת לנו בזה על-פי החבצעותה בפועל, נסויל לה עוול, שכן עיקרה של תכנית זו הוא בגרוי המחשבתי העצום שהיא חוללה במשרדנו, ובכך שהיא הניעה אותנו למחשבה שיטתית, שיש בה משום חריגה משמעותית מן השגרה והזדמנות יזומה לנתינת דעה.

אם בעקבות התכנית יבואו מעקב, היזון חוזר, לימוד סטיות, ירידה לשרשיהן ותיקונן, כי אז נצא נשכרים; אלא שגדולתה של תכנית זו, הוא בצעד הגדול הראשון, לקראת יצירת הווייה התכנונית של מערכתנו. אם מנהלי היחידות והשרותים נצבו בפני נעלמים בבואם לתרום את חלקם לתכנית, הרי גורמי המנהל והאמרכלוח שאותם אני מייצג, נצבו בפני נעלמים גדולים עוד יותר. היעדים שאמור המנהל המשרדי להשיג, מתבסאים ביצירה כלים משרדיים משופרים, מודרניים ויעילים יותר בתחום הספול בכח אדם, הארגון המשרדי, כלי הניידות, כלי התפעול למיניהם, והמשך החדרה של תודעת שרותים לאלה שחפקידם לתתם.

כל קיומו של המנהל נבחן ביכולת שלו להזין את יחידות הפעולה ולהבטיח את פעולתן כהלכה. גורם שאיננו עומד לתכנון אלא לטפוח ולהדגשה, הוא פיתוח תודעת קבלת שרותים, במקביל לזו של מתן שרותים. אני מתפלל שבתקופת החומש, תחקיים מידה רבה יותר של סימטריה, נאורות, ותבונה בהתיחסות של נותני השירותים ומקבליהם אלה לאלה. קבלת שרותים מן ההכרח שחושחת על הגדרה ממשיה-ריאלית של הצרכים, הבנת

האפשרויות ותנאי היסוד, הטיית כחף ומכינוח במצבי מצוקה, בעיקר בכח אדם לבלרי. חוצאתם המיוחלת של השרותים תושג במידה שבה יתהווה "קונסנסוס" נכון לגבי היחס בין האפשרויות והצרכים בדברים "הגדולים" כדברים האחרים, לרבות, כתבנות, קילומטרים, שירותי תיקיון ואחרים. תהליך ההזנה של השירותים, מלווה במקביל, את תהליך עיצוב יחסי העבודה, ויש אשר מידה של נוקשות בדרישת שירותים שלא ניתן להשיגם, מלווה במקביל בנוקשות וחוסר הסתגלות לדינמיקה של יחסי העבודה.

קבלת שירותים ונתינתם הם משמעויות אינסגריטיות. ההבחנה ביניהן היא אנליטית ולא קונקרטיה. התנצחות מסוג זה שהדיה נשמעו בכנס, אין בה משום תרופה, ויחכן שאף היפוכה.

גישה מקבלי השירותים אל מול נותניהם, מן הראוי שתבטא ביסוד תכנוני, בהצטמצמות סבירה, בגמישות החפיסה המחשבתית, בליווי יזום של התפתחויות, ובהענות לרחשי הצבור.

בשולי הדברים עלי להתריס כנגד מספר הערות שהושמעו בכנס. צבור עובדי משרד העבודה, המונה קרוב ל-5,000 עובדים במערכת ארגונית ותיפקודית מבוזרת, כולל אמנם נקודות חולשה שלניהול שראוי לחזק אותן. אין יסוד לקביעה הפשטנית כי בצבור זה מצויים עובדים לא טובים. אמנם הקידום האוטומטי, זחילת השכר הממוסדת, עשה את שלו, אבל יש להבינו בהקשר הרחב של יחסי העבודה בשרות המדינה, ולא להתנצח עם התופעה, אלא ללמדה ולהפיק את מה שניתן ממנה. הסדרי ההשתלמות המרובים וקרנות ההשתלמות המעוגנות בהסכמי העבודה מן השנים האחרונות, הם אולי הקומפנסציה הטובה ביותר לקידום האוטומטי, שיחכן וייעלם מהעולם, ויחכן ויהפך לתופעה קבע. המשא ומתן הקבוצי, הוא קשה, אכזרי, ותוצאותיו הן אולי הרע במיעוטו. אני סבור שצבוריות עובדי משרד העבודה, הוכיחה, שחרף היסוד הצנטרליסטי של המשא ומתן הקיבוצי, היא מסוגלת לנווט את עצמה כהלכה, כאשר היא מאורגנת וכאמור - מבוזרת. תהליך הארגון הפרגמטי צריך להמשך, ולהפיק את תוצאותיו.

רבותי, עבוד חכנית החומש ותרומתי לה, מצאה אותי ב"איגרא רמה" של המינהל והאמרכלות של משרד העבודה. ברם, בשעת השמעת הערותי אלה, עברתי ל"איגרא רמה"

עוד יותר של משימת ביטוח האבטלה. אני עובר לניהול בטוח האבטלה מצויד בנסיון עשיר, שנצבר במשך למעלה מעשרים שנה במשרד העבודה, מתוכן כחריטר כמוון המינהל והאמרכלות. אני נחון בבטוח האבטלה מזה שנה ומחצה, תחילה בהיערכות ארגונית, לאחר מכן בכנונו ובקרוב בנהולו.

הגעתי למסקנה שכמעט אין לך תחום ושטח בחיי החברה, ובחיייו של האדם העובד בישראל, שלבטוח אבטלה אין נגיעה או השפעה עליהם. את בטוח האבטלה יש לראות כמסד חוקי נוסף, לזכות הבסיסית של האדם לעבודה, מעבר לראיה המוגבלת של ה"בטחון הסוציאלי", ומכאן לראיה אינטגרטיבית וכוללת של תכנית החומש, שכן, העוצמה הפוטנציאלית והתקציבית של משרד העבודה ותאגידיו רבה היא, ואם היא תתלכד למטרות מוגדרות ומסוימות ותמנע פעילות סרק והכוונה לתכליות משניות, כי אז יהיה זה, בעוצמה, מנוף להשגת היעדים שהמדינה הטילה על משרד העבודה, שיקנה לו אח הצביון של משרד כלכלי ממדרגה ראשונה בהכוונת משק המדינה.

מר אריה גוראל:

חודה רבה. נסיים בדיוק בהתאם לתכנית, אני אפילו חושב שנגמור לפני המועד שנקבע בתכנית ואני מקווה שהחלק השני יהיה מוכן לכך. לפני דברי הסכום הרשו לי להזכיר איש שהיה ביננו ועסק ישירות בתכנית זאת, בשלביה האחרונים, בקבוץ החוברות השונות שנתחברו על ידי הצוות. הוא ערך אותן ועשרה רבות למען קידום התכנית. הוא עשה זאת אמנם יחד עם אחרים, אבל, בתקופה מסוימת עשה זאת כמעט לבד, הוא יואל חבריק ז"ל שהלך מאתנו. נעמוד רגע לזכרו.

לסכום הדיון. א. איש לא התכוון להציג את התכנית הזו כתכנית בצועית. אמרנו כי זו תכנית רעיונית ובמידת האפשר הצמדנו לה לוח זמנים. אגב, היא מבוססת בעקרה על פרויקטים, כי אחרת לא היינו יכולים לחלק את הקידום לפי שנים. כמובן שיש נושאים שאינם נחנים לתכנון פיזי. ואז הסתפקנו בהכנת הכלים לשפור ולקדום המצב או להיענות למצבים בלתי צפויים עד כמה שאפשר לראותם מראש.

אמרנו וחזרנו ואמרנו כי אין זו תכנית מושלמת אבל, אני מקוה שעם התקונים השנתיים היא תיהפך לתכנית טובה.

אני זוכר כשהחלנו בה היו הרבה אנשים, גם הרבה חברי צוות שהיו קצת סקפטיים לגבי עצם הדבר שאפשר להכניס משהו למסגרת של מונחים כמוחיים רב שנתיים. אבל, עובדה שזה נעשה. אני זוכר ממקום אחר כי אלה שלא נהגו כך נשאר עם בעיותיהם של המכתבים שלא הספיקו להדפיסם ושל חוסר חדרים. ואני מתפלא על ידידי אהרונסון. מה שייך האחד לשני? אם מכתבים לא מדפיסים בזמן, אם יש חוסר חדרים, ויתכן ששני הדברים נכונים, צריך לטפל בהם טפול שוטף וטוב, אין לזה כל שיכות לחיוניות תכנון לטווח ארוך. וחלילה לנו להתלות אחד בשני שמא לא נעשה לא את זה ולא את זה. ודאי שיש בעיות שוטפות. מישהו מאתנו מתעלם מהן? אבל מה זה שייך? ואם לא נתכנן המצב השני, יהיה יותר טוב?

אינני רוצה לדבר לגוף העניין כי זה לא הנושא כעת. אבל, אני חייב לומר שאלה שחברו את המסמך החשוב עשו עבודה רצינית ביותר, ואולי יעיד על כך מספר הטיוטות שנאלצו לכתוב עד שסיימו את הטיוטא האחרונה, בממוצע כשלוש ארבע ויש כאלה שעשו חמש ויותר.

ואנחנו מחכונים לביזנס. אנחנו מתכננים לישים את החכנית. עובדה, בקשנו ממר אשר שי שיקבל על עצמו את המכשלה, שיראה כחפקידו הבלעדי מעקב אחרי ישומה. ואני יודע שלא הכל ייושם ולא הכל ייושם לפי לוח הזמנים. אבל, נחתור לקראת מה שאנחנו רוצים, לקראת היעדים שקבענו לעצמנו.

הבעיה כאמור החשובה אולי ביותר למשק הישראלי לחברה הישראלית זה סתימת הפער בין קצב הטרנספורמציה של השנויים הטכנולוגיים לבין האטיות שבחפיסה החברתית של אותם השנויים. עם כל מה שמשחמע מזה ולא אפרס, דברתי על כך קודם. נדמה לי כי בכך אנחנו יכולים לחסוך הרבה משברים חברתיים שאנחנו עדים להם בשנים האחרונות. נכון, יש עוד בעיות, זו לא הבעיה היחידה. יש בעיה שיש אוטומציה בקדום אנשים במקום להרבות אוטומציה בצידוד. יש דבר כזה וזה אקס אנטי תמריצני ממדרגה ראשונה לחפוקה, כאשר כל פעולותינו מכוונות להגברתה. לא נעצר לחשוב מה היא פילוסופית החיים שלנו. היות ויש לנו מספר תקלות אז לא נטפל בקדום כלל העניין? האם אחד בא על חשבון השני? לא!

אינני חושב שתקלות שוטפות חיבות לגרור אחריהן מחדלים בתחומים אחרים, ביחוד לא מחדלים מחשבתיים רחבים, מעמיקים, המובילים למשהו שנדמה לנו שהוא טוב יותר. אם זה לא טוב יותר בבקשה בואו נתוכח לגופו של העניין שזה לא טוב יותר. אבל כל עוד שאנחנו לא משוכנעים בכך, חיבים אנו לחתור להשגת אותן המטרות שהגדרנו לעצמנו, שקבענו לעצמנו ושהצבור יצפה לראות אותן בבצוע בעוד מספר שנים. וכשהוא ירצה אותם מה נביד? אין לנו הכלים, אין לנו אמצעים נסתפק בחרוצים? לא.

אני חושב שהחכנית הזו הינה בבחינת האמרה העתיקה של דוד לדור יביע אומר, וזה נעשה. נשלים אותה, נחקן אותה מדי שנה ואני רוצה לקוות שרוב האנשים כאן יעיינו בכל החכנית ולא רק בקטע הנוגע להם. זה חשוב מאד, ונקוה שבעזרת כל הנוכחים ועוזריכם גם ניישמה חוץ שפוצים תקופתיים.

אני חוזר ומודה לכל אלה שלקחו חלק בעריכתה ואני רוצה לחזור להודות לאורחנו פרופסור טריפון שהואיל לבוא ולאלה שהשתתפו בדיון. תודה לכולכם.

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה

י ו ד ה
המשרד הראשי
ז אדר תשנ"ג - 9. 2. 73
2/1/3
מס' התיק

ירושלים, ב' באדר א' תשל"ג
4.2.1973
מס' 6/4/0

אל: סגני המנהלים הכלליים (אמרכלות) ומנהלי יחידות הסמך

הבדון: תואר מוסמך בדמוגרפיה

כאוביברסיטה העברית הומצגו בשנים האחרונות לימודים לקראת התואר מוסמך לדמוגרפיה. בין היתר כוללים הלימודים פרקים החשובים לעבודה בשירות המדינה כדלהלן:

- יסודות בדמוגרפיה ובתהליכי אוכלוסיה.
- כלי ביהוח ומיתודולוגיה לביתוח אוכלוסיה.
- יעום תיאוריה ומתודולוגיה בביתוח דמוגרפי למטרות תכנון.

בציבות שירות המדינה הכירה במקצוע הדמוגרפיה כמקצוע הגמלל במסגרת דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.

נראה לנו כי רבים ממשרדי הממשלה יוכלו להפיק תועלת משירותם של מוסמכי החוג לדמוגרפיה, כגון:

- יחידות העוסקות בכוח אדם ובתכנון התפתחותו.
- יחידות העוסקות בתכנון הפיסי של חלוקת האוכלוסיה ובבעיות הקליטה.
- יחידות העוסקות בקליטה.
- יחידות העוסקות בתכנון של השלבים השונים של מערכת החינוך.
- יחידות העוסקות בתכנון אורבני.
- יחידות העוסקות בתכנון שיכון.

מתקנת התקן תקיים בזמן הקרוב מגעים עם המשרדים לשם בדיקת המטרות בהן יש לקבוע דרישה לתואר מוסמך בדמוגרפיה או קביעת דרישה למקצוע זה כאלטרנטיבית.

האחדאים במשרדים מתבקשים לבדוק את צרכיהם בבעלי השכלה דמוגרפית והאפשרויות לשלבם במערך עבודתם.

בברכה,

יעקב ניצן
נציב שירות המדינה

התיק: 1/10/73
" : 1/4/73 ✓

משרד העבודה
 מ"ח עבודות צבוריות, ונגזר ונראה
 כ"ו שבט תשל"ג = 25. 1. 73
 מ"ח התיק 1/4/6

משרד העבודה

י"ח בשבט תשל"ג
 21 בינואר 1973, ירושלים

המנהל הכללי

501/6
 26.1.73
 מ"ח התיק

אל: מר מ' גולן, מנהל מחלקת עבודות צבוריות

עם הזמנת תכנית חמש השנים של משרדנו, אני רואה לעצמי חובה וסיפוק להביע לך ולעובדי יחידתך הנוגעים בדבר הזקרה על תרומתכם בהכנת התכנית.

כפי שנודמן לי כבר לומר לא פעם, אני תולה תקוות רבות בתכנית זו שיש בה משום הכונת האמצעים כדי לקדם את מערכת הפעילויות העניפה של משרדנו.

מסור נא לאנשי יחידתך שעסקו בהכנת החלק שלכם בתכנית, את דברי ההערכה שלי להם. בהצלחת התכנית וראו נא גם הצלחתם.

11/28
 מ' קרני
 מ' זר
 מ' 15
 מ' זקני
 מ' 6.2
 מ' 6.4

בברכה
 אריה גוראל

תכנית עבודה לתורה כתיבים 1975 - 1981

6/10
 16/4/4
 ✓ 1/4/6

מס' הכביש	שם הכביש הקטע	אורך ק"מ	תאור	אומדן ,000 ל"י	הערות
3	צ. שטחון-ביח ג'וברין	23.0	שקום והרחבה		
12	צ. ביח ליד - חדרה	12.0	חוספת מסלול		
12	צ. בילו - רמלה	8.0	שקום והרחבה		
13	צ. גחה- צ. אלסחים	15.0	חוספת כנתיבים		
13	אשקלון - עזה	23.0	שקום והרחבה		
13 א	מורשה - גלילות	5.5	חוספת מסלול		
14	צ. גחה-עוקף פתח-תקוה	5.0	סלילה חדשה		
15	יהוד-בני עטרות	3.0	שקום והרחבה		
16	צ. ביח דגון - יהוד	6.5	שקום והרחבה		
16	צ. בילו - חולדה	12.5	שקום והרחבה		
20	עכו - נהריה	10.0	חוספת מסלול		
21	נהריה-ראש הנקרה	12.0	שקום והרחבה		
23	עכו -ראש פנה	51.0	שקום והרחבה		
24	חיפה-טער העמקים	10.0	סלילה חדשה		
24	טער העמקים-מסעף יקנעם	3.0	חוספת מסלול		
24	מסעף יקנעם-נצרת	18.0	שקום והרחבה		
24	נצרת- צמח גולני	14.5	שקום והרחבה		
30	פלמחים-נתיבי אילוף	11.5	סלילה חדשה		
31	נצרת - ביח שאן	37.5	שקום והרחבה		
32	צ. טרות -צ. גולני	22.0	שקום והרחבה		
32	גן שמרון- עוקף חדרה	4.0	שקום והרחבה		
41	ראש סינה-יטוד המעלה	2.0	סלילה חדשה		
71	צ. ראם- לטרון	22.0	שקום והרחבה		
72	קריח גה-ביח ג'וברין	16.5	שקום והרחבה		
81	באר טובע-מסמר הנגב	15.0	שקום והרחבה		
82	באר שבע - חברון	18.0	שקום והרחבה		
83	דימונה-סדום	17.0	שקום והרחבה		
83	דימונה-סדום	7.0	סלילה חדשה אקדמי-האקדמי		
84	באר שבע - נצנה	73.0	שקום והרחבה		
87	מסמר הנגב- סעד	19.5	שקום והרחבה		
88	ביח קמה-חל שוקה	10	סלילה חדשה		
102	צובה-אשתאול	4.0	שקום והרחבה		
112	נחניה- ביח ליד	3.5	חוספת מסלול		
115	עחליד - ביח אורן	5.0	שקום והרחבה		
116	אוסופיה-אבן יצחק	14.0	שקום והרחבה		
117	אודים-ביח יהושע	6.0	שקום והרחבה		
121	לוד-פתח-תקוה	26.0	שקום והרחבה		
123	ראש העין-כביש 112	30.0	שקום והרחבה		
125	חצב - נחיתה	5.0	סלילה חדשה		
128	כביש 32 -להבות חביבה	8.0	שקום והרחבה		

תכנית עבודה פתוח כבישים 1981-1975

מס' הכבש	שם הכביש הקטע	אורך ק"מ	תאור	אומדן ל"י, 000	הערות
138	יד מרכזי-זכינו	11.0	שקום והרחבה		
141	כפר ירוק - הרצליה	3.5	תוספת מסלול		
161	נס ציונה-כיה עובד	3.0	שקום והרחבה		
162	רחובות-לבנה	7.5	שקום והרחבה		
171	יבנה-כביש החוף (13)	4.0	שקום והרחבה		
211	מעונה-אלקוש	4.0	שקום והרחבה		
212	אבן מנחם-סאסא	10.0	שקום והרחבה		
212	מצודת ישע- מרגליות	10.0	שקום והרחבה		
242	יקנעם-מגידו-זלמה	17.0	שקום והרחבה		
246	כפר מנדא-שבב	5.0	טלילה חדשה		
312	כביש התענכים	9.5	שקום והרחבה		
312	לרמח צבי	4.0	שקום והרחבה		
321	מע"ר- מגדל (41)	12.5	שקום והרחבה		
322	דיר חנא-אחיזהוד	24.0	שקום והרחבה		
323	יבנאל- אלטות	4.5	שקום והרחבה		
325	מכביש 32-טענזה	4.5	שקום והרחבה		
401	צובה-עין כרם	5.5	שקום והרחבה		
411	דמנה- שמיר	8.0	שקום והרחבה		
412	קריח שמונה-להבת הבשן	10.0	שקום והרחבה		
416	צ. קורסו-כפר נחום	20.0	טלילה חדשה		
416	צמח - עין גב	12.0	שקום והרחבה		
716	צומת ראם - כפר זכריה	18.5	שקום והרחבה		
735	חלטים - מבצר יואב	13.0	שקום והרחבה		
887	סדום -שפן זחר	15.0	טלילה חדשה		
837	שפן זחר-כביש מצדה	19.0	שקום והרחבה		
842	שדה בוקר-טטאבי שדה	6.0	טלילה חדשה		
863	דימונה-אורון	12.0	שקום והרחבה		
872	טעד-בארי	6.0	שקום והרחבה		
872	בארי - רעים	6.0	טלילה חדשה		

צמתים וז-אלטמים

20-11	גבעה אולגה
11-1208	כיה ינאי
11-1208	ביחן אחרון
13-141	כפר ירוק
13-13	מורשה
13	גבעה שמואל
13-132	קרחת אונז
13-1304	חל-השומר
13-15	טטוביס

הכניית עבודה פתוח כתישים 1974-1971

הערות	אומדן ל"י ,000	תאור	אורך ק"מ	שם הכביש, הקטע	מס' הכביש
		סלילה חדשה	12.0	צ. בית דבון-עוקף רמלה	1
		סלילה חדשה	5.6	עוקף אבו גוש	1
		סלילה חדשה	1.4	צומת גנות-נתיבי אילון	10
חוספת מסלול		סלילה חדשה	9.0	צומת גנות-נ.ח.ל.	10
		סלילה חדשה	4.5	נ.ח.ל. - צומת לוד	10
		סלילה חדשה	19.0	צומת לוד-שער הגיא	10
		סלילה חדשה	14.5	עוקף רמלה לוד	12
חוספת מסלול		סלילה חדשה	17.5	צ. רעננה-צ. בית ליד	13
חוספת מסלול		סלילה חדשה	9.5	ראשון לציון - צומת בילו	16
		סלילה חדשה	19.5	צ. מלכיים-אשדוד	30
		סלילה חדשה	25.0	בית-קמה - באר-שבע	81
		שקום והרחבה	17.0	דימונה-דיס	83
		שקום והרחבה	5.0	משמר הנגב-מסעף אונקיים	87
חוספת מסלול		סלילה חדשה	9.0	יקנעם - בת שלמה	114
		שקום והרחבה	8.0	צ. אדמות-צ. שתולה	212
		סלילה חדשה	3.5	קרית אחא - אחיהוד	241
חוספת מסלול		סלילה חדשה	7.0	שער העמקים-יקנעם	242
		שקום והרחבה	12.0	הל-אדשים - נהלל	243
		סלילה חדשה	18.5	שפרעם-נצרה	244
		שקום והרחבה	32.0	צאלים-רביבים	842
		סלילה חדשה	13.5	חושניר - שפך הירדן	5117
		<u>צומתים דו-משלטיים</u>			
				מבואות חיפה	11 - 20
				חדרה (קטריה הצומת)	20 - 32
				נתיבי	11-12
				אביר	11-117
				בהח	13 - 14
				גנות	10 - 13
				אזור	1 - 13
				בית דבון	1 - 16
				לוד	10 - 12
				קרית ענבים	10
			<u>בתים</u>		
				בחל אכזיב	21
				בחל הצבני	411

תל-אביב, בטבת תשל"ג
19 בדצמבר 1972

תיק 1/13

- אל : מר מ. גולן - מנהל מע"צ
 מר מ. שהמי - סגן מנהל מע"צ (כבישים)
 מר א. גיל - סגן מנהל מע"צ (בניינים)
 מר י. רק - מהנדס מחוז הצפון
 מר ד. אייזנברג - " " הדרום
 מר מ. סרברו - " " ת"א והמרכז
 מר א. ציטלין - " " חיפה
 גב' ע. לוקסמבורג - סגן מהנדס מחוז ירושלים

הנדון: סיכום שנת 1972/73 והצגת תוכנית עבודה לשנת 1973/74

- בהתאם להחלטה שנתקבלה בישיבת ההנהלה, תואג בפני העובדים הבכירים של מע"צ תכנית שנתית שמטתה להסביר את היעדים ולהתוות את קוי הפעולה בשנת 1973/74.
- האירוע יתקיים ביום ד' 24.1.73 בת"א או סביבתה (המקום טרם נקבע) וישתתפו בו כ- 160 איש (מהמשרד הראשי ומהמחוזות).
- להלן סדר היום:-

09.00 - 09.30	ההכנסות וכבוד קל
09.30 - 09.45	דברי פתיחה - מר מ. גולן - מנהל מע"צ
09.45 - 10.30	תכנון ופתוח כבישים - מר מ. שהמי - ס/מנהל מע"צ כבישים.
10.30 - 11.15	" " בניינים - מר א. גיל - ס/מנהל מע"צ בניינים
11.15 - 12.00	נהול וארגון, אפסנאות, כח-אדם, הדרכה ומיכון - מר י. זיו - ס/מנהל מע"צ (מינהל ואפסנאות)
12.00 - 13.00	ארוחת צהריים
13.00 - 13.20	שלוש מחוז חיפה במסגרת התכנית השנתית-מר א. ציטלין-מהנדס מחוז חיפה
13.20 - 13.40	" " הצפון " " -מר י. רק -מהנדס מחוז הצפון
13.40 - 14.00	" " ת"א והמרכז " " -מר מ. סרברו -מהנדס מחוז ת"א והמרכז
14.00 - 14.20	" " הדרום " " - מר ד. אייזנברג - מהנדס מחוז הדרום
14.20 - 14.40	" " ירושלים ויו"ש " " - מר א. גיל מהנדס מחוז ירושלים
14.40 - 15.00	כבוד קל
15.00 - 15.45	דיון חופשי
15.45 - 16.00	דברי סכום - מר מ. גולן - מנהל מע"צ
- המראים הנוגעים בדבר, מתבקשים כבר עתה להתחיל באיסוף והכנת החומר להרצאתם. רצוי ביותר שההרצאה תלווה באמצעים חזותיים, תוכניות, דיאגרמות, שיקופיות וכו'. הרכוז הארגוני של האירוע הוטל על מר א. חבקין - ממונה על ההדרכה. ברשות יח" ההדרכה - מקרן שיקופיות ומסול עלי המאפשר הקרנת שקפים בגודל 20x20 ס"מ, כן יכול מסול זה לשמש כויאוגרף.
- נבקש איפוא להעביר את כל החומר כולל תקציר למר חבקין לא אחרי יום ג' - 9.1.73

בברכה,
 ישראל זיו
 סגן מנהל מע"צ (מינהל ואפסנאות)

העוק: מר א. חבקין-ממונה על ההדרכה
 1/4/6

ת
- 8.12
1/4/6
מס' הוד

ירושלים, א' בטבת תשל"ג
6 בדצמבר 1972

אל : מר י. גולן, מנהל מחלקת עבודות ציבוריות, משרד העבודה

Handwritten signature

הנדון: הכנת תכנית הפיחות לשנים 1974-1978
טמוכין: מכחי אליך מיום 1 בדצמבר 1972

Handwritten note

הנך מוזמן לדיון בהכנת תכנית הפיחות לשנים 1974-1978. הדיון יתקיים ביום ג', ה-26 בדצמבר 1972, משעה 15.00 עד שעה 18.00, בלשכתו של מר א. אגמון, המנהל הכללי של משרד האוצר ובהשתתפותו.

Handwritten notes and signature

הוזמנו המנהלים הכלליים וראשי יחידות החכנון של משרדי הממשלה.

להלן סדר היום:

Handwritten notes

- מ ב ו א ;
- הצגת היעדים, ההנחות ולוח הזמנים;
- הצגת המודל המקרו-כלכלי ומשמעותו;
- ד י ו ן .

Handwritten signature

~~ב ב ר ז ה~~

~~שמחה לנדאו
מנהל הרישום לחכנון כלכלי~~

העמק: מר א. אגמון, המנהל הכללי, האוצר

אגמון אביב 6/12/72

50,000 = fV

1978-1984: $\frac{1}{2}$ Size 12/100

20%	18%
8.0	8.0
11.7	10.3
9.6	9.6
8.9	3.7
6.9	6.7
12.0	12.0
2,000	1,000

-
-
-
-

and serve
and serve

1978-1984: $\frac{1}{2}$ Size 12/100

1/17/2

הכיתה עם מנכ"ל סניף העבודה הנהלת מילב ומחוזי המסוד
מיום 20.3.72 בנחמה חוכנית החוסט

בר גולב

חוכנית חס

1. היא איננה בנוייה לפי הרצוי אלא לפי המצוי, הקביב המוחזק בקבע מראש וגם התוביקטים, וזה איננו גורמן-אמטרוח לחלוקת מטמקח לכל המאוצוח בהחלט ליכולתם ולדרישותיהם.
2. גמורים 3 טאוצוח אשר חוכנית איננה מכייתה להם לא מאיובוח העבורתיים ממקימם וגם לא העסוקת מלאה לאחר 1973.
3. באם עיקר הביצוע העצמי יהיה באחזקה, הרבר יברוח טלא נוסל לחחזיק צורח עובדים ברטה גבוחה, אמילו רק בגלל זה שטבורוח אחזקה אינן עבודוח טענינות ואינן גורמות טיפוק.

כח - אדם

4. הנאים גרועים לקבלת כח-אדם טכני בהטוואח למטורים אחריט. אמילו ערוח נוספות לא נוחנים.
5. טריך לדאוג להטלמויות למחנדיים ומכנאים, כמיצוי על החנאים הגרועים.
6. אחרת בעוד כמה שנים לא יהיה לנו עם מי לעבוד.
7. מקיורה נודיאה, רעב אמוד, אט"ל, טלפונים וכד", כחור מוספת לעובד טירכה להיטאר.
8. החלמות והחטפות בכנאים מקבועיים בחו"ל.
9. גם עובדים מינהליים צריכים לקבל מיצוי על עבודתם ע"י החלמויות בחו"ל. כמובן שזה נובע גם ובמרט למנהלי עבודה.
10. ערוח נוספות - גם למינהליים, עובדי כמיים וכה-אדם טכני.

2/..

מתיקו 1/4/6 V

פר עבודה

1. יש לברוק כמה מהנדסים ומכנאים דרושים - לפי דעתו צריך שהיה כמה טכניק כמותניה.
2. חלוקה גיאוגרפית - אם התחזות יטעלו רק באזקה, זה יגרום לבריחה האנשים, זה יביא גם לניזון כהיחשדם. לא מהנדסים ולא טכנאים פעולים ימכירו לעבוד רק באזקה.
- לכן, אין צורך לשנות את התחזות כמה שהם חיו - אולי רק לצמצם מספר התחזות.

פר אייזנברג

1. יש לראות אותנו כגוף מבצע ולא כמסגרת הקטוחה של מנאי עבודה של כל סדר מנהלתי אחר.

פר רץ

1. מקצב אחזקה איננו ספטיק, טוף אין לו בכלל, יש להכין הוכחה של הרצוי.
2. לאחזקה דרושים פועלי ידיים - וגם זה אין.
3. יש לעשות מע"צ רשות, טובנות או חברה - כי אחיה לא נמצא פתרון.

פר גייטלין

1. יחס בין סירד העבודה ומע"צ - אדם איננו יכול רק לעבוד ולהם, הוא צריך גם לקבל, מע"צ לא מקבלת את החסיכה שהיא ואוייה לה.

פר גיל

1. רוב העבודה באזור ת"א, ויוצא יותר התחזות עוסקים רק באזקה.
2. יש להכין הוכחה של הרצוי אמילו אם זה יהיה רק לחיך.
3. בקשר למכנה - הובקה בזמנו חוכניה ע"י זיו וגיל.
4. גיאוגרפיה - מה רץ במצב הקיים? אם התמלוח הקיימת עושים די. שיצויים יקולים להביא רק להסיסה, המכנה הוא טוב וקוצה לדרישות, ולא זו הבעיה.
5. מוכיחים במסגרת הקיימת למצוא פתרונות לבעיות מנאי עבודה של כהיחשדם.

סדר הטיול

1. הייזונים שהחזיקו הם טובים במידה ומלכדים את הכעירות בכל חריפותן, לצערנו הן לא טחטאות.
2. מבנה לקומה חמישית - אין לתחלקם שהטיבות עלו וחתחנו והשאלה באיזון טירה עונה המבנה הרבובני לטינוי חמישית.
3. בתכניה חמש - חוכנה לפי הצרכים התעבורתיים ולפי התקציב המצוי.
4. צריך למצוא מבנה אשר יתן אפשרות לצל את הפרוטנציאל הקיים לחטימה - ע"י שינויים בראוברטיה, או ע"י גיידרה עובדים או ע"י סטירה טשיטות למחזורת אחריהם.
5. אבל אנוחנו הולכים ונגמרים מבהינה הפרוטנציאל. רזה לא רק טחנדים ושכנאים, אי אפשר בה להשיב סופל.
6. בעיה הבעיות היא כה-הדמ - כי הנחנו אפנם מבצעים את הטימות, אך באיזה מנאים? יש לכן להתאים את הנוהלים להנאים הקיימים אצלנו. המעין הזה שסמו מע"צ מתייבט.

סדר גוראל

1. הדימוי של מע"צ האם הוא כחולט חיובי.
2. בענין כתיחה - לא צריך לחזור על זה כל פעם. היכר הזה לא טקום אוחנו. שורה של דברים נקבלו. ידוע שהנוהלים אינם המורים ליחידות טקיות ובצוקיות. אבל, כרוב אין טיריה. רובה לפל סכת על בעיות כתיחה, בכל קיצוניותו ובכל חריפותו.
3. חוכניה 5 טנחיה להתלמויות - סטיות, נושאים (בארץ ובחו"ל), מי יטע (גם צעירים).
4. מבנה גיאוגרפי - עד היום לא היתה המייחסות על מבנה עם המחזורת כמו היום. יש ללבן עד מסוף את המעיה ולהחלים באם יש מקום לשינויים או לא. אם יש הצעות - שיביטו בכתב.
5. בכל הנושא המוזכר בחוכניה - באם רוצים שינוי - להגיש בכתב, עד סוף סוף 1972.
6. מבקש לכתוב שהמבנה בסדר ועובדת שהוכיח את עצמו, אבל בגלל החנאים היום בטוקנותין אפשרות להקל על מע"צ על-ידי שינוי הנוהלים הקיימים, הציעים לחשוך את מע"צ לדעות.
7. להגיש גם חוכניה כבימים לפי הרצוי.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1950
1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1/4/6

- 2 -

ברצוני להדגיש את החשיבות הרבה שאני מייחס לעיסות ולהיאום בין החכנית
הענפית הנע רכת על ידכם לבין החכנית הכוללת לפיתוח המשק הלאומי,
המתקבלת מתוך דיונים חוזרים בחכניות הענפיות והשחלבותן לסגרת
המקרו-כלכלית. בגלל קוצר הזמן, המאמץ הדרוש להיאום רב יותר ועל כן
אני מבקש את מלוא שיחוף הפעולה מצדך להשגתו.

מר ישראל שול סרכז בין היתר את נושא העבודות הציבוריות ברשות לחכנון כלכלי,
והוא יעמוד אתך בקשר הדוק בכל הנוגע לחכנית האמורה.

ב ב ר כ ה,

מסכה לנדאו
מנהל הרשות לחכנון כלכלי

העתיקים: שר העבודה
המנהל הכללי, משרד העבודה

הרשות לתכנון כלכלי

יעדים והנחות מקרו-כלכליות לתכנית 1974-78

30.11.72

74-78/4

פנימי-ליחידות התכנון
כמשרדי הממשלה

יעדים

1. הבטחת צמיחה המשק לשנות התכנית והבטחה כושר ייצור לשנים שלאחריה, חוץ ניצול כל גורמי הייצור העומדים לרשות המשק ובכלל זה הבטחת העסוקה מלאה.
2. קליטה עליה.
3. נשיאה בעול הבטחון.
4. מדיניות סוציאלית להעלאת הסמה המוחלטת והיחסית של שכבות מעוטות חכנסה.
5. העלאת רמת היים מבוקרת של כלל האוכלוסיה במסגרת מגבלת המקורות של המדיק.
6. הקטנת החלות של המשק ביבוא חוץ מחו"ל.
7. פיזור האוכלוסיה.
8. חסירה איכות הסביבה.

הנחות כלליות למסגרת התכנית

1. עליה- העליה השנתית הצפויה במסך כל אחת משנות התכנית היא כ- 50 אלף עולים; במקביל חבדקנה יחסי אלטרנטיבות נוספות: של 25 אלף עולים ושל 70 אלף עולים. סיעור הגידול של האוכלוסיה השנתית הממוצעת בחקופת התכנית (לפי 50 אלף עולים) יהיה 3.3% (1978- 3,840 אלף נפש).
2. יצוא - המסך כמדיניות עידוד היצוא.
3. הצריכה הבטחונית, כחלק מהתל"ג, תרד בשנת 1978 עד כדי 16% והיא

Section 101

Section 101 - General Provisions

101.01

Section 101.01
General Provisions

101.01

- 1. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 2. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 3. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 4. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 5. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 6. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 7. Section 101.01 shall apply to all projects...
- 8. Section 101.01 shall apply to all projects...

Section 101.02

- 1. Section 101.02 shall apply to all projects...
- 2. Section 101.02 shall apply to all projects...
- 3. Section 101.02 shall apply to all projects...

- הגזע לכדי כ-6,500 מליון לי (מחירי 1971) בשנת 1978, ובכלל זה יבוא שנתי -
ישיר ועקיף - שך 750 מליון דולר. כד בכד חבדק גם אלטרנטיבה נוספת, בה
הצריכה הבסחוניה בחלק מהחל"ג, תגיע ל-20 אחוז, בשנת 1978.
4. הצריכה הציבורית האזרחית תגדל בכ-8.5 אחוזים בממוצע שנתי.
5. השוק המשותף - הדוק הקשרים עם השוק המשותף בהנחה כי, לכל המאוחר, נגיע
במחצית הראשונה של שנות ה-80 לאזור סחר חוץ חופשי עם השוק המשותף.
המסמעות העיקרית של הנחה זו היא בתחום החייפה, וגידול בהשקעות מחו"ל במסק.
6. הקשרים הכלכליים בין ישראל ושכנותיה - אין שינויים בתקופת התוכנית.
7. התוצר המקומי הריאלי למוסק - גידול בכ-5 אחוז, ובמקביל גידול השכר הריאלי
ברוטו ב-5 אחוזים.
8. השקעות - המשך עידוד השקעות יעילות בענפי המסק, התואמים את היעדים הכלכליים
והחברתיים של התכנית.
9. כח עבודה אזרחי - שיעור ההסתמפות בכח העבודה האזרחי ישאר ברמתו הנוכחית.
10. מועסקים מהטסחים - מספר המועסקים מהטסחים בתחום הקו הירוק לא יעלה על הרמה
של שנת 1972, כ-50,000 עובדים.
11. צריכה פרטית - שיעור הגידול בצריכה הפרטית לנפש יהיה כ-3.5 אחוזים בממוצע
שנתי, כמו כן חבדק אלטרנטיבה טבה מיעור הגידול השנתי של הצריכה הפרטית לנפש
יהיה 6 אחוזים.
12. התוכנית תיערך ותוצג במחירי 1972 על בסיס אופדנים לשנת 1972 ותחזית לשנת
1973.

הדו"ח לתכנון כלכלי

תכנית התימון 1974-78

30.11.72

74-78/5

המקורות והשימושים⁽¹⁾ 1978-1971

דיוור גידול ינחי מסוצע		(x1000)	(x1000)	(x1000)	
1973-מ	1971-מ				
1978-ל	1972-ל	(מיליוני ל"י מחירי 1971)			
(אחוזים)					
8.0	9.1	40,600	25,450	23,320	החוצר לאומי
9.7	6.0	24,100	13,880	13,100	היבוא ⁽²⁾
<u>8.6</u>	<u>8.3</u>	<u>64,700</u>	<u>39,330</u>	<u>36,420</u>	<u>סך המקורות</u>
6.9	9.8	23,400	15,250	13,890 ⁽³⁾	הצריכה המרטיית
6.7	3.0	11,200	8,065	7,830	הצריכה הציבורית ⁽⁴⁾
7.7	3.2	11,600	7,200	6,975	ההקעה הגלמית
14.0	13.5	18,500	8,815	7,765	דינוא ⁽²⁾
<u>8.6</u>	<u>8.3</u>	<u>64,700</u>	<u>39,330</u>	<u>36,420</u>	<u>סך השימושים</u>

(1) הנחה של היקף עליה ינחי ב-1974-78 של 50 אלף עולים,

(2) הצריכה המרטיית לנפח הגדל בכ-3.5 אחוז לזנה בתקופה 1978-1974.

(4) הצריכה הציבורית האזרחית הגדל בכ-8.5 אחוז לזנה, כעוד כהצריכה הציבורית

הבטחונית תהיה כ-16 אחוז מהחוצר הלאומי בסנה 1978.

מקור: (x) 1971 - ל.מ.ס.

(x) 1972 - אוסדן המבוסס על נתונים חלקיים של זנה 1972.

(x1000) 1978 - בהתאם ליעדיה ולהנחות של הדו"ח לתכנון כלכלי.

מס' 22
22/11/72

הרשות להכנון כלכלי

כבישים בינעירוניים: - הנחיות להכנת התכנית 1974-1978

תכנית ההשקעות בכבישים בינעירוניים, אזוריים וכבישי גישה, שתחזוקתם מוטלת על הממשלה או בהשחתפוחה, תוכן ע"י מע"צ. תכנית ההשקעה בנושא זה יכללו: -אומדנים כמותיים לפיתוח כבישים כנ"ל (ראה כקצ לוחות 1-2); - דיון מפורט בבעיות ובאמצעי המדיניות הדרושים לושגת היעדים; - פרויקטים גדולים יכללו ניהוח כדאיות כלכלית וחברתית.

אומדני ההשקעות הדרושות ייערכו בהתאם להתפתחות התנועה הצפויה של כלי הרכב והם יפורטו לשנים 1971 עד 1978. הואיל והכנון וביצוע של פרויקטים לפיתוח כבישים הינם חהליכים רב-שנתיים, הרי שרצוי כי תכנית הפיתוח 1974-1978 תדון כמו-כן בביקוש לטווח ארוך יותר מעבר ל-1978, כלומר 1980 או אף 1985.

יש להציג את הפרוייקטים העיקריים ואת מועדי הביצוע המתוכננים. אם הביצוע מתמשך מעבר לטווח התכנית, יש לציין את יתרת ההשקעה לאחר 1978.

תכנית ההשקעות הכלול:

- טלילת כבישים חדשים;
- הרחבת כבישים קיימים או תוספת מסלולים לכבישים;
- שיפורים בכבישים ואביזרי בטיחות;
- שיקום כבישים.

הכבישים יופרדו בין כבישים מהירים, ראשיים, אזוריים וכבישי גישה.

באומדן ההשקעות יובחן בין הוצאות שמהוות תשלומי העברה (כגון רכישה קרקעות ופיצויים לבעלי נכסים ממונים או מופקעים), לבין השקעות המהוות תוספת נכסי הון. הוצאות לתכנון, פיקוח ומינהל מהוות חלק מההשקעות. ההשקעות יהיו במחירי 1971, לפיכך אין לכלול באומדניהם עתודה לכיסוי עליות מחירים אפשריות.

בנוסף לאומדן הכספי של ההשקעות, מתבקש מע"צ להכין החזית של כוח אדם מענף הבנייה הדרוש לביצוען, כולל את עובדי מע"צ והעובדים המועסקים ע"י קבלנים. כמו-כן יש לאסוד בנפרד את כוח האדם הדרוש לתחזוקה שוטפת של הכבישים הבינעירוניים.

התכנית תלווה במפה (בקנה מידה מתאים לפרסום בתכנית הפיתוח של המשק), אשר בו יסומנו בצורה בולטת הכבישים המתוכננים לביצוע מ-1973 עד 1978.

לוח 1: - השקעות בכבישים בינעירוניים
(מיליוני ל"י, מחירי 1972)

<u>1978</u>	<u>1977</u>	<u>1976</u>	<u>1975</u>	<u>1974</u>	<u>1973</u>	<u>1972</u>	<u>1971</u>
חכניה	חכניה	חכניה	חכניה	חכניה	תחזית	אומדן	למעשה

פרויקטים בתחום מדינת
ישראל

פרויקטים בשטחים המוחזקים

השקעות כציוד (מע"צ
בלבד)

לוח 2: כוח אדם x)

<u>1978</u>	<u>1974</u>	<u>1973</u>	<u>1972</u>	<u>1971</u>
חכניה	חכניה	תחזית	אומדן	למעשה

עובדי מע"צ (השקעות)

עובדי מע"צ (תחזוקה)

קבלנים (השקעות)

קבלנים (תחזוקה)

x) ממוצע לשנה

~~... ..~~
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..

-
- ... ..
  - ... ..
  - ... ..

8/1/73
73/16

ישראל ב"מ

לשכת מנהל
חרשות לתכנון כלכלי

I - החלק העקרוני של התוכנית
II - החלק המשפטי: יוני-יולי 73

I	2-3	קמפוס: דואר בלוי	החלטת הוועד המנהל
II	10	קמפוס	פעילות הקולג' - הפעילות המשותפת - החלטת פעילות הקולג'

הפעילות המשפטית -
הפעילות המנהלית -
הפעילות הכלכלית -
הפעילות המנהלית -
הפעילות הכלכלית -
הפעילות המנהלית -

משרד העבודה
מחלקת עבודה צבורית

למציג

1/4/6

מ. ע. צ.

משימות ותכניות

מוגש לכנס מנהלי יהדות משרד העבודה

אפריל 1972

משרד העבודה
מחלקת עבודה צוריות

מ. ע. ז.

משימות ותכניות

מוגש לכנס מנהלי יהדות משרד העבודה

אפריל 1972

תפקידי מחלקת עבודות ציבוריות הם כדלקמן:

1. חנוך, סלילה והחזקת הכבישים הבינעירוניים; וכן ולגורמים ביבנה וסביבתה.
2. חנוך, הקמה ושינויים בבנייני הממשלה ומוסדותיה ולגורמים ציבוריים;
3. יעוץ הנדסי למשרדי הממשלה ומוסדות ציבוריים; כולל מוסדות ציבוריים.
4. אספקת ריהוט וציוד למשרדי הממשלה ומוסדותיה, כולל מוסדות חינוך;
5. פיקוח והכוונת היבוא של ציוד מיכני הנדסי;
6. רישום ציוד הנדסי ורישוי מפעילי ציוד;
7. רישום ורישוי אדריכלים ומהנדסים.

הקצבת הפעולות לשנת הכספים 1971/72 הסתכמה בכ- 319 מליון, מהם 114.3 מליון הקצבה ישיר של מע"צ ו- 204.3 מליון ל"י הכנסות בפועל או לגוביינא. החלוקה לפי ענפי הפעולה העיקריים הייתה כדלקמן:

הס"כ	הכנסות	הקצבה	הס"כ
מליוני ל"י	מליוני ל"י	מליוני ל"י	מליוני ל"י
135.5	50.2	85.3	פיתוח כבישים
35.1	7.3	27.8	החזקת כבישים
116.4	115.6	0.8	חנוך והקמה בניינים
17.0	17.0	-	שינויים במבנים והחקנות
6.1	6.1	-	שטחים מוחזקים
<u>8.5</u>	<u>8.1</u>	<u>0.4</u>	פעולות אחרות
<u>318.6</u>	<u>204.3</u>	<u>114.3</u>	סה"כ

כ ב י ש י ם

היקף הפעולות לפיתוח כבישים בשנת 1971/72 היה 135.5 מליון ל"י, להלן העבודות העיקריות שבוצעו: -

תקציב הפעולות
(מליוני לירות)

ה ס ע י פ

2.0	1. עוקף רמלה
6.2	2. שער הגיא - מוצא
6.5	3. חדרה חיפה
3.0	4. גנות - נ.ח. לוד
1.1	5. צומח וחה
5.7	6. הכביש המהיר פלמחים - אשדוד
1.6	7. ראשון לציון - נס ציונה - רחובות
1.1	8. ביח קמה - באר שבע
2.0	9. משאבי שדה - שדה בוקר
1.0	10. כפר סכא - רעננה
1.5	11. חל עדשים - עפולה
2.3	12. כביש גבול הצפון
1.5	13. אחיהוד - כפר אחא
1.2	14. צאלים - רביבים
1.5	15. מסעף הנגב - מסעף אופקים
1.8	16. חל עדשים - נהלל
3.0	17. יד מרדכי - ניר עם
1.3	18. יגור - כפר אחא
1.4	19. עפולה - צומח מגידו
4.6	20. צומח ראס - צומח אחים
2.1	21. סכחה - יהודיה
2.5	22. קורסי - רמיח

הרשימה לעיל כללה את העבודות בהיקף של למעלה ממליון ל"י, נוסף לכך תקציב הפעולות. לכבישי גישה ליישובים ולאחרים היסטוריים 5.6 מליון ל"י, כבישי גישה להאחזויות חדשות 3.8 מליון ל"י, כבישי בטחון וכבישים עוקפים ליישובי הגבול בצפון 9.2 מליון ל"י.

תקציב הפיתוח שאושר לשנת התקציב 1972/73 כולל את העבודות
העיקריות כדלקמן:

מליוני ₪

3.0	1. השלמת ירושלים-שער הגיא
2.0	2. עוקף טבריה
1.0	3. מורשה הכפר הירוק
5.0	4. חדרה - חיפה
11.0	5. פלמחים - אשדוד
8.0	6. לוד - שער הגיא
5.0	7. שפרעם - נצרת
5.5	8. בית קמה - באר שבע
4.0	9. גנות - נ.ת. לוד - עוקף לוד רמלה
1.5	10. מחלף נחניה
2.0	11. האון - עין גב
2.5	12. עכו - פרוד
4.5	13. בת שלמה - יקנעם - מסעף העמקים
13 מליון ל"י	לכבישים אזוריים וכבישי גישה הוקצבו

החזקה כבישים

תקציב החזקה כבישים גדל בקצב מרשים בשנתיים האחרונות מ- 22.8 מליון ל"י בשנת 1970/71 ל- 27.4 מליון ל"י בשנת 1971/72 ועד 32.2 מליון ל"י בשנת התקציב 1972/73. ברם, גידול זה נספג ברובו על ידי עליית המחירים בשנתיים האחרונות וגידול התחבורה המוטורית.

תקציב ההחזקה מחלק מכהינה פונקציונאליה לשלושה יעדים כדלקמן:

1. החזקה כלליה הכוללת: הטלאות, ניקוי חללות שוליים וגשרונים והדבות עשבי בר בצירי הכבישים.
2. החזקה מונעת הכוללת בעיקר את חידוש השכבה האספלטית העליונה על מנת למנוע חדירה בלאי למבנה הכביש.
3. מתקנים להסדרת התנועה, כגון: החזקה רמזורים, תמרורים, שלטים וסימונים של קווי הדרכה והפרדה.

עבודות בטיחות בכבישים

תאונות הדרכים במספרים מוחלטים הולכות וגדלות ונעשות חמורות יותר (למרות שהשיעור היחסי לחנועה לא מראה על עליה). תאונות הדרכים הינם מפגע לאומי ומשקי חמור שיש להלחם בו. במע"צ עושים זאת ע"י איתור מוקדים סועדים לתאונות ושיפורם, עבודות הפיתוח כגון הרחבת כבישים עמוסי חנועה לכבישים דו-מסלוליים עם הפרדה כיוונית החנועה, שיפור החואי ע"י הגדלת רדיוסים בסיבובים, שיקום והרחבת הכבישים וכן עבודות ההחזקה כגון הטלאות, חיזוק שוליים, רבוד פני הכבישים ועוד תורמים באופן ישיר לשיפור הבטיחות בכבישים. נוסף לכך מבוצעות עבודות מתוך שיקולים בטיחותיים בלבד הכוללות כדלקמן: תאורה בכבישים, הסדרי צמתים, גדרות בטיחות, מפרצי חניה לאוטובוסים ולהסעת חיילים, שבילים לרוכבי אופניים, שיפור שדה ראיה בסיבובים ומעברים להולכי-רגל. על החשיבות שמע"צ מיחסת לנושא זה ניתן לעמוד מהשוואת התקציב שיועדו לבטיחות בשלושת השנים האחרונות. בשנת 1970/71 הוצאו כ- 2 מליון ל"י, בשנת 1971/72 - 3 מליון ל"י, ובשנת 1972/73 יועדו 6.5 מליון ל"י.

מחקר

מע"צ כאחראית על תכנון, פיתוח והחזקה רשת הכבישים מקדישה אמצעים להרחבת והעמקה המחקר השימושי על מנת לנצל את התקציבים העומדים לרשותה באופן אופטימלי וכדי לשפר ולשכלל את ביצוע העבודות ולבחון את סוג החומרים המשמשים לסלילה. לצורך זה עורכת מע"צ מחקרים וסקרים ע"י המחלקה לחומרים ומחקר אשר לרשותה מעבדה משוכללת ומעבדות שדה במחוזות וכן משתפת גורמי מחקר אחרים כגון: הסכניון, המכון לחקר הנגב, ומכון התקנים הישראלי.

בניינים

מע"צ מטפלת בתכנון, בניה, תיאום ופיקוח על הקמה ושינויים במבנים של משרדי הממשלה ומוסדותיהם. כיום נמצאים בטיפול מע"צ 395 מיבנים הנמצאים בשלבי טיפול שונים כדלקמן:

<u>מספר המבנים</u>	<u>שלב הטיפול</u>
174	בתכנון
31	תכנון מוקפא
89	פרויקטים מוכנים לבצוע
<u>101</u>	בביצוע
<u>395</u>	סה"כ

ערך המיבנים הנ"ל מסתכם כ- 671 מליון ל"י, מהם 160 מליון ל"י בנינים של משרד התקשורת, 363 מליון ל"י בניני משרד הבריאות ו- 148 מליון ל"י בנינים שונים.

במע"צ קיימות יחידות לתכנון עצמי במקצועות התכנון השונים: אדריכלות, קונסטרוקציה, חישוב כמויות, סניטציה, מיזוג אוויר וחשמלאות. חלק מהפרויקטים מתוכננים בתכנון עצמי, בחלקם נמסרים לתכנון חוץ ובחלקם בתכנון משותף של יחידות התכנון במע"צ עם מתכנני חוץ. מדיניות מע"צ היא לשחף עד כמה שאפשר ידע של מתכנני חוץ ואף מתכננים מחו"ל בעיקר בפרויקטים הגדולים והמורכבים.

מע"צ התמחזה במיוחד בעבודות בניה של מבנים המוגדרים כ"בנינים מורכבים", כאשר הפרויקט הבודד, כמו למשל, בית חולים אחד, מגיע ליותר מ-20 מליון ל"י, והאלמנטים האלקטרומכניים הקבועים מהווים מחצית ויותר מההשקעה, שלא, למשל, כבניני שיכון, כחי ספר רגילים, אולמות ציבוריים וכיוצא בזה, שחכוננם פשוט יחסית. לצורך תכנון בנין מורכב יש להרכיב צוות מקצועי מעולה, עשרות מומחים שעבודתם המשותפת, ניהולם, תיאומם והגישור ביניהם דורשים עבודה ארוכת שווה ואדריכלים בעלי כישורים מיוחדים.

במשך הזמן רכשה מע"צ מאגר של ידע ונסיון בשטחים המסוריים בידה, דבר המתבטא בתכנון מפורט של סטנדרטים לפריטי בנין ברמה גבוהה בעריכת מחקרים בנושאים שבטיפולה וביזום מחקרים בשיחוף עם גורמי תכנון ממשלתיים אחרים ומוסדות מחקר.

לחלק מן הפרויקטים שבתכנון יהיה צורך להזמין תכנון אצל גורמים בעלי ידע בחו"ל, בהעדר ידע כזה בארץ, לרבות הפרוגרמות והתכנון הרעיוני ולעמים גם תכנון מפורט חלקי. מע"צ נוהגת להכריז על התחרות פומבית בין אדריכלים, למבנים בעלי אופי מיוחד מבחינה לאומית או רגשית, במסירת עבודות למתכנני חוץ, מדיניות מע"צ היא להעלות כוחות מקצועיים ולחלק את העבודה ביניהם ולא לרכזה בידיים ספורות.

החזקה בבניני הממשלה הועברה לידי המשרדים עצמם, ובאחריות מע"צ נשארו רק שינויים במבנים והתקנות. עם מנויה של ועדה לרישוי הבניה הציבורית, שתפקידה לווסת את הבניה בהתאם לתנאים השוררים במשק, עוכב ביצועם של מספר פרויקטים שהיו בטיפול. מספר רב של פרויקטים, שחכוננם הושלם או שנמצאים בשלבי תכנון סופיים, ישמשו כרזרבה, במידה שיחגלו סימני האטה בפעילות משק הבניה בארץ.

פעולות להעלאת רמת הבניה בארץ:

מע"צ שאחראית על ענף הבניה הממשלתית רואה מחובתה גם לחרום להעלאת רמת התכנון ושיטות הביצוע והפיקוח על הבניה בארץ. בין הפעולות שנעשו לאחרונה בחחום זה היו כדלקמן:

- א. אי שימת זיון ביסודות - יסודותיהם של מבנים רבים הוכננו ובוצעו מבלי זיון. הדבר הביא לחסכון של מאות אלפי דולרים. אנו תקווה שעבודות אלו ישמשו דוגמא לבניה בארץ.
- ב. הופעלה שיטה חדשה ליציקת קירות בעזרת תבניות מיוחדות. הקירות הנוצקים הם חלקים לחלוטין ואינם דורשים סיח. הפעלת שיטה זו מזרזת את גמר הבנין, מוזילה אותו וחוסכת בכח אדם מקצועי אשר מצוי בשוק הבניה בצורה מוגבלת בלבד.
- ג. הופעלה שיטה חדשה לבנית מרכזיות העתידה לקדם את מועד הפעלת הטלפונים בשנה.
- ד. אנו בשלב ניסויים סופי ליציקת תקרות עם פי.וי.סי. החומר הפלסטי מהורה תחליף לטיח הוא עתיד להיות בשמוש נרחב בארץ.
- ה. בשנה זו השתמשה מע"צ בפלדה מצולעת לבצוע המבנים אשר הוכננו על ידה. השמוש בפלדה הנדרגה מביא לחסכון כספי, להקטנת כח אדם העוסקים בפלדה וכמו כן, מקבלים מוצר טוב יותר.
- ו. עורכים מחקר על גשרים להולכי רגל מפלסטיק ונמצא פתרון קונסטרו-קטיבי שיוזיל את המוצר בכ- 50%.
- ז. נעשו בדיקות קרקע ללמוד התנהגות של קבוצה כלונסאות. החוצאות הראשונות מוכיחות כי ניתן לחסוך ביסודות קבוצה אחוז ניכר מההוצאות.
- ח. אנשי הטכניון גמרו לכתוב את הפרק האחרון בחקן הישראלי לבטון על סמך מחקר שמומן ע"י מע"צ.

להלן היקף הביצוע בשלוש השנים 1970/71 - 1971/72 - 1972/73 (ב"ל)

נוצע 1970/71-ב	לבצוע 1971/72-ב	לבצוע 1972/73-ב	
2,898,804	3,950,000	4,750,000	בניני הקלאוח
15,413,370	33,150,000	27,936,000	בניני החבורה ושדות תעופה
15,625,373	35,000,000	40,925,000	בניני דואר
25,657,467	31,953,000	57,638,000	בניני בריאות
645,499	974,000	5,638,000	בניני סעד
1,015,179	1,000,000	-	בניני חינוך
335,119	1,900,000	860,000	בנינים למרכזי הכשרה מקצועית
242,089	1,356,000	3,646,000	בניני בחי משפט
2,280,090	3,307,000	4,320,000	בנינים למשרדי ממשלה
293,430	100,000		בניני חיירות
580,449	720,000	500,000	בנינים לרשות השידור
3,698,873	740,000	-	בנינים למפעלי הממשלה
2,030,269	-	-	בנינים שונים לגורמי חוץ
<u>70,716,011</u>	<u>114,150,000</u>	<u>146,213,000</u>	סה"כ

האפסנאות

האפסנאות מטפלת ברכישה וניפוק של חומרים, כלים, ציוד (הדרושים לביצוע עצמי של עבודות במע"צ) וחלפים (לתיקוני הרכב והציוד). כן עוסקת האפסנאות בניהול אינוונטר של הכלים והציוד המחלקתי, ברישומם והכנתם לביצוע של העבודות, במערכת תקשורת אלוטרי (למעלה מ- 120 מכשירים), בניהול מחנות עבודה ואחזקתם, ביבוא הציוד עצמו וחומרים מחו"ל.

נוסף לשירותים הנ"ל לצרכי מע"צ, מטפלת האפסנאות גם באספקת ריהוט משרדי למשרדי הממשלה, חומרים וכלים לכיחות קדם מקצועיות של משרד העבודה וחומרים שונים לפי הזמנת משרדי ממשלה אחרים.

היקף הפעולות של האפסנאות בשנה הכספית 1970/71 הסתכם בכ- 60 מליון ל"י, מתוך זה 5.4 מליון ל"י שרוחי האפסנאות למשרדי ממשלה אחרים. לשנת 1971/72 ההיקף הסתכם בכ- 51 מליון ל"י והאומדן לשנת 1972/73 הוא 65 מליון ל"י.

ציוד ורכב

משק הציוד והרכב במע"צ מספק את הכלים הדרושים (ציוד ורכב עצמי ושכור) לביצוע עבודות סלילה והחזקת כבישים. מבחינה תקציבית מתנהל המשק עצמו כיחידה סגורה אשר הוצאותיה מכוסות על ידי הירב העבודות, לחידוש הציוד המתכלה מנוהלת קרן פחת שתפקידה לצבור אמצעים למימון רכישת ציוד חדש במקום הציוד שיוצא משימוש. משק הציוד העצמי כולל 307 יחידות ומשק הרכב - 185 יחידות. המגמה להקטנת הביצוע העצמי של מע"צ בעבודות פיתוח כבישים ומסירת בצוץ לקבלנים חשפיע גם על היקף וסוגי הציוד והרכב הכבד שיוחזק ע"י מע"צ בעתיד.

בחי מלאכה

בחי המלאכה שבמסגרת מע"צ מספקים ליחידות מע"צ שרותים כדלקמן: מסגרות, פחחות, עבודות עץ, סדנאות לתיקון רכב וציוד הנדסי של מע"צ, תיקון ואחזקת הרכב הממשלתי במחוז ירושלים וייצור שלטים וחמרורים. בחי המלאכה צמודים למחוזות מבחינה ארגונית ומתנהלים כיחידות סגורות מבחינה תקציבית.

מפעלי אספלט

במע"צ קיימים כיום שלושה מפעלים לייצור אספלט. האחד הוא משנת 1962 וממוקם בנצרת. המפעל מיצר כ- 100,000 טון אספלט לשנה, השני הוא משנת 1964 ממוקם בסירה שבמחוז חל-אביב והמרכז. מייצר כ- 80,000 טון לשנה.

המפעל השלישי הוא חדש והוקם בצאלים בחחילת 1971, כושר הייצור שלו גבוה יותר משני המפעלים האחרים וכבר בשנת 1971 ייצר קרוב מעל ל- 100,000 טון.

הוצאות הייצור העצמי של האספלט במע"צ היו גמוכות יותר ממחיר הקניה ממפעלים אחרים בכ- 15%.

מע"צ צורכת בשנה כ- 500,000 טון אספלט. כאמור חלק בא מהמפעלים העצמיים ואילו היחרה נרכשת ממפעלים פרטיים, לפי מיכרזים.

רשויות מוסמכות

רישום ציוד הנדסי

יחידה זו מנהלת רישום הציוד ההנדסי בארץ ועורכת בדיקות שוטפות ע"י חוליות של מומחים לקביעת איכותו. מרשום זה ניתן לקבל נתונים על סוג, כמות, שנות ייצור ואיכות הציוד ההנדסי הקיים בארץ, לשם קביעת הצרכים ליבוא וחלקי חילוף, וכן לאפשר מהן אינפורמציה לגופים ממשלתיים מעוניינים.

רשות מוסמכת ליבוא ציוד

הרשות המוסמכת מטפלת בהוצאת רשיונות יבוא לציוד מיכני הנדסי כבד, אביזריו וחלקיו. ציוד זה מיועד לסלילת כבישים, לבניה, לעבודות עפר והכשרת קרקע, פיתוח מחצבים, מחצבות אבן וגמלים.

רישום מהנדסים

בהתאם לחוק המהנדסים והאדריכלים חסי"ח-1958, הוקמה מועצת ההנדסה והאדריכלים המורכבת מ-27 חברים. שר העבודה מכהן כיו"ר המועצה, ומנהל מע"צ מונה ע"י השר כרשם הקובע את זכותו של המבקש להרשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים.

כיום קיימים 12 מדורים ורשומים בהם יותר מ-11,000 מהנדסים ואדריכלים, לביצוע החוק הוקמו ועדות שונות המפורטות להלן:

1. ועדה לחקנות המטפלת בפתיחת מדורים ופנקסי הרישוי והרישום.
2. חמש ועדות של חבר בוחנים לענפי ההנדסה והאדריכלות, המהוות יחס מועצה של חבר בוחנים בח 25 חברים.
3. ועדה חקנות ליחוד פעולות להנדסת השמל, מכונות וחימיה.
4. ועדה חקנות ליחוד פעולות להנדסה אזרחית ולארכיטקטורה.
5. ועדה לפתיחת מדורים נוספים.

חוכנית עבודה חמש שנחיה של מע"צ

חוכנית החומש של מע"צ מסתכמת ב-1627 מליון ל"י מהם 930 מליון ל"י לכבישים, 642 מליון ל"י לבנינים ו-55 מליון ל"י לשרותי משק, למשרדי הממשלה ורשויות מוסמכות.

הכבישים כוללים 3 סוגי עבודות כדלקמן:

1. פיתוח כבישים, בהיקף של 500 מליון ל"י, החוכנית נועדה להשיג מספר יעדים שהעיקריים בהם, כדלקמן:

- א. הקמת רשת של כבישים מהירים בין הערים הראשיות וטרמינליים ארציים (נמלי אויר וים).
- ב. הקמת מחלפים בצמתים עמוסים.
- ג. הרחבת כבישים עתירי תנועה לכבישים רב-נתיביים.
- ד. שיקום, שיפור והרחבת כבישים קיימים על מנת להחאימם לעומס התנועה הקיים והחזוי.

2. חוכנית לבטיחות בסך 250 מליון ל"י, החוכנית נועדה לשפר את רמת הבטיחות בכבישים בינעירוניים ע"י:

- א. הרחבת ויצוב שוליים בכבישים אשר רוחבם הקיים מהווה סיכון לתנועה העוברת בהם.
- ב. הסדר צמתים והארתם.
- ג. התקנת שבילים לרוכבי אופניים ומעבריים להולכי רגל.
- ד. גדרות בטיחות, התקנת תאורה בכבישים ואביזרי בטיחות.
- ה. מפרצי חנייה לאוטובוסים וחחנות המחנה לחיילים.
- ו. פתיחת שדות ראייה במקומות שהדבר נחוץ.

3. חוכנית להחזקת כבישים בסך 180 מליון ל"י שלה יש שלושה יעדים כדלקמן:

- א. החזקה מונעת, יעדה לשמור על הכבישים ולמנוע הצטברות והעמקת בלאי.
- ב. החזקה שוטפת ע"י הסלאוח, ניקוי תעלות, שיליים וגשרונים והדברת עשבי בר בצידי כבישים.
- ג. החזקת אביזרי תנועה, צביעת קווי הפרדה והכוונה, חמורר ושלוט.

החוכנית לבנינים מסתכמת ב-642 מליון ל"י, חוכנית זו כוללת 4 נושאים עיקריים:

1. חכנון והקמת בנינים למשרדי הממשלה ומוסדות ממשלתיים.
2. שינויים במבנים והתקנות.
3. עבודות יעוץ הנדסי למשרדים וגופים ממשלתיים.
4. עבודות חשיית לשמירה על רמת חכנון ופיקוח נאותים לבניה ממשלתית.

Handwritten text at the top left, possibly a name or title, written in a cursive script.

Handwritten text at the top right, possibly a date or reference number, written in a cursive script.

Handwritten text in the middle section, appearing to be a list or set of instructions, written in a cursive script.

Handwritten text at the bottom middle, possibly a signature or a concluding note, written in a cursive script.

Handwritten text at the bottom center, possibly a date or a specific note, written in a cursive script.

23.3.72
14 4/5 re

1/4/6

תקציב
המחלקה

המקור: מחלקת עבודות צבוריות חס כדלקמן:

1. הכנוף, מלילה והחזקה הכבישים הבינעירוניים
2. הכנוף, הקמה ושנויים בבנייני הממשלה ומוסדותיה ולגורמים ציבוריים
3. יעוץ הנדסי למשרדי הממשלה ומוסדות צבוריים
4. אספקה ריהוט וציוד למשרדי הממשלה ומוסדותיה כולל מטרות היגון
5. עיקום והכוננה היבוא של ציוד טכני הנדסי
6. רשום ציוד הנדסי ורשוי סמילי ציוד
7. רשום ורשוי אדריכלים ומתנדמים.

הקציב המעולות לשנת הכספים 1971/72 הותכנס בכ- 319 מליון, מהם 114.3 מליון תקציב יסוד של מע"צ ו- 204.3 מליון ל- הכנסות במזל או לגזבייכה. החלוקה לפי ענפי המעולה העיקריים היחה כדלקמן:

הסעיף	תקציב (מליוני ₪)	הכנסות (מליוני ₪)	סה"כ (מליוני ₪)
מחוז כבישים	85.3	50.2	135.5
החזקה כבישים	27.8	7.3	35.1
הכנוף והקמה בניינים	0.8	115.6	116.4
שנויים במבנים והתקנות	-	17.0	17.0
שטחים מוחזקים	-	6.1	6.1
מעולות אחרות	0.4	8.1	8.5
סה"כ	114.3	204.3	318.6

כ ב י ש י ם

היקף המעולות למיחוז כבישים בשנת 1971/72 היה 135.5 מליון ₪, להלן המעולות העיקריות שנוצרו:

תקציב המעולה (מלינוני)

המקור

2.0	1. עוקף רטלה
6.2	2. שער הגיה - מוצא
6.5	3. חזרה היטה
3.0	4. גנוח - ג.ח. לוד
1.1	5. צומח גהח
5.7	6. הכביש המהיר פלמחים - אשדוד
1.6	7. ראשון לציון-נסציונה-רחובות
1.1	8. בית קמה - באר שבע
2.0	9. מטאבי שדה - שדה בוקר
1.0	10. כפר סבא - רעננה
1.5	11. חל ערשים - עפולה
2.3	12. כביש גבול המפון
1.5	13. אחיהוד - כפר אחא
1.2	14. צאליט - רכיבים
1.5	15. מטעף הנגב - מטעף אופקים
1.8	16. חל ערשים - נהלל
3.0	17. יד מרדכי - ניר עם
1.3	18. יגור - כפר אחא
1.4	19. עפולה - צומח מנידוד
4.6	20. צומח ראם - צומח אחיט
2.1	21. טכחה - יהודיה
2.5	22. קורטי - רטיח

הרשימה לעיל כללה את העבודות בחיקף של מעל למיליון ₪, נוסף לכך הקציב המקולוח לבניית גישה לישובים ולאחרים היטפדףיגה 5.6 מליון ₪, כבישי גישה להאחזויות חדשות 3.8 מליון ₪, כבישי בטחון וכבישים עוקמים לישובי הגבול בצפון 9.2 מליון ₪.

הקציב הסיווח שאוסר לשנת ההקציב 1972/73 כולל את העבודות העיקריות כולקטן:

מליוני ₪

3.0	1. השלמת ירושלים - שער הביא
2.0	2. עוקף טבריה
1.0	3. מורשה כפר הירוק
5.0	4. הדרה - חיפה
11.0	5. פלמחים - אסדוד
8.0	6. לוד - שער הביא
5.0	7. שמרעט - נצרה
5.5	8. בית קמה - באר שבע
4.0	9. בנות - ג.ה. לוד-עוקף לוד רמלה
1.5	10. מחלף נחניה
2.0	11. האון - עין גב
2.5	12. עכו - תרוד
4.5	13. כח שלמה - יקנעט - מסעף העמקים
13 מליון ₪	לכבישים איזוריים וכבישי גישה הוקצבו

החזקה כבישים

הקציב החזקה כבישים גדל בקצב מרשים בטנחיים האחרונה ס- 22.8 מליון ₪ בשנת 1970/71 ל- 27.4 מליון ₪ בשנת 1971/72 ועד 32.2 מליון ₪ בשנת ההקציב 1972/73.

ברט, גידול זה נספג ברובו ע"י עליה המהירה בשכתיים האחרונות וגידול ההכנסות
המסורית.

מקציב ההוצאה מחלק מבחינה פונקציונאלית לשלושה יעדים כדלקמן:

1. הוצאה כללית הכוללת: הטלוא, נקוי מעלות סוליים וגשרונים ותדירות עשבי בר
בצדי כבישים.
2. הוצאה מונעת הכוללת בעיקר את הידוש השכבה האספלטית העליונה על מנה לסנוע
חדירת כלאי למבנה הכביש.
3. מתקנים להסדרת התנועה כגון: הוצאה ומזורים, תמרורים, שלטים וסימונים של
קווי הדרכה והפרדה.

עבודות בטיחות בכבישים

תאונות הדרכים במספרים מוחלטים הולכות וגדלות ונעשות חמורות יותר (לפרט שהשיעור
היחסי לתנועה לא פראה על עליה), תאונות הדרכים הנט מפגע לאחסי ומשקי חמור שיש
להלחט בו. במע"צ עושים זאת ע"י איתור מוקדים מרכזיים לתאונות ושפורט, עבודות
הפיתוח כגון הרחבת כבישים עמוסי תנועה לכבישים דו-מסלוליים עם הפרדה כיווני התנועה,
שפור החזאי ע"י הגולה רדיוסים בסיבובים, שיקום והרחבת הכבישים וכך עבודות ההחזקה
כגון הטלוא, חיזוק סוליים, רמוד פני הכבישים ועוד חורמים כאופן ישיר לשפור
הבטיחות בכבישים. נוסף לכך מבוצעות עבודות סמוך שיקולים בטיחותיים בלבד הכוללות
כדלקמן: תאורה בכבישים, הסדרי צמתים, גדרות בטיחות, פורצי חניה לאוטובוסים ולהסעת
חיילים, שבילים לרכבי אופניים, שפור שדה ראיה בסיבובים ומעברים לחולכי רגל.
על החשיבות שמע"צ מיחסת לנושא זה ניתן לעמוד מהטובת המקציב שיועדו לבטיחות בשלושת
השנים האחרונות. בשנה 1970/71 הוצאו כ- 2 מיליון ל"י, בשנה 1971/72 3 מיליון ל"י,
ובשנה 1972/73 יוקדו 6.5 מיליון ל"י.

ת ה ק ר

מע"צ כאחראיה על הכנון, פיתוח והחזקה רשת הכבישים מקיימת אמצעים להרחבה והעסקת המחקר השמושי על-סגה לגבל אה החקציבים העומדים לרשותה באופן אוטומטי וכודי לשפר ולשכלל אה ביצוע העבודות ולבחון אה סיב החומרים המשמשים לסלילה, לצורך זה עורכה מע"צ מחקרים וסקרים ע"י המחלקה לחומרים ומחקר אשר לרשותה מעבדה משוכללת ומעבדות שדה במחוזות וכן ששתה גורמי מחקר אחרים כגון: הטכניון, המכון לחקר הנגב, ומכון החקנים הישראלי.

ב נ י נ י ט

מע"צ טפלת בחנון, בניה, היאום ומיקוח על הקמה ושינויים במבנים של משרדי המטלה ומטדוהיהם. כיום נמצאים בטיפול מע"צ 395 מבנים הנמצאים בשלבי טיפול שונים כדלקמן:

<u>שלב הטיפול</u>	<u>מספר המבנים</u>
בחנון	174
כנון מוקם	31
פרויקטים מוכנים לבצוע	89
בביצוע	101
ט " ה	395

ערך המבנים הנ"ל מסוכם ב- 671 מליון ל"י, מהם 160 מליון ל"י בנינים של משרד התקשורת, 363 מליון ל"י בניני משרד הבריאות ו- 148 מליון ל"י בנינים שונים.

כמע"צ קיימות יחידות לחנון עצמי במקצועות החנון השונים: אדריכלות, קונסטרוקציה, חישוב כטויות, סניטציה, מיזוג אויר וחשמלאות. חלק מהפרויקטים מהוכננים בחנון עצמי, בחלקם נפטרים לחנון חוץ ובחלקם בחנון משותף של יחידות החנון כמע"צ עם מהכנני חוץ. מדיניות מע"צ היא לשותף עד כמה שמשער ידע של מהכנני חוץ ואף מהכננים מחו"ל בעיקר בפרויקטים הגדולים והמורכבים.

מע"צ החמחמה במיוחד בעבודות בנייה של מבנים המוגדרים כ"בנינים מורכבים", כאשר המרויקס הבודד, כמו, למשל, בית תולים אחד, מגיע ליותר מ- 20 מליון ל"י, והאלמנטים האלקטרומכניים הקבועים מהווים מחצית ויותר מההשקעה, שלא, למשל, כבניני שיכון, כתי-ספר רגיליים, אולמות ציבוריים וכיוצא בזה, שהכנונם מוסט יחסית. לצורך הכנון בנין מורכב יש להרכיב צוות מקצועי מעולה, עשרות מומחים שעבודתם המסופה, ניהולם, היאוטם והגישור ביניהם דורשים עבודה ארוכה טווח ואדיכליים בעלי כישורים מיוחדים. בטשך הזמן רכשה מע"צ מאגר של ידע ונסיון בשטחים המפורטים בידה, דבר המתבטא בהכנון מפורט של טמנדטים לפריטי בנין בימה גבוהה, בעריכת מחקרים בנושאים שבטיפולם וביזום מחקרים בשיחוף עם גורמי הכנון ממסלחיים אחרים ומחדות מחקר.

לחלק מן המרויקטים שנכבנון יהיה צורך להזמין הכנון אצל גורמים בעלי ידע בחו"ל - בהעדר ידע כזה בארץ, לרבות הפרוגרמה והמכנון הרעיוני ולעתים גם הכנון מפורט חלקי. מע"צ נוהגת להכריז על התחרות מומבית בין אדריכליים, למבנים בעלי אופי סיוח מבחינה לאומית או רבשה, במסירת עבודות לפחכנני חוץ, מדיניות מע"צ היא להעלות כוחות מקצועיים ולחלק את העבודה ביניהם ולא לרכזה בידיים ספורות.

החזקה בניני המשלה הועברה לידי המשרדים עצמם, ובאחריות מע"צ נשארו רק שינויים במבנים והתקנות. עם מנניה של ועדה לרישוי הבניה הציבוריה, שהמקידה לונסת את הבניה בהתאם לתנאים הסוריים בטשך, עוכב ביצועם של מספר מרויקטים שהיו בטיפול. מספר רב של מרויקטים, שהכנונם הושלם או שנמצאים בשלבי הכנון טועיים, ישמסו כדורכה, במידה שיתגלו סימני האטה בפעילות חשק הבניה בארץ.

פעולות להעלאת רמת הבניה בארץ :

מע"צ שאחראיה על ענף הבניה הממשלחית רואה מנובחה גם להדרום להעלאת רמת ההכנון ושיטות הביצוע והמקום על הבניה בארץ. בין הפעולות שנעשו לאחרונה בחחום זה היו

כדלקמן :

- א. אי שיטה שיוון ביטודות - יסודותיהם של מבנים רבים הוכננו ובוצעו מבלי שיוון.
הדבר הביא להסכון של מאות אלפי דולרים.
אנו תקווה שעבודות אלו ישמשו דוגמה לבניה בארץ.
- ב. הופעה שיטה חדשה ליציקת קירות בעזרת מבניות מיוחדות. הקירות הנוצקים הם חלקים לחומיין ואינם דורשים טיח. הפעלה שיטה זו מוציאה את גמר הבניין, סוויקה אותו והוסכת בכך אדם מקצועי אשר מצוי בשוק הבניה בצורה טובה בלבד.
- ג. הופעה שיטה חדשה לבניה מרכיבות העתידה לקדם את מועד הפעלה המלמזים בשנה.
ד. אנו בשלב נסויים טובים ליציקת קירות עם פי. וי. סי. החומר הפלסטי:מאונףהמתחליף לטיח והוא עמיד להיות בשמש נרחב בארץ.
- ה. בשנה זו התמשה מע"צ במלוח מצולע לבצוע המבנים אשר הוכננו על ידה. השמש במלוח הנדונה מבית להסכון כסטי, להקטנה כח אדם העוסקים במלוח וכמו כן, מקבלים מוצר טוב יותר.
- ו. עורמים מחקר על גשרים להולכי רגל מפלסטיק ונמצא שהיון קונסטרוקטיבי שיוזיל את המוצר בכ- 50%.
- ז. געשו בדיקות קרקע ללמוד התנהגות של קבוצה כלונסאות. החוצאות הראשוניות מוכיחות כי ניתן להסוך ביטודות קבוצה אחוז ניכר מהחוצאות.
- ח. אנשי הטכניון גמרו לכתוב את הפרק האחרון בחקן הישראלי לבטון על סך מחקר שמוסן ע"י מע"צ.

להלן היקף הבצוע בשלוש השנים 1970/71 - 1971/72 - 1972/73 (ב-א) :

בוצע 1970/71-ב	לבצוע 1971/72-ב	לבצוע 1972/73-ב	
2,898,804	3,950,000	4,750,000	בניני חקלאות
15,413,370	33,150,000	27,936,000	בניני החבורה וסדרת תקומה
15,625,373	35,000,000	40,925,000	בניני דואר
25,657,467	31,953,000	57,638,000	בניני בריאות
645,499	974,000	5,638,000	בניני טעד
1,015,179	1,000,000	-	בניני חנוך
335,119	1,900,000	860,000	בנינים למרכזי הכשרה מקצועית
242,089	1,356,000	3,646,000	בניני כתי מסמך
2,280,090	3,307,000	4,320,000	בנינים למטורדי מטמלה
293,430	100,000	-	בניני תיירות
580,449	720,000	500,000	בנינים לרשות השידור
3,698,873	740,000	-	בנינים למפעלי המטמלה
2,030,269	-	-	בנינים שונים לגורמי חוץ
<u>70,716,011</u>	<u>114,150,000</u>	<u>146,213,000</u>	ט"ה

האפסנאות

האפסנאות מטפלה ברכישה וניסוק של חומרים, כלים, ציוד (אדוויסים לביצוע עממי של עבודות במע"צ) וחלפים (למיקוני הרכב והציוד). כן עוסקת האפסנאות בניהול אינוונטור

קטן

של הכלים והציוד המתלקחי; בריסוסם והכנתם לביצוע של העבודות; באחזקת בערכה לשם אלהותי; בניהול מחנות עבודה ואחזקתם; ביבוא הציוד עממי וחומרים מהח"ל.

(מחלקת)

נוסף לשירותים הנ"ל, לצרכי מע"צ, מטפלה האפסנאות גם באספקת ריהוט מסרדי למשרדי המטפלה; חומרים וכלים לכיהות קדם מקצועינה של משרד העבודה וחומרים שונים לפי הזמנה מסרדי מטפלה אחרים.

היקף הפעולות של האפסנאות בשנת הכספים 1970/71 הסתכם בכ- 60 מליון ₪, מתוך זה 5.4 מליון ₪ שרתי האפסנאות למשרדי מטפלה אחרים. לשנת 1971/72 ההיקף מתכנן בכ- 51 מליון ₪ והאומדן לשנת 1972/73 הוא 65 מליון ₪.

ציוד ורכב

מסק הציוד והרכב במע"צ מספק את הכלים האדוויסים (ציוד ורכב עממי ושכור) לביצוע עבודות סלילה והחזקת כבישים. מבחינת הקציבות מתנהל המסק עממי כיהירות סגורה אשר הוצאותיה מבוססות ע"י חיוב העבודות, להידוש הציוד המתבלה מנוהלת קרן פחת שהמקידה לצבור אמצעים למימון רכישה ציוד חדש במקום הציוד שיוצא משימוש.

מסק הציוד העממי כולל 307 יחידות ומסק הרכב 185 יחידות.

המנסה להקטנה הבצוע העממי של מע"צ בעבודות מיתוח כבישים ומסירה בצוק לקבלנים השפיע גם על היקף וסוגי הציוד והרכב הכבד שיוחזק ע"י מע"צ כעחיד.

בתי מלאכה

בתי המלאכה שבמסגרת מע"צ מטפלים ליחידות מע"צ שרומים כדלקמן:
מטבחה, פחחות, עבודות עץ, טיפוחות לחקלן וכב וציוד הנדסי של מע"צ, היקון ואחזקה
הרכב הממלתי במחוז ירושלים וייצור שלטים ומסרורים.
בתי המלאכה צמודים למחוזות מבחינה ארגונית ומנהלים כהחידות מטבחה מבחינה הקציבה.

הפעלי אספלט

במע"צ קיימים כיום שלושה מפעלים לייצור אספלט. האחד הוא משנת 1962 ומסוקם בנצרת.
המפעל מייצר כ-100,000 טון אספלט לשנה, השני הוא משנת 1964 מסוקם בטירה שבמחוז ת"א
והמרכז. מייצר כ-80,000 טון לשנה.

המפעל השלישי הוא חדש והוקם בבאליים בחולת 1971, כושר הייצור שלם גבוה יותר משני
המפעלים האחרים וכבר בשנת 1971 ייצר קרוב ל-150,000 טון.
הוצאות הייצור העצמי של האספלט במע"צ היו נמוכות יותר ממחיר הקניה ממפעלים אחרים
בכ-15%.

מע"צ צורכת בשנה כ-500,000 טון אספלט. כמותו שלק בא המפעלים העצמיים ואילו היתרה
נרכשת ממפעלים פרטיים, לפי מכרזים ~~שנתיים~~.

רשויות מוסטכות

רישום ציוד הנדסי

יחידה זו מנהלת רישום הציוד הנדסי בארץ וקופסת בדיקה שוטפות ע"י חוללות של מומחים
לקביעת איכותו. מישום זה ניתן לקבל נחוגים על טוג, כמות, שנות ייצור ואיכות הציוד
ההנדסי הקיים בארץ, לשם קביעת הצרכים ליבוא ~~הקפי חילוף~~, וכן לאפשר מהן אינטורסציה
לגופים ממלתיים מעונינים.

רשות מוסמכת ליבוא ציוד

הרשות המוסמכת מטפלה בהוצאת רישיונות יבוא לציוד מיכני הנדסי כבד, אביזריו וחלקיו.
ציוד זה מיועד לטלילה כבישים, לבניה, לעבודות עפר והכשרת קרקע, שהם מחזבים,
מחצבות אבן ונמלים.

רשום מהנדסים

בהתאם לתוק המהנדסים והאדריכלים השי"ת-1958, הוקמה מועצה ההנדסה והאדריכלות
המורכבת מ-27 חברים. שר העבודה מכהן כיו"ר המועצה, ופנהל מע"צ מונה ע"י השר כרשם
הקובע את זכותו של המבקש להרשם במגסק המהנדסים והאדריכלים.

(ט/מ)
א/מ

לביצוע החוק הוקמו ועדות שונות המפורטות להלן:

1. ועדה לחקנות המטפלת במחירת פטורים ופנקסי הרשמי והרשום.
2. המש ועדות של חבר בוחנים לענפי ההנדסה והאדריכלות. הממונת יחד מועצה של חבר
בוחנים בה 25 חברים.
3. ועדה חקנות ליחוד פעולות להנדסה חשמל, מכונות וחיימה .
4. ועדה חקנות ליחוד פעולות להנדסה אזרחית ולארכיטקטורה.

הוכנית עבודה חמש-שנתית של מע"צ

הוכנית החומש של מע"צ מסתכמת ב-1627 מליון ל"י מהם 930 מליון ל"י לכבישים, 642 מליון ל"י לבנינים ו-55 מליון ל"י לשרותי משק, למשרדי הממשלה ורשויות מוסמכות.

הכבישים כוללים 3 סוגי עבודות כדלקמן :

1. פיתוח כבישים, בהיקף של 500 מליון ל"י ; ההוכנית נועדה להשיג מספר יעדים שהעיקריים בהם, כדלקמן :

- א. הקמת רשת של כבישים מהירים בין הערים הראשיות וטרמינליים ארציים (נמלי אויר וים).
- ב. הקמת מחלפים בצמתים עמוסים.
- ג. הרחבת כבישים עתירי הנועה לכבישים רב-נתיביים.
- ד. שקום, שפור והרחבת כבישים קיימים על מנה להתאימם לעומס הנועה הקיים והחזוי.

2. הוכנית לבטיחות בסך 250 מליון ל"י, ההוכנית נועדה לשפר את רמת הבטיחות בכבישים בינעירוניים ע"י :

- א. הרחבת ויצוב שוליים בכבישים אשר רוחבם הקים מהווה סיכון לתנועה העוברת בהם.
- ב. הסדר צמחים והארחס.
- ג. התקנת שבילים לרוכבי אופניים ומעברים להולכי רגל.
- ד. גדרות בטיחות, התקנת האורה בכבישים ואביזרי בטיחות.
- ה. מפרצי חנייה לאוטובוסים ותחנות המנהה לחיילים.
- ו. פתיחת שדות ראיה במקומות שהדבר נחוץ.

3. הוכנית להחזקה כבישים בסך 180 מליון ל"י שלה יש שלושה יעדים כדלקמן :

- א. החזקה מונעת, יעדה לשמור על הכבישים ולמנוע הצטברות והעמקה בלאי.
- ב. החזקה שוטפת, ע"י הטלאות, נקוי העלות, שוליים וגשרונים והדברת עשבי בר בצירי כבישים.
- ג. החזקה אביזרי הנועה, צביעת קווי הפרדה והכוונה, תמרור ושלוט.

החוכניה לבנינים מסחמה ב- 642 מליון ל"י, חוכניה זו כוללת 4 נושאים עיקריים:

1. חכנון והקמה בנינים למשרדי הממשלה ומוסדות ממשלתיים.
2. שינויים במבנים והחקנות.
3. עבודה ייעוץ הנדסי למשרדים וגופים ממשלתיים.
4. עבודה חשית לשפירה על רמה חכנון ופיקוח נאוחים לבניה הממשלחיה.

נוסף לשני החפידים העיקריים (כבישים ובנינים) נושאת מע"צ במספר חפידים כדלקמן :

1. הספקת ריהוט וציוד למשרדי הממשלה ומוסדות ממשלתיים.
  2. פיקוח והכוונת היבוא של ציוד מיכני הנדסי.
  3. רשום ורשוי אדריכלים ומהנדסים.
  4. רשום ציוד הנדסי ורשוי מפעילי ציוד.
- היקף הפעולות ל-4 הנושאים הללו נאמדים ב- 55 מליון ל"י בחקופת החומש.

מדינת ישראל

א.ס. : א.כ. : 15

משרד העבודה	
מח' עבודות צבאיות, המשרד הראשי	
ח אדר	מס' 23.2.77
1/4/6	מס' תיק
2277	

15 א.כ. / א.ס.

מאת

לשכת המנהל הכללי

משרד העבודה

[Handwritten signature]

ירושלים

סיכום דיון על תכנית החזרה של מע"ב
התקיים ביום 24.1.72 כל ימינו ומנכ"ל

- השתתפו: ה"ה מ. גולן
 מ. שוהמי
 ד. איזנברג
 א. גיל
 י. זיו ✓
 מ. סרברו
 ח. עילם
 א. פריהר
 י. רק
 צ. ארבוך
 א. צייטלין

סוכם

1. החקיים ישיבה של הנהלת מע"צ עם מהנדסי המחוזות, ואחריה יתקיים המסך דיון אצל המנכ"ל.
2. הנושאים שידוינו בישיבות הנ"ל יהיו בעיקר:

- א. הקף העבודות הרצוי
- ב. העקרונות לפיהם תימסרנה עבודות תכנון ושקוח החוצה.
- ג. כח האדם הדרוש לפי רמותיו ולפי חלוקה גיאוגרפית
- ד. המועדים בהם יידרש כח אדם נוסף
- ה. המבנה הגיאוגרפי של מע"צ
- ו. מקורות הגיוס של כח אדם, ובעיקר העליה מברה"מ
- ז. צורכי הדיור והמיבנים של מע"צ
- ח. צורכי הציוד, כמויות ומועדי אספקה
- ט. הצרכים באביזרי משרד כנ"ל

STANDARDIZATION OF THE
STANDARDIZATION OF THE

- STANDARDIZATION OF THE
- a. 1911
  - b. 1912
  - c. 1913
  - d. 1914
  - e. 1915
  - f. 1916
  - g. 1917
  - h. 1918
  - i. 1919
  - j. 1920
  - k. 1921
  - l. 1922
  - m. 1923
  - n. 1924
  - o. 1925

STANDARDIZATION OF THE

- 1. Standardization of the...
- 2. Standardization of the...
- 3. Standardization of the...
- 4. Standardization of the...
- 5. Standardization of the...
- 6. Standardization of the...
- 7. Standardization of the...
- 8. Standardization of the...
- 9. Standardization of the...
- 10. Standardization of the...
- 11. Standardization of the...
- 12. Standardization of the...
- 13. Standardization of the...
- 14. Standardization of the...
- 15. Standardization of the...
- 16. Standardization of the...
- 17. Standardization of the...
- 18. Standardization of the...
- 19. Standardization of the...
- 20. Standardization of the...

63

כנסת תש"ב 35

1/2 בינואר 1972

6/4/4

אל : מנכ"ס מנכ"ס מ"א ומשרד, היטה, ארון, ירושלים, ירום

תכנית המבצע

1. כ"כ מיומנו של המבנים המטה הנתיב (71/72-75/76) כפי מעובדה במסגרת-הרשמי, תוכנית זו פותחה על הקצבים "יבויים" (במיוחד בנושאי מדקה ובטיחות מבטיים ולא על הקצבים המושיים).
2. בחוטי כלכלה העקו לרכוש כח-הרע ומלוקה למפורטים בכירים ואחרים מבנאים וכו' . הלוקה זו הינה מיון כרגע ובכרוי שיוולו בת יבויים.
3. למבניה כולה יחושף חוטי המשייה לתיק שיגור עבודות רב"י, כאשר הכוח היסודי היה מהממשלה העממי גמ-הרע, אינן זוכים ישר ברשות המבניה ואלו חיקי המינר המכור לעבודות רב"י יקמור על רמה של 2/3 מהחיק המבניה.
4. הכנס המבטיים -
  - א. להסלים את המכונן המפורט למטה-הרע שיודע לבדור בינוע המשימות הכלולות במסך זה.
  - ב. לחקיר את השירותים במטב עז יום 19.1.72.

כברכה ,
 י. זיץ
 סגן המל"מ (טיבול)

הסגן המל"מ ע"צ
 מי יחגי
 חשב ע"צ
 מי יילם

1/9/6

כ"ב בטבת תשל"ב
11 בינואר 1972

6/4/4 ✓

אל ז' מחנכים סגור ח"א ומחנכי, היטה, אגון, ירושלים, ירום

החלטות ועדת המע"צ

1. מט"ב מיוזמה של המחנכים החתום מתחת (71/72-73/74) כפי שעובדה במסגרת-הראשי. הונגיה זו מיוזמתה על הקציבים "רפורמה" (מחנכי בגרותי אהדקה ובטיחות במכטיים ולא על הקציבים מאושרים).
2. בחומר כלולת העצה לזמנה כח-היום וחלוקה לפימנטיים מכירים ואחרים סכנאים וכו' חלוקה זו הינה מיינך כרבע ובכור שיחולקו בה ייבויים.
3. לחוכמיה מולת יחוסף חומר המייחס לחיקף ביצוע עבודות רב"י, כאור הנחה היסוד היא המונחמאיל העצמי כח-היום, הינך ורכב יחול ברשמו הנוכחיה ואילו חיקף החינך והמנור לעבודות רב"י יעמוד על רשח של 2/3 מהחיקף הנוכחי.
4. הנכס מהקציבים ז-
  - א. להחליט את החכונן המנורס לחח-היום ייחידה לבורך ביצוע המייטות הכלולות במסך זה.
  - ב. לחינך את הפיחמכס במכס עד יום 19.1.72.

ב ב ר כ ה
י. יין
סגן מחנך ת"צ (חינהל)

הסגן מחנך מע"צ
אי מחנכי
חוב מע"צ
שר עילט

לשח תבליג'ר לוחל'ג
20.1.72

1/4/6 ✓

משרד העבודה
מחלקת עבודות ציבוריות

תכנית חמש שנתית
1971/2 — 1975/6

חוכנית עבודה חמש-שנתית של מע"צ

חוכנית החומש של מע"צ מסתכמת ב-1627 מליון ל"י מהם 930 מליון ל"י לכבישים, 642 מליון ל"י לבנינים ו-55 מליון ל"י לשרותי משק, למשרדי הממשלה ורשויות מוסמכות.

הכבישים כוללים 3 סוגי עבודות כדלקמן :

1. פיתוח כבישים, בהיקף של 500 מליון ל"י ; החוכנית נועדה להשיג מספר יעדים שהעיקריים בהם, כדלקמן :

- א. הקמת רשת של כבישים מהירים בין הערים הראשיות וטרמינליים ארציים (נמלי אויר וים).
- ב. הקמת מחלפים בצמתים עמוסים.
- ג. הרחבת כבישים עתירי תנועה לכבישים רב-נתיביים.
- ד. שקום, שפור והרחבת כבישים קיימים על מנת להחליטם לעומס התנועה הקיים והחזוי.

2. חוכנית לבטיחות בסך 250 מליון ל"י, החוכנית נועדה לשפר את רמת הבטיחות בכבישים בינעירוניים ע"י :

- א. הרחבה ויצוב שוליים בכבישים אשר רוחבם הקיים מהווה סיכון לתנועה העוברת בהם.
- ב. הסדר צפחים והארזים.
- ג. התקנת שבילים לרוכבי אופניים ומעברים להולכי רגל.
- ד. גדרות בטיחות, התקנת תאורה בכבישים ואביזרי בטיחות.
- ה. מפרצי תנייה לאוטובוסים ותחנות המתנה לחיילים.
- ו. פתיחת שדות ראייה במקומות שהדבר נחוץ.

3. חוכנית להחזקת כבישים בסך 180 מליון ל"י שלה יש שלושה יעדים כדלקמן :

- א. החזקה מונעת, יעדה לשמור על הכבישים ולמנוע הצטברות והעמקת בלאי.
- ב. החזקה שוטפת, ע"י הטלאות, נקוי תעלות, שוליים וגשרונים והדברת עשבי בר בצידו כבישים.
- ג. החזקת אביזרי תנועה, צביעת קווי הפרדה והכוונה, חמור ושלוט.

החוכניה לבנינים מסתכמת ב- 642 מליון ל"י, חוכניה זו כוללת 4 נושאים עיקריים:

1. תכנון והקמת בנינים למשרדי הממשלה ומוסדות ממשלתיים.
2. שינויים במבנים והתקנות.
3. עבודות ייעוץ הנדסי למשרדים וגופים ממשלתיים.
4. עבודות חשית לשמירה על רמת הכנון ופיקוח נאוחים לבניה הממשלתית.

נוסף לשני התפקידים העיקריים (כבישים ובנינים) נושאת מע"צ במספר תפקידים כדלקמן :

1. הספקת ריהוט וציוד למשרדי הממשלה ומוסדות ממשלתיים.
  2. פיקוח והכוונה היבוא של ציוד מיכני הנדסי.
  3. רשום ורשוי אדריכלים ומהנדסים.
  4. רשום ציוד הנדסי ורשוי מפעילי ציוד.
- היקף הפעולות ל-4 הנושאים הללו נאמדים ב- 55 מליון ל"י בתקופת החומש.

פיתוח כבישים

תוכנית החומש לפיתוח כבישים מסתכמת ב-500 מליון ל"י כדלקמן:

א. תוכנית שתמומן במשותף עם הבנק העולמי המונה 11 פרויקטים ואשר מועד סיומה נקבע עם הבנק ליולי 1975. תוכנית זו מסתכמת ב-155 מליון ל"י.

ב. השלמת עבודות שהוחל בביצועם בסכום של 80.5 מליון ל"י.

ג. ששה פרויקטים חדשים אשר קבלו עדיפות גבוהה:

1. עוקף טבריה; עקב התאונות שנגרמו בגלל תלילות הכביש היורד מצומת גולני לטבריה, בעיקר למשאיות המאכדות את הבלמים בשפוע היורד ישירות אל השטח הבנוי וההומה במרכז טבריה, הוחלט לסלול כביש עוקף מצפון לטבריה.
2. עוקף עכו; גידול התנועה בכביש הראשי בגליל המערבי החוצה את השטח הבנוי של עכו, גורמת לתאונות בקטע העובר את עכו ועכובים לתנועה הבינעירונית.
3. לוד - שער הנגב; גידול התנועה בכביש ה"א-ירושלים הביאה כבר את כביש לטרון לקיבולת מלאה ואף מעבר ליכולתו לשאת את התנועה כבר כיום. כגלל דחיפותו היתה מחשבה לכלול אותו בתוכנית הבנק העולמי, אך דבר זה לא התאפשר עקב זה שבחלקו עובר כשטח שהיה מפורז לפני מלחמת ששת הימים.
4. שפך זוהר - צומת אילת; הכביש מהווה השלמה לצירים שנסללו באזור ים-המלח. הכביש הקיים מנוחק בתקופת הגשמים ועובר לרגלי המצוקים של הר סדום אשר בהם קיימת סכנת מפולת, סלילת כביש זה תשלים את הציר באר-שבע - ערד - ים המלח - סדום - אילת.
5. משאבי שדה - שדה בוקר; עבודות הפריצה נעשו ע"י הקרן הקיימת, מע"צ תשלים את המבנה ואת האספלט של הכביש.
6. כמו כן נכלל כביש פלמחים אשדוד אשר תחילה היה בתוכנית הבנק.
- ד. תוספת נתיבים. שבעה קטעי הכבישים שנכללו בתכנית הינם כבישים אשר עברו את הקיבולת של כביש דו נתיבי ויש צורך להרחיבם ל-4 נתיבים מופרדים.

בשנת 1971 מספר כלי הרכב שנמנו בקטעים הללו היו כדלקמן:

<u>מספר כלי הרכב ב-1971</u>	<u>ה כ ב י ש</u>
18,150	1. מורשה - כפר הירוק
18,000 - 10,000	2. כפר סבא - צומת רעננה
14,500	3. ראם - כנות
10,000	4. כנות - תל נוף - בילו
41,500 - 30,000	5. גהה - אורלוב
12,000	6. גלילות - הכפר הירוק
9,000	7. אזור התעשייה נתניה - בית ליד

יש להעיר שלפי הסטנדרטים הקיבולת של כביש דו-נתיבי היא 10,000 כלי רכב ליממה, כל הכבישים חוץ מהאחרון כבר עברו קיבולת זו, כבר כיום אינם מסוגלים להעביר את הרכב הנע עליהם בצורה סבירה. לנמונים על התנועה שהובאו לעיל יש להוסיף את הגידול בתנועה בתקופת החומש.

הכביש האחרון מחבר את בית ליד עם צומת נתניה, הרחבת כביש רעננה - בית ליד תגדיל את התנועה באופן ניכר בקטע זה. אף כי למעשה גם בקצב הגידול הרגיל יגיע למלוא קיבולתו עוד בראשית תקופת החומש.

ה. שיקום והרחבת כבישים; מדובר בקטעים שאורכם הכולל מסתכם ב-38.3 ק"מ, שבהם החואי, הרוחב ומצב כביש הינם בהרבה מתחת לסטנדרט ועומס התנועה עליהם מחייב את שיקומם.

1. חל ערשים - עפולה; תנועה ב-1971 כ-7,000 כלי רכב, רוחב הכביש 6 מ'.
  2. אשל הנשיא - צומת גילת; תנועה ב-1971 4,270 כלי רכב, רוחב הכביש 5 מ'.
  3. צמח - עין גב; תנועה ב-1970 2,600 כלי רכב, רוחב הכביש 5 מ'.
  4. רחובות - יבנה; תנועה ב-1971 2,830 כלי רכב, רוחב הכביש 6 מ'.
  5. יד מרדכי - ניר עם; תנועה ב-1971 1,800 כלי רכב, רוחב הכביש 4 מ'.
- (מצב הכביש מאלץ את הרכב לעקוף אותו בדרך ארוכה יותר, כך שלאחר ההרחבה התנועה תגדל בשעור ניכר).

- ו. כבישים אזוריים, עוקפים וכבישי גישה; 54 מליון ל"י לתקופת החומש, דהיינו - כ-11 מליון ל"י לשנה המתחלקים כדלקמן:

3	מליון ל"י כבישי גישה להאחזיות והתישבות חדשה
2.7	" " " " לישובים קיימים
0.3	" " " " לאתרים היסטוריים
5-4	" שקום כבישים ארציים ואזוריים שמצבם ירוד, בהתאם לסקר דו-שנתי שנעשה ע"י מע"צ.

- ז. הפקעות, פיצויים והעברת שרותים; סעיף זה כולל הפקעת קרקעות, פיצויים בעד מבנים, מטעים ומתקנים והעברת שרותים, כגון קווי חשמל, קווי טלפון עיליים ותת-קרקעיים, צנורות מים, ביוב וקווי נפט. לסעיף זה יועדו 41.5 מליון ל"י בתכנית החומש.

- ח. תכנון, פיקוח ואדמיניסטרציה; כולל השלמת התכנון של הפרויקטים בתוכנית החומש הנוכחית ותכנון פרויקטים שיבוצעו בשנים שלאחר חוכנית החומש. פיקוח על הביצוע והוצאות הנהלה ושרותים; סעיף זה יסתכם ב-55 מליון ל"י.

להלן פירוט התוכנית לפי פרויקטים:

פרק	מס' סד'	שם הפרויקט	אורך ק"מ	אומדן אלפי ל"י	סה"כ אומדן לפי הפרק
א. חכנית הבנק העולמי	1	אילון-גנות-רמלה	18.5	39,800	
	2	בית דגן-רמלה	9.1	17,500	
	3	ראשון לציון-רחובות	6.0	5,100	
	4	מחלף אזור-מחלף דגן		18,000	
	5	מחלף גחה		7,300	
	6	מחלף אביר		5,100	
	7	מחלף נתניה		8,200	
	8	רעננה-בית ליד	17.0	15,500	
	9	שפר-עם-נצרת	22.2	13,800	
	10	בת שלמה-מסעף העמקס	20.0	10,000	
	11	בית קמה-באר שבע	21.0	14,700	
				<u>14,700</u>	<u>155,000</u>

סה"כ אומדן לפי הפרק	אומדן אלפי ל"י	אורך ק"מ	שם הפרויקט	מס' סד'	פ ר ק	
	37,000	24.0	פלמחים - אשדוד	12	ב. עבודת השלמה שאינן כלולות בתכנית הבנק העולמי	
	3,500		צומת אחים-צומת ראם	13		
	1,000	4.0	עוקף רמלה	14		
	1,000		בית דגן-ראשל"צ	15		
	13,000	4.0	עוקף אבו-גוש	16		
	17,000		מבואות חיפה	17		
	1,500		גנות-נ.ת.ל.	18		
	3,500		כביש נכול הצפון	19		
	1,000		דימונה-צפע	20		
	500		צומת מגידו-עפולה עילית	21		
<u>80,500</u>	<u>1,500</u>		כפר אתא-אחיהוד	22		
	4,000	6.0	עוקף טבריה	23	ג. סלילה חדשה	
	10,000		עוקף עכו	24		
	55,000	27.0	לוד-שער הגיא	25		
	12,000	18.0	שפך זוהר-צומת אילת	26		
	3,000	13.0	משאבי שדה-שדה בוקר	27		
<u>84,000</u>	<u>3,000</u>					
			מס' מס' כביש קטע הפרויקט			
	1,000	2.3	מורשה- הכ.הירוק	28	ד. תוספת נחיבים	
	1,000	0.7	15,16 כפר סבא- צומת רעננה	29		
	3,000	5.5	ראם-כנרת	30		
	5,000	9.5	2,3 כנרת-חל נוף-בילו	31		
	2,000	2.5	8,9 גהה-אורלית	32		
	2,000	3.2	1 א13 גלילות- הכ.הירוק	33		
			2 אזור תעשייה נתניה-בית ליד	34		
<u>15,500</u>	<u>1,500</u>	2.8				

סה"כ אומדן לפי הפרק	אומדן אלפי ל"י	אורך ק"מ	מס' שם קטע הפרויקט	מס' כביש	מס' סד'	פ ר ק
			תל עדשים- עפולה	2	31	35
	1,500	4.2				ה. שיקום, שיפור והרחבה
			אשל הנשא- צומת גילית	1	87	36
	1,500	4.8				
			צמח-עין גב		41	37
	2,000	11.9				
			רחובות- יבנה	1	162	38
	5,500	7.3				
			יד מרדכי- ניר עם	1	138	39
<u>14,500</u>	<u>4,000</u>	10.1				
54,000						ו. כבישים אזוריים, עוקפים וגישה
41,500						ז. הפקעות, פיצויים והעברת שרותים
55,000						ח. תכנון, פיקוח ואדמיניסטרציה
<u>500,000</u>			סה"כ כללי			

תוכנית לעבודות בטיחות

תוכנית החומש לעבודות בטיחות בכבישים בינעירוניים כוללת עבודות אשר השיקולים בקביעתם הם שיפור רמת הבטיחות ע"י הבאתם לסטנדרט מעודכן הדרוש מבחינה בטיחותית כולל התקנת אביזרים, כגון: רמזורים, תאורה, מעברים להולכי רגל, שבילים לאופנים ואביזרי בטיחות אחרים.

התוכנית מסתכמת ב-250 מליון ל"י בתקופת החומש לפי הפירוט דלקמן:

<u>ל"י</u>	
159,600,000	1. כבישים שרחבם קטן מ-7 מטר ונפח תנועה מעל 1200 ליממה (*) שיפור, הרחבה וייצוב שוליים - ק"מ $532 \times 300,000 =$
42,900,000	2. כבישים שרחבם קטן מ-6 מ' ונפח תנועה 700-1200 ליממה שיפור והרחבה ק"מ $214.5 \times 200,000 =$
5,498,000	3. ייצוב שוליים באספלט של כבישים שרחבם 7 ו-14 מ' ק"מ $1099.6 \times 50,000 =$
14,000,000	4. הסדר צמחים ותאורה - צמחים $40 \times 350,000 =$
10,458,000	5. תאורה לאורך כבישים, כולל גדרות בטיחות ק"מ $58.1 \times 180,000 =$
870,000	6. שבילים לרוכבי אופנים והולכי רגל - ק"מ $29 \times 30,000 =$
4,000,000	7. מעברים להולכי רגל - גשרים $10 \times 400,000 =$
7,500,000	8. גדרות בטיחות לרכב - ק"מ $150 \times 50,000 =$
1,800,000	9. מפרצים לאוטובוסים וחילים - מפרצים $300 \times 6,000 =$
3,374,000	10. פתיחת שדות ראיה ושיפור מקומות (בחלקו הוכנס לסעיף 1)
250,000,000	ס"ה

(*) הרשימה שצורפה מסתכמת ב-608.1 ק"מ שמחם יבוצעו בתקופת החומש 532 ק"מ לפי עדיפויות שישנן היום ושיתקבלו במשך הזמן עם גדול התנועה בכבישים.

כבישים שרוחבם קטן מ-7 נטר ונפת חנועה
מעל 1200 ליום

מס. סדר.	מספר הכביש	מספר הקטע	שם הקטע	מק"מ - לק"מ	רוחב קיים	ס"ה ק"מ	נפת חנועה 1971
1	21	6	עכו - נהריה	23.9 - 29.5	6	5.6	8480
2	12	20	חדרה - תעשיה	82.6 - 84.6	6	2.0	7440
3	1506	1	לסביון	0.0 - 1.8	5	1.8	7340
4	12	4	בילו - רמלה	15.0 - 23.2	6	5.0	4780
5	112	3	בית ליד - כפר יונה	3.5 - 6.0	5.5	2.5	4690
6	1241	1	לטירה	3.0 - 7.0	4.6	4.0	4640
7	71	12	אסקלון-צומת אחים	0.0 - 15.8	6	15.8	4420
8	13	14,15,13	כפר-סילבר - עזה	64.7 - 79.2	6	14.5	4080
9	82	1	באר-שבע - חברון	0.0 - 18.7	5	18.7	3870
10	31	4	כפר יחזקאל - שטה	19.6 - 26.1	6	6.5	3650
11	104	1	לצריפין	0.0 - 0.8 (קטע)	6	0.8	3590
12	121	3,4	בית נחמיה - ג'לגוליה	7.5 - 26.4	6	15.3	3500
13	24	6,8	חיפה-נצרת-טבריה	24.0 - 47.4	6	15.9	3480
14	162	1	רחובות - יבנה	1.0 - 7.3	5	6.3	3300
15	171	1	כביש 13 - כביש 17	9.0 - 12.7	5-6	3.7	3230
16	23	2	כרמיאל - כביש 32	43.0 - 53.5	5	10.5	3160
17	1307	1	לנחל שורק	0.0 - 6.8	6	6.8	3120
18	2407	2	עוקף נצרה	3.5 - 5.2	5-6	1.7	3110
19	242	1,2	ג'למה - מגידו	0.0 - 20.6	5-6	20.6	2890
20	71	4	צומת ראם - נחשון	20.3 - 35.4	6	15.1	2830
21	87	1,2,2א	צומת משמר הנגב-כ'732	14.7 - 39.7	5	25.0	2680
22	124	3	כפר סבא - כביש 123	3.0 - 4.9	5.5	1.9	1650
23	128	1	כפר הרואה - סגל	0.0 - 11.0	5	11.0	2800
24	23	3,4,5	כרמיאל - צפה	53.5 - 73.0	5-6	19.5	2580
25	120	1	לתל-נורף	0.0 - 4.0	5.5-6.0	4.0	2570
26	1204	1	לכפר סירקין	0.0 - 1.4	6	1.4	2530
27	117	1	צ'אביר-אבן יהודה	0.0 - 5.6	5	5.6	2510
28	41	בקטעים	2570, 3720, 2770, 3880, 2970, 1620, 1790		5-6	50.2	2500
29	243	1	נהלל - חל עושים	0.0 - 11.8	6	11.8	2480
30	871	1	גילת-אורים	0.0 - 4.3	5	4.3	2440
31	113	1	לבנימינה	0.0 - 1.9	5	1.9	2300

מס' סד'	מספר הכביש	מספר הקטע	שם הקטע	מק"מ - לק"מ	רוחב קיים	סה"כ ק"מ	נפח תנועה 1971
32	31	1	שטה - בית שאן	26.1-37.1	6	11.0	2250
33	1202	1	גן יבנה - חצור	0.0- 4.9	5-6	4.9	2240
34	73	3,4	צ' כביש 72-כביש 732	10.4-32.5	5-6	22.1	2200
35	114	2	בת שלמה - כביש 116	8.4-15.3	5	6.9	2160
36	83	2	צ' צפע - כביש 85	53.4-69.4	6	16.0	2110
37	1305	1	לפלמחים	0.0- 9.0	5-6	9.0	1920
38	161	1	נס ציונה - בית עובד	0.0- 2.7	5	2.7	1900
39	114	3	צ' כביש 116 - יקנעם	15.3-21.0	5	5.7	1890
40	871	2	אורים - מגן	4.3-21.0	5	16.7	1870
41	72	א 1	צ' כביש 73-כ' 81	5.7-15.8	6	10.1	1740
42	311	1	כביש התענכים	0.0-12.6	6	12.6	1700
43	326	1,2,3,4	כביש 11-פרדס חנה	0.0-17.5 (קט)	5-6	7.3	1690
44	122	1	נ.ח. לוד - נבלט בנימינה	3.8- 4.6	5	0.8	1660
45	241	1	יגור - קרית אתא	0.0- 8.0	5.5	8.0	1650
46	411	1,2	קרית שמונה - כ' סולד	0.0-14.0	3-6	14.0	1630
47	1105	1	לקיסריה	0.0- 3.4	5	3.4	1630
48	124	4	כפר סבא - קלקיליה	4.5- 7.0	5	2.5	1620
49	123	1	ראש העין - קלקיליה	0.0-10.0 (קט)	4-5	7.0	1600
50	231	1	כפר יסיף - נת	0.0- 9.4	3-4	9.4	1590
51	114	4	יקנעם - כ' 24	22.0-26.7	5	4.7	1520
52	102	1	מעוז ציון - קסטל	1.8- 2.5	3	0.7	1500
53	121	1,2	לוד - בית נחמיה	0.0- 7.5	5	7.5	1490
54	415	1,2	משמר הירדן	0.0- 8.6	5	8.6	1490
55	324	1	יזרעאל - מקיבלה	0.3-12.1	5-6	11.8	1440
56	112	4	כפר יונה - צ' יר חנה	6.0-16.1	6	10.1	1380
57	872	2	כרם שלום - כפר עזה	21.9-47.6	4-6	25.7	1370
58	87	3	נחל עוז	39.7-46.7	5	7.0	1360
59	313	1	שטה-בית אלפא-בית שאן	0.0-11.7	6	11.7	1350
60	211	2	צ' השירה - צ' חסן	16.6-21.2	3-4	4.6	1330
61	118	1	לפרדס חנה	0.0- 4.5	5	4.5	1310
62	123	2	רחוב (כ"ס) - טול כרם	10.0-29.2	4-5	19.2	1270
63	1604	1	נס ציונה - באר יעקב	0.0- 6.6	3-5	5.2	1250
64	117	2	אבן יהודה - עין ורד	5.6-12.6	4-5	7.0	1200

608.1

כבישים שרחבם קטן מ-6 מטר ונפח תנועה מ-700-1200 ליום

מספר סדורי	מספר הכביש	מספר הקטע	שם הקטע	מק"מ - לק"מ	רוחב קיים	ס"ה ק"מ	נפח תנועה 1971
1	245	1	פוריה - אלומות	0.0-10.3	5	10.3	1100
2	735	1	תלמים - מבצע יואב	0.0-12.8	4	12.8	1070
3	4113	1	דן-דפנה	5.0- 7.0	4	2.0	1060
4	312	1	עין-חרוד - מולדת	0.0- 7.0	4	7.0	980
5	73	2	צ' יהודיה - צ' גבעתי	7.0- 8.0	5	1.0	960
6	4	11	בית שאן - שדה תרומות	102.8-114.5	4	11.7	950
7	325	1.2	כביש 32 - בקעה אלנרביה	0.0-22.1	5	22.1	930
8	242	3	צומת מגידו - קו ירוק	20.6-24.5	5	3.9	910
9	412	2	בית הלל - שמיר	4.2-12.8	4	8.6	880
10	72	3	קריה נח - בית גוברין	18.5-30.6	3	12.1	860
11	716	1	ראם - זכריה	6.8-17.8	4	11.0	860
12	73	1	צומת-אשכולות-צ' יהודיה (בלעד)	0.0- 6.1	5	6.1	700
18	116	3	צ' -אליקים-אבן יצחק	32.4-42.9	3 - 4	10.5	700
19	302	1	צ' -האלה-מבוא ביתר	0.0-17.1	3	17.1	700
20	327	1	גבעה עדה	0.0- 1.8	3	1.8	700
21	413	1	לגרות	0.0-23.6	4 - 5	23.6	700
22	875	1	לניר משה	0.0- 4.1	4	4.1	700
					ס"ה	214.5	

הסדר ושפור צמחים

צומח כביש מס' 102	-	כביש מס' 1	.1
צומח רח' המלאכה	-	1 " "	.2
צומח אכדיה	-	11 " "	.3
צומח טירה	-	11 " "	.4
צומח כביש 12 (תעשייה חדרה)	-	11 " "	.5
צומח כנות	-	12 " "	.6
צומח יבנה חצור	-	12 " "	.7
צומח תל-נוף	-	12 " "	.8
צומח עוקף עקרון	-	12 " "	.9
צומח כביש 15 (עטרות)	-	12 " "	.10
צומח כפר סירקין	-	12 " "	.11
צומח סגולה	-	12 " "	.12
צומח ראש העין	-	12 " "	.13
צומח כפר רופין	-	12 " "	.14
צומח חדרה	-	12 " "	.15
צומח פלמחים	-	13 " "	.16
צומח בן-זכאי	-	13 " "	.17
צומח פנימיה צבאית	-	13 " "	.18
צומח אורלוב (מזרחי)	-	14 " "	.19
צומח רמת פנקס	-	15 " "	.20
צומח כביש 16 (יהוד)	-	15 " "	.21
צומח גוה מונסון	-	16 " "	.22
צומח אור יהודה	-	16 " "	.23
צומח שכי ציון ורנבה	-	21 " "	.24
צומח לוחמי הניטאות	-	21 " "	.25
צומח בוסתן הגליל	-	21 " "	.26
צומח כרמיאל (תעשייה)	-	23 " "	.27
צומח כביש 41 (ראש פנה)	-	23 " "	.28
צומח יגור	-	24 " "	.29
צומח הפיקוד	-	24 " "	.30
צומח בית שערים	-	24 " "	.31
צומח טבעון	-	24 " "	.32
צומח רמת ישי	-	24 " "	.33
צומח 311 (תענכים)	-	31 " "	.34
צומח תל-יוסף עין חרוד	-	31 " "	.35
צומח גבעתי	-	72 " "	.36
מסעף הנגב	-	81 " "	.37
צומח גילת	-	87 " "	.38
צומח בית הגדי	-	87 " "	.39
צומח יזרעאל	-	311 " "	.40

$$40 \times 250,000 \text{ ל"י} = 10,000,000 \text{ ל"י}$$

תאורה בכבישים

בהתאם להנחיות שסוכמו עם משרד התחבורה, יש צורך להחקין תאורה בכבישים בין עירוניים לפי נפח התנועה המוטורית מצד אחד או לפי מספר עובדי הדרך מסוגים אחרים מצד שני.

כמו כן יש לקחת בחשבון את התאונות אשר ארעו בחשיכה, ויש להוריד 20% מנפח התנועה הקובע את ההצדקה, כאשר בקטע העומד לבדיקה ארעו לפחות 5 תאונות בחשיכה במשך 3 השנים האחרונות.

את נפח התנועה יש לבדוק בחדשי החורף מדצמבר עד פברואר החל משעה 17⁰⁰ ועד שעה 05⁰⁰.

פרט לנפח במשך כל שעות החשיכה, נקבע בהנחיות גם הנפח בשעת השיא של שעות החשיכה לשם קביעת ההצדקה.

נפחי התנועה המחייבים התקנת התאורה שנקבעו הם כדלהלן:

נפח התנועה בשעות החשיכה	נפח התנועה בשעת השיא בחשיכה	
10,000	1,600	א. דרכים מהירות (כהן רק תנועה מוטורית)
10,000	1,600	ב. דרכים ראשיות שבהן רק תנועה מוטורית וקיים שטח הפרדה
5,000	800	ג. דרכים ראשיות שבהן תנועה מעורבת וקיים שטח הפרדה
4,000	700	ד. דרכים ראשיות שבהן תנועה מעורבת ואין שטח הפרדה
4,000	700	ה. דרכים אזוריות או מקומיות
		ו. דרכים שבהן חנת אוטובוסים או הסעה לחיילים

- אם יש לפחות 50 הולכי רגל בשעת שיא בחשיכה.

הערה: בשטח מאוכלס יש להפחית 40% מהמספרים הנ"ל.

בהתאם להנחיות הנ"ל (ללא התייחסות לתאונות דרכים) יש להתקין תאורה בקטעי הכבישים הדו-מסלוליים הבאים:

מס' סדר	מספר הכביש	שם הקטע	אורך בק"מ	נפח תנועה בשעות החשיכה	שעתי שיא בשעות החשיכה	הערה
1	13	מסובים - אזור	3.6	14,014	3,170	
2	13	בר-אילן - מסובים	3.3	12,044	3,108	
3	15	טויסים - מסובים	1.7	9,521	1,750	
4	1.1	נוף-ים - דורה	12.5	8,391	1,333	
5	13	אזור - פלמחים	6.4	8,190	1,390	
6	11	דורה - נתניה	4.3	7,806	1,425	
7	13	מורשה - גזה	3.7	6,740	1,160	
8	11	נתניה - גבעת אולנה	15.1	6,286	1,209	
9	71	מלאכי - ראם	4.2	4,875	938	
10	16	בית דגן - ראשון	3.3	4,592	745	שטח מאובלט

סה"כ אורך ק"מ 58.1

בכל מקום בו מותקנת תאורה באי-המרכזי, יש להתקין גדר בטיחות. האומדן להתקנת ק"מ אחד של תאורה וגדר הוא - 180,000 ל"י. התקנת 58.1 ק"מ $\times$ 180,000 ל"י = 10,458,000 ל"י

מעברים להולכי רגל

צומת כפר חב"ד	-	1	כביש מס' 1	.1
צומת צריפין	-	1	" "	.2
צומת נוף-ים	-	11	" "	.3
צומת ויננייט	-	11	" "	.4
צומת גבעת אולנה (דלק)	-	11	" "	.5
צומת בר אילן	-	13	" "	.6
צומת גבעת שמואל	-	13	" "	.7
צומת רמה	-	14	" "	.8
צומת תל-השומר	-	15	" "	.9
צומת נחלת יהודה	-	16	" "	.10

$$4,000,000 \text{ ל"י} = 400,000 \times 10$$

שבילים להולכי רגל ואופניים

2 ק"ג	-	סגולה כפר סירקין	-	12	כביש מס' 12
" 5	-	לוד רמלה עד לפיקוד	-	12	" "
" 4	-	קטע גבעת שמואל - בר אילן	-	13	" "
" 2	-	קטע עכו	-	21	" "
" 2	-	צפונה מטבריה	-	41	" "
" 2	-	ראש פינה - חצור	-	41	" "
" 2	-	קסטינה - באר טוביה	-	71	" "
" 3	-	לראש העין	-	121	" "
" 1	-	קטע שלומי	-	212	" "
" 2	-	לאופקים	-	871	" "
" 1	-	לכפר חב"ד	-	1004	" "
" 3	-	כפר סבא לכוון טירה	-	1241	" "
29 ק"מ	ס"ה				

סקר כבישים שבהחזקת מע"צ

רשת הכבישים שבאחזקה מלאה של מע"צ, אורכה 3,281.5 ק"מ ומתחלקת בהתאם לרוחבים וסוגים דלהלן:

סוג הכבישים	רוחב מסעה האספלט							סה"כ
	3 מ'	4 מ'	5 מ'	6 מ'	7 מ'	מעל 7 מ'	ללא אספלט ק"מ	
עורקים	47.7	188.3	140.5	287.0	815.7	170.1	7.1	1656.4
אזוריים	174.4	352.3	227.0	353.6	77.6	16.3	32.0	1233.2
מקומיים	69.0	158.6	57.9	83.5	18.4	1.5	3.0	391.9
	291.1	699.2	425.4	724.1	911.7	187.9	42.1	3281.5

השטח הכללי המצופה אספלט מסתכם ב-19,168,000 מ².

נוסף לכבישים הנ"ל, מטפלת מע"צ בהוצאות משותפות עם ארגון המועצה האזורית באחזקתם של 695.0 ק"מ כבישי גישה, ועוד 109.2 ק"מ כבישי גישה ליושבי מעוטים.

מע"צ משתתפת בהוצאות האחזקה של 53 ק"מ כבישים עורקיים בשטח העיריות הגדולות.

סה"כ אורך הכבישים בטיפול מע"צ - 4138.7 ק"מ.

בחדשים יוני ויולי 1970 נערך סקר של כל רשת הכבישים שבאחזקה מלאה של מע"צ, לשם קביעת מצב המסעה האספלטית.

הוגדרו העבודות שיש לבצע, לשם אחזקה תקינה של המסעה בהתאם ללוח הבא:

1. מסעה ללא צורך בתקונים
2. הטלאות עד 5% מהשטח (בכביש של 7 מ' רוחב עד 20 טון חומר לק"מ)
3. צפוי עליון
4. צפוי בדיוס (סלרי)
5. הטלאות עד 25% מהשטח (בכביש של 7 מ' רוחב עד 100 טון חומר לק"מ)
6. רבוד בעובי 3-4 ס"מ
7. רבוד בעובי 5-6 ס"מ (תוך יישור השטח)
8. מסעה שרורשת שיקום יסודי
9. מסעה ללא אספלט

סה"כ ק"מ	רוחב המסעה						מצב המסעה
	מעל 7'מ	7'מ	6'מ	5'מ	4'מ	3'מ	
1,645.0	139.6	661.2	439.6	110.2	207.7	86.7	1
622.3	25.1	118.0	157.5	138.9	120.5	62.3	2
4.6	-	-	-	-	4.6	-	3
140.0	10.2	67.7	7.3	7.0	46.5	1.3	4
120.4	1.0	8.2	19.0	27.5	33.0	31.7	5
342.9	9.5	35.6	65.8	66.9	125.0	40.1	6
169.4	1.5	11.6	23.7	35.4	62.9	34.3	7
194.8	1.0	9.4	11.2	39.5	99.0	34.7	8
3,239.4	187.9	911.7	724.1	425.4	699.2	291.1	סה"כ

42.1	ללא אספלט
3,281.5	סה"כ

בהתאם לסוגי הכבישים השונים, החלוקה היא: -

כבישים עורקיים

סה"כ ק"מ	רוחב המסעה						מצב המסעה
	מעל 7'מ	7'מ	6'מ	5'מ	4'מ	3'מ	
915.4	129.5	584.8	122.3	29.3	33.9	15.6	1
310.1	22.1	107.7	94.6	53.3	14.6	17.8	2
82.9	7.1	65.5	6.0	2.8	1.5	-	4
36.7	1.0	5.5	10.0	6.7	7.0	6.5	5
167.2	7.9	31.8	38.4	22.1	65.5	1.5	6
54.7	1.5	11.6	8.9	18.4	8.0	6.3	7
82.3	1.0	8.8	6.8	7.9	57.8	-	8
1649.3	170.1	815.7	287.0	140.5	188.3	47.7	סה"כ

7.1	ללא אספלט
1656.4	סה"כ

כבישים אזוריים

סה"כ ק"מ	רוחב המסעה						מצב המסעה
	מעל 'מ7	'מ7	'מ6	'מ5	'מ4	'מ3	
552.7	9.1	64.0	251.7	58.9	111.0	58.0	1
225.7	3.0	6.9	50.1	65.9	67.7	32.1	2
3.7	-	-	-	-	3.7	-	3
47.0	3.1	2.2	1.3	4.2	36.2	-	4
56.0	-	2.0	9.0	17.8	12.2	15.0	5
133.1	1.1	2.5	24.4	34.8	43.2	27.1	6
89.0	-	-	13.3	15.0	40.0	20.7	7
91.0	-	-	3.8	30.4	38.3	21.5	8
1201.2	16.3	77.6	353.6	227.0	352.3	174.4	סה"כ
32.0	ללא אספלט						
1233.2	סה"ה						

כבישים מקומיים

סה"כ ק"מ	רוחב המסעה						מצב המסעה
	מעל 'מ7	'מ7	'מ6	'מ5	'מ4	'מ3	
176.9	1.0	12.4	65.6	22.0	62.8	13.1	1
86.5	-	3.4	12.8	19.7	38.2	12.4	2
0.9	-	-	-	-	0.9	-	3
10.1	-	-	-	-	8.8	1.3	4
27.7	-	0.7	-	3.0	13.8	10.2	5
42.6	0.5	1.3	3.0	10.0	16.3	11.5	6
25.7	-	-	1.5	2.0	14.9	7.3	7
18.5	-	0.6	0.6	1.2	2.9	13.2	8
388.9	1.5	18.4	83.5	57.9	158.6	69.0	סה"כ
3.0	ללא אספלט						
391.9	סה"ה						

החזקת כבישים

תוכנית החומש להחזקת כבישים מבוססת על סקר מצב בכבישים בשנת 1971/72. סקר זה נערך אחת לשנתיים ובו נאספים נתונים של מצב הכבישים והעבודות הדרושות כדי לתחזק אותם בצורה נאותה, אף כי חלים שנויים במצב הכבישים מדי שנה, הרי שסוגי העבודות וסדר גודלם נשאר בערך באותו היקף; כיון שהיעדר של החזקת כבישים אינו שיפור או שיקום אלא מניעת הצטברות הבלאי והעמקתו. האומדן לשנה כפי שיפורט להלן הוא 36 מליון ל"י שהם 180 מליון ל"י בתקופת החומש.

<u>ל"י</u>	<u>ה ס ע י פ</u>
3,797,510 ל"י	א. טפול בתעלות שוליים וגשרונים
1,314,300	ב. הטלאות
1,626,840	ג. צפוי עליון ודיים
13,042,500	ד. רבודים
1,689,200	ה. הטלאות - במקום שקומים
4,135,290	ו. אחזקת תמרורים, שלטים וסימון
294,700	ז. אחזקת כבישים ללא אספלט
1,500,000	ח. אחזקת תאורה ורמזורים
1,000,000	ט. אחזקת כבישי גישה
750,000	י. אחזקת כבישים עורקיים בשטחים עירוניים
500,000	יא. ספירות תנועה, תאונות ואביזרי תנועה
800,000	יב. נזקי שטפונות
3,549,660	יג. מדידות, בדיקות, תכנון, פצוים ורזרבה
<hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 36,000,000 ל"י	סה"כ אומדן הוצאות אחזקת לשנה

להלן פירוט האומדנים השנתיים להחזקת כבישים:

א. 1. הטפול בתעלות ובשוליים מתבטא בפעולה להדברת העשבים, אשר פרט למטרד שהם מהווים, הם עלולים להיות גורם להתפשטות שריפות. בהתאם לחוק הגנת הצומח (היקון) תשכ"ז-1966, הוסמכו כבר מספר רשויות מקומיות, ע"י ועדת ההדברה לבצע פעולות הדברת עשבים בשטחן, דבר אשר מחייב גם את מע"צ להשתלב בתכניות אלו.

השיטה היעילה ביותר להדברת עשבים ולמניעת צמיחתם היא ע"י ריסוסי חורף לגבי הצמחיה החד-שנתית, ובקטעים קצרים, בהם ישנה צמחיה רב-שנתית - ריסוסי קיץ.

רוחב הריסוס צריך להיות 6 - 4 מטר מכל צד. מחיר הריסוס לדונם אחר הוא 28.- ל"י, ואם נוסיף עוד כ-15% לריסוסי קיץ, יהיה המחיר 32.- ל"י לדונם בממוצע.

ריסוסים יש לבצע לאורך כל הכבישים הנמצאים צפונה מבאר-שבע ובאורך כללי של 2,600 ק"מ.

אומדן ההוצאות להדברת העשבים מסתכם: -

$$832,000 \text{ ל"י} = 10 \text{ דונם} \times 32 \text{ ל"י} \times 2600 \text{ ק"מ}$$

2. עבודה נוספת לטפול בשוליים, הוא הצורך לפלט את השוליים ששקעו, ובעיקר בכבישים בהם השוליים לא מיוצבים, ושרוחב המסעה הוא פחות מ-7 מטר. בכבישים צרים תצטרך עבודת הפילוס להעשות מספר פעמים בשנה. בהתאם לרוחב המסעה, יסתכם אומדן ההוצאות לטפול בשוליים: -

רוחב המסעה ב-מ"	סה"ה ק"מ	הוצאות לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	291.1	700.-	203,770.-
4	699.2	600.-	419,520.-
5	425.4	470.-	199,930.-
6	724.1	350.-	253,435.-
7	911.7	200.-	182,340.-
2 x 7	187.9	350.-	65,765.-
		סה"כ	1,324,760.-

3. תיקון ונקוי תעלות שניזוקו ונסחמו בגלל הגשמים ונקוי מעבירי המים יהוו הוצאה של כ-500 ל"י/לק"מ.

$$1,640,750 \text{ ל"י} = 500 \text{ ל"י} \times 3,281.5 \text{ ק"מ}$$

3,797,510 ל"י

סה"כ טפול בחעלות, שוליים וגשרונים

ב. ה ט ל א ו ת

ההוצאות לבצוע עבודות ההטלאה קשורות למצב המסעה ולרוחבה. האומדן הוא: -

מצב מסעה - 2

רוחב המסעה ב-מ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	62.3	750.-	46,725.-
4	120.5	1,000.-	120,500.-
5	138.9	1,250.-	173,625.-
6	157.5	1,500.-	236,250.-
7	118.0	1,750.-	206,500.-
2 x 7	25.1	3,500.-	87,850.-
			סה"כ
			871,450.-

מצב מסעה - 5

רוחב המסעה ב-מ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	31.7	2,500.-	79,250.-
4	33.0	3,250.-	107,250.-
5	27.5	4,000.-	110,000.-
6	19.0	4,750.-	90,250.-
7	8.2	5,500.-	45,100.-
2 x 7	1.0	11,000.-	11,000.-
			סה"כ
			442,850.-
סה"ה הטלאות		1,314,300.-	

ג. צפוי עליון ודויס

אומדן ההוצאות לבצוע צפוי עליון ודויס (מצב מסעה 3 ו-4)

רוחב המסעה במ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	1.3	5,400	7,020
4	51.1	7,200	367,920
5	7.0	9,000	63,000
6	7.3	10,800	78,840
7	67.7	12,600	853,020
2 x 7	10.2	25,200	257,040
סה"כ			1,626,840

ד. רבורים

בהתאם לרוחב המסעה ומעבה יהיה אומדן ההוצאות לרבורים כדלה לן: -

מצב מסעה - 6

רוחב המסעה במ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	40.1	17,050	683,705
4	125.0	20,900	2,612,500
5	66.9	24,750	1,655,775
6	65.8	28,600	1,881,880
7	35.6	32,450	1,155,220
2 x 7	9.5	64,900	616,550
סה"כ			8,605,630

מצב מסעה - 7

רוחב המסעה במ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	34.3	27,500	943,250
4	62.9	34,100	2,144,890
5	35.4	40,700	1,440,780
6	23.7	47,300	1,121,010
7	11.6	53,900	625,240
2 x 7	1.5	107,800	161,700
			6,436,870
סה"כ			
			<u>15,042,500</u>
ס"ה רבדים			

ה. ש ק ו מ י ם

שיקום כבישים קיימים כולל בדרך כלל גם שיפורם והעלאה רמתם, ולכן הם נכללים
בתקציב פיתוח. רק שיקום כבישים ברמתם הקיימת עם שיפורים קטנים כלולים
בתקציב ההחזקה.

אומדן ההוצאות לקטעים אלה: -

רוחב המסעה במ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ הוצאה ל"י
3	34.7	6,000	208,200
4	99.0	8,000	792,000
5	39.5	10,000	395,000
6	11.2	12,000	134,400
7	9.4	14,000	131,600
	1.0	28,000	28,000
			1,689,200
סה"כ			

ו. אחזקת תמרורים, שלטים, סמון קוי הפרדה, הדרכה והצטלבויות
 אומדן ההוצאה לנ"ל בהתאם לרוחב המסעה: -

רוחב המסעה במ'	ס"ה ק"מ	הוצאה לק"מ בל"י	סה"כ ההוצאה ל"י
3	291.1	600	174,660
4	699.2	600	419,520
5	425.4	900	382,860
6	724.1	1,250	905,125
7	911.7	1,750	1,595,475
2 x 7	187.9	3,500	657,650
סה"כ אחזקת תמרור, שלוט וסימון			4,135,290

- ז. אחזקת כבישים ללא אספלט
 7,000 ל"י x 42.1 ק"מ = 294,700 ל"י
- ח. אחזקת תאורה ורמזורים
 ההוצאה לאחזקת התאורה והרמזורים מוערכות ב- 1,500,000
- ט. אחזקת כבישי גישה
 השתתפות מע"צ באחזקת כבישי גישה 1,000,000
- י. כבישים עורקיים בשטחים עירוניים
 השתתפות מע"צ באחזקת כבישים עורקיים 750,000
- יא. אביזרי תנועה
 אומדן הוצאות לספירות תנועה, תאונות ואביזורים 500,000
- יב. נזקי שטפונות
 רזרבה עבור נזקי שטפונות 800,000
- יג. שונות
 מדירות, בדיקות, תכנון, פעוים ורזרבה כללית 3,549,660

תכנון, פיקוח ואדמיניסטרציה

א. פ י ח ו ת

היקף התכנון בתקופת החומש יכלול השלמת התכנון של הפרויקטים העומדים לביצוע בתקופת החומש ותכנון עבודות שיבוצעו בשנים הבאות אחרי תקופת זו.

ערך הפרויקטים שיתוכננו יסתכם ב-500 מליון ל"י.

שכר היסוד של התכנון במוצע הוא 5% מערך הפרויקט, נוסף לכך 1% לסקרים גיאולוגיים, הידרולוגיים, תנועתיים ועבודות יעוץ אחרות, ביחד הוצאות התכנון יהיו כ-6% מערך הפרויקטים המוכווננים. משקלם של הגשורים הוא כ-20% מההיקף והוצאות התכנון הכוללות שלהם והמהווים 8% מערך הפרויקטים.

$$400,000,000 \times 0.06 = 24,000,000 \text{ ל"י}$$

$$100,000,000 \times 0.08 = 8,000,000 \text{ ל"י}$$

כ-80% מעבודות התכנון תמסרנה למתכנני חוץ בהתחשב בקושי שבהשגת כח-אדם מקצועי מניח את הדעת ובעל רמה נאותה בחנאי העבודה המוצעים בשרות הממשלתי, צוות העובדים הקבועים של מע"צ יועסק בעיקר:

א. עיבוד סטנדרטים לתכנון

ב. ליווי תכנון חוץ

ג. תכנון עצמי של נושאים שוטפים ונושא פיתוח

ד. טיפול שוטף בכפיות שמחזוריות.

ה. שרותים למשרדים ממשלתיים אחרים.

לסכום הנ"ל יש להוסיף ליווי תכנון חוץ 1% מערך הפרויקט, דהיינו 4 מליון ל"י.

התכנון העצמי יקיף כ-20% מערך הפרויקטים והוצאות התכנון יסתכמו ב-6.4 מליון ל"י.

סה"כ הוצאות התכנון יסתכמו כדלקמן:

25.6 מליון ל"י תכנון חוץ

10.4 מליון ל"י תכנון עצמי וליווי תכנון חוץ

36.0 מליון ל"י

הוצאות הפיקוח על הביצוע יהוו כ-5% מערך הפרויקטים, דהיינו:

$$450,000 \times 0.05 = 22,500,000 \text{ ל"י}$$

הפיקוח על ביצוע עבודות פיתוח במע"צ מסתכם כיום ב-2.4 מליון ל"י

$$\text{שהם } 12.0 \text{ מליון ל"י} = 2.4 \times 5$$

לפיקוח חוץ יהיה צורך למסור עבודות פיקוח בהיקף של 10.5 מליון

ל"י, לזה יש להוסיף ליווי פיקוח חוץ בהיקף של 2.1 מליון ל"י.

(לפי 1% מערך הפרויקט, שהם 20% מסכר פיקוח חוץ).

ההוצאות הכלליות הישירות של אגף הכבישים והעקיפות של מע"צ אשר

יועמסו על החכנון והפיקוח יהוו 2% סהיקף העבודות, דהיינו כ-10

מליון ל"י בחקופת החומש.

המעבדות ובדיקות השדה שהועמסו על פיתוח כבישים בחקציב לשנת

1972/73 מסתכמות ב-877 אלף ל"י, לתקופת החומש האומדן יסתכמו

ב-5 מליון ל"י.

תכנון ופיקוח ואדמיניסטרציה יסתכמו כדלקמן:

מליוני ל"י

סה"כ	עצמי	חוץ	
36.0	10.4	25.6	א. תכנון
24.6	14.1	10.5	ב. פיקוח
5.0	5.0	-	ג. מעבדות ובדיקות שדה
10.0	10.0	-	ד. אדמיניסטרציה
<u>70.5</u>	<u>38.9</u>	<u>31.6</u>	סה"כ

ב. החזקה

לארגון, תכנון ופיקוח על עבודה החזקה יועדו לשנה החקציב

1972/73 כ-3 מליון ל"י, כאשר הצעת החקציב מסתכמת ב-32 מליון

ל"י, לתקופת החומש ההיקף יהיה 36 מליון ל"י לשנה לכן ההוצאות

הללו יגדלו ל-3.5 מליון ל"י לשנה שהם 17.5 מליון ל"י אשר

יחלקו כדלקמן:

2,500,000 ל"י	א. תכנון ואדמיניסטרציה
10,000,000 ל"י	ב. פיקוח
<u>5,000,000 ל"י</u>	ג. מעבדות ובדיקות שדה
<u><u>17,500,000 ל"י</u></u>	

ב. ט י ח ו ת

חוכנית הבטיחות פורכבה ממספר רב של פרויקטים קטנים אשר הוצאות חכנונם יקרות יחסית, כגון צמחים, מעברים, האורה, מפרצי חניה והרחבת הכבישים.

שני שליש מהחכנון יבוצע בחכנון עצמי ושליש ימסר למחכנני חוץ ואילו הפיקוח כולו יהיה בפיקוח עצמי.

שכר החכנון יהווה 7% מערך הפרויקטים ולחכנון חוץ יהווסף 1% לליווי.

חכנון עצמי $250,000,000 \times 0.67 \times 0.07 = 11,725,000$ ל"י

חכנון חוץ $250,000,000 \times 0.33 \times 0.07 = 5,775,000$ ל"י

ליווי חכנון חוץ $250,000,000 \times 0.33 \times 0.01 = 825,000$ ל"י

הפיקוח כולו יהיה פיקוח עצמי היות ומדובר בפרויקטים קטנים ומגוונים. שכר הפיקוח יהיה 5% מערך הפרויקטים.

$250,000,000 \times 0.05 = 12,500,000$ ל"י

אדמיניסטרציה חהווה 2% מערך הפרויקטים

$250,000,000 \times 0.02 = 5,000,000$ ל"י

סיכום הוצאות חכנון פיקוח ואדמיניסטרציה בכבישים

הוצאות מע"צ בסעיפים אלה הם כדלקמן:

<u>מליוני ל"י</u>		
<u>חוץ</u>	<u>עצמי</u>	<u>סה"כ</u>
31.4	25.4	56.8
10.5	36.6	47.1
-	11.0	11.0
-	15.0	15.0
<u>41.9</u>	<u>88.0</u>	<u>129.9</u>

א. חכנון

ב. פיקוח

ג. מעבודות ובדיקות שדה

ד. אדמיניסטרציה

כוח אדם בתכנון ופיקוח

א. תכנון

כוח אדם בתכנון הקיים במע"צ הוא כדלקמן:

65	עובדים קבועים
10	עובדים זמניים
<u>35</u>	ארעיים
<u>110</u>	סה"כ

שכר העבודה והוצאות נלוות לשכר לעובדים אלה הוא 2.4 מליון ל"י.
 הוכנית החומש כוללת הוצאות תכנון עצמי וליווי תכנון חוץ בהיקף של 25.4 מליון ל"י שהם כ- 5.1 מליון ל"י לשנה, מזה כוח אדם קיים בהיקף של 2.4 מליון ל"י, יחסרו עובדים אשר השכר הכולל שלהם יסתכם ב- 2.7 מליון ל"י.

ב. פיקוח

כוח אדם הקיים במע"צ הוא כדלקמן:

118	עובדים קבועים
10	זמניים
<u>38</u>	ארעיים
<u>166</u>	סה"כ

שכר עבודה והוצאות נלוות לשכר לעובדים אלה מסתכמים בכ- 4.2 מליון ל"י.

הוכנית החומש כוללת 36.6 מליון ל"י לפיקוח עצמי ולווי פיקוח חוץ שהם 7.3 מליון ל"י לשנה, כלומר יש להוסיף עובדים אשר שכרם הכולל יסתכם ב- 3.1 מליון ל"י.

ג. מעבדות ובדיקות שדה

כוח אדם הקיים במע"צ הוא כדלקמן:

51	עובדים קבועים
10	עובדים זמניים
<u>5</u>	עובדים ארעיים
<u>66</u>	סה"כ

שכר העבודה וההוצאות הנלוות לשכר מסתכמות ב- 1,350 אלף ל"י.

חוכניה החומש כוללה 11 מליון ל"י למעבדות ובדיקות שדה שהם 2.2 מליון ל"י לשנה, יש להוסיף עובדים אשר שכרם הכולל יסתכם ב-850 אלף ל"י. להלן סיכום הוצאות תכנון, פיקוח וליווי בחקופת החומש והמצב הנרכזי.

התוספת הדרושה	אלפי ל"י		ה ס ע י ף
	ממוצע דרוש בחקלות החומש	קיים בשנה 1971/72	
1,225	4,125	3,000	תכנון עצמי
865	965	(0,100)	ליווי תכנון חוץ
2,900	6,900		פיקוח עצמי
420	420	5,000	ליווי פיקוח
<u>850</u>	<u>2,200</u>	<u>1,350</u>	מעבדות ובדיקות שדה
6,490	14,840	8,350	סה"כ

תוספת כוח אדם

תוספת כוח אדם הדרושה כדי לעמוד בחוכניה החומש בהתאם לחישובים לעיל הסתכם בכ- 6.5 מליון ל"י.

לתכנון עצמי החלוקה תהיה מהנדס אחד, שלושה טכנאים. המהנדסים יהיו ברמה שונות וכן גם הטכנאים. השכר הבסיסי למהנדס מחושב לפי 1500 ל"י לחודש, שהם 18,000 ל"י לשנה תשלומים סוציאליים, אש"ל ונסיעות יגדילו סכום זה ב-50%, דהיינו 27,000 ל"י למהנדס, לטכנאי בממוצע רמה השכר והוצאות נלוות נמוכות בכ-20% בהתאם כ-22,000 ל"י לשנה.

התוספת הדרושה לתכנון עצמי הסתכם ב-52 עובדים, מהם 13 מהנדסים ו-19 טכנאים.

כליווי היחס בין מהנדסים וטכנאים יהיה 2 מהנדסים וטכנאי, רמה השכר תהיה גבוהה יותר וכן גם הוצאות נסיעות, אש"ל וכו'. השכר הכולל הוצאות נלוות יסתכם ב-35 אלף ל"י למהנדס ו-28 אלף ל"י לטכנאי, תוספת כוח אדם דרושה לליווי הסתכם ב-25 עובדים מהם 16 מהנדסים ו-9 טכנאים.

הפיקוח עצמי היחס בין מהנדסים וטכנאים יהיה 3:1 וליווי פיקוח חוץ יהיה 2 מהנדסים + טכנאי אחד. רמה השכר תהיה דומה לזו של התכנון, תוספת כוח אדם הדרושה תהיה 124 עובדים לפיקוח עצמי מהם 31 מהנדסים ו-93 טכנאים ואילו לליווי פיקוח חוץ ידרשו 12 עובדים נוספים, מהם 8 מהנדסים ו-4 טכנאים.

חוספת כוח אדם למעבדות ובדיקות שדה תסחכס ב- 850 אלף ל"י לפונקציה של ביקורת איכות. החוספת תהיה ביחס מהנדס אחד לכ-10 טכנאים. רמת השכר תהיה דומה לפיקוח עצמי. בחוספת הדרושה תהיה 34 עובדים, מהם 4 מהנדסים ו- 30 טכנאים.

חוספת כוח אדם לכל הנושאים בכבישים תהיה כדלקמן:

סה"כ	מהנדסים	טכנאים	עובדים	הסעיף
52	13	39		תכנון עצמי
25	16	9		ליווי תכנון חוץ
124	31	93		פיקוח עצמי
12	8	4		ליווי פיקוח חוץ
<u>34</u>	<u>4</u>	<u>30</u>		מעבדות ובדיקות שדה
<u>247</u>	<u>72</u>	<u>175</u>		

הלוח לעיל כולל גם את החוספת בכוח אדם לתכנון גשרים, לתכנון - 3 מהנדסי גשרים ו-9 טכנאים ולליווי 3 מהנדסי גשרים ו-2 טכנאים.

בניניםא. הקמה בנינים

מספר הפרויקטים שנמצאו בטיפול מע"צ באוגוסט 1971 הסתכם ב-395 פרויקטים ואשר ערכם הכספי מגיע לכדי 671 מליון ל"י.

חלוקה מבנים לפי סוגם הוא כדלקמן:

מספר המבנים	ערך כספי במליוני ל"י	
141	160	בנינים למשרד החקשורה
129	363	בנינים למשרד הבריאות
<u>125</u>	<u>148</u>	בנינים למשרדים אחרים
<u>395</u>	<u>671</u>	סה"כ

העבודות נמצאות בחהליכי תכנון ובצוע שונה החל מפרויקטים שנמצאים בשלבי דיון ועד לפרויקטים שבצועם יסתיים בקרוב.

להלן חלוקה העבודות לפי שלבי התכנון והביצוע:

מספר הפרויקטים	ערך במליוני ל"י	
41	106	פרויקטים שנמצאים בשלבי דיון
56	67	פרויקטים שנמצאים בשלבי תכנון רעיוני
77	91	פרויקטים שנמצאים בשלבי תכנון מפורט
31	81	פרויקטים מוקפאים לעה עחה
89	176	פרויקטים מוכנים לביצוע
<u>101</u>	<u>150</u>	פרויקטים שנמצאים בשלבי ביצוע
<u>395</u>	<u>671</u>	סה"כ

הערך הכספי של כל פרויקט נע בין פחות ממליון לירות ועד ל-90 מליון ל"י. להלן כמה מהפרויקטים הגדולים שנמצאים כיום בטיפול מע"צ:

בתי תולים

בי"ח חדש תל-השומר (מרכז רפואי ע"ש ד"ר שבא)	90 מליון ל"י
בי"ח תל גיבורים	80 מליון ל"י
בי"ח פסיכיאטרי בכאר שבע	30 מליון ל"י
בי"ח פסיכיאטרי בסירח הכרמל	30 מליון ל"י
בי"ח החדש חדרה	30 מליון ל"י
בי"ח החדש יפו	60 מליון ל"י

מרכזיות סלפון

מרכזית שקמונה חיפה 20 מליון ל"י
דואר מיון יד אליהו חל-אכיב 20 מליון ל"י

משרדים שונים

בנין מס' 4 הקריה, ירושלים 15 מליון ל"י
מכון טכנולוגי למזון במכון וולקני 10 מליון ל"י

היקף התכנון והביצוע ל-5 השנים הקרובות

הערך הכספי של הפרויקטים אשר יתוכננו ויבוצעו במשך 5 השנים הקרובות יסתכם ב-600 מליון לירות בהנחה שפרויקטים רבים יתוספו לפרויקטים שצויינו לעיל וטאידן השלמת חלק מהעבודות שצויינו לעיל תמשך גם מעבר ל-5 השנים הקרובות.

ב. שינויים במבנים והתקנות

ההיקף הכספי של תכנון וביצוע סעיף זה יסתכם ב-40 מליון ל"י ב-5 השנים הקרובות. המוצע השנתי הוא כ-8 מליון ל"י והוא מחולק לפי הפונקציות הללו:

1. עבודות שינויים והתקנות למשרדי הממשלה	7,500,000 ל"י
2. החזקת גן הקריה בירושלים	180,000 ל"י
3. עבודות לגורמים אחרים	320,000 ל"י
	<u>8,000,000 ל"י</u>

ג. ייעוץ הנדסי למוסדות הממשלה ועבודות תשתית וסטנדרטים:

- יש להניח שמע"צ תמשיך במתן שרותי ייעוץ הנדסי וטכני למשרדי הממשלה בהיקף הכספי ושיסתכם בכ-750 אלף ל"י במשך 5 השנים הבאות.
- הפונקציה של הכנת תשתית וסטנדרטים בעבודות התכנון במע"צ התקיימה במע"צ והומלץ עליה בדו"ח ועדת דורון. ההיקף הכספי אשר הומלץ עליו בדו"ח הועדה הנ"ל היה כ-170,000 ל"י לשנה. לאור עליית השכר שחלה מאז ועד היום יש להניח שההיקף במשך 5 השנים הבאות יהיה כערך של מליון ל"י.

ד. ההיקף הכולל של העבודות במחלקת הבניה ב-5 שנים

1. תכנון והקמת בנינים	600,000,000 ל"י
2. שינויים במכנים והתקנות	40,000,000 ל"י
3. עבודות יעוץ הנדסי למוסדות ממשלה	750,000 ל"י
4. עבודות תשתיה	1,000,000 ל"י
סה"כ	<u>641,750,000 ל"י</u>

2. תכנון ופיקוח

א. תכנון כולל

התכנון הכולל מורכב מהפונקציות דלקמן:

1. תכנון אדריכלי, הנדסי ומקצועות טכניים אחרים, כגון חשמל, אינסטלציה, מיזוג אויר ועוד.
פונקציה זו מוערכת כ- 90% מערך העבודה.

2. ליווי של תכנון חוץ

פונקציה זו מוערכת ב-1% מערך העבודה

3. פקוח עליון

פונקציה זו מוערכת ב-3% מערך העבודה.

ב. פיקוח באחר

פונקציה זו כוללת פקוח צמוד באחר העבודה וכן פקוח עקיף המבוצע על ידי המחלקה הטכנית במחוז.

הפיקוח באחר מוערך ב-5% מערך העבודה (מזה 4% פיקוח צמוד ו-1% פיקוח עקיף).

ג. היקף התכנון הכולל

ההיקף הכספי של התכנון הכולל יסתכם במשך 5 השנים הקרובות בסכום של 73.6 מליון ל"י.

$$73.6 \text{ מליון ל"י} = 13\% \times 113\% : 640 \text{ מליון ל"י}$$

סכום זה מחלק כדלקמן:

תכנון	50.9 מליון ל"י
ליווי	5.7 מליון ל"י
פקוח עליון	<u>17.0 מליון ל"י</u>
סה"כ	73.6 מליון ל"י

ד. פיקוח באתר - היקף כספי

הערך הכספי של הפיקוח במשך 5 השנים הבאות יסתכם ב- 28.3 מליון ל"י.

$$28.3 \text{ מליון ל"י} = 5\% \times 113\% : 640 \text{ מליון ל"י}$$

ה. סיכום היקף עבודות התכנון והפיקוח

1. חכנון כולל	73,600 מליון ל"י
2. עבודות יעוץ הנדסי למוסדות ממשלה	0.750 מליון ל"י
3. עבודות תשתית	1,000 מליון ל"י
4. פיקוח באתר	<u>28,300</u> מליון ל"י
סה"כ	<u><u>103,650</u></u> מליון ל"י

ו. עבודות חכנון ופיקוח באמצעים עצמיים ואמצעי חוץ

1. חכנון כולל

בהתאם להמלצת ועדה דורוון החכנון מע"צ באמצעיה העצמיים פרויקטים בסדר גודל של 10 מליון ל"י בסך הכל לשנה, ובנוסף לזה תבצע את עבודות התשתית והיעוץ ההנדסי למוסדות הממשלה.

בהתאם לאותן המלצות שבדולח הנ"ל כח-האדם הדרוש למילוי הפונקציות הנ"ל הוא 93 עובדים בלבד.

מאידך מספר העובדים הקיימים במחלקות החכנון הוא כדלקמן:

משרות קבועות	זמניים	ארעיים	סה"כ	
30	8	8	48	אדריכלות
15	1	2	18	הנדסה
11	3	6	20	ביצוע
<u>20</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>23</u>	מכונות וחשמל
76	13	18	107	סה"כ

יש להניח לכן כי ערך החכנון העצמי יהיה בגבולות ההוצאה של העובדים הקיימים והמסתכם ב- 3,263,000 ל"י לשנה ו-16,315,000 ל"י לחמש השנים הקרובות.

הוצאה זו כוללת את עבודות היעוץ ההנדסי למוסדות הממשלה ועבודות התשתית.

התחלקות העובדים וערך העבודה בין הפונקציות השונות כדלקמן:

הפונקציה	מספר העובדים	ערך התכנון והפקוח	ערך הפרויקטים ב"ל"
ליווי תכנון חוץ	37	1,140,000	114,000,000
תכנון ופיקוח עליון	58	1,773,000	14,775,000
יעוץ הנדסי למוסדות הממשלה	5	150,000	
עבודות תשתית	7	200,000	
	<u>107</u>	<u>3,263,000</u>	

2. פיקוח באחר

סיכום ההוצאה הדרוש לפיקוח על הביצוע מסתכם כאמור ב- 28.3 מליון ל"י במשך החומש הקרוב, ובממוצע של 5,660 מליון ל"י לשנה.

הפיקוח שניתן לבצע באמצעים עצמיים במע"צ ובהתאם לכוח האדם הקיים כיום הוא 4,287,000 ל"י לשנה.

כח האדם הקיים הוא כדלקמן:

עובדים לפי תקן קבוע	97
עובדים זמניים	14
עובדים ארעיים	<u>45</u>
סה"כ	<u>156</u>

כדי לבצע את כל עבודות הפיקוח נשאר איפוא כמות עבודה פיקוח בסכום של

$$1,373,000 \text{ ל"י} = 5,660,000 - 4,287,000 \text{ ל"י}$$

בהתאם למדיניות שנקבעה על ידי מע"צ $2/3$ מכמות הפיקוח הנ"ל תחבצע על ידי מע"צ ו- $1/3$ על ידי פיקוח חוץ.

לשם כך דרוש כח אדם נוסף של מהנדסים וטכנאים כמפורט דלקמן

מהנדסים	טכנאים	סה"כ	
10	31	41	פיקוח באחר
<u>2</u>	<u>1</u>	<u>3</u>	ליווי פיקוח חוץ
<u>12</u>	<u>42</u>	<u>44</u>	סה"כ

ז. סיכום התחלקות עבודות התכנון ופיקוח בין מע"צ ומתכנני חוץ
במשך החמש

<u>חוץ</u>	<u>מע"צ</u>	<u>סה"כ</u> <u>מליוני ל"י</u>	<u>סוג ההוצאה</u>
59,035	14,565	73,600	תכנון כולל
-	0.750	0.750	יעוץ הנדסי למוסדות ממשלה
-	1,000	1,000	עבודות תשתית
<u>2,300</u>	<u>26,000</u>	<u>28,300</u>	פיקוח
<u><u>61,335</u></u>	<u><u>42,315</u></u>	<u><u>103,650</u></u>	סה"כ

משק הביצוע העצמי

הביצוע העצמי בכבישים בחקופת החומש יסחכם בכ-40 מליון ל"י לשנה. היקף דומה לזה שהיה בשנים האחרונות במע"צ.

עיקר הביצוע העצמי יהיה בהחזקת כבישים שיסחכם בכ-25 מליון ל"י מתוך הוצאה שנתית כוללת של 36 מליון ל"י ואילו בפיתוח ונושאים בסיחותיים היקף הביצוע העצמי יסחכם בכ-15 מליון ל"י מתוך סכום כולל של 150 מליון ל"י בממוצע לשנה.

מדיניות זו של התבססות על ביצוע קבלני בעיקר קיבלה את המשמעויות לגבי הפיקוח על הביצוע בפרק המתאים ואילו כאן נתייחס לאמפליקציות לגבי אירגון המשק העצמי.

החלפה ותידוש הציוד יעשו על פי הקווים שהוזכרו, כלומר, בעיקר הוא יהיה ציוד להחזקה ואילו החלק שיועד לפיתוח יאורגן בצורת יחידות כוללניות. יש לציין שגם בשנים האחרונות הקפיצה מע"צ על מודרניזציה של הציוד, דהיינו מעקב אחר החידושים בשטח זה ויישומם, דבר זה ימשך גם בעתיד במסגרת ההיקף שנקבע לעיל. להלן חוכנית תידוש משק הציוד והרכב בחקופת החומש.

חוכנית 5 שנתיח לחידוש הציוד במע"צ

1976		1975		1974		1973		1972		סוג הציוד
מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	מס' כלים	
-	-	-	-	160000	2	160000	2	-	-	מכבש דרכים 3 גלילים
-	-	-	-	420000	3	140000	1	-	-	מכבש פנאומטי 15 טון
350000	2	-	-	35000	2	-	-	350000	2	מכבש מרעיד בטון
-	-	-	-	16000	1	32000	2	32000	2	לוח הידוק
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מכבש מרעיד 500-
-	-	120000	6	-	-	120000	6	120000	6	1300 ק"ג
-	-	300000	2	300000	2	300000	2	150000	1	מפזר בטון אספלט
-	-	1100000	1	-	-	1100000	1	-	-	מחקן עירבול
-	-	-	-	-	-	300000	3	-	-	מכונת להחזקת ביטום
-	-	-	-	-	-	12000	2	12000	2	דוד ביטום
12000	2	12000	2	12000	2	12000	2	12000	2	פטיש קידוח ושכירה
-	-	-	-	-	-	300000	2	300000	2	טרקטור יעה אופני
-	-	-	-	300000	2	450000	3	300000	2	מפלס מכני
-	-	-	-	-	-	-	-	150000	2	מחפרון
-	-	15000	3	15000	3	15000	3	-	-	מערבל בטון
-	-	-	-	28000	2	25000	2	-	-	מרעיד בטון
-	-	-	-	-	-	10000	2	10000	2	משאבה מים
-	-	-	-	-	-	-	-	10000	1	מכונה למחיקת פסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מכונה לסימון קוי
-	-	-	-	-	-	-	-	120000	2	חנועה
-	-	-	-	-	-	4000	2	4000	2	משור גזור
-	-	280000	2	-	-	280000	4	140000	2	מחולל זרם
-	-	-	-	-	-	25000	5	-	-	פטיש הידוק
-	-	-	-	-	-	-	-	12000	1	מטאטא נגרר
-	-	-	-	-	-	130000	1	130000	1	מטאטא ממונע
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עגלוח למכבשים
-	-	-	-	-	-	-	-	60000	8	ולמכונת סימון
-	-	-	-	-	-	-	-	450000	1	מחפר לנקוי העלוח
-	-	-	-	-	-	-	-	70000	1	מכבש למעקות בטיחות
-	-	-	-	200000	1	200000	1	200000	1	טרקטור לפנוי חול
-	-	-	-	-	-	-	-	50000	-	אביזרים לפנוי שלג
362000		1827000		1486000		3738000		2682000		

חוכניות 5 שנחיתו לחידוש משק הרכב

סה"כ	1976		1975		1974		1973		1972		סוג הרכב
	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	מספר כליים	
3240000	4	720000	4	720000	4	720000	3	540000	3	540000	משא כבד
1845000	-	245000	4	-	-	-	12	750000	14	850000	משא בינוני הא כפול עם מנועים
595000	-	175000	5	-	-	-	5	175000	7	245000	טנדר הא כפול
375000	3	75000	-	150000	6	150000	6	150000	-	-	טנדר דורג'
140000	-	-	-	70000	2	70000	2	70000	-	-	טנדר 4x4
80000	-	-	-	-	-	-	-	-	2	80000	טנדר הא כפול
36000	-	18000	1	18000	1	18000	-	-	-	-	ג'יפ
540000	9	180000	-	180000	9	180000	-	-	9	180000	מסיישן סוטהא
120000	-	-	-	-	-	-	2	60000	-	-	מיניבוס פורד
315000	9	63000	9	63000	9	63000	9	63000	9	63000	מסיישן רנו 4
21000	-	21000	1	-	-	-	-	-	-	-	נוסעים פורד אסקורט
128000	-	64000	2	64000	2	64000	-	-	-	-	נוסעים הילמן
400000	-	-	-	-	-	-	1	200000	1	200000	גורר ונגור
70000	2	14000	2	14000	2	14000	2	14000	2	14000	תלה קטנוע
7905000		1052000		1320000		1339000		2022000		2172000	

I. שרותים מינהליים וטכניים

1. מ י כ ו ן

במשך השנים הבאות תכלול השיטה הממוכנת בהדרגה את כל תח המערכות המינהליות, כגון אפסנאות, מנגנון, כח אדם, המחיר ועוד, ובמקביל יפוחחו תח המערכות המקצועיות - טכניות.

בהנהגה השיטה הממוכנת פעלה מע"צ על פי העקרון של חכנון מערכות עצמי כשהחכנון וההפעלה נעשות ע"י לשכת שרות. דבר זה איפשר גמישות של השיטה ומירווח לתמרון וזאת מסיבה שהמערכת נבנתה והוכננה והופעלה שלב אחרי שלב. אולם עם חוס הכללתן של כל תח המערכות ועם שכלולה הכללי של המערכת תחל מע"צ בהדרגה בשלב ראשון ובתכנון עצמי ולאחר מכן גם בהפעלה עצמית - בין אם בצירוד עצמי או בשעות מחשב שכורות.

מכל מקום על מנה לשלוט על הקלט ובמטרה להוריד את ההוצאות יהיה הכרח בהנהגת ניקוב עצמי של מסמכי הקלט. מצד שני על מנה להפחית בכמויות של דווחי הפלט, תיאולך, כפי הנראה מע"צ לעבור לשיטת המסופים - מסוף בכל מחוז וכמו כן מספר מסופים במשרד הראשי לצורך הפעלה המיבון גם בפונקציות החכנון במרזיקטים.

ההוצאות הממוכנות - לעיבודים שוטפים, כולל ניקוב עצמי כ- 400,000 לירות בשנה או כ- 2,000,000 ל"י בחמש שנים.

לרכישת והפעלה מסופים כ- 200,000 ל"י בחמש שנים.

2. מכונות משרד

משך מכונות המשרד במע"צ הינו מוגוון רחב למדי ובין היתר קיימות מכונות מדגמים ישנים או מטיב גרוע. ההשקעה בתחזוקה ובתקונים שוטפים הינה גדולה למדי ולפעמים לא כדאית. אי לכך קיים הכרח לחדש מדי שנה חלק ממשך מכונות אלה.

מצבת המכונות כיום במע"צ היא כדלקמן :

74	-	מכונות כתיבה
149	-	מכונות חישוב
6	-	מכונות להעקפות אור
7	-	מכונות שכפול
2	-	מכונות חיתוך
6	-	מכונות לצילום מסמכים
1	-	מכונות להטבעת בולים

ערכן הנוכחי של כל המכונות האלה הוא כ- 260,000 ל"י. במשך חמש השנים הבאות מתוכננת השקעה של כ- 40,000 ל"י בשנה, לרכישת מכונות משרד חדשות וכ- 5,000 ל"י באחזקה ותקונים של משק המכונות הקיים.

או ס"ה	למשך חמש השנים הבאות למכונות חדשות כ-	200,000	ל"י
	לאחזקה ולתקונים	25,000	ל"י
	ס"ה	225,000	ל"י

3. מיקרופילם

בעיית אחסון של התכניות במע"צ הופכה מדי יום לקריטית יותר ויותר. תפוסתן בשטח הולכת וגדלה ויחד עם זאת עולה מחיר האיחסון.

שיטת המיקרופילם לצלוס לצרכי איחסון ולייצור העתקי תכניות הולכה ומתפתחה במשק הישראלי. יותר ויותר מוסדות וגופים עוברים למיקרופילם.

במע"צ נעשה סקר המצביע על הכדאיות בהעברה לשיטת המיקרופילם. היתה כוונה כבר לפני שנתיים לעבור לשיטה זו לאחסון ולייצור תכנית, אולם בשל חוסר הנסיון המספיק בארץ, נדחתה ההפעלה עד לעצם היום הזה.

כעת לאחר הנהגת השיטה בצה"ל, במחלקת המדידות ובמוסדות נוספים ולאחר שכלול הציוד ושיטת הייצור, ניתן לגשת להפעלה.

ההוצאה ברכישה הציוד האלמנטרי הדרוש הוא כ- 150,000 ל"י ואילו ההוצאות השוטפות כ- 50,000 ל"י בשנה או 250,000 ל"י במשך חמש השנים הבאות. ההוצאות השוטפות כוללות הוצאות של העברת כל התכניות הקיימות ע"ג צילומי מיקרופילם והוצאות היצור השוטף של העתקי חכניות.

יש לקחה בחשבון כי חלק מההוצאות הנ"ל תועמסנה על ייצור העתקי חכניות אשר הופקו עד כה בשיטת העתקות האור. היצור בשיטה זו יצומצם עד למינימום.

4. שטחי משרד

א. משרד ראשי - צוות המשרד הראשי מונה כיום כ- 470 עובדים. עם הגידול המצופה יש להניח שמטפרם יגיע ל- 500 עובדים.

עפ"י החישובים שנערכו יהיה צורך בשטחים נטו הבאים :

לעובדים	כ- 2,800 מ"ר
לשרותים שונים	כ- 1,200 "
ס"ה כ-	4,000 מ"ר

השטחים במשרד הקיים ברח' לינקולן 3 הם ס"ה כ- 2,150 מ"ר נטו, כיום מתנהל מו"מ לשכירת שטח נטו של כ- 750 מ"ר בבנין היהלומים וכ- 100 מ"ר בבנין מקורות (במקום כ- 480 מ"ר השכורים כיום ואשר עלינו לשחרר).

ס"ה יעמדו לרשות המשרד הראשי כ- 3,000 מ"ר ובסיכום יחסרו עוד כ- 1,000 מ"ר נטו על מנת להתגבר על הצפיפות הגדולה הקיימת.

ההוצאה בקשר עם שכירת כל השטחים הדרושים תגיע לכ- 450,000 ל"י בשנה או לכ- 2,250,000 ל"י בחמש השנים הבאות.

כאלטרנטיבה מועלית הצעה שהועלתה לפני מספר שנים אולם בשל סיבות שונות נדחתה ולא מומשה עד היום. המדובר הוא בחוספת בניה למבנה הקיים ברח' לינקולן 3.

ההצעה היא לבנות מרחף ושלוש קומות במקום הצריף הקיים בחדר המשרד בשטח כללי של 1840 מ² ברוטו (הנמו הוא 1290 מ²). המבנה הזה יעלה בסך של 2,400,000 ל"י והוא עשוי לפתור את כל בעיות הדיור, כולל תוספת כח האדם המהוכננת.

נראה למע"צ כי פתרון זה הינו כלכלי יותר מאשר המשך המצב הקיים בו יחידות המשרד הראשי מפוזרות במספר בנינים מרוחקים זה מזה.

ב. מחוזות

פרט למחוז הצפון השוכן במבנה חדש, כל יתר המחוזות שוכנים במבנים ישנים ורעועים, אשר אינם עונים לדרישות המינימליות של מבנים משרדיים. בעיקר דחופה בעיה הדיור של מחוזות: חיפה, ירושלים ודרום.

בהקשר עם הקמת מבנים חדשים לשלש המחוזות האלה הוכנו ונדונו פרוגרמות מפורטות, קוימו דיונים עם כל הגורמים הנוגעים בדבר ובמקרים מסויימים עובדו אף הכניות בניה, אולם, שוב מדיניות הצמצום בבניה הציבורית והממשלתית מנעה את הגשמת הבניה. מכל מקום יש לקוות שבתקופה המהוכננת אפשר יהיה לגשת להקמת מבנים מאימים למחוזות אלה.

אומדן ההוצאות להקמת מבנים חדשים למחוזות הנ"ל הוא דלקמן :

מחוז חיפה	-	כ- 4 מליון ל"י
מחוז ירושלים	-	כ- 4.5 "
מחוז הדרום	-	כ- 4 "
ס"ה		כ- 12.5 מליון ל"י

II. כח - אדם

1. צרכים בכח-אדם הנדסי-טכני

הדרישות לכח אדם מקצועי הובאו בסעיפים השונים שבחכניה זו, המחייחים לפונקציות המקצועיות שעל מע"צ לבצע, אנו מרכזים להלן את כל הדרישות ומנתחים את החזיונות לכח אדם ע"מ להציג חכניה למימוש הדרישות, כפי שהוצגו, כאסור, בסעיפים הקודמים.

לקחנו בחשבון גם את החזיונות הפרישה הטבעית, את מספר המשרות הפנויות שלא ניתן לאיש עקב חוסר בכח אדם ואת אחוז הקליטה שהיה במע"צ (בייחוד במהנדסים ובטכנאים), מחוץ הפונסנציאל המקצועי הכללי שהתווסף למדינה, ממקורות שונים.

א. מהנדסים וטכנאים

1. דרישות - ריכוז מספרי - חלוקה כמותית

טבלה מס' 1

סכנאים	מהנדסים	ס"ה	
			<u>תוספת כח-אדם</u>
48	29	77	<u>כבישים</u> - תכנון ולווי תכנון חוץ
97	39	136	פקוח באחר ולווי פקוח
30	4	34	מעבדות ובקרת איכות
32	12	44	<u>בנינים</u> - פקוח באחר ולווי פקוח
207	84	291	- ס"ה תוספת כ"א דרושה
12	18	30	- פליטה משוערת ב-5 שנים
46	98	144	- משרות פנויות קיימות כיום
265	200	465	ס"ה דרישות לכח אדם מהנדסים וטכנאים

הערה : עובדים אלה דרושים כבר בשנה הראשונה על מנת לבצע את העבודות המוטלות.

חלוקה איכותית

בהסתמך על הנסיון שנרכש במע"צ רצויה חלוקה לרמות של כה-אדם חסר כדלקמן :

- 10% - בדרגות א+ ומעלה
- 60% - " ב-א
- 30% - " עד ג'

על-פי מפתח זה מחולקת התגבורת הדרושה כדלקמן :

טבלה מס' 2

טכנאים				מהנדסים				סה"כ				דרגות מקצוע
עד ג'	ב-א	א+ ומעלה	סה"כ	עד ג'	ב-א	א+ ומעלה	סה"כ	עד ג'	ב-א	א+ ומעלה	סה"כ	
80	158	27	265	60	120	20	200	140	339	46	465	סה"כ
												<u>כבישים :</u>
14	29	5	48	9	17	3	29	23	46	8	77	תכנון ולווי תכנון חוץ
29	58	10	97	12	23	4	39	41	81	14	136	פקוח באחר ולווי פקוח
9	18	3	30	1	3	-	4	10	21	3	34	מעבדות ובקרה איכות
												<u>בנינים :</u>
10	19	3	32	4	7	1	12	13	27	4	44	פקוח באחר ולווי פקוח
62	124	21	207	25	51	8	84	87	175	29	291	סה"כ חוספת כ"א דרושה
4	7	1	12	5	11	2	18	9	18	3	30	פליטה משוערת ב-5 שנים
13	28	5	46	29	59	10	98	43	87	14	144	משרות פנויות קיימות כיום

2. מקורות כח-אדם

לפי מידע על רשום מהנדסים ואדריכלים במשך השנתיים האחרונות מסתבר כי הרשום השנתי ממוצע של מהנדסים במקצועות הרלוונטיים למע"צ היה כמפורט בטבלה שלהלן. ליד כל מספר צויין גם אחוז הרלוונטיות למע"צ הואיל ולא כל מהנדסי המכונות או החשמל או הארכיטקטים הם טובים להעסקה במע"צ. קיימים גם מקצועות אשר אינם כלל ישימים במע"צ ולכן הם לא מובאים בטבלה.

טבלה מס' 3

מספר כולל	מספר לשנה	הרלוונטיות למע"צ %	ס"ה	מחו"ל	בוגרי טכניון	המקור	המקצוע
1595	319	100%	319	133	186		הנדסה אזרחית
360	72	50%	145	59	86		ארכיטקטורה
670	134	50%	268	104	164		חשמל
295	59	20%	296	133	163		מכונות
2920	584	x	1028	429	599		סה"כ

מחוך פוטנציאל זה קולטת מע"צ מדי שנה לא יותר מאשר 35-40 מהנדסים בשנה (6%-7%) כשהחלופה היא די גדולה. על מנת שמע"צ תוכל להוות כח משיכה למהנדסים יש לנקוט בצעדים הבאים:

1. שפור תנאי השכר והתנאים הנלווים.
2. הגדלה או הכיפות יתר בהשתלמויות בארץ ובחו"ל.
3. ארגון קורסים להסבה מקצועית של מהנדסים.

בקשר לסכנאים המצב אינו טוב יותר. עפ"י מידע של המכון להשכלה טכנית שליד משרד העבודה מובאה בסבלה שלהלן החחזית של בוגרי הקורסים לסכנאות ולהנדסאות בחמש השנים הקרובות. במקצועות הסכניים המוצגים מטה כל ההנדסאים והסכנאים הנם רלוונטיים להעסקה במע"צ.

טבלה מס' 4

המקצוע	השנה	1971/72	1972/3	1973/4	1974/5	1975/6	ס"ה
הנדסאות בנין	75	119	199	60	108	561	
ארכיטקטורה	-	28	44	-	-	72	
סכנאי בנין	16	20	29	-	-	65	
סכנאי מדידות	-	-	21	-	-	21	
הנדסאי חשמל	42	75	85	17	29	248	
סכנאי חשמל	-	23	15	-	-	38	
סה"כ	133	265	393	77	137	1005	

מחוך פוסנציאל זה קולטת מע"צ מדי שנה לא יותר מאשר עד 25 סכנאים בשנה (7%-8%).

על מנה שמע"צ תוכל להוות כח משיכה גם לגבי סכנאים, בנוסף לכל אותן ההמלצות שהוצגו לגבי טיוב התנאים למהנדסים, ח"אלך מע"צ לארגן בעצמה קורסים להכשרת סכנאים במקצועות ובפונקציות הדרושים לה; במיוחד הדבר נכון לגבי סכנאי מעבדה ובקרת איכות.

3. צרכים כח-אדם מינהלי

עקב הגידול בחקציב והרחבת הפונקציות והשרותים המינהליים יהיה צורך בחוספח כח-אדם מינהלי במשך חמש השנים הבאות לפי הפירוט הבא :

א.	מתכננים ומנקבות	כ- 12 משרות
ב.	ניהול כח-אדם לכל צורותיו	כ- 6 "
ג.	הפעלת המיקרופילם	כ- 3 "
ד.	הנהלת חשבונות	כ- 5 "
ה.	שרותים אחרים	כ- 9 "
ס"ה		כ- 35 משרות

התוספת הנ"ל תחול בהדרגה עם הפעלת השרותים השונים כמפורט לעיל.

4. גיוס והכשרת כח-אדם

א. האפשרויות לאיזון הפער בין הצרכים למקורות

פעולות הכשרת כח-אדם במע"צ חייבות להתבצע בשני מישורים :

א. עדכון מקצועי של סגל העובדים הקיים בחידושים טכנולוגיים ובשיטות עבודה חדישות.

ב. הכשרת כח-אדם חסר, בהתאם לטבלה החלוקה האיכותית למילוי החקנים.

נוכח החסר הצפוי - 465 בעלי מקצוע, יושם עיקר הדגש בחכנית החומש על בעיות גיוס, הכשרה והסבה של החגבורת הדרושה.

כפי שניתן לראות מטבלה מס' 3 הרי במצב הנוכחי אין סיכוי לקלוט יוחר מכ- 35 מהנדסים וכ-25 שכנאים, וגם זאת רק בתנאים של עליה חדשה בהיקף ובחלוקה המקצועית, כפי שהיחה בשנתיים החולפות .

נחוני התקציב כפי שהובאו בחלקים קודמים של מסמך זה מצביעים על כך שעיקר כח האדם החסר יידרש כבר בשנתיים הראשונות של חכנית החומש, שכן כמעט כל האוביקטים יימצאו חוץ הקופה זו בשלבי ביצוע.

הפליטה היא רק 30 איש, דהיינו 6 איש לשנה, ומספר זה כה קטן שאין לו משמעות.

מאחר שלא קים כל סיכוי להשיג את כח-האדם החסר ממקורות כח-האדם הקיימים, וזאת גם אם תתקבלנה ההמלצות בדבר הגדלת כח המשיכה של מע"צ כמקום העבודה, כמפורט לעיל, בולט הצורך בנקיטת שיטות הכשרה בלתי קונבנציונליות.

למע"צ אין האמצעים העצמיים לביצוע פעולות הכשרה מקצועית ברמה הטכנית הנדרשת, ויהיה על כן צורך בפתיחת קורסים במסגרת מוסדות ההכשרה וההשתלמות הקיימים.

ב. הכשרה במוסדות

ההכשרה במוסדות אלה מתחלקת על-פי אופייה לשניים :

(1) הסבה מקצועית

הסבה מקצועית של מהנדסים שלמדו מקצועות קרובים להנדסה אזרחית, כגון: הנדסה מכרות ומחצבים, הנדסה רכבות ובמידה מסוימת הנדסה חקלאית. ההנחה היא שבקרוב עולים חדשים ובקרוב ישראלים חוזרים ימצא מספר מסוים של מהנדסים שיחאים לסוג הכשרה זה.

(2) גיוס בוגרי היכון לקורסים מרוכזים במקצועות ההנדסה האזרחית

נסיון העבר הראה שהסיכוי למשוך צעירים למקצוע זה הינו קטן וגם הנאי שכר משופרים וכד' ישפרו את המצב במידה חלקית בלבד, בנוסף לכך משך ההכשרה המינימלי להכשרת טכנאי מוסמך הוא 14 חודש, מאידך ניהן בלידת-ברירה להעזר בחלק מהעבודות הצפויות בעובדים אשר בשלב ראשון לא יגיעו לרמה של טכנאי מוסמך, דהיינו, ניהן לדעתנו להכשיר אנשים סמי-טכניים חוץ זמן של מספר חודשים באחד המקצועות החסר באורח מיידית, כגון: בקרת איכות, ובמידה מסוימת פיקוח על ביצוע עבודות ברמה היותר נמוכה.

מוצע על כן לארגן בהקדם האפשרי 2-3 מחזורים בני עד 30 איש של עובדים שיעברו הכשרה טכנית מרוכזת מצומצמת, ייקלטו בעבודה ויחזרו לאחר מכן ללמודים סדירים בשעות הערב ובמרוכז בהתאם לאפשרויות העבודה לצורך השלמת השכלתם הטכנית חוץ 3-4 שנים.

היתרונות של שיטה זו הן :

- א. הלומדים יוכלו להשתכר כדי מחייתם כבר בשלבים הראשונים.
- ב. לעובדים, מובטח הסיכוי להשלים את השכלתם הטכנית במשך הזמן.
- ג. השורות החסרות תתמלאנה במידה מסויימת.
- ד. הסיכוי להשלמת ההשכלה הטכנית כעבור זמן, משמש גורם ממריץ להשאתו של העובד במע"צ מספר שנים רב יותר.

אשר להנאי שכר, חיוני להבטיח לעובדים שיקלטו במסגרות השתלמות אלה דרגה הקרובה מאד לדרגת טכנאי מיד עם קליטתם בעבודה.

הדרגים הבכירים

(3)

כל האמור לעיל לא יפתור את הבעיה של הדרגים הבכירים. לגביהם יהיה צורך בטיפול אינדיבידואלי של חפוש מועמדים. המקור העיקרי לסוג כח-אדם זה הוא, כפי הנראה, ישראלים הלומדים בחו"ל ויהיה צורך בפעולת גיוס מאומצת, בעיקר בארצות האנגלו-סכסיות על-מנת להבטיח את קליטתם במע"צ.

נראה כי לשם כך יהיה צורך בחתימת הסכמים אישיים במתכונת ובחנאים שאינם מקובלים היום במע"צ.

בנוסף לכך, במידה וימצא מספר מצומצם של ישראלים שיחאימו למילוי משרות מסוג זה, יהיה צורך לשגרם לתקופה שבין שלושה לששה חודשים לעבודה בחו"ל בחברות המבצעות עבודות דומות לאלה המהוכננות במע"צ.

בהיות נושא זה בלתי מגובש די הצורך בשלב זה, תושלם התכנית בקשר לביצועו בשלב מאוחר יותר.

פתרון חלקי נוסף לבעיה שהוצגה לעיל יהיה על-ידי העסקת צוות מפקחים מוגדל באחרי עבודה שבפיקוח בעלי מקצוע מנוסים (של מע"צ או של חברות פיקוח), לשם רכישת נסיון תוך מהלך העבודה מבלי שבשלב זה חוטל על הלומדים אחריות ישירה לטיב ביצוע הפרויקט.

משך הכשרה כזה עשוי להסתכם ב- 6 - 12 חודשים, ומשמעותו התקציבית היא תשלום משכורת במשך תקופת ההשתלמות, יתכן בתוספת השתלמות עיונית של 2-3 שבועות.

5. השתלמויות בחו"ל

מע"צ גיבשה תכנית השתלמות בחו"ל הכוללת בשלב זה 24 נושאים לביצוע בשנים 1972 ו-1973.

האומדן התקציבי לביצוע התכנית, ללא סיוע של גורמי חוץ, הוא למעלה מ- 300 אלף ל"י. התקציב הריאלי שאושר עד כה הינו 38 אלף ל"י לשנה. דהיינו, לו פרסנו את ביצוע התכנית שהתגבשה על פני חמש שנים, היה התקציב השנתי מסתכם ב-60 אלף ל"י, שהוא הגדלה ב- 58%.

נראה למע"צ כי התקציב הנוכחי המאושר אינו עומד בשום יחס לצרכים, והדיון להגדלת התקציב טרם הסתיים.

כמו כן יהיה צורך בתקציב נוסף להשלמת תכנית החומש לשנים 1974/5/6.

האומדן התקציבי למימוש התכנית כולה מבוסס על ההיקף התקציבי הדרוש לשנתיים הראשונות של החומש הינו זהה ומסחכם על כן ב- 450 אלף ל"י נוספות (שוב בהנחה שלא יתקבלו כספים ממקורות חוץ).

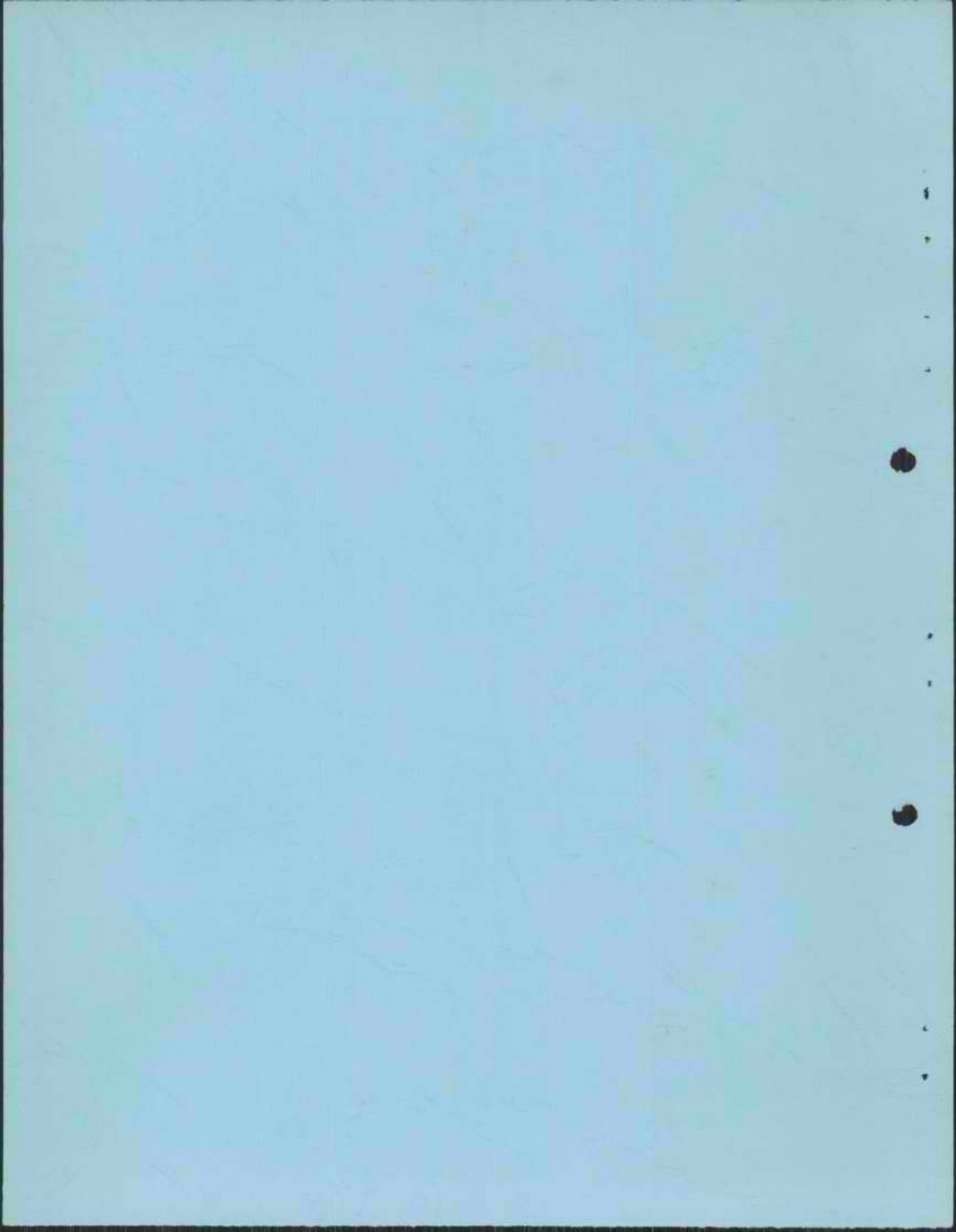
רשימת הנושאים לשנים 1972-73 מובאת בנספח.

רשימת הנושאים לשלוש השנים הנוספות תגובש בשלב מאוחר יותר.

סיכום הדרישה התקציבית לביצוע תכנית הכשרת כח-האדם המפורטת בפרק זה הוא :

100,000	א. הסבה מקצועית
210,000	ב. הסמכת טכנאים
166,000	ג. טכנאות מקוצרת
300,000	ד. הדרכה והשתלמות בחו"ל לשנים 1972/73
450,000	ה. הדרכה והשתלמות בחו"ל לשנים 1974/76
<hr/> 1,226,000	סה"כ

סכום זה מהווה כ- 0.75% מתקציב הביצוע ה-5 שנתי.

סכום דיון פוגימה שהתקיימה ביום 6.1.72 בלשכה
המנהל הכללי בנושאי: חכניה חומש על מע"צ

השתתפו: ה"ח א. גוראל   מ. גולן
א. פריהר   - מע"צ - מ. שהמי
ג. ארנון   י. זיו

Handwritten notes:
מ"צ
11/4/6
11/13/2

14. 1. 72
כ"ב יארן
כ"ב תרמ"ב

סוכמו:

1. מע"צ חכין חכניה מסגרת ל-5 שנים נוספות.
2. מע"צ מבדוק מחדש את החתלגותו של כח האדם הנוסף שיידרש לחכניה החומש, חוץ ציון המקצועות, הימות והחלוקה הביאוגרפית. כ"כ יצוינו מקורות פוסטגיאוליים לביטוי כח אתר זה.
3. מע"צ תגיש 2 חכניות דיון אלטרנטיביות:
א. למקרה של בניה
ב. למקרה של שכירות
4. יישך טיכום כמ"י של כל החכניות השונות.
5. מע"צ חכין חכניה חדרבה, לרבות חכניה רב שנתיים להשתלמות בחו"ל.
6. סיוטת החכניה הולץ בין המחוזות של מע"צ לשם קבלת הערות. אחרי זה חישך סיוטת חדשה שתעמט רקע לדיון הסומי.
7. הישיבה הבאה בנדון היערך בסביבת 20.1.1972.

Handwritten notes:
11/4/6
11/13/2

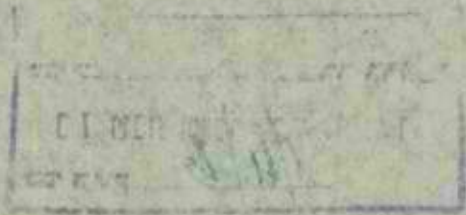
לשכה המנהל הכללי
משרד העבודה
12.1.72

נשרף ע"י ג. ארנון

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1953

1953

[Handwritten notes and scribbles]

- 1. The first part of the book is devoted to a study of the history of the United States from the time of the discovery of the continent to the present day.
- 2. The second part of the book is devoted to a study of the political and social conditions of the United States at the present time.
- 3. The third part of the book is devoted to a study of the economic conditions of the United States at the present time.
- 4. The fourth part of the book is devoted to a study of the cultural conditions of the United States at the present time.
- 5. The fifth part of the book is devoted to a study of the foreign relations of the United States at the present time.
- 6. The sixth part of the book is devoted to a study of the future of the United States.

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

[Handwritten notes and scribbles]

56.31 מטרת תכנית העבודה

מטרת תכנית העבודה היא להביא לריכוז המאמץ המושקע בביצוע עבודות לייעול ושיפור השירות במשרדי הממשלה השונים, להגביר את הזיקה בין כל הגורמים המעורבים בביצועם ולהגיע למירב ההישגים בתחום זה.

56.32 קוים מנחים להכנת תכנית עבודה שנחית

56.321

במשך חודש דצמבר שלפני שנת הכספים החדשה יחל הממונה על או"ש בפעילויות מקדימות להכנת תוכנית העבודה.

פרוט הפעילויות וסדר ביצוען ייקבעו ע"י הממונה על או"ש בכל משרד בהתאם לתנאי המשרד. הפעילויות הנקובות להלן מהוות רשימת תיוג ואינן לפי סדר כרונולוגי הכרחי (ראה טופס מס' 1 של השירות לאו"ש).

המידע הדרוש להכנת תוכנית העבודה ואופן ריכוזו הוא כדלהלן:

- (1) קווי פעולה ליחידת האו"ש המשרדית כפי שנקבעו ע"י הדרג המשרדית הבכיר ביותר שיש לממונה על האו"ש מגע עימו בהנהלת המשרד.
לצורך זה ייזום הממונה דיון בהשתתפותו בהנהלת המשרד ו/או דיון עם סגן המנהל הכללי הממונה עליו בו ייקבעו ההשלכות של יעדי המשרד לשנת הכספים הבאה על פעילות יחידת האו"ש.
בהתאם לצורך יכין הממונה על או"ש את החומר הדרוש לדיון זה כגון, דו"ח פעולות לגבי השנה החולפת, הצעת תוכנית עבודה שנחית עם אלטרנטיבות חלופות של היחידה וחומר רקע אחר.
- (2) אינפורמציה מיחידות המשנה של המשרד על צרכיהן בסקרים מינהליים ובדיקות ארגון ושיטות לשנת הכספים הבאה. הקשר עם היחידות יקויים באמצעות חוזר ליחידות, ביקורים וכירורים אישיים עם מנהלי היחידות במשרד.
- (3) מסגרת יעדים תלת שנחית של יחידת האו"ש (במידה וקיימת) והשלכה על תוכנית העבודה השנחית לשנת הכספים הבאה.
- (4) פניות של יחידות המשרד לבדיקות או"ש אשר לא נכללו בתוכנית עבודת היחידה בשנה החולפת מסיבות שונות.
- (5) הנחיות כלליות של יחידות מרכזיות בשירות המדינה; השירות המרכזי לארגון ושיטות וכו'.
- (6) מקורות נוספים אחרים היכולים לכוון את יוזמת יחידת האו"ש הכוללים:

- ממצאים של סיפול בתלונות הקהל ותחקיר של דובר המשרד
- ממצאי הביקורת הפנימית של המשרד
- ממצאי ביקורת מבקר המדינה

THE UNITED STATES OF AMERICA

1. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

THE UNITED STATES OF AMERICA

2. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

3. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

4. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

5. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

6. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

7. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

8. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

9. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

10. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

11. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

12. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

13. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

14. The undersigned, being duly sworn, depose and say that the following is a true and correct copy of the original of the same as the same appears in the files of the undersigned:

56.322

לגבי כל מטלה בתוכנית העבודה, יוכן אומדן ההשקעה בזמן עבודה ובמשאבים אחרים. כן יצויין המועד הרצוי או המועדף לביצוע המטלה. באומדן התשומה יש לחשב את הזמן הנדרש לביצוע המטלה, זמן הכנה ולימוד מוקדם וכן הזמן הדרוש ליישום ולמעקב אחר ביצוע ההמלצות.

על מנה להקל על הכנת האומדן, רצוי לפרק כל פעולה למרכיביה כגון: לימוד הנושא במשרד או ביחידה מקבילה במשרד אחר, סקר מוקדם ועריכת דו"ח לגביו, סקר מפורט, דו"ח מסכם, דיון בהמלצות וקבלת החלטות, הדרכת היחידה הנבדקת ומעקב אחר הביצוע.

לגבי כל מטלה יש לתאר את הבעיה ונתונה הכמותיים. כן יש לציין את מגמות הבדיקה והיחוסה, ההישגים הצפויים במידה וניתן לקבעם או לחזותם מראש, ויוזמי או מבקשי המטלה.

56.323

על סמך רשימת התיוב (ר' סעיף 56.321 לעיל), יכין הממונה הצעת תוכנית עבודה שנתינה כהתאם למשאבים בכוח אדם ובתקציב העומדים לרשות היחידה על פי סדרי עדיפות, תוך התייעצויות עם גורמים שונים ושיקולים ענייניים אחרים.

56.33 תחומי פעילות של יחידות האו"ם המשרדיות

להלן תחומי הפעילות של יחידות האו"ם המשרדיות בקוים כלליים, כפי שהם מצויים בשילוב זה או אחר בכמה וכמה משרדים:

- (1) סקרים מינהליים
- (2) בדיקות ארגוניות, מקיפות וחלקיות (כולל תכנון, ארגון חדש ושינוי דפוסי ארגון קיימים)
- (3) נחוח מערכות לענ"א (לעיבוד נתונים אוטומטי) והסבה למחשב
- (4) בדיקת שיטות וקביעה נוהלי העבודה; קביעת שיטות וסטנדרטים לקראת הקמת יחידות חדשות)
- (5) ספר הארגון; תיחוס תפקידים, סמכות ואחריות
- (6) מדידת תפוקות, קביעת סטנדרטים של תפוקות בעבודת המשרד, סטנדרטים לכוח אדם וסטנדרטים אחרים
- (7) מערכת דיווח משרדית
- (8) בדיקת כדאיות רכיסת ציוד, מיכון ודיוור משרדי
- (9) מערך משרדי
- (10) תכנון ופקוח על טפסים

56.34 תוכנית העבודה במונחים כספיים

56.341

בטוי ההוכנית במונחים כספיים יופיע בשני מסמכים:

(1) לוח מסלול (ראה טופס מס' 2 של השירות לאו"ש).

(2) דברי הסבר ללוח המסלול. הכונה לתזכיר המציג את תוכנית העבודה תוך התוית יעדים, סקירת פעילויות קודמות ונתונים רלוונטיים אחרים.

המסמכים הנ"ל יאפשרו להנהלת המשרד לקבל החלטה על תוכנית העבודה, על בסיס אינפורמציה מהימנה. כקו מנחה להכנת מסמכים אלה מודגשות הנקודות הבאות:

א. הגדרת יעדים היפעוליים

ב. הצגה אלטרנטיבית חלופות בתוכנית

ג. הערכת האלטרנטיבית על פי קריטריונים שונים, כולל תועלת עלות של כל אלטרנטיבה ואלטרנטיבה, שיעור החרוטה לתוכנית הכללית ומדת השילוב במסגרת היעדים התלח שנחית.

56.342

השלב המוקדם והחיוני בתהליך תוכנית העבודה הוא הגדרה של סדרת מסלול במונחים של תפוקות, כלל המסלול צריך לכסות את התומי פעולתה של יחידת האו"ש המשרדית.

56.35 כלים להכנת תוכנית עבודה

כאמור יוכנו ע"י יחידת האו"ש לוח מסלול ולוח אמצעים (ראה טפסים 2, 3 של השירות לאו"ש). שני המסמכים חייבים להיות מתואמים וחופפים. להלן מועלות הנקודות שיש לכלול בשני הלוחות:

לוח המסלול יציג את המוצרים של היחידה יכן אינפורמציה על פעילויות בעבר. הלוח ילווה בדברי הסבר משלימים, תוך ציון הסיבות והגורמים לפיהם נקבעו האלטרנטיבות השונות (במידה והן קיימות).

לוח האמצעים משמש מבוא להרכב הכספי שבו מתוארים האמצעים שיש לנרש כדי להגיע לביצוע המסלול. בלוח זה יש לרשום לא רק את התשומות הישירות והמשתנות אלא אף את הקבועות והעקיפות. בניתוח התשומות המלוות את הלוח הזה יש לציין מה היה צפוי להיות השינוי בתשומות הקבועות או העקיפות לו בחרו באלטרנטיבה אחרת (מסירת עבודה או חלק ממנה מחוץ למשרד). כאן יש להביא בחשבון טווח רב-שנתי, כיון שבטווח זה ניתן להשפיע על שנוי התשומות הקבועות והעקיפות. הממונה על או"ש יכיר את המטאבים אשר יעמדו לרשותו לקראת התחייבויותיו בביצוע תוכנית העבודה השנחית הבאה.

56.36 קביעת סדר עדיפויות

לאחר שקיימת ידיעה על ימי העבודה העומדים לרשות היחידה, יש לבטח לקביעת היעדים שיבוצעו לאור המשאבים העומים לרשות היחידה. במידה ומספר ימי העבודה לביצוע עולה על מספר ימי העבודה העומדים לרשות היחידה, יש הכרח לקבוע סדר עדיפויות של הפעילויות.

בעת קביעת סדר העדיפויות יש לקחת בחשבון לגבי כל מסלה אם ישנם תנאים מוקדמים לשם ביצועה.

Section 1: Introduction

The purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the project's objectives and scope.

This document is intended for the project team and stakeholders.

The project aims to develop a robust system that meets the requirements of the client and ensures data security and integrity.

The project will be managed using a structured approach, with regular communication and reporting to all stakeholders.

The project team consists of the following members:

1. Project Manager: John Doe

2. System Analyst: Jane Smith

3. Developer: Bob Johnson

4. QA Tester: Alice Brown

Section 2: Project Objectives

The primary objective of the project is to deliver a functional system that meets the client's requirements within the specified budget and timeline.

Key objectives include: ensuring system reliability, maintaining data security, and providing a user-friendly interface.

The project will be managed using a structured approach, with regular communication and reporting to all stakeholders. The project team will work closely with the client to ensure that the system meets their needs and expectations.

Section 3: Project Scope

The project scope includes the development, testing, and deployment of the system. It also includes the provision of training and support to the end users.

The project will be managed using a structured approach, with regular communication and reporting to all stakeholders.

56.37 מטלות ואמצעים שלא נכללו בתוכנית

56.371

כנספה להצעת תוכנית העבודה יובאו המטלות אשר לא הוכללו בהצעת תוכנית העבודה כדי לאפשר לגורם המאשר את תוכנית העבודה להתערב ולהשפיע על קביעת סדרי העדיפויות (ראה סעיף 56.381 להלן).

56.372

הרחבת פעולות ארגון ושיטות במשרד לפי דרישה גורמים שונים מעבר למשאבים בכוח אדם ובתקציב העומדים לרשות היחידה תהיה כרוכה במו"מ על הקצאה נוספת של משאבים.

56.38 אישור התוכנית

56.381

הממונה על או"ש יביא את התוכנית לדיון בוועדה של המשרד שמונתה ע"י המנהל הכללי. הרכב הוועדה המשרדית הוא כלהלן:

1. סגן מנהל כללי של המשרד
2. קצין התקציבים או חשב המשרד
3. הממונה על יחידת או"ש
4. ממונה על יחידת האוטומציה (במידה וקיימת יחידה נפרדת)
5. המנהל הכללי רשאי לפי שיקוליו למנות ועדה בהרכב אחר

הוועדה המשרדית תעביר עותק מתוכנית העבודה לשירות המרכזי לאו"ש בנוציבות השירות. במידה והתוכנית כוללת ביצוע עבודות גם ע"י גורמי חוץ (למעט השירות המרכזי לאו"ש), יועבר עותק הימנה במקביל לאגף התקציבים ולוועדת המסנה לוועדה היעול ראה להלן סעיף 56.382.

56.382

א. תוכנית כל מטלה ומטלה ולוח הזמנים לביצועה יוגשו לאישור הוועדה בראשות סגן המנהל הכללי במשרד (ראה סעיף 56.381 לעיל). הוועדה תקבע בכתב הסמכות או בהוראה נפרדת את מועדי הדיווח על ביצוע המטלה בהתאם לפרקי הזמן הרלוונטיים לבדיקת ההיטגים (כגון: סיום סקר מוקדם, הגשת דו"ח ביניים וכד'). דו"ח זה יימסר בכתב והעתק מסנו יועבר לשירות המרכזי לארגון ושיטות.

ב. יחידת האו"ש במשרד תדווח לוועדה אחת לארבעה חודשים על מה"כ פעילות יחידת או"ש בחקופה האמורה. העתק סדו"ח זה יועבר לשירות המרכזי לארגון ושיטות ולאגף התקציבים באוצר (ראה טופס מס' 4 של השירות לאו"ש).
לאחר אישור התוכנית ייזום הממונה על האו"ש פרסום נאות של התוכנית בין מנהלי היחידות במשרד.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

1776

The first of the thirteen original states to ratify the Constitution was Delaware on September 17, 1787. It was followed by Pennsylvania on December 12, 1787, and New Jersey on December 18, 1787.

1787

The Constitution was signed by the delegates to the Constitutional Convention in Philadelphia on September 17, 1787. It was then sent to the states for ratification.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

1787

The Constitution was signed by the delegates to the Constitutional Convention in Philadelphia on September 17, 1787. It was then sent to the states for ratification.

1. The first of the thirteen original states to ratify the Constitution was Delaware on September 17, 1787.

2. It was followed by Pennsylvania on December 12, 1787, and New Jersey on December 18, 1787.

3. The Constitution was signed by the delegates to the Constitutional Convention in Philadelphia on September 17, 1787.

4. It was then sent to the states for ratification.

5. The Constitution was signed by the delegates to the Constitutional Convention in Philadelphia on September 17, 1787.

6. It was then sent to the states for ratification.

1787

The Constitution was signed by the delegates to the Constitutional Convention in Philadelphia on September 17, 1787. It was then sent to the states for ratification.

The Constitution was signed by the delegates to the Constitutional Convention in Philadelphia on September 17, 1787. It was then sent to the states for ratification.

56.383

כדי לאפשר סיקור נוח של פעולות יחידות האו"ם המסרדיות והשוואתן, מתבקשים הממונים להגיש את תכניות העבודה השנתיות שלהם לשיירות המרכזי לארגון ושיטות בהתאם לסעיף 56.381 לעיל על גבי טפסים (ראה טפסים מס' 9, 10, 11, 12 של השיירות לאו"ם).

תכנון ומעקב 56.39

56.391

לכל מטלה מקיפה ילווה כתב סמכות המציג את הבעיה והיקפה כפי שהיא נראית למבקשי הבדיקה. כתב הסמכות יטמט הזמנה רשמית לביצוע המטלה (ראה טופס מס' 5 של השיירות לאו"ם).

56.392

לכל מטלה מקיפה תוכן תוכנית מפורטת שתכלול: שלבי ביצוע המטלה, לוח זמנים, דרכי ביצוע, שיטות מחקר ועבוד, מטאבים וכו'.

(דוגמאות טפסים להכנה תוכנית עבודה למטלה (ראה טפסים מס' 6 ו-7 של השיירות לאו"ם).

56.393

התכניות לביצוע המטלות יובאו לאיטור הועדה המסרדית (ראה סעיף 56.381 לעיל) אשר תקבל החלטה לגבי כל מטלה ומטלה אם היקף הבדיקה מצדיק הקטת ועדה מנחה ללידוי המטלה. הוחלט על הקמת ועדה מנחה, ייקבע הרכב הועדה ע"י יו"ר הועדה המסרדית, שתכלול בין חבריה נציג היחידה הנבדקת ונציגי הגופים הנוגעים בדבר.

56.394

הועדה המנחה תקיים מעקב אחר התקדמות ביצוע המטלה ותקבל דו"ח על התקדמות הפעולות מצוות העבודה, על פי הסדרים שייקבעו על ידה.

דיווח זה הוא נוסף על הדיווח החלח שנתה והשנתה המפורט בסעיף 56.382 דלעיל. כאמצעי עזר למעקב אחר ביצוע המטלות ניתן להשתמש בלוח מטלות ולוח תכנון ובקרה לביצוע מטלות (ראה טופס מס' 8 של השיירות לאו"ם).

56.395

לאחר קבלת הדו"ח ייקבע ע"י הוועדה המנחה לוח זמנים לביצוע וכן ייקבע אחראי לביצוע ההמלצות.

החליטה הוועדה לדחות ביצוע המלצות תציין בהחלטותיה את הנימוקים לדחייה. העתקים מהחלטות הועדה יועברו לנציבות שיירות המדינה.

תלמידי דרור

התאחדות הסטודנטים
המרכז הלימודי והחברתי

תעודת זהות

שם: _____
מספר זהות: _____

תאריך: _____
מקום: _____

מספר תעודת זהות: _____
שם משפחה: _____

שם פרטי: _____
מספר תעודת זהות: _____

מספר תעודת זהות: _____
שם משפחה: _____

שם פרטי: _____
מספר תעודת זהות: _____

הכניית עבודה של מע"צ לשנים 1971-75
(להשלמת החוברת הקיימת)

11/4/6

מכונות משרד

משק מכונות המשרד במע"צ הינו ממגוון רחב למדי ובין היתר קיימות מכונות מדרגים שונים או מטיב גרוע. ההשקעה במחזוקה ובתקונים שוטפים הינה גדולה למדי ולפעמים לא כדאית. אי לכך קיים הכרח לחדש מדי שנה חלק ממשק מכונות אלה.

מצבת המכונות כיום במע"צ היא דלקמן:

- מכונות כתיבה - 74
- מכונות חישוב - 149
- מכונות להעקרות אור - 6
- מכונות שכפול - 7
- מכונות חיחוך - 2
- מכונות לצילום מסמכים - 6
- מכונות להטבעת בולים - 1

ערכן הנוכחי של כל המכונות האלה הוא כ- 260.000 ל"י. במשך חמש השנים הבאות מתוכננת השקעה של כ- 40.000 ל"י בשנה לכיסוי מכונות משרד חדשות וכ- 5.000 ל"י באחזקה ותקונים של משק המכונות הקיים,

או ס"ה למשך חמש השנים הבאות למכונות חדשות	כ-	200.000 ל"י
ולאחזקה ולהקונים		25.000 ל"י
<u>ס"ה</u>		<u>225.000 ל"י</u>

מיקרופילם

בעייה אחסון של התכניות במע"צ הופכת מדי יום לקריטית יותר ויותר. תפוסתן בשטח הולכת וגדלה ויחד עם זאת עולה מחיר האיחסון.

שיטת המיקרופילם לצילום לצרכי איחסון ולייצור העתקי תכניות הולכת ומתפתחה במשק הישראלי. יותר ויותר מוסדות וגופים עוברים למיקרופילם.

במע"צ נעשה סקר המצביע על הכדאיות בעעברה לשיטת המיקרופילם. היתה כוונה כבר לפני שנתיים לעבור לשיטה זו לאחסון ולייצור תכניות, אולם בשל חוסר בנסיון מספיק בארץ, נדחתה ההפעלה עד לעצם היום הזה.

כעת לאחר הנהגת השיטה בצה"ל, במחלקת המדידות ובמוסדות נוספים ולאחר שכלול הציוד ושיטת הייצור, ניתן לגשת להפעלה.

Introduction

The purpose of this report is to provide a comprehensive overview of the current state of the industry and to identify key trends and challenges. This document is intended for internal use only and should be handled accordingly.

- 1. Executive Summary
- 2. Background
- 3. Methodology
- 4. Results
- 5. Discussion
- 6. Conclusion
- 7. Recommendations
- 8. Appendix
- 9. Bibliography
- 10. Glossary

The following sections provide a detailed analysis of the data collected during the study. Each section includes a brief overview of the findings and a discussion of their implications for the industry.

- 1. Market Overview
- 2. Key Players
- 3. Growth Drivers
- 4. Challenges
- 5. Opportunities
- 6. Future Outlook

Conclusion

In conclusion, the findings of this study indicate that the industry is experiencing rapid growth and is likely to continue to expand in the coming years. However, there are several challenges that must be addressed to ensure long-term success.

Key findings include the following: the market is highly competitive, with a few dominant players; there is a strong emphasis on innovation and research and development; and there is a growing focus on sustainability and social responsibility.

Based on the findings, several recommendations are made for industry leaders and policymakers. These include: investing in research and development to drive innovation; focusing on talent development and retention; and prioritizing sustainability and social responsibility in business operations.

The authors would like to thank the following individuals and organizations for their support and assistance during the course of this study: [Name], [Name].

ההוצאה ברכישה הציוד האלמנטרי הדרוש הוא כ- 150.000 ל"י ואילו ההוצאות השוטפות כ-50.000 ל"י בשנה או 250.000 ל"י במשך חמש השנים הבאות. ההוצאות השוטפות כוללות הוצאות של העברה כל התכניות הקיימות ע"ג צילומי מיקרופילם והוצאות הייצור השוטף של העתקי תכניות.

ההוצאה של 250.000 ל"י במשך חמש השנים הבאות היא הוצאה של ציוד אלמנטרי ושל צילומי מיקרופילם והוצאות הייצור השוטף של העתקי תכניות. ההוצאה של 50.000 ל"י בשנה היא הוצאה שוטפת.

ההוצאה של 250.000 ל"י במשך חמש השנים הבאות היא הוצאה של ציוד אלמנטרי ושל צילומי מיקרופילם והוצאות הייצור השוטף של העתקי תכניות.

בחמש השנים הבאות תכלול השיטה הממוכנת בהדרגה את כל תח המערכות הקיימות במע"צ - בשלב ראשון תח המערכות המינהליות, כגון אפסנאות, מנגנון, כח אדם, המחיר ועוד, ובמקביל יפותחו תח המערכות המקצועיות - טכניות.

בהנהגת השיטה הממוכנת פעלה מע"צ על פי העקרון של תכנון מערכות עצמי כשהתכנות וההפעלה נעשות ע"י לשכת שרות. דבר זה איפשר במישור של השיטה ומירווח לתמרון וזאת מסיבה שהמערכת נבנתה וחוכננה והופעלה שלב אחרי שלב. אולם עם חוס הכללתן של כל תח המערכות ועם שכלולת הכללי של המערכת תחל מע"צ בהדרגה בשלב ראשון בתכנות עצמי ולאחר מכן גם בהפעלה עצמית - בין אם בציוד עצמי או בשעות מחשב שכורות.

מכל מקום על מנת לשלוט על הקלט ובמטרה להוריד את ההוצאות יהיה הכרח בהנהגת ניקוב עצמי של מסמכי הקלט. מצד שני על מנת להפחית בכמויות של דווחי הפלט, תיאלץ, כפי שהצגה מע"צ לעבור לשיטה המסופים - מסוף בכל מחוז וכמו כן מספר מסופים במשרד הראשי לצורך הפעלת המיכון גם בפונקציית התכנון בפרוייקטים.

ההוצאות המתוכננות - לעיבודים שוטפים, כולל ניקוב עצמי כ- 400.000 לירות בשנה או כ- 2.000.000 ל"י בחמש שנים - לרכישה והפעלה מסופים כ- 200.000 ל"י בחמש שנים.

כח אדם מינהלי

עקב הגידול בתקציב והרחבת הפונקציות והשרותים המינהליים יהיה צורך בחוספת כח אדם מינהלי במשך חמש השנים הבאות לפי הפירוט הבא :

א)	מחכמים ומנקבות	כ-	12	משרות
ב)	מחכמים ומנקבות	כ-	3	משרות
ג)	הפעלת המיקרופילם	כ-	3	משרות
ד)	הנהלת חשבונות	כ-	5	משרות
ה)	שרותים אחרים	כ-	7	משרות
		ס"ה כ-	30	משרות

החוספת הנ"ל תחול בהדרגה עם הפעלת השרותים השונים כמפורט לעיל.

... ..

...

... ..

... ..

... ..

... ..

...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

שטחי משרד

א. משרד ראשי - צוות המשרד הראשי מונה כיום כ- 470 עובדים. עם הגידול המצופה יש להניח שמספרם יגיע ל- 500 עובדים.

עפ"י החישובים שנערכו יהיה צורך בשטחים נטו הבאים :

לעובדים	כ	-	2,800	מ"ר
לשרותים שונים	כ	-	1,200	מ"ר
<hr/>				
	ס"ה	כ	-	4,000
<hr/>				

השטחים במשרד הקיים ברח' לינקולן 3 הם ס"ה כ- 2,150 מ"ר. כיום מתנהל מו"מ לשכירת שטח של כ- 750 מ"ר בבנין היהלומים וכ- 100 מ"ר בבנין מקורות (במקום כ- 480 מ"ר השכורים כיום ואשר עלינו לשחרר).

ס"ה יעמדו לרשות המשרד הראשי כ- 3,000 מ"ר ובסיכום יחסרו עוד כ- 1,000 מ"ר על מנת להגבר על הצפיפות הגדולה הקיימת.

ההוצאה בקשר עם שכירת כל השטחים הדרושים תגיע לכ- 450.000 ל"י בשנה או לכ- 5400.000 ל"י בחמש השנים הבאות.

ב. מחוזות - החקרמה כמפורט בחוברת הירוקה.

- אומדן ההוצאות לחקמת מבנים חדשים למחוזות הנ"ל הוא דלקמן : -
מחוז חיפה	-	כ-	4	מיליון לירות
מחוז ירושלים	-	כ-4.5	"	"
מחוז הדרום	-	כ-4	"	"

ס"ה כ-12.5 מיליון לירות

UNIT 1

1. UNIT 1 - THE HISTORY OF THE UNITED STATES
 The history of the United States is a long and complex one, beginning with the first settlers in the early 17th century. The country grew from a small colony to a vast nation, and its history is marked by many important events, including the American Revolution, the Civil War, and the rise of the United States as a world power.

The first settlers, known as the Pilgrims, arrived in 1620 and established the Plymouth colony. They faced many hardships, but they survived and grew in number. Other colonies were founded in the years following, and the United States began to take shape.

The American Revolution began in 1775, and the United States declared its independence from Great Britain in 1776. The war lasted until 1781, when the British evacuated and fled the country. The United States then drafted the Constitution, which was signed in 1787.

The Civil War, which lasted from 1861 to 1865, was a major conflict between the North and the South. It was fought over the issue of slavery, and it resulted in the abolition of slavery in the United States.

The United States emerged from the Civil War as a more unified nation, and it began to expand its influence around the world. It became a world power, and it played a major role in the development of the modern world.

2. UNIT 2 - THE ECONOMY OF THE UNITED STATES
 The economy of the United States is one of the most powerful and diverse in the world. It is based on a free market system, and it has achieved a high level of economic growth and development.

The United States has a long history of economic growth, and it has become a major economic power. Its economy is based on a variety of industries, including agriculture, manufacturing, and services.

The United States has a high standard of living, and it has a strong economy. It is a major economic power, and it plays a major role in the world economy.

The United States has a long history of economic growth, and it has become a major economic power. Its economy is based on a variety of industries, including agriculture, manufacturing, and services.

The United States has a high standard of living, and it has a strong economy. It is a major economic power, and it plays a major role in the world economy.

64
 בתמוז תשל"א 36
 9 ביולי 1971

1/4/6 ✓

אל : מר שהמי - סגן מנהל טע"צ
 ד"ר י" קס - מהנדס הכנון ראשי

הנדון: חכניה עבודה המחלקה בשנים

1. חכניה העבודה במחלקה בשנים בתקופה הקרובה המחלקה לשלמה בנושאים כדלהלן:
  - א. הכנון מעיל (כולל לזוי הכנון חוץ)
  - ב. הכנון טכנודטיים שונים (כעיקר למטענה הגשירים)
  - ג. סקרים הנדסיים - בנושאים שונים כגון: גשרי מלוח, מטענה עם חתך ארגזי, שמוש במחשבים בתכניות מוכנות וכד".
  - מטרה סקרים אלה היא לאפשר למחנודטי המחלקה, ואף למחנודטי חוץ, להגדיל את מרחב החכנון שלהם ללא העסקה זמן מיותרה בכוח העת.
2. כדי לסלח את כל החלויט הנוצרים בעבודה המחנודט עקב היוונו קעור בכורמיט דביט (מחכנון כביט, ניקוד, יוקציט, טוסדוח שוניט וכד"), יש להעטיקו בנושאי משנה שאינם דחומיט כגון: חכנוה, טחוליט כללייט, חכנון חוקרט וכד". בנוסף, יש להתחשב בכך, שחולטיט חדשיט מסטר טטטירח הגשרי לחכנון ועד למועד בו ניהן לחכנון את הגשר בצורה יסודיח. תקופח זחח זדויטה לחכנון הטקריט השוניט, קבלח אטוריט טטוסדוח ועוד.

שם המחנודט המחל	מס' חכנון - מס' חכנון	שם המחנודט המחל
מר טובל	3 - 4 חדשיט	גשר ירדן
מר טובל ומר דוזנפלד	3 - 4 חדשיט	גשר צפריח זיהן
גב' טניה ברסק בר	14 יום	גשר נחניח
גב' יטה אילון	4 חדשיט	גשר אכזיב
מר פוסרמן	3.5 חדשיט	גשר גתח
מר א' ברן		חרחנה גשר יטן בכביט
גב' ורוניקח		13 נוול לטיט (ע"י אטדוח) קעח להעריך את הזסן הדויט
ועוד מסטר מהנדסיט בהחלט לצרך.	מס' חדשיט	מכואוח היטה מעל מסח"ב
מר ג' שטרן	1 - 2 חדשיט	כטר עירחח היטה

בהחטך לטיחחנו, אבקטך להעביר חליונו את דשיטה הגשריט הטיועויט לחכנון על טנח לחכנון את עבודה המחלקה בשנה הקרובה בצורה יפילה.

ב ב ר כ ח,
 מ" קניבטריג
 המחלקה לחכנון בשנים

לועחח
 רשימה העובדיט הטכנייט במחלקה

רשימת הסגנונים במחלקה

1. גב' ורוביקה זרדניאי
2. גב' יטה אילון
3. גב' סניה ברסק בר
4. גב' צילח טראו
5. מר טשה רוזנפלד
6. מר יעקב רובין - חוזר מח"ל בעוד כ- 3 חודשים
7. מר גרשון שרון
8. מר טאיר שובל
9. מר מנחם קניגסברג

רשימת הסגנונים ושליטטים במחלקה

1. מר לוי ליאון
2. מר יגאל שמיר
3. גב' סופי זינגר
4. מר זאן גרימברג
- 5.

בסיון תשל"א
במאי 1971

אלו מחנכים מחוז הדרום

הנדון: מבנים אשר יגיעו לשלב בצוע בעמיד הקרוב

הריני להביא לידיעתך רשימה של מבנים הנמצאים בשלבי
הכנון ואשר יגיעו לשלב בצוע בעמיד הקרוב (בנוסף
למבנים הנמצאים במכרז כמו : בי"ח פסיכיאטרי באר-שבע-
עכורוח עפר).

אשקלון - מרכז טלפונים (הרחבה)

בי"ח פסיכיאטרי , באר שבע- (בי"ח לאחיות יוצא למכרז בעת,
והיתר בעוד מספר חדשים)

דימונה - מעון מפגרים

(בנין למשרדי הממשלה באילת ?)

אשקלון אפרידר - מרכז טלפונים

ויתכנו עוד מבנים אשר עליהם אודיעך בעתיד.

ב ב כ ה

י. סיגלר

מחנכים ראשי לבצוע

לא במקור

סה גולן, סגן מנהל מע"צ

ישראל
מדינת
משרד העבודה/מחלקת עבודות צבוריות
מחוז תל אביב והמרכז, רח' הרצל 180, תל אביב.
ת.ד. 821244 סל 353/821244

משרד העבודה
מחוז תל אביב והמרכז
כ.ג. ארזי, ש"ל 3.70
8/4/76

כב' באדר ב' תש"ל
31 במרס 1970
לנה"ל

מר ב. בסיון,
מנהל מע"צ,
תל אביב.

הנדון: תכנית העבודה לשנת 1970/71 - עבודות ב.ת.ל.
מכתב מס' 3/4/1 מיום 16.3.70

גמר העבודה (משוער) שנה תפ"ב	החלת עבודה שנה תפ"ב	החלה עד 1970	% מרץ	אמצעים הוצאות 10/71	אמצעים היקף העבודה	האור העבודה
71/72	69/70	25.00	9,000.000	21,387.000	1. מסלול 26-08.	
71/72	70/71	0	2,700.000	8,000.000	2. מסלול 21-03	
71/72 ?	70/71	0	4,000.000	4,000.000	3. רחבה "ר"	
70/71	69/70	10.00	984.000	1,153.557	4. נקודות חלוק 17-16	
70/71	69/70	20.00	1,469.307	1,425.307	5. השלמת משטחים העופה פנים ארצית	
71/72 ?	70/71	0	1,100.000	1,100.000	6. כבישים פנימיים	
70/71	67/68	90.00	708.176	1,054.500	7. הסיה נחל בית עריף א	
71/72	70/71	90	942.311	1,540.000	8. הסיה נחל בית עריף ב	
71/72	70/71	0	915.533	1,115.533	9. שונות.	
7/70	6/69	50	275.000	1,460.000	10. בנין צידה לאוירונים	
2/70	10/69	95	35.800	75.000	11. בנין טרנספורמציה לחשמל	
5/70	10/68	95	400.000	487.000	12. הנגר להעופה פנים ארצית	
7/70	10/69	30	250.000	300.000	13. אספקת מים, השלמת רשת כבוי	
			21,780.127	43,097.897	סה"כ	

החשבון הכופי טרם שולם.

מנהל המחוז
מס' סוכנות

ספר 200
20/10/70

61

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות

1/13

מ. ע. צ.

משימות ותכניות

מוגש לכנס מנהלי יחידות משרד העבודה

1/4/6

אפריל 1971

אין תאונה ללא סיבה

העיקר שתגורה שלישי?

מטיש 5 ק"ג נפל על טועל שבא לעבודה בנעלי "סירה" ישנות. הסבר מנהל העבודה, "אירחיות". "כאילו אמצעים לנקוט כדי למנוע תאונה מסוג זה בעתיד?" (סעיף מתוך הדו"ח המינימי שמטיש מנהל העבודה) — תשובת הממונה הישיר, "הטועל צריך להיזהר לא להפיל את המטיש על רגלו".

טפשות או ציניות

לשאלה, אם תשובה זו ניתנה מתוך טפשות או מתוך ציניות (התחכמות), ויכל רק להשיב מי שמכיר את הממונה הישיר אישית. מכל מקום תשובות כאלו אינן מקדימות את ענין מניעת התאונה בעתיד. הועדה לעובדים וקבעה בהניגות רבה: "המפעל מתחבט עם קיבל תלוש, אך מתוך זלזול בספנה לא רכש נעליים; מה שהציג לפניו היו נעליים חדשות שבלי ספק נרכשו אחר התאונה. מאידך אין הוראה ברורה במפעל שחייבים להופיע בנעלי עבודה או בנעלי בטיחות, ואין מי שבודק, אם מופיעים בהן, לא מנהל העבודה ולא חברי ועדת בטיחות. מומלץ בזה: לבדוק בשער המפעל אם באים העובדים לעבודה בנעליים שלמות".

אך יש גם שוועדה בטיחות פותרת עצמה במילים "זהירות" או "יש לדאוג ש...". כפי שיסופר להלן על חקירות של וועדה בטיחות מחוזית.

1. בדו"ח נרשם: "בכניסה לצריף נחבל בגזר עץ שהיה מונח מתחת למדרגות ונפל", (נעדר 10 ימים).

על השאלה כאלו אמצעי מגן-זהירות יש להשתמש? נרשם בחקירת הרעדה: "זהירות".

על הוועדה היה לחקור ולמצוא:

א. מי הניח שם אה גזר העץ שהיה מכוול בכניסה?

ב. מה יש לעשות כדי ששוב לא ישימו מכוולים במקומות מעבר?

ג. מי אחראי לנקיון סביב הצריף?

2. בדו"ח נרשם: "בפריקת בלוקים חלולים מסריצה נפל בלוק על רגלו השמאלית ונחבל בכהוננו".

בהמלצות למניעת האונות דומות בעתיד כחכה וועדה הבטיחות:

"זהירות יתר בפריקת בלוקים".

על השאלה אם היו ליקויים בטיחותיים בשיטת העבודה נרשם: "על הוועדה היה לחקור:

א. האם המריצה היחה במצב הקיז?

ב. כמה בלוקים העמיס על המריצה?

ג. אולי היה צריך מריצה בעלת 2 גלגלים לבלוקים מסוג זה?

ד. ואם הכל היה בסדר איזה נעליים נעל העובד? (ודאי שלא נעלי בטיחות)

3. בדו"ח נרשם "נחבל באצבע ידו הימנית בהעמט הכיח ביסומן על משאית".

בדו"ח החקירה של וועדה הבטיחות לא נמצאו ליקויים בטיחותיים והמלצותיה היו כמובן "זהירות".

לא נאמר:

א. מה משקל החביטה?

ב. כמה אנשים העמיסו את החביטה?

ג. באיזה שיטה השתמשו להרמת החביטה?

ד. האם אי אפשר היה לגבל אותה על מישור משופע? (קרישם מונחים מהמשאית לאדמה)

ועוד ועוד... .

ידיעון מע"צ לבטיחות
בעריכת יהודה קריסל
מסוג ארצי על הבטיחות

כשהאחראי הישיר רוצה לפטור עצמו מן הטידה לחפש את הגורם האמיתי לתאונה, קל לו לכתוב בכל מקרה "אירחיות". מש- מע: אם באמת היה חוסר תשומת-לב, הרי אין מה לעשות, אך, כפי שהראינו, הגורמים האמיתיים לעתים קרובות הם חוסר פקוד והשגחה מצד האחראים, אי-ידיעה מצד העובד ויתר הגורמים שמנינו לעיל, ונגדם יש ויש מה לעשות!

אבל גם במקרה ובאמת הנענו למסקנה שהטועל נמנע היות ותשומת-לבו נחלשה במשך העבודה (אירחיות), גם אז עלינו לא להשתפק בזה, אלא לבחון, האם אין דרכים טכניות להגברת תנאי הבטיחות באותה עבודה, כך שגם בתשומת-לב מופחתת עדיין לא ייפגע האיש.

לא כל אדם יש לו מספיק דמיון "לראות את הנוכחי", לא כל מועל מסוגל להתרכז בכל רגע ורגע בתשובת לב מייבית על הפער לות החוזרות על עצמן, כאשר הוא עובד בתנאי החום והרעש השוררים במפעל, ובמרט כאשר הוא עיין.

בזמן שנגמרת תאונה כותב אחריכך מיר שחו בדיוח של המחלקה: "אירחיות". כשמתעניינים לדעת, איוו, "אירחיות" היתה כאן, מתברר לעתים קרובות שהמדובר (א) בחוסר תשומת-לב, או (ב) בחוסר דמיון, ו"א" שהאיש לא תיאר לעצמו, מה עלול לקרות וכיצד, "לקדם תרופה למכה". אלו שתי דוגמאות לשמוש הנפוץ ביותר בתגורה, "אירחיות" ללא אבחנה; אך יש דוגמאות נוספות בהן המושג, "אירחיות" בכלל אינו במקומו ואינו מלמדנו מאומה.

שניים הלכו לאורך אחד המעברים והתי ויכחו. האחד דרך על בדל של אלקטרודה, החליק ונפל, "אירחיות" כתב האחראי. ולעומתו קבעה הועדה, "אירחיותם לב לע- שה סביבו, מתוך הסחת דעתו מן הדרך לצורך ויכוח", "עם זאת המליצה הועדה... לקבוע קופסאות, צבעות בצבע בולט (צהוב) שמוד לקודות הרתור, כך שגם מתחת היות יסול בדל האלקטרודה תודו הקופסה ולא על הרצפה".

ד בר ה ה ג ה ל ה

ידיעון בטיחות מס' 17 בניסטריה "סוב" מנביע שוב על ירידה של כ-12% במאונות העבודה במע"צ ובימי ההעדרות. אין לי ספק, כי פעולותיה של ועדת הבטיחות המחוזית בכל מחוז ומחוז ומשומת המשותפת של המנהלים והעובדים הן, הן המשפיעות על ירידת עקומת התאונות.

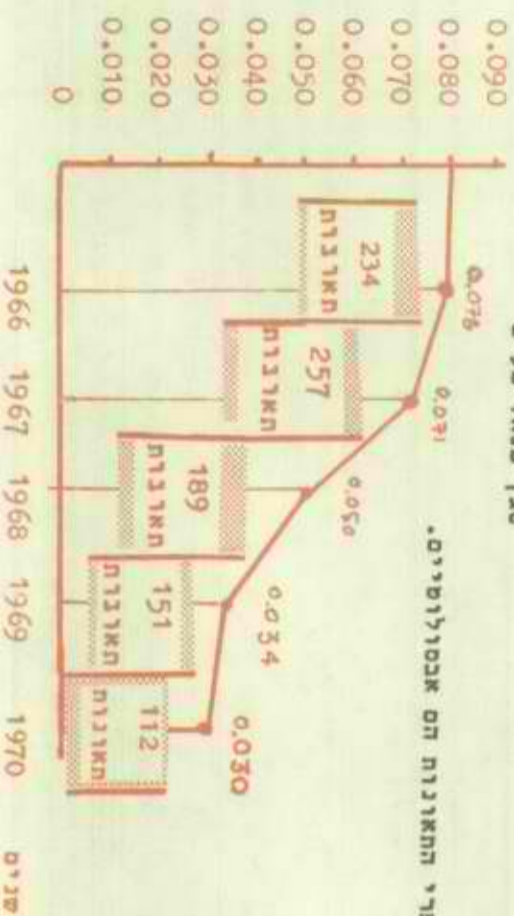
בידיעון מס' 10 אפרתי ב"כוחות משותפים עשויים אנו להגיע לתוצאות טובות יותר" ואמנם הנענו לתוצאות משופרות. אך עתה מתחיל הקושי העיקרי.

המשימה שלפנינו לא השתנה ואנו מצויים להמשיך ולהשקיע מאמצים שיבטיחו הורדה נוספת של שעור התאונות. נראה שעם כל ירידה בשעור התאונות, דרושים מאמצים גדולים יותר כדי להביא לירידה נוספת. נשאלה אם הדבר אפשרי? על כך נוכל לומר שבארה"ב כבר הגיעו ל-0.015. ואילו אנו עורנו בשעור של 0.030. נכון שנעבר, כשהחלנו במשימה היא השעור 0.078 (לפי שיטת הישוב הנהוג במשרד העבודה הבינלאומי). נאחל לעצמנו שבכוחות משותפים נעלה ונתעלה על הישגיהן של ארצות מקדמות אחרות.

י. י.

מגן מנהל מע"צ

מספרי התאונות הם אנטולוגיים.

חידו במיחות הדביק

1. התנ"ך קדם למחוקקים המודרניים במחיקת בטיחות בעבודה ביותר משלושה אלפים שנה, בקבעו כי הפו-ח בור אשר עלול להוות סכנה לרכיב חייב לכסותו לכסת.
  2. אף נפילה מכאא עלולה להיות תאונה קטלנית, ביחוד אם הנופל הוא בעל משקל זהוא נוטל אחרנית. למי קרה הדבר?
  3. מי הוא זה אשר נפצע מפעי מות בתאונה בנסלו מעליה הכיח?
  4. איזה ילד נפצע ברגליו ונעשה נכה לכל ימיו כאשר אשה, שנשאה אותו, נפלה?
  5. היכן מתוארת בתנ"ך תאונה עבודה קטלנית הנגרמת על ידי איש חוטפ עצים בגרזן?
●●●
- תשובות יש לשלוח עד 10 ביוני 71 למע"צ, לינקוילן 3, ת"א.
- תשובות לחידון מס' 16
1. א: את הראשיה של פטיש יש להכסיה ע"י שגם בכרזן אלכסנדי.
  2. א: קבלן בניין יכול להשתחרר מאחריותו לגבי בטיחות כבנין ע"י מנורי פנהל עבודה.
  3. א: למניעת נזק לעמוד השדרה יש לפרוק מטען בידיים כשסכופספים את הכרביים.
  4. א: כדי למנוע התהפכות של ערימת שקים יש להגיה את השקים שתי וערב.
- זכו במרסיים: 1. יפה מזרחי מחוז - ירושלים.
2. משה ברנשטיין מחוז - ירושלים.
3. יוסף נתן מחוז - ירושלים.

תפקידי מחלקת עבודות צבוריות הם כדלקמן:

- 1 - חכנון, סלילה והחזקת הכבישים הבינעירוניים
- 2 - חכנון, הקמה ושנויים בבניני הממשלה ומוסדותיה ולגורמים ציבוריים
- 3 - יעוץ הנדסי למשרדי הממשלה ומוסדות צבוריים
- 4 - אספקת ריהוט וציוד למשרדי הממשלה ומוסדותיה כולל מוסדות חינוך
- 5 - פיקוח והכוונת היבוא של ציוד מיכני הנדסי
- 6 - רשום ציוד הנדסי ורשוי מפעילי ציוד
- 7 - רשום ורשוי אדריכלים ומהנדסים.

היקף הפעילות בשנת 1971/72 לביצוע משימות אלה יגיע לפי התקציב המאושר וההכנסות הצפויות לכ-234 מליון ל"י לעומת כ-200 מליון ל"י בשנת 1970/71, ומחלקים לפי ענפי הפעולה הראשיים כדלקמן:

1971/72 ל"י	1970/71 ל"י	
100,750,000	78,073,000	כבישים
123,250,000	99,510,000	בנינים
9,272,000	21,684,000	אפסנאות ומשק
665,000	677,000	רשויות מוסמכות ושונות

בנישים

תקציב הפיתוח לכבישים לשנת הכספים 1971/72 הינו חלק מהוכנית ארבע שנחית שבחלקה תמומן ע"י הבנק העולמי. תוכנית זו מסתכמת ב-185 מליון ל"י וכוללת את הפרויקטים הבאים:

האורך בק"מ	שם הפרויקט
24	1. פלמחים - אשדוד - כביש מהיר חדש
	2. מחלף אביר - התקנת מחלף דו-מפלטי
	3. מחלף נתניה - " -
	4. מחלף גהה - " -
	5. מחלף אזור - " -
	6. מחלף בית-דגן - " -
8.7	7. רמלה - בית-דגן ועוקף רמלה, הרחבת הכביש ל-4 נתיבים
6.0	8. ראשון לציון - רחובות
17.5	9. גנות - לוד ועוקף לוד-רמלה, השלמת הכביש המהיר לנת"ל
1.0	10. אילון - גנות
22.2	11. כפר-אתא - נצרת, סלילת כביש חדש
21.0	12. בית-קמה-באר-שבע, סלילת כביש חדש
17.0	13. רעננה - בית-לוד, הרחבת ל-4 נתיבים
13.0	14. בת-שלמה - יקנעם, שיקום ושיפור
7.0	15. מסעף העמקים - יקנעם, שיקום ושיפור

היעדים, שהתוכנית התלת-שנתית באה להשיג, הם כדלקמן:

1. הרחבת כבישים עתירי תנועה לכבישים דו-מסלוליים ורב-נתיביים;
2. הקמת רשת של כבישים מהירים (אוטוסטראדות) בין שלוש הערים הגדולות, בין תל-אביב ונמל תעופה לוד ובין תל-אביב ונמל אשדוד;
3. בניית מחלפים בצמתים סואנים, על-מנת להפריד בין התנועה המצטלבת ולאפשר פניות ללא הפרעה לזרימת התנועה;
4. סלילת כבישים חדשים שנועדו לקצר את המרחק בין ישובים ומוקדי תנועה;
5. שיקום ושיפור התוואי והרחבת כבישים, שמבחינה איכותית נופלים מן הסטנדרטים המקובלים לגבי מבנה, רוחב, שיפועים ועיקולים.

הכנת התוכנית, שהונשה לאישור הבנק העולמי, היתה כרוכה בעריכת סקרים תנועתיים וכלכליים על כל הכבישים והצמתים שנכללו בה. נערכו סקרי מוצא ויעד וכן תחזיות תנועה. נבדקו אלטרנטיבות שונות לכל אחד מן הפרויקטים ונערך ניתוח של הכדאיות הכלכלית. נעשתה עבודה תכנון בהיקף ללא תקדים, בכל שלבי התכנון המוקדם והתכנון המפורט - עם רשימת כמויות ומחירים.

כוח האדם המקצועי במ.ע.צ. לא יכול היה לעמוד בהיקף התכנון מבחינת הכמויות, לכן, חלק גדול מן הפרויקטים נמסרו למשרדי תכנון פרטיים, לפי הנחיות ומעקב של מ.ע.צ. אישור התוכנית על-ידי הבנק העולמי הותנה בעריכת מכרזים בין-לאומיים.

פנינו לקבלנים כארצות שונות להשתתף בהגשת הצעות. אין ספק ששתוף ידע בינלאומי יתרום להעלאת שיטות סלילת כבישים לרמה נבונה יותר.

להלן תקציב פיתוח הכבישים לשנת הכספים 1971/72, שיסתכם ב-72,250,000 ל"י מתוך חוכנית מקורית של 80,250,000 ל"י. 8 מליון ל"י הוקפאו במסגרת "חוכנית פיתוח מוקפאת".

ל"י	
1,000,000	1. עוקף רמלה
6,500,000	2. שער-הגיא - מוצא
6,500,000	3. חדרה - חיפה
500,000	4. צומת גנות - נמל תעופה לוד
2,000,000	5. כביש גבול הצפון
3,000,000	6. כבישי גישה לישובים ולאחרי חיירות
500,000	7. כבישים אזוריים
2,600,000	8. כבישי גישה להיאחזויות
400,000	9. כבישי ביטחון בהיאחזויות
4,500,000	10. כבישים עוקפים לישובי גבול הצפון
1,000,000	11. באר שבע - צפע
500,000	12. צומת מנידו - עפולה עילית
7,000,000	13. מדירות תכנון ופיקוח
5,000,000	14. רכישה קרקעות, פינויים והפקעות
2,250,000	15. טבחה - יהודיה
<u>24,500,000</u>	16. חלק התוכנית הממומן ע"י הבנק העולמי
72,250,000	

החזקת כבישים

חקציב החזקת כבישים יגדל מ-20 מליון ל"י ב-1969/70 ו-22.8 מליון ל"י ב-1970/71 ל-27.8 מליון ל"י ב-1971/72. הגדלת חקציב החזקת תאפשר ליעד חלק גדול יותר לנושאים הקשורים בהחזקה מונעת, תמרור, שילוט, אביזרי תנועה, טיפול במוקדים מועדים לתאונות ושפור הבטיחות בכבישים בינעירוניים.

חקציב החזקה כולל השנה 1,750 אלף ל"י להחזקת כבישים ברמת הגולן.

מ ח ק ר

התפתחות שיטות לסלילת כבישים, העלאת רמתם וההשקעות ההולכות וגדלות חייבו את מ.ע.צ. להרחיב את המחקר השימושי. לצורך זה הורחבה המעבדה המרכזית במ.ע.צ., הוקמו והופעלו מעבדות שדה והוזמנו מחקרים אצל גורמים העוסקים בשטח זה.

מחקרים וסקרים שנערכו על-ידי מ.ע.צ. במישרין:

1. נחקרו תכונות ההתנגדות להחלפה לאחר ליטוש של אנרגאטים גרוסים מ-14 המפעלים העיקריים של תעשיית האבן בארץ, (במסגרת מחקר האנרגאטים לסלילת כבישים בישראל (אבן גרוסה), שהוחל בו בשנת 1965/66).
2. במטרה לבחון השפעת מבני מיסעה שונים על התנהגות כבישי אספלט באדמה חרסית שמנה, נסללו בק"מ ה-21-22 של כביש מס. 241, כפר-אחא אחיהוד 5 קטעים נסיוניים באורך של 80 מ' כל אחד. כל אחד מן הקטעים הנ"ל ייצג מבנה אחד, כאשר האלמנטים הנבחנים הם שכבות חרסית מיוצבת בסיד, ממברנות פוליאחילן וביטומן ועובי כולל של מיסעה.
העבודה בוצעה ע"י צוות מחוז חיפה בהתאם לתכנון מפורט, שהוכן ע"י המחלקה לחומרים ומחקר ובפיקוחה.
3. הושלמה חקירת השימוש באיזוטופים רדיואקטיביים לבדיקות צפיפות ורטיבות שכבות כבישים.
4. הושלמה חקירת היחס בין תנאי הרטיבות, שבהם נבדק מדגם במעבדה למטרת תכינת מיסעה, לבין התנודות העונתיות בתכולת רטיבותה של תשתית החרסית בכביש מגידו-עפולה.
5. הושלמה חקירת פילוג הטמפרטורות בשכבות אספלטיות ופורסס דו"ח מצאים ומסקנות.
6. נמשכו החקירות להערכת טיבן של מיסעות קיימות בעזרת מדידת שקיעות אלסטיות ע"י קורת בנקלמן.

מחקרים וסקרים שנערכו ע"י מוסדות חוץ

1. מחקר מיסעות באדמות חרסית שמנה - ע"י הטכניון, הפקולטה להנדסה בנאית (דרכים וקרקע). במסגרת תוכנית האב של מחקר זה, שהוכנה במשותף ע"י חוקרים מן הטכניון ומן המחלקה לחומרים ומחקר; הוחל בחקירות בנושאי המשנה הבאים:
  - א. פיתוח שיטה מעבדתית למדידת פוטנציאל התפיחה של החרסית כתנאי רוויה מבוקרים;
  - ב. מדידת לחצי תפיחה אנכיים ואופקיים כתנאי רוויה מבוקרים;
  - ג. השפעת העמסות חוזרות על חרסית תופחת;
  - ד. השפעת שינויי טמפרטורת הקרקע על תנועות אופקיות של מיסעות.

2. מחקר בייצור צמחי לאורך כבישים - ע"י האגף לשימור קרקע וניקוז, משרד החקלאות, בשיתוף עם הפקולטה להנדסה חקלאית בטכניון.

מחקר רב-שנתי זה כלל בשנה הנדונה:

- א. ניסויים בצמחים עמידים ביובש;
- ב. ניסויים בייצוב חולות ושולי כורכר;
- ג. ניסויים בשיטות ייצוב ע"י זריעה.

3. חקירות מעבדתיות לפיתוח מד-צפיפות גרעיני לשכבות אספלטיות דקות - ע"י מכון לחקר הנגב. מכשיר זה דרוש לקבלת נתונים על הצטופפותן של שכבות נושאות עליונות בהשפעת התנועה, במטרה להתאים את תכונתן לתנאים של ישראל. החקירות תימשכנה גם בשנת התקציב הבאה.

סטנדרטיזציה:

הושלמה עבודת עדכון נוהלי בדיקות של ביקורת איכות בעבודות כבישים, וניסוחו מחדש של הנוהל הכללי לעריכתן של הבדיקות הנ"ל.

תכנת מבנה כבישים:

תוכננו מיסעות חדשות וחיזוקי מבנה של מיסעות קיימות של כבישים באורך כולל של 150 ק"מ. העבודה כללה חקירות קרקע, ניתוחי יציבות, תחזיות והמלצות לעובי שכבות, חומרי סלילה ושיפועי מדרונות, סוללות וחפירות.

ביקורת איכות הביצוע:

פעולת המחלקה בשטח זה התבטאה בפיקוח מקצועי על עבודת הצוותים המחוזיים והדרכתם ובאספקת הציוד המעבדתי הדרוש.

חות דעת:

ניתנו חוות-דעת מקצועיות בשטחים שונים של הנדסת הכבישים, בין היתר, בעניין השימוש בחומרים מקומיים בכביש פשחה - עין גדי וכן ביחס לכושר התנגדותם של כמה קטעי כבישים להחלקה.

לצורך רכישה מרכזית של חומרי מחצבה, נקבע סיווגם של מקורות האספקה, שהוצעו לשנת התקציב הנדונה.

כבישי אנרה

בקיץ 1970 החליטה ועדת השרים לעניני כלכלה על הקמת חברת כבישי אנרה.

מטרת החברה היא להפעיל תוכניות לסלילת כבישי אנרה ולאחזקתם, והצעת חוק כבישי אנרה שענינה קביעת המסגרות וההוראות החוקיות הדרושות להתווית כבישי אנרה, למתן הזכויות, לתנאי ניהולן וקביעת האגרות למשתמשים בהם.

הפעלת כבישי אנרה תחול לגבי כבישים הכלולים בתוכניות הרשת הארצית של כבישים בין עירוניים, והיא נועדה לסייע במימון הפיתוח של הכבישים הבין-עירוניים ובהכטחת רמה הנדסית גבוהה ואחזקה מעולה, בכמה מעורקי התחבורה המרכזיים.

שני הכבישים המוצעים להפעלה באמצעות חברת כבישי אנרה הם כביש רמלה - שער-הגיא וכביש תל-אביב - אשדוד. סכום ההשקעה נאמד ב-100 מליון לירות. כידוע, מוכטת תמיד כביש אלטרנטיבי, בכל מקום שמופעל בו כביש אנרה.

בנינים

מע"צ מטפלת בתכנון, בנייה, תיאום ופיקוח על הקמת מבנים ושינויים במבנים של הממשלה ומוסדותיה. בסוף 1970 היו בטיפול מע"צ 498 מבנים, הנמצאים בשלבי טיפול שונים כדלקמן:

<u>מספר המבנים</u>	<u>שלב הטיפול</u>
256	בתכנון
50	תכנון מוקפא
68	פרויקטים מוכנים לביצוע
<u>124</u>	בביצוע
498	סה"כ

במע"צ קיימות יחידות לתכנון עצמי במקצועות התכנון השונים: אדריכלות, קונסטרוקציה, חישוב כמיות, סניטציה, מיזוג אוויר וחשמלאות. מבין המבנים הנמצאים בתכנון, 58 פרויקטים נמצאים בתכנון עצמי ו-61 פרויקטים נמסרו למתכנני חוץ. 27 פרויקטים אחרים נמצאים בתכנון משותף של מע"צ ומתכננים פרטיים ועוד 110 פרויקטים בשלבי טיפול מוקדם.

ערך המבנים הנ"ל מסתכם ב-522 מיליון ל"י. מהם 160 מיליון ל"י של פרויקטים הנמצאים בשלבי תכנון שונים. חלקו של התכנון העצמי הוא 26 מיליון ל"י, תכנון חוץ - 88 מיליון ל"י ותכנון משותף עם מתכנני חוץ 46 מיליון ל"י. הנחונים לעיל נוחתים ביטוי למדיניות של שיתוף הידע עם מתכנני חוץ בתכנון הבניינים הממשלתיים הגדולים.

מע"צ התמחתה במיוחד בעבודות בנייה של מבנים המוגדרים כ"בניינים מורכבים", כאשר הפרויקט הבודד, כמו, למשל, בית חולים אחד, מניע ליותר מ-20 מיליון ל"י, והאלמנטים האלקטרומכניים הקבועים מהווים מחצית ויותר מההשקעה, שלא, למשל, בבנייני שיכון, כתי-ספר רגילים, אולמות ציבוריים וכיוצא בזה, שתכנונם פשוט יחסית. לצורך תכנון בניין מורכב יש להרכיב צוות מקצועי מעולה, עשרות מומחים שעבודתם המשותפת, ניהולם, תיאומם והנישור ביניהם דורשים עבודה ארוכת טווח ואדריכלים בעלי כישורים מיוחדים.

במשך הזמן רכשה מע"צ מאגר של ידע ונסיון בשטחים המסורים בידה, דבר המחבטא בתכנון מפורט של סטנדרטים לפריטי בניין כרמה נכונה, בעריכת מחקרים בנושאים שבטיפולם ובייזום מחקרים בשיתוף עם גורמי תכנון ממשלתיים אחרים ומוסדות מחקר.

לחלק מן הפרויקטים שבתכנון יהיה צורך להזמין תכנון אצל גורמים בעלי ידע בחו"ל - בהעדר ידע כזה בארץ, לרבות הפרוגרמות והתכנון הרעיוני ולעתים גם תכנון מפורט חלקי.

מע"צ נוהגת להכריז על התחרות פומבית בין אדריכלים, למבנים בעלי אופי מיוחד מבחינה לאומית או רגשית. כמסירת עבודות למתכנני חוץ, מדיניות מע"צ היא להעלות כוחות מקצועיים ולחלק את העבודה ביניהם ולא לרכזה בידיים ספורות.

החזקת בנייני הממשלה הועברה לידי המשרדים עצמם, ובאחריות מע"צ נשארו רק שינויים במבנים והתקנות. עם מנויה של ועדה לרישוי הבנייה הציבורית, שתפקידה לווסת את הבנייה בהתאם לתנאים השוררים כמשק, עוכב ביצועם של מספר פרויקטים שהיו בטיפול. מספר רב של פרויקטים, שתכנונם הושלם או שנמצאים בשלבי תכנון סופיים, ישמשו כרזרבה, במידה שיחגלו סימני האטה בפעילות משק הבנייה בארץ.

א. רשימת בניינים שביצועם נסתיים בשנת 70/71

היקף תקציבי במליונים	
5,2	בי"ח בת-יום מבנים 5.6.7
1,6	בי"ח תל-השומר, מחלקת יולדות - תוספת קומה והרחבה
1,2	בי"ח בת-יום בית ספר לאחיות
4,2	בית חולים אשקלון - שלב ג'
1,9	בי"ח פוריה - בניין מיון ומרפאות
3,25	בניין לחקר תעשייה ע"ש ג'וזפו, חיפה
1,45	משרד הרישוי ירושלים - שלב א'
4,00	טלוויזיה, בית יהלומים רוממה, ירושלים
1,30	טלוויזיה איתנים
1,25	כורש 2, ירושלים - שינויים עקרוניים
1,20	בי"ס לדייג מבואות-ים - חדר אוכל ומטבח, אולם התעמלות, פנימיה ג' - קומה נוספת
3,50	בי"ס למלונאות "תדמור", הרצליה
30,05	סה"כ
8,00	ועוד בניינים שונים אחרים בהיקף כולל של כ-8,000,000 ל"י
38,05	סה"כ - כ

היקף תקציבי במיליונים	בניינים שביצעם הוחל או יוחל בשנת 1970/71
2,25	מרכזת טלפונים, צומת כפר-סבא רעננה
2,64	דואר ומרכזת טלפונים נתניה - הרחבה
7,00	דואר מיון ומרכזת טלפונים יד-אליהו
3,50	מרכזת טלפונים ת"א דרום 2
1,20	מרכזת טלפונים עפולה 2
2,62	מרכזת טלפונים קריית-יובל, ירושלים
1,00	תחנת קליטה זייתא נלאון - בניינים 1-6 שלב ב'
1,60	מרכזת טלפונית בית-שמש 2
6,50	בית חולים תל-השומר - חדש, שלב א'
7,00	בית חולים תל-גיבורים - שלב א', יסודות ומרתפים
3,80	בית חולים חדרה - חדש - שלב א', מרתפים לשעת חירום
3,00	בית חולים רמב"ם מרפאות חוץ (16, 16א, 17)
4,00	מרכזת טלפונים נצרת 2
2,00	מרכזת טלפונים צומת אילון, רמלה
48,11	סה"כ
7,00	ועוד מכנים שונים אחרים בהיקף כולל של כ-7,000,000 ל"י
55,11	סה"כ

ג. בניינים שביצעם הוחל לפני 1.4.70 וימשך לאחר 1.4.71

34,00	בית חולים רמב"ם - חיפה בניין 29, בניין 30 ועבודות נוספות שונות
23,00	בית חולים צפת - חדש
2,15	בית חולים נס-ציונה - מחלקת ילדים מרפאות חוץ
9,50	בית ספר "בזק", ירושלים
4,40	מכון וולקני בית-דגון, מעבדות קרקע ומים
4,80	דואר ומרכזת "הרצל" באר-שבע
1,50	מרכזת טלפונים, ויצמן ת"א
3,00	בנק ישראל ירושלים - שלב א'
4,50	משכן נשיאי ישראל, ירושלים
86,85	סה"כ - כ-

האפסנאות

האפסנאות מטפלת ברכישה וניפוק של חומרים, כלים, ציוד (הדרושים לביצוע עצמי של עבודות כמע"צ) וחלפים (לתיקוני הרכב והציוד). כן עוסקת האפסנאות בניהול אינוונטר של הכלים והציוד המחלקתי; ברישומם והכנתם לביצוע של העבודות; באחזקת מערכת קשר אלחוטי; בניהול מחנות עבודה ואחזקתם; ביבוא הציוד העצמי וחומרים מחו"ל.

נוסף לשירותים הנ"ל, לצרכי מע"צ, מטפלת האפסנאות גם באספקת: ריהוט משרדי למשרדי הממשלה; חומרים וכלים לכיתות קדם מקצועיות של משרד העבודה וחומרים שונים לפי הזמנת משרדי ממשלה אחרים.

היקף הפעולות של האפסנאות בשנת הכספים 1969/70 הסתכם בכ-50 מליון ל"י. ההיקף בשנת 1970/71 והאומדן לשנת 1971/72, יסתכמו ב-51 מליון ל"י ככל אחת מן השנים הללו. האספקה למשרדי ממשלה גדלה מ-5.4 מליון ל"י ב-1969/70 ל-6.6 מליון ל"י בכל אחת מהשנים 1970/71 - ו-1971/72.

ציוד ורכב

משק הציוד והרכב כמע"צ מספק את הכלים הדרושים לביצוע עבודות סלילה ואחזקת כבישים. מבחינה תקציבית מתנהל המשק עצמי כיחידה סגורה, אשר הוצאותיה מכוסות ע"י חיוב העבודות.

משק הציוד הכבד מונה 277 יחידות. מחזור ההוצאות של הציוד הכבד, כולל ציוד שכור לביצוע עצמי בכבישים, הסתכם ב-1969/70 ב-18.5 מליון ל"י. בשנת 1970/71 ב-14.2 מליון ל"י והאומדן לשנת התקציב 1971/72 הוא 15.5 מליון ל"י.

משק הרכב מונה 42 משאיות כבדות, 37 משאיות כינוניות ו-92 יחידות רכב קל. כמו כן שוכרת מע"צ רכב בהיקף של כ-10 מליון ל"י לשנה. מחזור הפעולות של הרכב בשנים 1969/70 ו-1970/71 הסתכם ב-14 מליון ל"י לכל שנה. האומדן לשנת 1971/72 הוא 16.7 מליון ל"י.

הרשות המוסמכת לרישוי יבוא ציוד מיכני-הנדסי

מע"צ משמשת כרשות מוסמכת לרישוי יבוא ציוד מיכני-הנדסי כבד לביצוע עבודות: בנייה, סלילה, הכשרת קרקע חציבה, גריסת אבן ומחצבים.

בשנת התקציב 1969/70 אושרו והוצאו 2494 רישיונות יבוא, מזה 840 רישיונות לציוד מיכני-הנדסי, ו-1654 רישיונות לאביזרים וחלקי חילוף לאחזקת הציוד המיכני וכו'. סה"כ אושרו רישיונות, לשני הסעיפים, בסכום כולל של 30,673,400 ₪ פו"ב.

להלן פירוט הרכישות:

פ"ב	\$ 17,566,140.-		1. ציוד עפר ממונע
פ"ב	\$ 86,980.-		2. ציוד עפר נגרר
פ"ב	\$ 1,794,915.-		3. ציוד לעבודות כבישים
פ"ב	\$ 3,503,316.-		4. ציוד לעבודות בנייה
פ"ב	\$ 2,326,821.-		5. ציוד לעבודות אבן גריסה ומחצבים
פ"ב	\$ 25,278,172.-	סה"כ	
פ"ב	\$ 5,395,228.-		6. אביזרים וחלקי חילוף
פ"ב	\$ 30,643,400.-		

מספר הרשיונות המשוער בשנת 1970/71 שאושרו ליבוא ציוד הנדסי, יסתכם בכ-600 רשיונות והסתכום יגיע ל-\$15,000,000 פ"ב. חלקי חילוף ואביזרים כ-1,400 רשיונות בסכום של \$4,000,000 פ"ב.

הואיל ורכישת הציוד ההנדסי היו בשנתיים האחרונות בעלייה לרגל הפעילות הרחבה במשק, בכנייה ובעבודות בטחוניות, יש לשער שבשנה התקציבית 1972/71 תרד במקצת רכישת הציוד הנע, כגון, טרקטורים, ותעלה רכישת ציוד הבנייה, כגון: עגורנים, מתקני גריסה, מתקני ערבול בטון וכו', וסכום היבוא יסתכם, כמשוער, ב-\$13,000,000. לעומת זאת יעלו ההוצאות לחלקי החילוף ל-\$5,000,000.

רישום ציוד הנדסי

יחידה זו מנהלת את רישום הציוד ההנדסי בארץ ועורכת בדיקות שוטפות, ע"י חוליות של מומחים, לקביעת מצבו וכושר הפעלתו. מרישום זה ניתן לקבל נתונים על סוג, כמות ואיכות הציוד ההנדסי הקיים בארץ לשם קביעת הצרכים ליבוא ולחלקי חילוף, וכן לתכנון השימוש בו בזמן חירום.

היחידה החלה להוציא היתרי תנועה לציוד הנדסי אופני בשם משרד הרישוי, בהתאם להסדר עם משרד התחבורה, על מנת לחסוך פניות של בעלי ציוד הנדסי לשני משרדים לרישום אותו ציוד.

יחידת רישום מפעילים

מפעילים של ציוד הנדסי חייבים ברשיונות הפעלה, בכל שימוש שהוחלט עליו. בשלב ראשון חייבים להצטייד בהסמכה עגורנאים ומאותתים. היחידה לרישום מפעילים הוקמה ב-1967/68, בהתאם לתקנת עגורנאים ומאותתים תשכ"ז 1966 מס' 1979. תחולתן של התקנות, המחייבות תעודות הסמכה, נקבעה ל-1.6.1967, אך מפאת המלחמה נדחה חוקפם של סעיפים מסויימים עד 1.1.1968.

בתיאום עם המוסד לבטיחות וגיחות נקבע הסדר לזימון מבקשי תעודות הסמכה לקורסים לבטיחות בעבודה.

היחידה לרישום מהנדסים ואדריכלים

10 שנים מלאו להפעלת חוק המהנדסים והאדריכלים תשי"ח 1958, על פיו נפתחו מדורים לענפי הנדסה שונים בדצמבר 1960. מן הראוי, איפוא, לסקור בקצרה את המצב שהתהווה במשך 10 שנים אלה.

לפני שהוחק חוק המהנדסים, לא היה קיום כלל מוסד ממשלתי מוסמך, אשר יבדוק ויקבע מיהו מהנדס או אדריכל בישראל. הנוהג היה, שבמפעלים פרטיים נעשתה בדיקת התעודות ע"י ההנהלה או המנגנון, ואילו לגבי מוסדות הממשלה, היתה נציבות שירות המדינה הפוסקת בעניין בהתייעצות עם אנגרת האינג'ינרים והארכיטקטים. ברור שלא היתה, ולא יכלה להיות, אחידות או הקפדה יתרים בקביעת מעמדו של המהנדס או האדריכל. חוק המהנדסים בא, איפוא, להסדיר את מעמדם של המוסמכים במדעי ההנדסה והאדריכלות, ואכן, עם הפעלת החוק הוקם גוף ממשלתי, היינו, רשם המהנדסים והאדריכלים, אשר הוסמך לבדוק ולקבוע למי הזכות להרשם בפנקס המהנדסים.

במסגרת החוק הוקמה מועצה להנדסה ולאדריכלות, שמתפקידה לייעץ בכל העניינים הקשורים בהפעלת החוק ובקידום מטרותיו. מועצה זו, כראשות שר העבודה מורכבת מ-27 חברים, נציגי שלושה גופים: הממשלה, הטכניון ואגודת האינג'ינרים והארכיטקטים. כמו כן, הוקמו ועדות שונות שהמועצה האצילה להם מסמכויותיה, כגון:

- א. ועדה להסדרי רישום ורישוי, שתפקידה להמליץ על פתיחת מדורים בפנקס ולקבוע את הסדרים והטפסים של הרישום והרישוי.
- ב. ועדה מייעצת לעניין סעיפים 9 (2) ו-9 (3) לחוק, שתפקידה להמליץ על הכרת מוסדות ואיגודים מחו"ל (לרבות תעודות ממוסדות אלה). עד עתה הוכרו על ידי השר, עפ"י המלצת ועדה זו, 623 בחי ספר גבוהים מחו"ל לפי סעיף 9 (2) לחוק ו-13 איגודים רשמיים לפי 9 (3) לחוק.
- ג. חבר בוחנים לעניין סעיף 9 (5) לחוק, המחוק לועדות מקצועיות בכל ענף וענף (לרבות ועדות בחינות), שתפקידו היה לבדוק הכשרתם ונטייתם של בעלי השכלה כלתי מושלמת, אך בעלי הכשרה מתאימה בתוספת של 12 שנות נסיון, לפחות. כאן כדאי לציין, שהאפשרות של הגשת בקשה לרישום לפי סעיף זה 9 (5) - הכשרה מתאימה ונסיון - היתה מוגבלת למשך 6 חודשים בלבד מיום פתיחת מדור כלשהו בפנקס המהנדסים (כלומר, זו היתה הוראת מעבר בלבד).

ד. ועדה לאחיקה מקצועית, שתפקידה להמליץ על קביעת תקנון בדבר התנהגותם של הרשומים בפנקס.

עם הפעלת החוק, בדצמבר 1960, נפתחו בפנקס 5 מדורים בלבד: הנדסה אזרחית, הנדסת חשמל, הנדסת מכונות, הנדסה כימית וארכיטקטורה. במרוצת הזמן נוספו עוד 6 מדורים: הנדסה אוירונאוטית, הנדסה חקלאית, הנדסת טקסטיל, הנדסת אניות, הנדסת מכרות ומחצבים והנדסת ייצור, תעשייה וניהול, בסך הכל קיימים היום 11 מדורים. עד 1.1.71 נרשמו בסך הכל קרוב ל-10,000 איש, והחלוקה העיקרית היא לפי מדורים וסעיפי רישום.

חלוקה לפי מדורים (כלומר לפי מקצועות)

32,6%	שהם	3,144 רשומים	הנדסה אזרחית
17,7%	שהם	1,724 רשומים	הנדסת חשמל
20,0%	שהם	1,939 רשומים	הנדסת מכונות
6,3%	שהם	618 רשומים	הנדסה כימית
14,2%	שהם	1,364 רשומים	ארכיטקטורה
2,2%	שהם	201 רשומים	הנדסה אוירונאוטית
2,7%	שהם	263 רשומים	הנדסה חקלאית
1,2%	שהם	105 רשומים	הנדסת טקסטיל
0,3%	שהם	35 רשומים	הנדסת אניות
0,3%	שהם	37 רשומים	הנדסת מכרות ומחצבים
<u>2,5%</u>	שהם	<u>250</u> רשומים	הנדסת ייצור, תעשייה וניהול
100,0%		9,680	

חלוקה לפי סעיפי רישום:

53,4%	שהם	5,160 רשומים	סעיף 9 (1) - מוטמך הטכניון
			סעיף 9 (2) - מוסמכי מוסדות גבוהים בחו"ל
35,2%	שהם	3,415 רשומים	סעיף 9 (3) - חברי איגודים בחו"ל
1,0%	שהם	93 רשומים	סעיף 9 (4) - חברי אנודת האינג'ינרים
1,1%	שהם	111 רשומים	סעיף 9 (5) - בעלי הכשרה מתאימה ונסיון
<u>9,3%</u>	שהם	<u>901</u> רשומים	
100,0%		9,680	

ביצוע השלב השני של חוק המהנדסים והאדריכלים בדבר רישוי וייחוד פעולות: עוד בשנת 1967 פורסמו התקנות לרישוי וייחוד, וזאת לאחר שנתקיימו דיונים ממושכנים לגבי תוכן וניסוחן. אולם עם פרסומן ערערו עליהן ההנדסאים והטכנאים, שטענו שהתקנות מקפחות את פרנסתם.

מאז הוקמו מספר ועדות שבדקו מחדש את תוכן התקנות והדעה הכללית היא, שמצד אחד יש צורך בייחוד פעולות, ומאידך, נכונה הטענה שהתקנות הקיימות אינן מתאימות למציאות החיים ועל כן יש לשנותן.

מ י כ ו ן

הנידול בהיקף העבודות כמע"צ הביא להזדקקות לשיטות עבודה וניהול מודרניות, והחשובה בהן היא השימוש במיכון. מופעלות כיום שלוש מערכות מיכון:

א. מערכת מינהלית הכוללת את האלמנטים הכאים:

1. רישום ודיווח על ביצוע עבודות;
2. חשבונות ספקים וקבלנים;
3. שכר עבודה ותשלומים אישיים;
4. הנהלת חשבונות תקציבית (בשילוב עם החשב הכללי).

מערכת זו נמצאת בשלבי הרחבה במגמה להגיע למעקב מושלם (הנדסי ומינהלי) אחר ביצוע העבודות.

ב. מערכת חישובי כמויות המבוססת על סעיפים ממוכנים, אשר עובדו כועדה בימשרדית בהשתתפות מע"צ.

ג. מערכת לחישובים סטטיים על בניינים וגשרים.

ב ט י ח ו ת

תשומת-לב מיוחדת הוקדשה לנושא הבטיחות בעבודות הסלילה. נעשו פעולות הדרכה והסברה נרחבות, ואכן, חל שיפור ניכר ברמת הבטיחות. בשנה האחרונה נמצא ששיעור תאונות העבודה כמע"צ היה נמוך ב-30% מן הממוצע הארצי של התאונות בענף זה.

60

18.3.1971

כ"ב באדר תשל"א

✓ 1/4/6

חנימי

אל : מר ט. גולן

מר ט. שחמי

הנדון: חכירות עבודה לשנת 1971/72

... מ"ב העקס סכתבו של מר גוראל בנדון, מיום 12.3.71.

אבקשם להכין את החומר המבוקש בהקדם האפשרי.

בברכה,

נ. בסין

מנהל ט.ע.צ.

59

מדינת ישראל

משרד העבודה

מחז' עבודה
 י"ז אדר תשנ"א - 14. 3. 71
 מס' מחז' 1/4/6

באדר תשל"א

ירושלים / במרץ 1971

המנהל הכללי

630

Handwritten signature

אל:- מר ב. בסין, מנה"ל מע"צ

הנדון:- תכניות עבודה לשנת 1971/72

לשנת התקציב החדשה, אבקשן להכין תכניות העבודה של מע"צ ולהעבירה ללשכתי לא יאוחר מסוף חודש זה.

- לוח זמנים
- תיאור המשימות
- אומדן כספי של עלויות הביצוע

כן צריכה התכנית לכלול פירוט משימות שוטפות ועיתויין.

ב ב ה ה
Handwritten signature
 אריה גוראל

העתק:- מר א. פרי-הר, אחראי לתכנון תקציבי
 מר י. זיו, ממנכ"ל מע"צ

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL
STATE OF TEXAS

IN RE: [Illegible Name]
[Illegible Address]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

א.מ.ר.

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות

1/4/6

תכנית עבודה
לשנים 1975 - 1970

חכניה עבודה
לשנים 1970 - 1975

כ ל ל י 1

הכנית עבודה לחקומה ארוכה יחסית ניתן להרכיב ע"ס הגדרת סגמות ויעדים ברורה וחד-משמעית וע"ס קביעה מדיניות לגבי המטרות הנראות מראש.

בהקשר עם הפעילות של מע"צ קיימת חכניה עבודה כללית המושתתת על הנהוגים

הבאים:

(א) דרישות כלליות לפתוח רשת הכבישים

(ב) מלוח הוץ למימון עבודה

(ג) חכניות לפתוח רשת בתי החולים

(ד) חכניות לבניית בתי הדאר וטרכזיות השלפון ועוד,

אולם הגורמים האובייקטיביים המשפיעים על פעילותה של מע"צ הם כה רבים, עד כי קשה לקבוע שמע"צ מועלת ומבצעת את העבודות עפ"י החכניות שהוחזו מראש.

הסיבות האובייקטיביות, המכחיבות את כוון עבודתה של מע"צ הנן רבות ומגוונות, ומספיק אם נציין דק כמה מהן:

(א) הווסטנציאל העיקרי של מע"צ מושפע כיום בעבודות הקטורות במצב הבסחוני וכל השתמע מכך.

(ב) היקף וקצב חכניה מוכתבות ע"י החלטות הקטורות במצב הכלכלי והתעסוקתי הקיים במדינה.

(ג) מדיניותה של מע"צ לגבי פעולות הכנון וביצוע של העבודות, או לגבי הפקוח על הביצוע - בכוחות עצמה או ע"י גורמי הוץ, משתנה באורח תמיד ובקשר ישיר עם העובדים שמע"צ מסוגלת לביים.

גורמים אלה עשויים להשתנות לעתים הכוונות ביותר ואז כסובן שמהפךר הצורך לכונן את פעילותה ועבודותיה של מע"צ לפי הדרישות החדשות, עם כל הקשיים של התארגנות והכוונה, הדרושים לביצוע משימות מסוג שונה, מאשר אלה שהוכנו.

עקב כל זאת יש לראות בחכניה הסוגאת להלן מסגרת לפעילות כללית, המבוססת על נסיון העבר, על ההמשך במצב הנוכחי, אולם לא על נתונים מדייקים לגבי התזוי בעתיד.

הגדרה כללית של יעדים ומטרות

11

1. כבישים (כולל גשרים)

א) היקף העבודות המדועות, ובכלל זה כל מקורה המיסוגן, יהיה 90 - 80 מליון

לירות בשנה, או ס"ה כ- 400 מליון לירות במשך 5 השנים הבאות.
(יאת גנפסא א"א 1 פתס כלל לא זאלג נבולס חלחפסא חלולא)

ב) עבודות השיקום והאחזקה של הכבישים, כולל כבישי הגישה יסתכנו בכ- 20

מליון לירות בשנה או בסך של כ- 100 מליון לירות במשך 5 השנים הבאות.

ג) שטחים מוחזקים - בהעדר אפשרות לקביעה מסגרת כללית ויעדים מדוייקים

לעבודות הכבישים בשטחים המוחזקים, יש להניח שבחקוזה המחובכנת יסטר

סדי שנה היקף העבודות שהיה קים בשנת 1969/70, היינו, כ- 8.5 מליון

לירות ביהודה ושומרון, וכ- 16.2 מליון לירות במרחב עזה ופיני, או

ס"ה מסגרת של כ- 25 מליון לירות בשנה לעבודות כבישים (מהוז ואחזקה)

בשטחים המוחזקים.

ד) תכנון הכבישים - ייעשה בשיטה משולבת: תכנון פנים - בהיקף של ניצול

פוטנציאל כח האדם הקיים ואילו היתר - בתכנון חוץ, אשר ילווה ע"י

עובדי מע"צ. (כ"ף לא כ- 47 מילין הגנטן פנא ותוגוה סא 53 מילין - הגנטן חוץ)

ה) ביצוע עבודות הכבישים - כח האדם במחוזות ינוצל לביצוע עצמי בהיקף

של 40% מכלל הקציב (כ- 40 מליון לירות), ובכלל זה עבודות הקיום

והאחזקה וכמו כן בקווח על הביצוע הקבלני בהיקף הנוהר 60% (כ- 60

מליון לירות).

ו) פקוח על הביצוע - בהעדר כח-אדם מתאים לפקוח על עבודות קבלניות

במחוזות ומחוסר אפשרות לגייס עובדים חדשים למטרה זאת במחוזות,

ייעשה במשך התקופה נסיון להנהיג פקוח על חלק מהעבודות הקבלניות

באמצעות המערך הראשי - ע"י צוותות פקוח מרכזיים או ע"י גורמי פקוח

היצוניים (מטרדי פקוח), אשר יפעלו בפקוח עליון של המשרד הראשי.

יש להניח שבקבוצה זאת יעויים הפקוח על עבודות הכבישים בביצוע קבלני

ע"י החלוקה הבאה: 60% - שהם כ- 36 מליון לירות - בפקוח המחוזות

40% - שהם כ- 24 מליון לירות - באמצעות המערך הראשי.

ז) אחזקה הכבישים - תעשה כולה ע"י צוותות של עובדי מע"צ בעבודה עצמית.

2. בנינים

א) עבודות חדשות - ההיקף השנתי של בנינים חדשים יהיה כ- 74 מליון לירות

בשנה או כ- 370 מליון לירות במשך חמש השנים הבאות.
(כאמ"כ נוסט מ' 2 ס"ל כלל ל' עמ"כ חמ"ה אג"מ)

ב) שופצים והרחבות - ההיקף השנתי של סוג עבודה זה יגיע לכ- 6 מליון לירות או כ- 30 מליון לירות במשך התקופה המתוכננת.

ג) חלוקה לפי משרדים - מחוץ ההיקף של ביצוע כללי בגבולות של 80 מליון לירות בשנה (או סה"כ 400 מליון לירות במשך 5 שנים), תהיה החלוקה המשווערת דלקמן:

(	{	28.5% מההיקף או כ- 228 מליון לירות.	<u>משרד הדאר</u> - בחי דאר
			מרכיזות סלפון
			החנות שדור ועוד

(	{	36.5% מההיקף או 292 מליון ל"י	<u>משרד הבריאות</u> - בחי-חולים חדשים
			מחלקות ומבנים נוספים בבחי חולים קיימים) 292 מליון ל"י

(	{	35% מההיקף או 280 מליון ל"י.	<u>משרדי ממשלה אחרים</u> - משרדים, מעבדות
			סוגי מבנים שונים

ד) תכנון מבנים - עמ"י המלצות דו"ח ולדה דורון ולאור החלטה הנהלת מע"צ ליישום המלצותיו, יונח במשך התקופה התכנון סלקטיבי עצמי של בנינים בהיקף של כ- 10 מליון לירות, ^{בשנה} מזה כ- 8 מליון התכנון של מבנים חדשים ו- 2 מליון התכנון זעיר לשנויים, הוסטה והרחבות. התכנון הנוהר ייעשה ע"י מהכונים היועצים הייצוגיים בלווי והכוונה של צוות התכנון והלווי הקיים במע"צ.

ה) ביצוע ומקום על עבודות חדשות - בצד העבודות החדשות ייעשה ע"י קבלנים במקום יסוד ו/או עליון של צורתה המקום הקיימים במחוזות; המקום היסוד ייעשה ע"י עובדי מע"צ, כך שינוצל מלוא פוטנציאל כח האדם הקיים והיות יוסל על גורמי מקום הייצוגיים - במקום עליון של מע"צ.

ו) ביצוע עבודות אחזקה, שופצים והרחבות - 50% מההיקף של כ- 6 מליון לירות יבוצע בעבודה עצמית - ע"י כח האדם הקיים, והיתר ע"י קבלנים במקום עובדי מע"צ.

3) ייעוץ הנדסי-טכני למוסדות המסעלה

יש לשער שיימסך מהן הייעוץ ההנדסי-טכני למשרדי המסעלה ומוסדותיהם באותו ההיקף, כמקובל גם כיום.

4) רשויות מוסמכות

הרשויות המוסמכות הנועלות במסגרת מע"צ, עקב סטכוריה שהוענקו על"י החוק למנהל מע"צ: יבוא ציוד הנדסי, רשום ציוד הנדסי והטום מהנדסים ואיריכלים, חשאכנה למעול כמתכונת, במסגרת ובהיקף הקיימים.

אמצעים לביצוע משימה
(לא כולל עבודות בשטחים המוחזקים)

1. כח-אדם

א) כ ל ל י

בעייה כח האדם, במדינה בכלל ובמע"צ במרם, הפכה בשנים האחרונות לאחת הבעיות המרכזיות, שבגללה לא פעם נאלצה מע"צ לשנות קוי מדיניות או הכניות עבודה ולהאיים למציאות הקיימת, וכל זאת עקב המחסור החמור בכח-אדם מקצועי-הכני. מצד אחד מוטלות על מע"צ משימה מורכבות, הנובעות מההתפתחות הטכנולוגית בעבודות השונות, שלמען ביצוען יש צורך בכח-אדם טכני מעולה ואילו מצד שני היא אינה יכולה בשום פנים לעמוד בתחרות עם השוק הפרטי בהקשר עם הנאי השכר המוצעים. והמדובר הוא לא רק לגבי מהנדסים וטכנאים, אלא גם בהקשר עם מנהלי עבודה, פועלים, נהגים, מפעילים, מנהלי השבונות ועובדי מינהלה אחרים; פרט לאתגרים מענינים ולעבודה מלאה סיכון בטוחני ומימי מתמיד, אינה יכולה מע"צ לעמוד בתחרות עם התנאים המוצעים על"י השוק הפרטי. אם לכל זאת נוסיף גם הטכשולים והמגבלות הנערטות כשני מע"צ על"י הרשויות המוסמכות, אזי יובן מה גודל המסירות והמכרה של הצוותים הקיימים, אשר על אף הכל מצליחים לבצע עבודות, שאין המקום כאן לפרטן ולהארן.

במשך תקופה הבאה תפעל מע"צ בהקשר עם הבעיות הכלליות של כח האדם בכוונים הבאים:

- איתור ובידוד כח-אדם מקצועי, בנצלה אח כל המקורות והמשאבים האפשריים.
- השתלמות והתמחות של צוות העובדים הקיים ברמה ובקצב ההתקדמות הטכנולוגית וכמו כן לאור האופי וההיקף של המשימות המוטלות על מע"צ.
- קידום עובדים ושטור מתמיד של תנאים במסגרת האפשרויות הקיימות.
- יצירת תנאים ואחגרים למשיכה כח-אדם צעיר.

ב) מסגרות לכה-אדם

לאור מדיניותה הכללית של המשטלה אין להניח שיחול גידול בהיקף כח האדם הדרוש לה ביחס ישיר להיקף העבודות שיבוצעו על-ידה. בדרך כלל, חשטר מסגרת כח האדם הקיימת (קבועה וארעית), כאשר עבודות שמעבר ליכולתה לבצע בכוחות עצמה, ייטערו לגורמי חוץ.

- כח אדם מינהלי - ללא שנוי.

- כח אדם ביצועי (כולל נהגים ומפעילים) - ללא שנוי, פרט למקרים שיהיה צורך בפועלי לשכת לביצוע משימות חולסות.

- כח אדם מקצועי-טכני - בתכנון - ללא שנוי.

במקום - כח אדם נוסף רק לצהתי פקוח צמוד

ו/או עליון במסגרות הביצוע שנקבעו לעיל.

- כח אדם מקצועי (כחי מלאכה) - ללא שנוי.

ג) חלוקת כח האדם הקיים

כ ל ל י - יחידות המינהלה, החשבונות, האפסנאות, כחי המלאכה ויתר השרותים יישארו במסגרתן הנוכחית, פרט לאותם המקרים שיהול בהן הארגון, כחוצאה שנוי בחהליכים, מההגה סיכון ועוד.

כבישים - ההיקף הכללי, כאפור, יהיה 100 מליון לירות בשנה. נהון זה יהול על מונקציות התכנון והביצוע כאחד.

תכנון - מונקציית התכנון בכבישים מוערכת ב-5% מכלל ערך העבודה.

- מונקציית הליווי בתכנון חוץ מוערכת ב-1% מכלל ערך העבודה.

- שכרו השנתי הממוצע של מתכנן או מלווח' פנימי במע"צ מוערך ב-21,000 ₪.

בנינים -

ההיקף הכללי יהיה, כאמור, כ-80 מליון לירות בשנה. גם בפונקציה זאת חל נהון זה על היקף ההכנון והביצוע כאחד.

הכנון: - בהכנון הנים יבוצעו עבודות בהיקף של 10 מליון ל"י

- בהכנון חוץ ובלווי ע"י עובדי מע"צ יבוצעו עבודות בהיקף של 70 מליון ל"י.

- עבודות השחית יתוכננו במסגרת שכר עבודה של 170 אלף לירות בשנה.

- פונקציית ההכנון בבנינים מוערכת ב-2% מכלל ערך העבודה.

- פונקציית הלווי של הכנון חוץ מוערכת ב-1% מכלל ערך העבודה.

- פונקציית הפקוד העליון מוערכת ב-3% מכלל ערך העבודה.

צוות ההכנון במע"צ, המשרד הראשי מורכב דלקמן:

מ"מ	ארעים	קבועים	
43	10	33	אדריכלות
20	3	17	הנדסה
27	7	20	חשמל ומכונות
18	10	8	בצוע והאום
<u>108</u>	<u>30</u>	<u>78</u>	סה"כ

השאלה האם יש להוסיף
לצוות הכנון

צוות זה יבצע את ההכנון הדרוש למע"צ ע"פ הפרוט הבא:

1. הכנון עצמי - היקף של 10 מליון - 62 עובדים.
  2. לווי הכנון חוץ - היקף של 70 מליון - 33 "
  3. ויצוע למספרות משלהיות - 5 "
  4. עבודות השחית - 8 "
- 108 עובדים.

האם יש להוסיף
לצוות הכנון

ביצוע - כאמור, ביצוע עבודות הבניה המדיעות (74 מליון לירות בשנה) ייעשה ע"י קבלנים, במקום ישיר ו/או עליון של עובדי מע"צ ופתוך ההיקף של 6 מליון באחזקה בבנינים מחציתו יבוצע ע"י עבודה ישירה של עובדי מע"צ ומחציתו בעבודה קבלנית במקום ישיר של עובדי מע"צ.

?

- סרכיב שכר העבודה בעבודה האתזקה הנו 74.5% מערך העבודה.

- ערכו של ההכנון והפקוד במחוז, הן בעבודות חדשות והן בעבודות אחזקה הנו 5% מערך העבודה (שהו 4% פקוד צמוד 1% - פקוד עקיף).

- שכר העבודה החדשי הממוצע של עובד פקוד מחוזי צמוד הוא 17,000 ל"י.

- שכר העבודה החדשי הממוצע של עובד פקוד מחוזי עקיף הוא 21,000 ל"י.

- שכר העבודה החדשי הממוצע של עובד ביצוע הוא 14,500 ל"י.

ביחידות הביצוע - בנינים של מע"צ מועסק כיום הצורה הבאה:

ס"ה	ארעים	קבועים	
152	59	93	הכנון ופקוח מחוזי
139	12	127	עובדים מקצועיים
<u>291</u>	<u>71</u>	<u>220</u>	ס"ה"ב

כילק מחויבים
לחניית ביטוח
מאמצים

בעקבות הנחונים דלעיל יתחלק כה האדם הנ"ל לפי הפירוט

בטבלה שלהלן:

פ ס ס ר ע ו ב ד י י מ						ההיקף (בטליונים)	הפעילות	
ל פ ק ו ה			ל ב צ ו ע					
קיים	ס"ה	לפי 1%	לפי 4%	קיים	69.5%			
/	8	1	7	139	143	3 (50% אחזקה)	ביצוע עצמי	
/	216	36	180	/	/	77 (100% עבודות חדשה) (50% אחזקה)	ביצוע קבלני	
**	152	**	224	187	*139	143	80	ס"ה"ב

* ההפרש יכולה על ידי עובדי לשכה ארעיים שיועסקו במסיבות חולפות
** ההפרש יכולה על ידי עובדים מקצועיים מתאימים שיגוייסו לביצוע תקוח
ישיר ועקיף או ע"י מסירת הסקוה המסוד לגורמי הוץ משהפקוח העקיף בכל
סקוה יהיה בידי מע"צ.

2. ח מ ר י מ

בטבלה שבנספח מס' 3 מובא הירוש הכללי של החומרים הדרושים לביצוע העצמי
של העבודות. לאור העובדה שחירוי החומרים (מחיר היחידה) מוחנים במספר רב של
חנאים, כגון: מרחקי החובלה, הסכר, השטח אליו מסופק החומר, צורת החובלה
ועוד ועקב כך לאורו סוג חומר המקבלים בחנאים שונים גם מחירים שונים, מובאה
הטבלה במירוס של סכומים בלבד.

הטבלה מושהת על הנחונים הבסיסיים הבאים:

כבישים - הסעיף של מרכיב החומרים מהווה 30.4% מכלל עלות עבודות הכבישים
בביצוע העצמי.

ח
ש"נ
מחויבים
לחניית ביטוח
מאמצים

20.3%	מתוך זה: הומדן המחצבה מהווים
8.2%	הערובה אספלט ובטונן
0.5%	חומרי נכץ
0.9%	סלט ומוצריו
0.5%	חומרים שונים

בנינים - מרכיב החומרים בעבודות האחזקה מהווה 11.2% מכלל עלות העבודות.
עלות החומרים בעבודה האחזקה שבביצוע עצמי מובאה בסעיף אחד
ודא עקב היקטם המגומסם והגוון הרב שבסוגי החומרים.

3. ציוד ורכב

במשך התקופה הסמוכנתה הנוצעת העבודה בעזרת כלי ציוד ורכב עצמי ושכור - באותו יחס, כפי שהיה נהוג עד כה. הידוש הכלים הקיים ייעשה בסמרה לשמור על הציוד והמוטנציאל העצמי, הדרוש לביצוע עבודות מיוחדות, לשמירה רמה מחירים נאותה בשוק וצויד.

בטבלה שבנספח 4 מובא התירוט לניצול שרותי ציוד ורכב, כולל הכלים העיקריים.

כלל ההוצאות להפעלת הציוד והרכב לעבודות מתחלקות דלקמן:

כבישים - בעבודות הכבישים מהווה מרכיב ההוצאות להפעלת ציוד ורכב

כ- 27.8% מכלל עלותן של העבודות, לפי התירוט הבא:

ציוד הכורה	-	8.1%
רכב שכור	-	9.9%
ציוד מע"צ	-	8.8%
רכב מע"צ	-	1.0%

בנינים - בעבודות אחזקה בבנינים מהווה מרכיב ההוצאות לציוד ורכב

כ- 10.9% מכלל עלותן של העבודות. מאת החיקף הכסומים

בניצול סעיף זה מובא מרש זה בטבלה בסכום כללי.

חירוש - מדי שנה יוטקעו בחידוש כלים הסכומים הבאים:

3 - 2.5 מליון לירות לחידוש כלי ציוד מכני כבד

500 - 4 אלף לירות לחידוש כלי רכב

ההפרש הגדול בין שני הסוגים נובע מן הבלאי הגדול שבלי

ציוד מכני כבד בהשוואה לבלאי בכלי הרכב.

14
שם חיי משרד

1. המשרד הראשי - המבנה הקיים בח"א אינו מספק זה כבר מספר שנים את הצרכים לדיוור.

אי לכך הניח בדרך לשכור מבנים נוספים בקרבת מקום ע"מ שאחד יהיה

לשכן בהם אח היחידות, עבורן לא היה מקום במבנה הקיים:

ברח"ה התשס"א 105 - כ-205 מ"ר

בבנין מקורות - כ-474 מ"ר

במשך השנים הועלו הצעות לבנות ולהוסיף שטחים למבנה הקיים

וזאת מתוך שיקולים כלכליים, שיקולי יעילות ותקשורות ועוד.

שתי סיבות טענו את הגשתה'הכניה זאת:

א. צימצום הבניה הציבורית והממשלתית

ב. אפשרות העברתו של המשרד לירושלים.

לאור המדיניות בשני הגורמים הלה, התקבל גם החלטה בהקשר עם הדיור

של המשרד הראשי במשך התקופה הסמוכנתה.

2. מחוזות - פרט למחוז הצפון השוכן בסבנה חדש, כל יתר המחוזות שוכנים במבנים ישנים ורעועים, אשר אינם עונים לדרישות המינימליות של מבנים משרדיים.

בעיקר דחופה בעיה הדיור של שלשה מחוזות: חיפה, ירושלים וברנא.

בהקשר עם הקמת מבנים חדשים לשלשה המחוזות האלה הוכנו ונדונו פרוגרמות ספורטות, קוימו דיונים עם כל הגורמים הנוגעים ברבר, ובסקרים סטטיסטים עובדו אף הכניזה בניה, אולם טוב מדיניות המכנס בניה הציבורית והממשלתית מנע את הגשמה הבניה.

מכל מקום יש לקורה שבחקופה המחוכננה אפשר יהיה לגשת להקמת מבנים מתאימים למחוזות אלה.

להלן הפירוט במטחים ואוסרנים בספיים:

ייקוד המטחים המחוז	מטרד	כחי מלאכה ופחסנים	סכנוה	אומדן כללי במליונים
מחוז חיפה	1870	950	1350	2.5
מחוז ירושלים	1200	3200	1000	2.4
מחוז הדרום	1600	1300	1200	1.9

0 1 1 0 0 1

תכנית עבודה חסר שנהיה (75 - 71) בכישים

אומדן (מליוני ₪)	אורך (ק"מ)	הכביש
11.5	22	נצרה שפרעם
3.5	7	יקנעם שער העמקים
6.5	13	בית שלמה יקנעם
7.5		מיחלף נחניה
4.5		מיחלף אביר
6.5		מיחלף גתה
13.5	16	רעננה בית ליד (דו מסלולי)
6.5	6.5	ראשון רחובות (כולל מעבר עילי מעל מס"ב) דו מסלולי
4.5	1.5	איילון גנה
22	17.5	גנה לוד ועוקף לוד
1.1		מיחלף אזור
8		מיחלף בית דגן
15.5	9	בית דגן רמלה ועוקף רמלה
40.5	24	פלסחים - אשדוד
13.5	21	בית קמה - באר שבע
10	20	פרוד גולני
8	20.5	אחיהוד - פרוד
6.5	14	יקנעם מגידו
5.5		מיחלף אולגה
1	2.5	נס ציונה בית עובד
4	10	באר שבע חל שוק
1.5	3	כבוש 81 ק"מ 29 - 32
3.5	7	רחובות יבנה
4	-	מיחלף גנה
1.5	3	נחניה - בית ליד
2	2.5	גתה-פתח תקוה
4	10	יד מרדכי ניר עס
5	9	עמידת סתה
3		מיחלף עוקף הדרה
4.5	12	נהלל - חל עדשים
7	19	כביש 241 ק"מ 0 - 19
5	7	עוקף עכו
7	18	יקנעם - נהלל - נצרה
5	10	חיפה - שער העמקים
8		השלמה כביש עתליה חיפה
10	15	בית ליד - הדרה (תוספת מסלול)
7	10	פתח תקוה - רעננה (תוספת מסלול)

אומדן (מליוני ₪)	אורך (ק"מ)	הכביש
288		העברה מעמ' קודם
4	5.5	גלילות - כפר הירוק - מורסה (חוספת מסלול)
6		מיהלף מסובים
6	17	נתיבה - נחשון - לטרון
1	3	יהוד - בני עטרות
2.5		כנרת נתיבה (כביש חדש)
3.5	9	בילו - קמלה
60		כביש סהיר לירושלים
7		באר טוביה עד כביש 13
15		עוקף אבו גוש והשלמת שער הביא
12		שך זוהר - כביש הערבה
4		באר שבע - מסעף ערד
4	16	מסעף הנגב - רביבים
2		מספר הנגב - אפיקים
100		אחזקה וכבישים אזוריים וביניה

515

ס ה " כ

סדר כזיוה טלפון

<u>מחוז ירושלים - קריה יובל</u>	<u>מחוז הצפון - עפולה 2</u>
בית שמע 2	נצרת 2
השלמה הפדויקט של ב"ס "בזק"	קריה-טבעון
<u>מחוז ח"א והמרכז - יד-אליהו</u>	בית-שאן (הרחבה)
נהניה-2	צפת
צומת כפר-טבא - רעננה	טבריה עילית
צומת איילון	עילבון
צומת הרצליה	כפר תבור (הרחבה)
הל-אביב, דרום 2	<u>מחוז הדרום - באר שבע 2</u>
הל-אביב, מערב 2	נחיבה
הל-אביב, כורש 2	מצפה רפון
ראשון-לציון 2	אילת (הרחבה)
רחובות 2	אשקלון - אפרודר
גבעתיים	

מחוז חיפה - עכו 2

- כרמל צרפתי
- סקמונה 2
- חדרה 2, וגם הרחבה הקיימת
- זכרון יצקב
- כפר ערה

בתי חולים

- בית"ח רמב"ם, חיפה - השלמה עיקר עבודות ההרחבה
- בית"ח החדש בצפת
- בית"ח החדש בחדרה - קומת המרחף לשעה חירום
- שלב ראשוני של בית"ח הל-גבורים - מבנה החלק ההת-קרקעי
- שלב ראשוני של בית"ח החדש בחל-השומר - בעיקר בנין הנתוחים והכיון, כולל הקומה ההת-קרקעית המיועדת לשעה חירום
- בית"ח לחולי נפש כה-ים - המטח הרחבה האשפוז
- בית"ח הפסיכיאטרי בשירת הכרמל, ע"י חיפה - שלב ראשוני
- (יתכן שגם בית"ח הפסיכיאטרי בבאר-שבע - שלב ראשוני).

פירוט החומרים הדרושים לביצוע העממי של הכבוד *

חומרים	הערך בריבוי				החומר				פירוט				היקף הביצוע העממי	
	מלט ומזכריו		מלט		חומרי		מלט		מלט		מלט			סך הכל כלי
0.5%	79.5%	6.4%	14.1%	0.5%	49.4%	0.5%	8.2%	10.3%	6%	41.0%	42.7%	8.12	40	כבישים (30.4%)
0.29	0.02	0.05	1.62	1.76	0.30	0.84	0.48	3.33	3.47	12.16	40	0.33	3	כבישים (44.2%)
0.20		0.36	0.20	2.28										
ט ו ז ח ט י יב יג יד טו														

* התחובים סובבים בטיליוני לירות.

נספח מס' 4

פירוט המלגות המיועדות למימון המבצעה על הכוונה

דבר מ"צ	א				ב				ג				סך הכל כללי	היקף המימון הצבוי	התקף המיועד
	שכר 5.6%	ערוכים 28.7%	מחירים 2.8%	מכשירי 10.4%	מלגות 3.5%	מלגות 13.3%	מלגות 35.7%	מלגות 9.9%	מלגות 8.9%	מלגות 3.1%	מלגות 22.1%	מלגות 21.5%			
0.20	1.01	0.10	0.37	0.12	0.46	1.26	0.29	0.10	0.72	0.71	1.41	3.24	11.12	40	כמושים 28.8%
0.40							3.52	3.96					0.30	2	בבנייה 10.2%

* התחזית מובאת במיליוני לירות.

באדר תשל"א

5.3.71

1/4/6

אל : מר א. פרימר, האחראי להכנון המקיבי
מטרת העבודה, ירושלים.

מאת: מע"צ, המשרד הראשי.

הנדון: חכירות עבודה לשנת המקיב 1971/72

במכתבי מיום 14.2.71 הסתמכה על מכתבו של המנכ"ל בגדון.

עד היום כל פאסצנו לאחר את המכתב העלו חרט.

פנינו גם ללשכה המנכ"ל אף הם לא איתרו את המכתב.

על סנה שנוכל לטפל בענין, נא הנצא לנו העתק המכתב.

ב ב ד ה ,

י. זיו

סגן מנהל מע"צ (מינהל)

העתק

מנהל מע"צ

#

1. pink

of
the
pink

2 296.H
1615.66

115

4.3.71

28 Nov

1.5 1.31 1.5

1.5 1.31 1.5

1.5 1.31 1.5

(1.5 - 1.31 - 1.5)
1.5 1.31 1.5
1.5 1.31 1.5
1.5

262.H.

well of ...
...
...

1/23/11 ...

26-2-71 ...
...
...

~~21.2.71 / 21.2.71~~

— 21.2.71
21.2.71

ਮੇਰਾ ਨਾਮ

ਮੁਕਤੀ ਸੇਵਾ

ਮੁਕਤੀ ਸੇਵਾ 14.5.68

ਮੁਕਤੀ ਸੇਵਾ 14.5.68

ਮੁਕਤੀ ਸੇਵਾ 14.5.68

54

15
באדר תשל"א
3.71
1/4/6

אל : מר א. מדינה, האחראי לתכנון תקציבי
משרד העבודה, ירושלים.

פאת: מע"צ, המשרד הראשי.

הנדון: חבניות עבודה לשנת התקציב 1971/72

במכתב מיום 14.2.71 הסתמכה על מכתבו של המנכ"ל בנדון.
עד היום כל מאמצנו לאתר את המכתב העלו חרם.
מנינו גם ללשכה המנכ"ל אך הם לא איחרו את המכתב.
על מנת שנוכל לשלם בעניין, נא המא לנו העמק המכתב.

ב ב ר כ ה ,

י. זיו
מנן מנהל מע"צ (מינהל)

העמק:
מנהל מע"צ

משרד העבודה
מח' עבודת צמיחה, המשדד הראשי
נ א שנת תשל"א = 16. 2. 71
1/4/6

14.2.71

אל: א.י.ד.ג.ז. /.....

מאת: האחראי לתכנון הקציבי

הנדון: תכניות עבודה לשנת התקציב 1971/72

בהמשך למכתבו של המנכ"ל בנדון הנני לבקשכם להמציא את תכניות העבודה החדשות ללשכה המנכ"ל עם העתק אלי.

תכניות העבודה חייבות לכלול:

- א. רשימת המשימות ולוח הזמנים הצפוי לביצוען;
  - ב. אומדן החוצאה הכספית הקרובה בכך;
  - ג. רשימת הפעילויות השוטפות של המחלקה לשנה הקרובה.
- על הדו"ח להיות סוכן לקראת סוף חודש פברואר 1971.

ב ב ר כ ה,

א. פריהר
האחראי לתכנון הקציבי

העתיקים: לשכת השר;
לשכת המנכ"ל;
לשכת משנכ"ל;
לשכת סמנכ"ל.

מח' עבודת צמיחה

התאמת תכניות העבודה
לשנת התקציב 1971/72
ולתאריך 17/2

התאמת תכניות העבודה
לשנת התקציב 1971/72
ולתאריך 17/2

מספר העבודה
 מס עבודה זמנית (מספר הודעה)
 נ.א שנת השלמה 16.2.71
 1/4/6

14.2.71

אל: מ.ז.ד. ....

מאת: האחראי לתכנון תקציבי

הנדון: תכנון עבודה לשנת התקציב 1971/72

בהמשך למכתבו של המנכ"ל בנדון הנני לבקשתכם להמציא את תכנית העבודה החדשה ללשכה המנכ"ל עם העתק אלי.

תכנון העבודה חייב להיות לכלול:

- א. רשימת המשימות וזמן הזמנים הצפוי לביצוען;
- ב. אומדן החוצאה הכספית הכרוכה בכך;
- ג. רשימת הפעילויות השוטפות של המחלקה לשנה הקרובה.

על הדו"ח להיות מוכן לקראת סוף חודש פברואר 1971.

ב ב ר כ ה,

א. פריהר
 האחראי לתכנון תקציבי

העתיקים: לשכת השר;
 לשכת המנכ"ל;
 לשכת משנכ"ל;
 לשכת סמנכ"ל.

Handwritten notes:
 מ.ז.ד.ד.
 תכנון עבודה
 14/2/71

Handwritten notes:
 14.2.71
 מ.ז.ד.ד.
 תכנון עבודה

56

משרד העבודה
מח' עבודת ציודים לאומיים ורואמי
16.2.71
1/4/6

14.2.71

Handwritten signature

אל: מ.ג.ד. ....

מאה: האחראי לתכנון תקציבי

הנדון: תכנון עבודה לשנת התקציב 1971/72

Handwritten notes:
התקציב
התכנון
17/4

בהספק למכתבו של המנכ"ל בנדון הנני לבקשם להמציא את תכנון העבודה החדשה ללשכת המנכ"ל עם העתק אלי.

תכנון העבודה חייבות לכלול:

- א. רשימת המשימות וְלוח הזמנים הצפוי לביצוען;
- ב. אומדן החוצאה הכספית הכרוכה בכך;
- ג. רשימת הפעילויות השושפות של המחלקה לשנה הקרובה.

על הדו"ח להיות מוכן לקראת סוף חודש פברואר 1971.

ב ב ר ה,

א. פריהר
~~האחראי לתכנון תקציבי~~

- העתיקים: לשכת השר;
- לשכת המנכ"ל;
- לשכת משנכ"ל;
- לשכת סמנכ"ל.

Handwritten notes:
התקציב
התכנון
17/4

5

משרד העבודה
 מח' עבודה במסגרת תכנית התעסוקה
 נ א שנת תשלום 16. 2. 71
 1/4/6

14.2.71

אל: מ.י.:...ד.ז. ....

מאת: האחראי לתכנון הקציבי

הנדון: תכניות עבודה לשנת התקציב 1971/72

בהמשך למכתבו של המנכ"ל בנדון הנני לבקשכם להמציא את תכנית העבודה החדשה ללשכה המנכ"ל עם העתק אלי.

תכניות העבודה חייבות לכלול:

- א. רשימת המשימות וְלוח הזמנים הצפוי לביצוען;
- ב. אומדן התוצאה הכספית הכרוכה בכך;
- ג. רשימת הפעילויות השוטפות של המחלקה לשנה הקרובה.

על הדו"ח להיות מוכן לקראת סוף חודש פברואר 1971.

ב ב ר ב ה

א. מריהר
האחראי לתכנון הקציבי

- העתיקים:
- לשכה אשר;
  - לשכה המנכ"ל;
  - לשכה משנכ"ל;
  - לשכה סמנכ"ל.

מ.י.א.י.

תכנית העבודה
 תשלום 17/2
 מ.י.א.י.

מ.י.א.י.
 תכנית העבודה
 תשלום 21.1.71

מ.י.א.י.
 21.2.71

נציג משרד העבודה
 אולם בבית העסק וצריכה

54

בכסלו תשל"א
18 בדצמבר 1970

V 1/4/6

אל : מנכ"ל משרד העבודה, ירושלים

הנני שולח לך בזה, ^עאשמך העוקים מתכנית העבודה של מע"ב
לשנים 1970 - 1975.

אשמך לקבל ממך את הפרוהיך.

בכובה,
ב. בסיך

מנהל מ.ע.צ.

53

(לתכונת פנימית במשרדי המשלה)

מזכר

אל:	תאריך
מאת:	מספר
הדיון:	

7.12.70

ד"ר דסין
ש. כניאן

יגידו ציבורי 5.5.70

~~434 סו ציבורי 5.5.70~~
~~המאמץ של הממשלה הניח~~
~~ליצור ציבורי 5.5.70~~

אסף קצין למנכ"ל

המטה

ש. כניאן

ד"ר דסין 5.5.70 ✓

DATE	TIME
<p>10/10/50</p>	
<p>10:00</p>	

The above is a
 copy of the
 original
 75 - 70 ~~copy~~ of
 the original
 copy

52

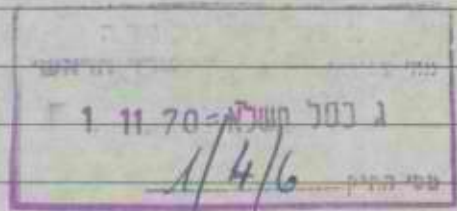
(להכתובת מנימית במשרדי הממשלה)

מוזכר

29.11.70	התאריך	מר ב. בסין, מנהל מ.ע.ץ	אל:
	תיק מס.	לשכת המנהל הכללי	מאת:
		הכנון חמס שפתי - מזכרנו מיום 9.10.70	הנדון:

Handwritten signature

נודה לך באם תחיש השוכתך בנידון.

Handwritten notes:
 קפסולת / 1/11/70
 2/11/70
 כבדתי
 ניכר סיוע

Handwritten notes:
 3/12
 3/12
 2

Large handwritten signature or scribble at the bottom left of the page.

מ"ב באלול תש"ל
22 בספטמבר 1970

5/4/71

Handwritten notes in green ink, including "מ"ב" and "22.9.70".

Handwritten signature and initials in blue ink.

אלו מר ש. בנאיט, פמונה על הדיכא ואו"ש
סמו: י. סיגלר, מנודט בצוע (בנינים)

הנדון: חכניה הבניה ל-5 שנים (באמצעות מע"צ).

בהתאם לנחיות פנהל מע"צ מ-13.9.70 ומ-20.9.70 להכין חכניה מסודרת בנדון, מבוססת על
המבנים והמדיע אשר קיים בידנינו כעת, הנני מפרט את התוצאות התמציתיות:

החיקף הכולל השנתי (המסוגל) של עבודות הבניה של בניני טמלה (באמצעות מע"צ, כאמור)
יהיה כ-74 מיליון ל"י, שהולק כדלקמן, למי הסדרים (לפחות לתקופה הראשונה של הזמט):

- א. עבור טרד הדואר - 21 מיליון ל"י (גידול ניכר, לעומת שנה 1969/70 אשר
הסתכמה ב-11,5 מיליון ל"י הוצאות בפועל).
- ב. עבור טרד הכריאות - 27 מיליון ל"י (לעומת 23,5 מיליון ל"י הוצאות בפועל
ב-1969/70).
- ג. מטרדים אחרים (כולל
כ-12 מיליון ל"י עבור - 26 מיליון ל"י (לעומת 30 מיליון ל"י הוצאות בפועל
ב-1969/70).

(הסכומים הנ"ל מבוססים על מחירי מרד הבניה כעת).

9/10

יש, כמובן, לתפורות הניכרות בין ההוצאות הצפויות מחוטט ובין ההוצאות בפועל לשנה
התקציבית 1969/70 - ואם יידרש אוכל למרשן.

2. אשר ל- μ לעיל, החלק הגדול ביותר של העבודות שיהיו בתהליכי ביצוע עבור טרד הדואר, הן
מרכזיות מלגובים (חדשות, והרחבות הקיימות) אשר מרוכזות ברוב רובן באזור הל-אביב והמרכז,
בין הדיה ורחובות; עבודות אשר תבוצענה בתחנות שידור וטלביזיה למיניהן (בהיקף כספי קטן
בתרבה מאשר המרכזיות) הן מחולקות באופן גיאוגרפי והמבני שידור.

כפחציה הראשונה של הזמט הנזכר, יהיו בתהליכי ביצוע עבור טרד הדואר, בין היתר,
מרכזיות וכו' המפורטות טוח:

(מחוז ירושלים)

- קריה יובל
- ביה-טמט 2
- כמו-כן חלמה המרויקס של ביד"ס "מזק"

(מחוז ת"א והמרכז)

- יד-עליהו
- נתניה 2
- צומת כתר-מבא-רעננה
- צומת איילון
- צומת תרצליה
- הל-אביב, זכום 2
- הל-אביב, טרוב 2
- הל-אביב, בורש 2
- ראשון-לציון 2
- רחובות 2
- גבעתיים

(מחוז חיפה)

- עכו 2
- כרמל גרמני
- עקמונה 2
- חדרה 2, וגם הרחבה הקיימת
- זכרון-יעקב
- כפר קרה

(מחוז הצפון)

- עפולה 2
- נצרת 2
- קריית-כבעון
- בית-שאן (הרחבה)
- צפת
- טבריה עילית
- עילבון
- כפר תבור (הרחבה)

(מחוז הדרום)

- באר-שבע 2
- נתיבות
- טמרה רסון
- אילת (הרחבה)
- אשדוד-אשדוק

3. אשר ל-ג' לעיל, עיקר בתי החולים אשר יהיו בתחילת ביצוע בתוציה הראשונה של החוק ה"ל, הם:

- בית"ח רמב"ם, חיפה - השלמה עיקר עבודתו התייחסה
- " החדש בצפת
- " החדש בחדרה - קומה החדשה לעצה חירום
- שלב ראשוני של בית"ח אל-גבורים - מבנה החלק החדש-קרקעי
- שלב ראשוני של בית"ח אל-השומר - בקיצי בניין החדשים והסיון, כולל הקומה החדש-קרקעית המיועדת לעצה חירום.
- בית"ח לחולי נפש בתי-ים - הסגן הרחבה השמורה
- " הפסיכיאטרי במירת-הכרמל, ע"י חיפה - שלב ראשוני
- (יתכן שבגם בית"ח הפסיכיאטרי בבאר-שבע - שלב ראשוני)

(נוסף לעבודות העיקריות הנ"ל, התייחסה בתחילת ביצוע גם עבודות שנויים והתאמות בהיקף די ניכר, כולל כבר בתחנית של 27 מיליון ל"י שנוצרה במסגרת ראשון ב").

לקראת התחזית השננה של המוסד הפסיכיאטרי כפר הקמה בתי החולים:

הרחבה בית"ח רמב"ם, בית"ח החדש בצפת וכו' - ויתר העבודות הנזכרות לעיל (מחוז כפר מקומות נוספים) יישכרו תחילת הביצוע.

4. ברור שהנ"ל והמחוז ביהמ"ש של יתר התחזית העומדים לרשותנו כעת, כל עיקר המאמץ המבועי יתרכז בתקופה הנ"ל (או לתחום בתחזית הראשונה של החוק) במרכז הארץ, בין חדרה וירושבות, וחיפה העבודה של כ-74 מיליון ל"י יתחלק בין המפורזות, כפי שמובדטים כיום, כדלקמן:

שם המחוז	מחוז המאמצ המצופה	חלוקת התוצאה במהלך השנה 1969/70
מחוז ירושלים	16%	24%
מחוז ח"א והמרכז	46%	39,5%
מחוז חיפה	19,5%	18,5%
מחוז הצפון	11%	11%
מחוז הדרום	7,5%	7%

כמיוח והוחלט בניה בניגוי המטולה העיקרית (שמבוצעת כעת חוקמה), אדי השננה חלוקה המאמץ, כפי שמבטא בטבלה ולעיל, כהצגה.

5. אשר להשלכות שליליות ואחרות, מכל המבטא הנראה מהתחזית הנ"ל, מבניי מתייחס בדו"ח זה. אשמה לתח המכריים נוספים, אם יודעת.

כפר כ"ח,
מ. סיבלר

1/4/6

49

1/4/6

4/9 ✓

תוכנית עבודה

אתיון

המחלקה ליחסי עבודה - תכנית פעולה

מ ב א :

הקו המנחה של פעולת המחלקה והממונים יתבטא בפתוח הפעולה המונעת סכסוכי עבודה בנוסף על דרכי החינוך והבוררות. המחלקה תראה כמשימתה המרכזית את המגמה ליצירת תרבות של יחסי עבודה והגברת התודעה הלאומית של הכורה ביחסי עבודה תקינים לאור מצבה המיוחד של ישראל.

פרק א'

הקניית השכלה, חינוך וידע

1. הקניית השכלה, חינוך וידע ביחסי עבודה בכל הרמות, עם הפנים לאלפי ועדי העובדים, מנהלי עבודה וכה אדם. הפעולה האכזרית תששה בשיחוף עם ההסתרות וארגוני המעסיקים.
2. המחלקה תיזום תוכניות לימודים ביחסי עבודה בבתי הספר התיכוניים, הפסיכויי, המכללות, מוסדות העוסקים בלימודי חוץ וגופים לא אקדמיים להשכלת סטודנטים.
3. המחלקה תשאף לגרום לכך כי כל אדם שיכהן כחבר בוועד עובדים, מזכיר אגודה מקצועית או מנהל כח אדם יעבור השתלמות הכוללת ידע בסיסי ביחסי עבודה ויקבל תעודה מוכרת המעידה על כך.

המכון ליחסי עבודה

לקידום המטרות האמורות תיעזר המחלקה במכון ליחסי עבודה ההולך ומוקם במתכנת המשולשת של "המכון לפיריון העבודה והייצור" (משרד העבודה, העובדים והמעסיקים).

פרק ב'

כיבוד הסכמי עבודה ויישוב חילוקי דעות

1. המחלקה תראה עצמה כנושא הציבורי העיקרי של בית הדין לעבודה וחיוזם בין השאר, פעולות הסברה ושכנוע להפיכת בית הדין לכלי המרכזי בכל הנוגע למימוש זכויות.
2. המחלקה תפעל לשיפור איכות ההסכמים הציבוציים ע"י עובוד והפצת דוגמאות של הסכמים המצטיינים בהגדרות בהירות ומפורטות של זכויות וחובות הצדדים, דרכי ניהול המשא ומתן, אופן יישוב חילוקי דעות וצורת ניהול המו"מ לחידוש ההסכמים.
3. תשומת לב מירבית תינתן לאופן יישוב חילוקי הדעות ובתהום האמור ייעשה למען הפעלת וועדות פריטטיות בכל השלבים והחלפת הבוררים המופיעים בהסכמים הקיימים בבית הדין או בממונים על יחסי עבודה וזאת במגמה ליצור הלכות אחידות בפירוש ההסכמים.
- העתוי הסביר לביצוע ההחלפה כאמור יהא בעה קשירת הסכמי עבודה קיבוציים או בזמן חידושם.
4. המחלקה תשתדל לגרום לכך כי כל הסכם קיבוצי יובא לידיעת כל יחידו הצדדים עם הסברים מתאימים וזאת להגברת התודעה של כיבוד הסכמים. לגבי הסכמים חדשים ייעשה האמור מיד עם חתימתם.

שפורים בסדרי רישום הסכמים קבוציים

1. יוחל בביצוע שנויים בסדרי רישום ההסכמים הקבוציים. במקום הרישום שהיה נהוג עד כה ושהתבית בעיקרו על רישום לפי מספר סידורי יהיה הרישום בעתיד לפי ענפי הפעילות הכלכלית ומפעלים. סידור זה יאפשר למחלקה לקבל בכל עת תמונה על המצב בכל ענף וענף ויחן מידע על כל האספקטים הנוגעים לתנאי העבודה.

2. תבחן האפשרות לקיצור התקופה העוברת ממועד ההגשה לרישום של ההסכם ועד לרישומו בפועל.

פרק ג'

מחקר, סקרים, איסוף ניתוח ועבוד נתונים

1. המחלקה תחתור בהתמדה להפיכתה, בין השאר, למוסד הקובע עובדות בסכסוכי עבודה, להשגת המטרה האמורה על המחלקה לעסוק באיסוף וניתוח שיטתי של מידע לפיתוח מחקר עצמי וכן לייזום מחקרים כלליים וספציפיים ביחסי עבודה, בשיתוף עם המכון הכלכלי והחברתי של ההסתדרות וגופים מקבילים של המעסיקים, מכוני מחקר, המכללות וחוקרים חברתיים מקצועיים.

2. המחלקה תיזום מחקרים במגמה לשפר את הליכי יישוב חילוקי דעות, ביצוע החלטות הועדות הפריטטיות וחשיפת וקורות תורפה בענף או מפעל מסויים במטרה למניעת סכסוכים או איתורם בעוד מועד.

3. המחלקה תעסוק, בין השאר, בניתוח שוטף ומתמיד של ההסכמים הקיבוציים הכלליים והמיוחדים והסקת לקחים לשימושם של מנהלי המו"מ הקיבוצי: כחומר רקע לדיונים על מתן צווי הרחבה ותחיקת עבודה.

4. בחומי המחקר יכלל גם עיבוד הדוגמאות של הסכמים קיבוציים משופרים כאמור בפרק ב' סעיף 2.

5. תוכן כרטסת של מומחים בחומים שונים של המשק במטרה להעמיד לרשות המפעלים זעוף בעוד מועד למניעת סכסוכים.

6. המחלקה תיזום מחקרים לבדיקת הצלחת מימוש חוקי העבודה בחיי יום יום ותדווח על ממצאיה שימששו כחומר רקע לשינויים נדרשים בחקיקה. (כדוגמה להשלכות שליליות מתוך כוונות טובות יצויין "חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט-1949).

7. המחלקה תיזום מחקרים לגבי השינויים המחייבים ביחסי עבודה מעידן האוטומציה והשינויים הטכנולוגיים הצפויים כחומר רקע לעיצוב מדיניות בחחום החיוני האמור.

8. תבחן האפשרות להעביר את המידע הגלום בהסכמים הקיבוציים שהצטברו בגנון המחלקה במשך השנים והמידע המתווסף מהסכמים קבוציים חדשים ופעולות אחרות של המחלקה, למיכון.

פרק ד'

החברה הפצת מידע ופרסומים

המחלקה - בשיתוף עם המחלקה ליחסי ציבור והסברה של המשרד - תפתח פעילות הסברה, הפצת מידע ופרסומים בתחומים הבאים:

1. הסברה בכתב בע"פ ובאמצעים הזותיים (רדיו, טלוויזיה, סרטים וכו') המכוונת לכיבוד קפדני של חוקי והסכמי עבודה והכורח ליישב הלוקי דעות בדרכי שלום באמצעות הצינורות הלגיטימיים שנועדו לכך; לטפוח תרבות של יחסי עבודה ויחירת תודעה לאומית של יחסי עבודה הקינים כאמור במבוא.
2. הפאת מידע באמצעות פרסומים בכתב, (כולל השימוש בירחון "העבודה והביטוח הלאומי") בהם יתוארו ויוסדרו מאורעות והתפתחויות בתחום יחסי העבודה בישראל ובסולם.
3. פרסום פסקי-דין ותמציות פסקי-דין של בית הדין לעבודה בירחון העבודה והביטוח הלאומי ובימות נוספות כפי שיידרש.
4. הדפסה של הוברות על זכויות וחובות עובדים והפצה עממית של חוקים ותקנות בדיני עבודה בתנאים סבירים לכל דורש.
5. הדפסה והפצה של אוסף צווי ההרחבה שפורסמו עד כה בילקוט הפרסומים, ועדכון שנתי שוטף לנוגעים בדבר.

פרק ה'

חסיקה ותקנות

1. שיתוף הוציגים המוסמכים של ההתחדות וארגוני המעסיקים בהוצאת התקנות של בית הדין לעבודה וכך תקנות לחוקי עבודה.
2. ייזום חוק ארגוני עובדים ומעסיקים כהמלצה המועצה ליחסי עבודה (נתקבלה פה אחד).
3. ייזום חסיקה ותיקון חוקים קיימים בדיני עבודה תוך שמירה על העיקרון כי המלצות יתקבלו בהסכמת ההסתדרות וארגוני המעסיקים.

פרק ו'

פעולת המחלקה בשדה:

1. בנוסף להצבת הממונים ליחסי עבודה באזורי הארץ השונים יש לטפח בקירוב התמחות ענפית בענפים החשובים במשק.
2. עם השתחררותם ההדרגתית של הממונים על יחסי עבודה מטפול בחוק הגנת השכר (עם הפעלת בית-הדין לעבודה) הרי בנוסף למשימות החדשות שיוטלו עליהם בביצוע חלקים שונים והתוכנית הכללית האמורה (הדרכה והשתלמות, הסברה וכו'), יהדקו הממונים את קשריהם עם ההסתדרות וארגוני המעסיקים באיזורם ובענפים העקריים מתוך חתימה מירבית להכרת התנאים אף בדרג המפעל. בכך יוקל על איתור סכסוכי עבודה, טיפול בהם ברמת ההתרחשות ומניעת הרחבתם, בביצוע המשימות האמורות יעזרו הממונים בנחונם ובמידע שתזרים אליהם החלקה, כאמור בפרק ג'.
3. במסגרת הפעולה המונעת, תבחן האפשרות שהמחלקה תטול על עצמה משימות מוגדרות בתחום שיפור יחסי העבודה בענפים או מפעלים רגישים ופגיעים וכן עידוד הצדדים לאמץ לעצמם מודלים של יחסי עבודה משופרים פרי מחקר בנדון.
4. עם בוא ההודעות בעקבות קבלת התיקון בחוק יישוב סכסוכי עבודה ימפידו הממונים על זימון מהיר ויייל של הצדדים לתיווך על מנת לנצל באופן מירבי את תקופת ההמתנה למניעת שביחה והשבה. התיווך ייעשה בחיאום מירבי עם הנציגים המוסמכים של העובדים והמעסיקים, על מנת לאפשר לצדדים מיצוי דרכי המ"מ הישיר בסרם יופעל התיווך וכלבד שהתיווך יופעל בעוד מועד תוך מסגרת הזמן הקבועה בחוק, אם המגעים הישירים בין הצדדים לפתרון הסכסוך לא עלו יפה.

5. מעת ליצת, ייעשה שימוש באפשרות השלימה בחו- ליישב סכסוכי עבודה למינוי מתווכים אף מחוץ לעובדי המחלקה, א כאשר לימינם תעמוד המחלקה בכל אשר ידרש.
6. הממונים יחליפו, כהדרגה את הבוררים בהרמיס הקיבוציים בהחלט להחלת החשוכה שנעשתה בענפי החקלאות והיהלומים וכן יחיישו בהכנסת בית הדין לעבודה לתחום האמור. (סיין גם פרק ב' סעיף 3).
7. ייעשה נמיון להסמים במחלקה עוררים חלעיים מכין מראי המכללות המחממים ביחסי עבודה על מנת לשלב את המידע התאוריטי הניכר שהתברכו בו בנמיון מעשי בשדה.
8. המחלקה תמשיך ותגביר את הייסוץ ומחן האינפורמציה לקהל הרחב בכל הנוגע לזכויות וחובות בתחום חוקי ויחסי העבודה ובית הדין לעבודה.

פרק ו'

חידושים בעבודת המועצה ליחסי עבודה

1. המועצה תהפך לכלי המרכזי שבאמצעותו תפעיל המחלקה את התוכנית הכללית האמורה. במיוחד תספיד המחלקה על כך כי בחחומים רגישים חושג מראש הסכמה מירבית של ההסדרות וארגוני המעסיקים.
  2. ייקר המלאכה האופרטיבית השוטפת תיעשה באמצעות וועדות המשנה של המועצה שאושרו בישיבתה האחרונה (הדרכה והשתלמות; פרסומים והסברה; מחקרים וסקרים; וחקיטת משנה), וועדות ~~מועצה~~ נוספות שיוקמו בהתאם לצורך.
- בנוסף לוועדות הנ"ל תפעל באורח קבע ועדת היגוי המורכבת מראשי הסיעות במועצה שתפקידה יהיה לכונן את פעולות המועצה תוך מיצוי מירב ההסכמה האפשרית.
3. תישקל האפשרות להקמת מועצות משנה אזוריות ככלי עזר למועצה וכבמות לליבון בעיות ענפיות ואזוריות.

פרק ח'

חודש יחסי עבודה

מדי שנה בשנה תמוקד תשומת הלב המירבית של ציבור העובדים והמעסיקים בבעיות יחסי עבודה דוגמת הבטיחות והפריזן. במסגרת הפעילות האמורה יחולק בין השאר, גם פרט למפעלים שיצטיינו כיחסי עבודה משופרים.

ס י כ ו ם

בתוכנית המקיפה שפורטה לעיל יש משום גישה חדשה לטיפול המשרד בתחום הרגיש של יחסי עבודה.

תשומת הלב ההולכת וגוברת הניחנת לנושא יחסי עבודה בעולם התעשייתי המפותח המוצאת את בטויה בין השאר, בהקמת מכללות ומוסדות מחקר למכביר ובהקצאת אמצעים מרובים, בסידה על האשיכות המיוחסת ליחסי אנוש במערכת הייצור.

אם נוסיף את ההתקדמות המהירה של האוטומציה והשינויים הטכנולוגיים המפליגים הצפויים לנו בעתיד הלא רחוק - התפתחויות שיוסיפו על המורכבות של יחסי העבודה - מוצדקת והביעה לחת עדיפות בתשומת הלב ובחלוקת המשאבים לנושא יחסי עבודה.

שביתות והשבתות בשנים 1960-1969

	1969	1968	1967	1966	1965	1964	1963	1962	1961	1960	מ"ה שביתות והשבתות
	100	100	142	286	288	136	126	144	125	135	מ"ה שביתות והשבתות
	50.00	42.146	25.058	85.953	90.210	47.168	86.475	37.588	26.184	14.420	מ"ה סוככים ומוסכמים
	80.00	71.789	58.286	147.846	207.561	100.912	128.001	241.822	122.897	49.368	מ"ה ימי עבודה שאבדו

1969

שביתות חמורות שנמשכו עקב התערבות המכונים על יחסי עבודה ע"י תיווך ובוררות מוסכמת במסגרת חוק ייטוב סכסוכי עבודה ומספר ימי העבודה שנחסכו עקב כך:

1. עובדי מינהל ומסך בבתי חולים ממלתיים בהם עובדים כ-5000 עובדים כ-10 ימי שביתה היו הולכים לאבוד מנימוס המסך השכיח
 מ"ה ימי עבודה נחסכו - 50,000
2. גמלי חיפה ואסוד
 " " " כ-3900 " " " כ-10 ימי שביתה היו הולכים לאבוד מנימוס המסך השכיח
 מ"ה ימי עבודה נחסכו - 39,000
3. סו נ ו ת
 סך הכל
 מ"ה ימי עבודה נחסכו 104,000

שביתות חמורות שנפתרו אחרי שבוע

1. מכבי האם - הל-אביב - היוניות הסרות
2. מועצת מקומית בית-אז-חומת הבקיות החברתיות

שביתות שהתווך חרם תרומה פירנפת לחיסולם

1. רטות השידור
2. נמל אילת

שביתות חמורות שנתקצטו לחוץ נמסך מאתנו התיווך עקב התנגדות המעביד - נציבות סירות הדינה

1. דואר ישראל
2. כס הכנסה

סכסוכי עבודה חמורים על רקע יחסי יהודים-ערבים שנפתרו ע"י תיווך ובוררות מוסכמת במסגרת חוק ייטוב סכסוכי עבודה:-

1. בית שאן קסטיל כ-500 עובד
2. מלונות מזרח ירושלים

48

הוועדה וציבורית לחסי עבודה

נחמנתה על-ידי שר העבודה, ביום ט"ו בחשוון תשכ"ט, 19 בנובמבר 1968

חברי הוועדה: ד"ר י. לם - יו"ר; עו"ד ב. גרוס; ד"ר ר. בר-יוסף;
פרופ' א.ל. גוטמן; מר ח. דדי; מר ב.ע. פרידריך;
עו"ד י. האוזמן; מר ש. ד'יסלני; ד"ר ב. מנהיים;
ד"ר א. גלובוזון; מר א. ליכטנשטיין; מר נ. ברוש;
מרכז הועדה: עו"ד נ. אורי.

מבוא

1. ביום 19 בנובמבר 1969 מינה אותנו שר העבודה כוועדה לחסי עבודה. נוסח כתב המינוי הוא כדלקמן:

"הנכם מתמנים בזה כוועדה ציבורית, שמתפקדה לבדוק את הדרכים לעודד ולטפח יחסי עבודה תקינים. הוועדה תבדוק, בין היתר, את מכלול הבעיות הכרוכות ביחסי העבודה הקיימים כיום והחזוים לאור ההתפתחויות הצפויות של המשק כולו. הוועדה תמליץ על האמצעים לשיפור יחסי העבודה, מתוך חשומת לב מירבית להבטיח הכלכליים והחברתיים."

בישיבת הפתיחה של הוועדה עט כב' השר, הבהיר השר לוועדה שאין לה להמליץ על חקיקת חוקים.

2. הוועדה קיימה 13 ישיבות כמליאתה וכן אקטיבה ועדות משנה לקביעת חוכנית ולוח העבודה של הוועדה, לניסוח הצעת הסיכום, ולניסוח הממצאים וההמלצות. רוב ישיבותיה של הוועדה הוקדשו לשמיעת עדויות של עדים מטעמות שונות של התעשייה והחקלאות, הפרטית וההסתדרותית, והשירות הציבורי ובהם בעלי מפעלים, מנהלי מפעלים, ממונים על כוח-אדם, חברי ועדי עובדים ופועלים. לוועדה הומצא חומר רב על-ידי מר נ. אורי, מרכז הוועדה.

הממצאים וההמלצות מבוססים על עדויות אלה ועל החומר שהומצא לה ועל ידיעותיהם ונסיונם של חברי הוועדה וכחוצאה מדיונים ובירורים של חברי הוועדה בינם לבין עצמם.

3. ממצאי הוועדה והמלצותיה מחלקים לחמישה ראשי פרקים אלה:

- (א) הסכמי עבודה ויישום חילוקי דעות.
- (ב) השכלה, חינוך וידע, בתחום יחסי עבודה.
- (ג) ניהול חבר עובדים.
- (ד) תפקידיה וסמכויותיה של המחלקה לחסי עבודה במשרד העבודה.
- (ה) המועצה ליחסי עבודה.

4. לא נעלם מן הוועדה כי קיימות בעיות ספציפיות רבות, אשר אפשר לכלול בביטוי "מכלול הבעיות הכרוכות ביחסי העבודה הקיימים כיום והחזוים לאור ההתפתחויות הצפויות של המשק".

אולם הוועדה ראתה לנכון להזגיש את הנושאים האמורים לעיל, מפאת החשיבות הרבה שייחסה להם ומשום שנושאים אחרים, חשובים לא פחות, נוגעים לענייני חקיקה, שהוועדה לא נחבקשה להמליץ עליהם או נמצאים בדיון בוועדות ובמוסדות אחרים.

1. ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты. Введение должно быть кратким, четким и информативным. Оно должно содержать следующие сведения:

а) название документа; б) автор; в) дата; г) место; д) цель; е) задачи; ж) методы; з) результаты; и) выводы.

Введение должно быть написано в научном стиле, с использованием точных терминов и фактов. Оно должно быть логично структурировано и легко читаться. Введение должно быть написано в первом лице единственного числа.

ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты.

1. ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты. Введение должно быть кратким, четким и информативным. Оно должно содержать следующие сведения:

а) название документа; б) автор; в) дата; г) место; д) цель; е) задачи; ж) методы; з) результаты; и) выводы.

2. ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты. Введение должно быть кратким, четким и информативным. Оно должно содержать следующие сведения:

а) название документа; б) автор; в) дата; г) место; д) цель; е) задачи; ж) методы; з) результаты; и) выводы.

ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты.

1. ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты. Введение должно быть кратким, четким и информативным. Оно должно содержать следующие сведения:

а) название документа; б) автор; в) дата; г) место; д) цель; е) задачи; ж) методы; з) результаты; и) выводы.

2. ВВЕДЕНИЕ - это первая часть документа, которая содержит основные сведения о предмете исследования, его цели, задачи, методы и результаты. Введение должно быть кратким, четким и информативным. Оно должно содержать следующие сведения:

а) название документа; б) автор; в) дата; г) место; д) цель; е) задачи; ж) методы; з) результаты; и) выводы.

פנסיה חובה

לא היה בחחום סמכותה של הוועדה לדון בסוגיה זו, או בסוגיה של ניידות עובדים, שלה היא תהיוס תרומה נכבדה. אולם הוועדה נשחכנעה שהנהגת פנסיה חובה תשפיע השפעה רבה על שיפור יחסי העבודה והחופעה של העובר בלא חבלי העברה מיוחדים ממפעל למשנהו תחזק ותתאזרח בארץ. עם הנהגת פנסיה כזו חובטת רציפות זכויותיהם הפנסיונריות של העובדים, במקרים שהם עוברים ממפעל למשנהו מיוזמתם וכן חוגבר ניידות העובדים.

פרק א': הסכמי עבודה ויישוב חילוקי דעות

1. הוועדה סבורה, כי בשנים האחרונות חלה התקדמות מרובה בחחום מערכת הסכמי העבודה הקיבוציים. הוועדה רואה בהסכמי עבודה, שהושגו במשא ומתן ישיר בין הנציגויות המוסמכות של מעבידים ועובדים, אבן יסוד במערכת יחסי העבודה והיא קוראת לכל הגופים הנוגעים בדבר לקדם את החהליך של כריחת הסכמים כאלה. יש להשחל להרבות בקביעתם וכריחתם של הסכמי מסגרת לחעשיה ולחקלאות בכללם, והסכמים ענפיים בחחומי המסגרת הכללית האמורה. כמו כן, יש ליצור תנאים שיבטיחו מעמדם המחייב הלכה למעשה של ההסכמים הקיבוציים.

2. הוועדה מקבלת את דברי העדים שהעידו בפניה, כי אי-שמירת הסכמי עבודה הוא אחד הגורמים ליחסי עבודה בלתי חקינים ונזקו הוא רב. רבים מסכסוכי העבודה פורצים מסיבה אי-שמירת הסכם עבודה ואין צורך להרבות בדברים על הסברת גורם שלילי זה בחחום יחסי העבודה. לכן, כשהוועדה נדרשת ומתבקשת לבדוק את הדרכים לעודד ולטעח יחסי עבודה חקינים ולהמליץ על האמצעים לשיפור יחסי העבודה, היא מדגישה בראש ובראשונה את הצורך בסילוק הגורם השלילי הזה - של אי-שמירת הסכמי עבודה - כצעד הכרחי ראשון לטיפוח יחסי עבודה חקינים. היא סבורה, כי תפקידם וחובתם של הצדדים להסכמי עבודה ושל אלה העוסקים בכך הם לכבדם ולקיים ככתבם וכלשונם, על כל סעיפיהם וענייניהם. הסכם עבודה מחייב ללא סייג את כל העובדים והמעבידים, שבשםם נחתם ההסכם ועליהם לכבדו ולקיימו כל עוד הינו בחוקפו.

3. יחד עם זאת התרשמה הוועדה, כי אי קיום הסכמי עבודה, וסכסוך העבודה הפורץ בעקבותיו, נובע לעתים מאי-ידיעה או מאי-הבנה או מאי-בהירות.

בנושא זה ממליצה, איפוא, הוועדה על שלושה דברים אלה:

(א) כי הסכמי העבודה יקבעו בבהירות, בין היתר, את זכויותיהם וחובותיהם של העובדים והמעבידים, דרכי ניהול המשא והמתן - בכל מקום שיש הוראה על כך בהסכם - בדרגים המקומיים, אופן יישוב חילוקי דעות בתקופת חוקפו של ההסכם ומועד ואופן ניהול משא ומתן לחידושו.

(ב) כי הצדדים להסכם יביאוהו לידיעת העובדים והמעבידים עליהם הוא חל, הסברת חוכנו ומשמעותו על כל סעיפיו. ההסברה תהיה מלווה בהדגשה נאותה של הצורך בכיבודו וקיומו ושמירתו וכן סיפוח יחסי אנוש ותרבות של יחסי עבודה בין ההנהלה והעובדים להגברת האחריות המשותפת להתפתחותו של המפעל ולהעמקת ההבנה ההדדית ושיתוף הפעולה ביניהם. הוועדה מצביעה על הפרק השני של הסכם קיבוצי כללי להסדר יחסי עבודה, שנעשה ביום 1 לינואר 1967 בין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל לבין התאחדות בעלי החעשיה בישראל, המדגים דרך נאותה לנוהלי דיון במפעל לצורכי יישוב חילוקי דעות ומשא ומתן לחידוש הסכם קיבוצי. הפרק האמור כלול בנספח לדו"ח הוועדה.

(ג) במקרה שנתגלעו חילוקי דעות כתוצאה מאחת הסיבות האמורות לעיל, ממליצה הוועדה לחייב את הצדדים הנוגעים בדבר להזדקק למוסדות ליישוב חילוקי דעות הקיימים במסגרת ההסכמים ולהימנע מסכסוך.

ולבסוף יש להוסיף, כי רוב חברי הוועדה והיושב ראש בתוכם סבור, כי נכון היה להמליץ על צעדי חקיקה והגנה בדעה כי צעדים כאלה דרושים לשיפור יחסי עבודה. הוועדה לא הוסמכה להמליץ על חקיקה ולכן מוצא רוב חברי הוועדה לנכון להעיר הערה זו.

פרק ב': השכלה חינוך וידע ביחסי עבודה

לדעת הוועדה חייבת התודעה של יחסי עבודה חקיניים להוות נכס של הציבור הישראלי לכל שדרותיו ושכבותיו. חרבות יחסי עבודה הינה חלק של חרבות כלליות, אך בהיות החוס יחסי העבודה מוגדר יותר, ניתן למקד בו חשומה לב ייחודית. השכלה, הכשרה, השתלמות וידע ביחסי עבודה לעובדים בפועל ובכוח ולעוסקים בבעיות יחסי עבודה עשויים לחרום חרומה נכבדה להעלאת רמת המוסר בעבודה ולפיתוח ולעיצוב חרבות של יחסי עבודה. לכן, יש להקדיש יותר מאמץ ומחשבה להחדרת לימוד והשכלה בחחום זה בכל רמות ההשכלה הפורמאלית ולכל האנשים המספלים ביחסי עבודה או שיש להם השפעה על יחסי העבודה.

1. ביתר פירוט ממליצה הוועדה כדלקמן:

(א) המצב כיום הוא כי בשיעורי אזרחות, הניתנים בבתי-הספר המקצועיים (חלת-שנתיים וארבע שנתיים), נלמד נושא בשם "הארגונים בהסתדרות" שתי שעות) ובעיות משק וכלכלה (5 שעות). הוועדה סבורה, כי יש לגוון ולהגדיל את תוכניה הלימודיים הזו ולקיים הרואה בבתי-הספר התיכוניים-המקצועיים ובבתי-הספר המקצועיים של הנושא "יחסי עבודה" בצורה מקפת ונרחבת. בבתי-ספר אלה חייב להיות הנושא חלק אינטגרלי מתוכניה הלימודיים ולהשתלב בה השכלבות אורגנית להכנת תלמידים לקראת חיי עבודה.

(ב) הוועדה סבורה שמן הראוי כי גם בבתי-ספר תיכוניים עיוניים ייכלל הנושא של יחסי עבודה בתוכניה הלימודיים, וכי הוא יהיה חלק ממערכת הלימודיים בכל המגמות של בתי-ספר תיכוניים אלה. תוכניה הלימודיים חוקצת על-ידי מומחים להוראה בשטח זה, אך יואמר כאן, שהתוכנית תכלול השכלה כללית בחחום יחסי עבודה.

(ג) קיימים בארץ מוסדות (לא אקדמיים) להשכלה למבוגרים, כגון המכון לפריין העבודה והייצור, המדרשה למנהל המרכז הישראלי לניהול, ביה"ס המרכזי למנהל (נש"מ) והמדור ללימודי-חוג שליד הטכניון.

למוסדות אלה טורה של קורסי עבד בחחומי המנהל, ניהול, כוח-אדם וכ"ו, אשר בהם תופסים מקום כולם המקצועות ארגון, ניהול, פסיכולוגיה וסוציולוגיה של העבודה, ניתוח אי ועיס ביחסי עבודה, הפעלת עובדים. חוקי עבודה ודומה.

הוועדה סבורה, שבמוסדות אלה יש להעלות עוד יותר את רמת לימוד, להגדיל את שעות הלימוד ולהקדיש חלק נכבד יותר מתוכניה הלימודיים להוראת תורת יחסי עבודה - אם כי מתוכניות ההוראה הקיימות ואם כהשתלמות מיוחדות.

(ד) במוסדות השכלה גבוהה בארץ - האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת תל-אביב והטכניון - מקיימים הוראה ומחקר ביחסי עבודה בהיקף וברמה שונים.

הוועדה ממליצה, כי העוסקים בתחומי יחסי עבודה - מנהלי מפעלים, מנהלי כוח-אדם במפעלים, עובדי המחלקה ליחסי עבודה ואחרים - יהיו בעלי השכלה אקדמית ביחסי עבודה. מן הראוי לספק טיפוח נוסף את הלימוד וההוראה של תורת יחסי עבודה במוסדות ההשכלה הגבוהה, וכי מסיימי הלימוד לכל חוגיהם ייקלטו בשוק העבודה, בארגוני המעבידים והעובדים בכל הדרגים, בד בבד עם הגברת הדרישה לבעלי השכלה אקדמית בתחום יחסי עבודה.

בהקשר זה רואה הוועדה לנכון להדגיש את חשיבות הגברת התרומה של המכללות בישראל לנושא זה, על-ידי הסדרת לימודי השכלה למנהלים ולנציגי עובדים בתחום יחסי עבודה. דבר זה נעשה על-ידי רוב המכללות בעולם, אשר אינן מסתפקות בהוראה לשם קבלת תארים, אלא שוקדות על קידום נושא זה כנושא לימודי מחמיר על-ידי האנשים העובדים בתחום זה בעבודתם. במילים אחרות: יש להניע את מוסדות ההשכלה בישראל לפתח ולהגביר את הלימודים האקסטרויקולריים בתחום יחסי עבודה. לצורך זה יש להעמיד תקציבים מתאימים.

2. הוועדה רוצה להדגיש את החשיבות אשר בהקניית השכלה והדרכה שיטתית בתחום יחסי עבודה לפעילי האיגוד המקצועי וועדי העובדים מחד ונציגי הנהלת המפעל וארגוני המעסיקים מאידך. אחת הדרכים היעילות לפיתוח הרבות של יחסי עבודה היא מתן הכשרה ביחסי עבודה למנהלים ולנציגי העובדים. בנוסף לאנשים מקצועיים ביחסי עבודה - להם השכלה אקדמית בתחום זה הינה חיונית - מעורבים ישירות ביחסי עבודה בישראל - (ברמת המפעל) - כמה עשרות אלפי איש. חלקם אף מתחלף מדי שנה בשנה, ולמעשה, לשכבה זו של הציבור השפעה מרובה ביותר על אופי יחסי עבודה בארץ. ולכן הכרחי הוא, שכל העובדים במפעל שלהם נגיעה לעניינים אלה - מנהלים, מנהלי עבודה זוטרים ובכירים ונציגי העובדים - יקבלו השכלה נאותה והדרכה שיטתית בתורת יחסי עבודה. להלן דוגמא של נושאים לחוכנית השתלמות למנהלים זוטרים, מנהלי עבודה וועדי עובדים ב"יחסי עבודה", שתכלול את הנושאים הבאים:

- התפתחותה ודמותה של החברה התעשייתית.
- מערכת יחסי-עבודה בישראל (כולל ארגוני עובדים, מעסיקים ומדינה).
- דיני עבודה.
- דינמיקה של מ"מ קולקטיבי.
- שכר ותנאים סוציאליים - שיטות והשלכות על משק המדינה.
- מערכות תקשורת בעבודה.
- ניתוח אירועים בסכסוכי עבודה.
- ניהול ישיבות.
- מערכת יחסי עבודה בעולם.

3. העולה מן האמור הוא, שהוועדה רואה רכישה השכלה וידע בתחום חורח יחסי העבודה על-ידי העוסקים בדבר כנקודה מפתח לשיפור יחסי עבודה. לימוד חורת "יחסי עבודה" הוכר כמקצוע בפני עצמו בתחום אקדמי-אוטונומי. לכן, ככל שבכל הדרגות יעסקו בתחום זה אנשים שלהם השכלה והכשרה ותארים אקדמאיים בתורת יחסי עבודה, כן תשופר תרבות יחסי העבודה. חיוני הוא כי הטיפול בנושאים אלה, החל מרמת המפעל ועד למוסדות העליונים, ירוכז בידי אנשים שחורתם ואומנותם בכך, דבר זה גם יתרום להעמקת ההבנה והידע של הסכמי העבודה, הכרת חשיבות כיבוד הסכמים, הקלת ביצועם, שיפור חהליכי המשא והמתן וכמובן לניסוחים יותר מוגדרים, ברורים ומפורטים של תנאי הסכמים אלה. כל אלה יחד יהוו גורם חשוב לשיפור וטיפול יחסי עבודה.

הוועדה ממליצה כי הנהלת המפעל וארגוני המעסיקים יקדישו חשומת לב רבה יותר להכשרת המנהלים לחפקידים, ובמיוחד מנהלי כוח-אדם, על-ידי רכישה השכלה, הכשרה והשתלמות, בתחום יחסי עבודה.

כן ממליצה הוועדה להסדרות הכללית להרחיב, להעמיק ולהגדיל את הקורסים, ההוראה וההשתלמות שהיא מקיימת לחבריה ולהקנות השכלה בסיסית בתחום יחסי עבודה לנציגי העובדים, במיוחד בדרגים של ועדי עובדים, מזכירי אגודות מקצועיות ומועצות פועלים מקומיות. הוועדה ממליצה, כי לא ישמש אדם באחד התפקידים האמורים אלא אם למד בקורס הכולל ידע בסיסי ביחסי עבודה, ובעיקר לימוד והכרת הסכמי העבודה בשטח טיפולו.

כפי שיוסבר להלן, ממליצה הוועדה כי חורחב סמכותה ותחום פעולתה של המחלקה ליחסי עבודה במשרד העבודה בכל הקשור בביצוע ההשתלמויות.

פרק ג': ניהול חבר עובדים

לאור החשיבות הגדלה והולכת בטיפול בענייני עובדים וביחסי העבודה ברמת המפעל ולאור המרכבות של הנושא ורמת הידע האקדמאי והמקצועי הנדרשת בתחום זה - הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

- המפעל הבודד (ויהא זה בייצור, בחקלאות, או בשירותים) הינו התא הראשון בו מתוקמים יוזמי העבודה ומשליכים על ההתרחשות בחברה ובמדינה כולה. לכן, חיוני להעלות את איכות הניהול של כוח-האדם ברמת המפעל.

- אם במפעל הקטן לא מוצדק לעתים להקצות לתפקיד של מנהל כוח-אדם איש בכיר מלא ובעל הכשרה מתאימה - הרי שבמפעלים הבינוניים והגדולים חיוני שבחפקיד זה יעמוד מנהל כוח-אדם בעל הכשרה אקדמית ומקצועית, שהוכשר במיוחד לתחום ניהול כשיר של כוח-אדם ברמת המפעל. זוהי "התחזוקה המונעת" היעילה ביותר ביחסי עבודה.

- לעומת החפישה המיושנת של טיפול בענייני עובדים (אם כניהול רשומות ואם ככיבוי שריפות) הרי החפישה המודרנית של ניהול חבר-עובדים כוללת מגוון גדול של ידע ופעילויות, המחייבים השכלה והכשרה שיטתיים ומעמיקים. להלן קצת מן המטרות הראשיות שתפקיד זה כולל:

- חכנון הצרכים לכוח-אדם;
- ברירה וקליטה של עובדים חדשים;
- פיתוח עובדים וקידום בשיטות הדרכה שונות;
- הערכת עיסוקים;
- שיטוח שכר, כולל שכר עידוד;
- מדידה והערכה של הישגיות, כולל שיטות הערכת עובדים;

סקרי מוראל ובדיקה עמדות עובדים;
פיתוח מערכות התקשורת במפעל, בין מפעילים ומופעלים;
קיום ופיתוח של שירות רווחה לעובדים וטיפול בעיות אישיות;
רמה נאותה של בטיחות וגיהות במפעל;
עיצוב הסכמים ונוהלים ביחסי העבודה;
מו"מ ותקשורת מחמידים עם נציגות העובדים;

טבעי, איפוא, להפקיד נושאים אלה בידי אנשי מקצוע מעולים, שיימצאו ברמה מדרג גבוהה במפעל.

- מבלי להפחית בחשיבותן של המטרות האחרות בחפקידי ניהול כוח-אדם במפעל, מצאה הוועדה לנכון להדגיש במיוחד את החומים הבאים, אשר השפעתם על יחסי האנוש ויחסי העבודה במפעל היא גדולה במיוחד.

1. ברירה וקליטה של עובדים חדשים

לאור העובדה המוכרת היטב כי פיטורי עובד בלתי-מתאים היא קשה במיוחד בישראל, טבעי כי יותר ויותר יושקע בהליכי הברירה של עובדים ובקליטתם הנאותה בעבודתם - מבחינה ביצועית וחברית כאחד.

גישה ועשייה נכונים בתחום זה עשויים להקל לא רק על המפעל אלא גם על העובד ועל מערכת היחסים בעמיד בין ההנהלה והעובדים.

2. הכשרה והשתלמות מקצועית

אין להניח שהמפעל הבודד יצליח לגייס לשירותיו את העובדים בעלי הידע והמיומנות התואמים את צרכיו הספציפיים. מאידך, ברור גם שצרכיו אלה משתנים והולכים, הן כתוצאה מחמורות טכנולוגיות והן כתוצאה משינויים בשיטות עבודה וארגון. לכן יש לראות בפעילות ההדרכתית חפיק-התמד של המפעל.

שטחים חשובים - ואולי עיקריים - בהם ניתן לשפר את יחסי העבודה מתוך חשומה לב מירכית להיבטים הכלכליים והחברתיים היא ההכשרה המקצועית וההשתלמות המקצועית. אין צורך להרבות מלים על חשיבות דברים אלה בארץ מתפתחת כישראל, השואפת לבסס את תעשייתה והקלאותה על רמה, שבה תוכל להתחרות בשוקי חוץ. אול לא היתה תקופה שבה היה העניין חשוב כמו תקופה זו.

אין ספק, שהקניית הכשרה מקצועית והשתלמות מקצועית ברכה מרובה בהם להיבט החברתי של העובד על-ידי העלאת רמתו המקצועית והחברתית. ואף ברכה סמונה בצידו - ולא מלתא זוטרתא היא. אך הברכה אינה רק לעובד אלא אף למעביד הנהנה משירותו של אדם שעלה בסולם הדרגה המקצועית והחברתית. אם היה עובד ללא הכשרה מקצועית הוא נעשה מעתה ואילך עובד מקצועי או אם השתלם במקצועו הרי ידיעותיו מרובות עתה משהיו בעבר. אין ספק, שהדבר יחרום גם לשיפור החיחסותו של העובד לעבודתו והעלאת כושרו. הוועדה ממליצה על עידוד ההכשרה המקצועית וההשתלמות המקצועית. במימון הפעולה האמורה, ההכשרה וההשתלמות ישתתפו כל הגורמים הנוגעים בדבר. המפעלים ייתנו הקלות בעבודה ללומדים ולמשתלמים, כדי לאפשר להם לסיים את לימודיהם.

בהקשר זה חיוני לחזק את הקשר בין צורכי המפעלים, בהווה ובעתיד, ובין הרשויות המרכזיות (של המדינה, מוסדות ההשכלה וההדרכה, ארגוני עובדים ומעסיקים) המופקדות, פורמלית ואי-פורמלית, על הכשרה והשתלמות של עובדים.

3. סיוע לעובדים כפתרון בעיות אישיות

אף כי אין זה מתפקידו המוצהר של המפעל לטפל בבעיותיו האישיות של העובד, מחוץ למקום עבודתו, ברור שבעיות מסוג זה משפיעות על רמת הישגיו של העובד בעבודתו. ברוב המדינות הנאורות הכירו, להלכה ולמעשה, שסיוע המפעל לעובד הבודד יש עמו תרומה חיובית לא רק לעובד אלא גם להישגיו המפעל ולמערכת יחסי העבודה בו. סיוע לעובד בבעיות אישיות כולל נושאים שונים כגון: שיכון, בריאות, חינוך, בעיות עם מוסדות ממשלתיים ועירוניים וכדומה. הוועדה בדעה, כי השומת-לב נאוהה וסיוע המפעל בבעיות אלה עשויים לתרום לשיפור יחסי-אנוש ויחסי עבודה במפעל, מוצדק יהיה אם במפעלים היותר גדולים ימונה איש מיוחד שתפקידו המרכזי יהיה לסייע לעובדים כפתרון בעיות אישיות, אם בעצה ובהכוונה ואם בהתערבות מעשית. הוא יכהן למעשה כ- Welfare Officer כלומר, כאדם המטפל בעניינים הנוגעים לרווחה המעשית והרוחנית של העובד.

4. הגברת התקשורת בין ההנהלה לבין העובדים במפעל

הוועדה סבורה, כי יש להרחיב את היקף הידע של העובדים על הנעשה במפעל כדי לחזק את הקשר ביניהם. לכן ממליצה הוועדה על הגברת מערכת התקשורת בין ההנהלה לבין העובדים בנושאי המפעל במגמה של שיפור יחסי העבודה.

פרק ד': תפקידיה וסמכויותיה של המחלקה ליחסי עבודה, במשרד העבודה

הוועדה עיינה בחומר הרב, שהומצא לה על-ידי מרכז הוועדה על מבנה המחלקה וסקירות על פעולותיה בשבע השנים האחרונות. לאור הדברים שנאמרו לעיל, על חשיבות ההשכלה וההדרכה בנושא יחסי עבודה, סבורה הוועדה שיש לחזק ולהרחיב את המחלקה הן במשרד הראשי והן במשרדים המחוזיים.

כפי שיוסבר להלן ביתר פירוט, מציעה הוועדה העמקה והרחבה של תחומי פעילות המחלקה. עוד מציעה הוועדה, שהמחלקה תספל גם בסכסוכי עבודה שהמדינה הינה צד להם כמעביד ובעניינים אחרים הקשורים לתחום זה. כל התפקידים האמורים מהייבטים, כי יינתנו לממונה ולמחלקה מעמד מיוחד, בכפיפות ישירה לפיקוחו של שר העבודה. המחלקה חייבת לרכוש את האמון והיוקרה של כל הגורמים, לרבות עובדי המדינה, ויש לאישר את המחלקה באנשים בעלי קווליפיקציות מתאימות וברמה נאוהה.

תפקידיה וסמכויותיה ותחום פעולותיה של המחלקה יורחבו להכללת הדברים דלהלן:

(א) ייזום, תכנון וביצוע של תוכניות הלימודים, הקורסים וההדרכה הנזכרים בפרק ב' בדו"ח זה. למטרה האמורה ממליצה הוועדה, כי המחלקה ליחסי עבודה תבדוק את הדרך להבטיח מסגרת קבועה להכשרת נבחרי ועדי העובדים, שכאמור לעיל הומלץ כי יעברו השתלמות בשטח יחסי העבודה.

(ב) פעולות הסברה בתחום יחסי עבודה, בעל-פה ובכתב, חוץ שימח דגש על הסברת חוקי עבודה והסכמי עבודה והצורך בכיבודם הקפדני; וכן הסברה המיועדת ליצירת תרבות יחסי עבודה.

- (ג) הקמה מדור של פרסום פסקי-דין ותמציות פסקי-דין, הנוגעים לענייני עבודה ושל פרסום והפצת החוקים והתקנות הנוגעים לעבודה והכל בצורה ובאופן שייקבעו על-ידי ועדת מערכת, שחוקם על-ידי המועצה ליחסי עבודה, הפועלת מכוח חוק יישוב סכסוכי עבודה.
- (ד) ייזום מחקרים ופרסומם ואיסוף נתונים בעניינים שונים הנוגעים ליחסי עבודה, אספקת נתונים על המצב הכלכלי של ענפי המשק השונים, תפוקה, פרוץ עבודה וכו'. המחקרים ייערכו בשיתוף ההסדרות הכלליות ונציגי המעסיקים ומוסדות מחקר וחוקרים חברתיים מקצועיים ומטרתם, בין השאר, לחשוף נקודות תורפה ביחסי עבודה בענף מסויים או במפעל מסויים, על-מנת לשפר את תהליכי יישוב חילוקי דעות, ביצוע החלטות ועדות פריסטיות ומניעת סכסוכים.
- (ה) הוצאת פרסומים תקופתיים, שבהם יתוארו ויוסברו מאורעות והתפתחויות בתחום יחסי העבודה בישראל ומחוצה לה.
- (ו) הוועדה ממליצה בפני שר העבודה ובפני המוסדות הנוגעים בדבר לעשות מאמץ שהחוק המחייב הודעה מוקדמת על שביתה והשבתה יאושר עוד בכנסת הנוכחית. כתוצאה מכך יורחבו סמכויות ותפקידי הממונה על יחסי עבודה ומחלקתו.
- (ז) הוועדה רושמת בפניה בסיפוק את ההודעה שמסר בכנסת ח.כ. מ. ברעם, יו"ר ועדת הכנסת במשותפת (חוקה חוק ומשפט ועבודה), שדנה בחוק בית-הדין לעבודה, כי סעיף 25 להצעת חוק בית-הדין, הדין בסמכות בית-הדין לקבוע עובדות, נמחק מהנוסח שהובא לקריאה שנייה ושלישית, עקב החלטת הוועדה הנ"ל "להמליץ לפני הממשלה, למצוא פיתרון לעניין על-ידי חיקון מתאים בחוק יישוב סכסוכי עבודה".
- אי לזאת, הננו ממליצים בפני שר העבודה ליזום בהקדם את מימוש ההמלצה החשובה הנ"ל, של ועדת הכנסת, ולהקנות לממונה הראשי על יחסי עבודה סמכות לקביעה עובדות בקשר לסכסוכי עבודה, שהמדינה וגופים ציבוריים מבוקרים אחריים צד להם.
- (ח) על המחלקה לנקוט יוזמה למניעת סכסוכי עבודה או חיסולם לאחר שנתגלעו, על-ידי זימון הצדדים לתיווך או לבוררות, כאמור בחוק יישוב סכסוכי עבודה.
- (ט) על משרדיה האזוריים של המחלקה לקיים קשר הדוק עם הגוף היציג של העובדים והמעבידים באזור, להכרת התנאים המיוחדים והבעיות הספציפיות של כל מפעל ומפעל. בכך יוקל על איחור סכסוכי עבודה וטיפול בהם ברמת ההתרחשות ומניעת הרחבתם.
- (י) אשר לשביתות שלא אושרו על-ידי האיגוד המקצועי היציג, או הפורצות תוך הפרת הסכם קיימ, תהיה פעולת המחלקה מכוונת להחזרה השובתים לעבודה תקינה - הכל במסגרת החוק הקיימ.
- (יא) באשר לעובדי מדינה - סבורה הוועדה שבהיות יחסי העבודה בין המדינה לעובדים מושחתים על הסכם עבודה וכן נוכח השינוי הצפוי בחוק יישוב סכסוכי עבודה בדבר קביעת עובדות, כאמור לעיל, מן הראוי שהמחלקה ליחסי עבודה תפעל בתחום זה כבענפי המשק האחרים.
- (יב) הוועדה ממליצה בפני המחלקה להשתמש שימוש מורחב יותר בסמכות האמורה בסעיף 6, לחוק יישוב סכסוכי עבודה, ולהטיל תפקידי תיווך על אנשים שיחמנו במיוחד מדי פעם בפעם בהתחשב באופיו של הסכסוך.

(יג) נוכח הניסיון שהצטבר מהפעלת חוק יישוב סכסוכי עבודה, ממליצה הוועדה לאפשר לממונה הראשי על יחסי עבודה לפרסם על פי שיקול דעתו, אח המלצותיו של מחוץ הפועל על-פי החוק האמור.

(יד) נוכח התפקידים הצפויים למחלקה ברוח המלצות דו"ח זה, חיוני הוא שהמחלקה תהיה מאוישת בעובדים מנוסים ובעלי השכלה רחבה, מעמיקה ומגוונת בתחומי הכלכלה, המשפט, המנהל ויחסי אנוש, שיתמחו בין השאר, על בסיס ענפי.

פרק ה': המועצה ליחסי עבודה

הוועדה ממליצה בפני שר העבודה להפעיל את המועצה המייעצה ליחסי עבודה, הפועלת מכוח חוק יישוב סכסוכי עבודה, בדרכים הבאות:

(א) זימון המועצה לעיתים קרובות, לשם דיון בבעיות אקטואליות בחחום יחסי עבודה.

(ב) הפעלה ועדות משנה, בהן יוכלו להשתתף גם אנשי מדע, מחקר ומקצוע ואשר מסקנותיהן חובאנה לדיון ולאישור במועצה.

מוצע להקים ועדות אלה:

(1) ועדה הדרכה והשתלמות, אשר תייעץ למחלקה בקביעת הכניות הדרכה והשתלמות בחחום יחסי העבודה.

(2) ועדה לפרסומים והסברה, אשר תדון בין השאר בפרסום פסקי-דין של בית-הדין לעבודה, פרסום חוקי עבודה על תקנותיהם וכן ידיעון על המתרחש בחחום יחסי העבודה בארץ ובעולם.

(3) ועדה למחקרים וסקרים אשר התכנן את איסוף הנתונים הסטטיסטיים והכלכליים וחקר גורמים חברתיים, לרבות פסיכולוגיים בחחום יחסי העבודה, אשר יסייעו לצדדים למו"ט קיבוצי, וכן תייעץ למחלקה בפרסום סקרים תקופתיים על בעיות יחסי העבודה.

(4) ועדה לייזום ולייעוץ בחחום החקיקה וחקיקת המשנה.

(ג) הקמת מועצות-משנה אזוריות, או ענפיות, של המועצה ליחסי עבודה, אשר חוכלנה לדון בבעיות מקצועיות בחחום יחסי העבודה ותייעצנה לממונים האזוריים על יחסי עבודה בפעולותיהם.

בסיכום דו"ח זה אומרת וחוזרת הוועדה על כך, כי קיימת עוד קשת רחבה של בעיות אשר ניתן לכללן בביטוי מכלול הבעיות הכרוכות בייחסי עבודה, אולם הוועדה ראתה לנכון להתייחס לנושאים הכלולים בדו"ח זה מפאת החשיבות שייחסה להם ומשום שאחרים אשר גם להם נועדה חשיבות רבה במערכת יחסי העבודה נוגעים לענייני חקיקה - והוועדה לא נחבקה להמליץ על חקיקה - ומשום שנושאים אחרים הם בדיון בפני ועדות אחרות.

הוועדה מקווה, כי המלצותיה יתקבלו על-ידי שר העבודה ויופעלו הלכה למעשה. לא נעלם מהוועדה, שבנושא זה של "יחסי עבודה", המורכב מקמות רבות של יחסים אין אמצעי יחיד אחד, אולם היא מאמינה כי ההמלצות יצדיקו עצמן וביצוען יתרום את התרומה הנאותה לשיפור נוסף של יחסי העבודה בישראל.

284

חמוץ חש"ל

7.70

1/4/6

אל : מחנכים ראשי מכ/חש

מחנכי אודיכל ראשי

חנודין : ערימויות במכנון (מבנים וחנודין)
למכתבך מ-19.6.70

רצ"ב רשימה עבודה , במסגרת כיום לאחרי ברורים . המכנים המבנים
אנחנו עקרונית ע"י ועדת המנכ"לים לדיון 2-

מכני דאר

13. מרכזת כשר מבא - רעננה	1. מרכזת סידור הכרמל
14. מרכזת אילון (רמלה)	2. מרכזת עכו - הרחבה
15. מרכזת דרום (2) - הרחבה	3. מרכזת עילבון
16. מרכזת חיבת ציון	4. מרכזת נצרת עלית
17. מרכזת דחובות 2	5. מרכזת כמר - שיה
18. מרכזת קריית יובל	6. מרכזת עפולה 2
19. מרכזת נחיצות	7. מרכזת בית שאן
20. מרכזת מצפה יסרון	8. מרכזת צפת
21. מרכזת אשקלון - אשדוד	9. מרכזת כמר הבור - הרחבה
22. מרכזת בית שמש (2)	10. מרכזת קריית טבעון - הרחבה
23. מרכזת ראשון לציון - הרחבה	11. מרכזת כמר ריחוקין - הרחבה
24. מרכזת אילת	12. מרכזת נתניה (2) - הרחבה

מחנכי שדור ומלוויזיה

1. יבנה
2. מנרה (רמיה)
3. אילת
4. גל און (זייתא)

חמנות הגברת

1. מרדס חנה , בחנה 80
2. אשדוד יעקב
3. עין צדק
4. קדימה - חמנת קליטה
5. בוסטף משיט
6. נצנים
7. כמר אוריה

5/12 (7-11)

מוסדות בריאות

1. ביה"ח הדרה, שלב א" - מרתף
  2. ביה"ח סירת הכרמל, שלב א" - מרתף
  3. ביה"ח תל-גבורים, מרתף ומתחם השטח
  4. ביה"ח תל-השומר, בנין המיון - הרחבה (בנין מס" 1)
  5. " ביח כנסת + סמריה רמזית
  6. " הרחבת טוכנות דא"י
  7. ביה"ח צרימין, תוספת לבנין הפטולוגיה
  8. " ביתן 14 - שפוצים
  9. ביה"ח שמואל הרומא, תוספת אוטוקליבים
  10. " ביתן מרמזת ומיון
  11. ביה"ח באר יעקב, תוספת לאחד אוכל
  12. ביה"ח נחריה, מעבדה היסטופתולוגיה
  13. ביה"ח ימו, דונולו א", מח" אשטוז, שנויים ותוספות
  14. ביה"ח עכו, המרדה מוזיאון הבכורה
  15. ביה"ח טוריה, רנסגן ונחזתים - הרחבה
  16. ביה"ח תל-השומר, מח" שקום
- ביח משמש לתעבורה, חיפה, רח" הסן שוקרי

מבנים שעבורם אין צורך באשורי ועד המנב"לים והם בעדיפות עליונה .

1. אזור התעשייה בעזה	6. מרכז הסתכלות של הכשרת מקצועית בבאר-שבע
2. מרכז מנהלי בעזה	7. ביה"ח לבדואים, ביר-אל-טבסור, הגליל התחתון
3. מקלטים בבי"ח "מבואות-ים", מכמורת	8. 5 בנייני מסק (רמת ועוד) במכון הוספדיגרי בביח דבן (השומר הצעיר)
4. מקלט בדאר מיון וולובלמקי בח"א	9. מכון הנדסה (שנויים בבנין קיים) מחנה חח"ל לשעבר, מכון וולקני
5. ביה"ח לקציני ים, פנימיה ד", עכו	

בברכה

 מ. שושני
 אדריכל ראשי

העתק : מר מוסלו
 מר טוריץ
 מר לביא
 מר שימון
 מהנדס תאומ
 מהנדס ראשי לבניה
 מהנדס בצוע

33

בתמוז תש"ל
7.70

3/4/1

אל : מר גולן, מבן מנהל מע"צ

הנדון: עבודות השחיה.

מסוכינן מכחבי 3/4/1 מ-3.5.70

28

למען הסדר הטוב, אני מרשה לעצמי לציין כי כהתאם לאמור בסעיף 3 של מכחבי הנ"ל, אין באפשרותי לטען לך רשימת גושאים של עבודות השחיה עד אשר יפתנה לגמרי מצב כח אדם במדור מכ/חש.

ב ב ר כ ה ,

י. עינבר
סגן ראשי למכונאות/חשמלאות (בנינים)

העתק: מכ/חש.

התאריך 1/4/6

1917
1918
1919

1920

1921
1922

1923
1924
1925

1926

1927
1928

1929

1930
1931

39
11/4/6

19.6.70

אל ז אוריכל ראשי

טאח: י. עינבר

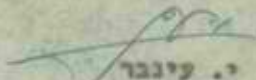
הכרזת: עדיפות הכנון עבודה מכ/חש.

כתוצאה מהצמצום הדיסטי בכח אדם של מדור מכ/חש., אין לצערי
מנוס לשמט מפייגורים לא רק בהכנה תכניות ע"י עובדי המדור,
אלא גם בפעולות הקשורות בלווי הכנון של יוצאים מרשיים. אותה
הכפיה חלה על המפול בענינים מינהלתיים.

כ"א/כ"ב

2. על מנה להקטין במידה האפשר את העיכובים וההפרעות הנגרמים
ע"י המצב הנ"ל, אבקשן להמציא לי רשימת עדיפויות של כל
הפרויקטים הנמצאים במפולנו.

ב ב ר כ ה ,

י. עינבר
מהנדס ראשי/למכונאות/השמלאות(בנינים)

- העמק: מנהל מע"צ
- מר גולן
- מר ערסון
- מר טורץ
- מר לביא
- מר פוטלו
- מר סיגלר
- מר אלדעה
- מר לגדאו
- מר דוטשילד

31

מדינת ישראל משרד העבודה

מחלקת עבודות צבוריות - מחוז ירושלים

ירושלים
י"א בסיון תש"ל
15 ביוני 1970

17. 6. 70

משרד מהנדס המחוז
רחוב הנביאים 52, ירושלים
ת.ד. 132 - טלפון 21141

מספר: 19/1970/71-2388

מסי תתיק 1/4/6

אל : מנהל מע"צ, חל אביב

מאת: מהנדס המחוז, מע"צ, ירושלים

מחוז ירושלים
מ"מ
25

הנדון: חכניה עבודה לשנה 1970/71

הנזכר: מכחכם 1/4/6 מיום 29.4.70

אין כל מקום לדאגה להעסקת עובדי המחוז בשנת
התקציבים הנוכחית, בהתאם לתקציבים שבידנו כבר
עתה.

אם נוסיף לכך את העבודות החזויות ביהודה ושומרון -
הרי תהיה לנו העסקה מלאה, ומעל לזה.

מחוז ירושלים
מ"מ

בברכה,
[Signature]
א. גיל
מהנדס המחוז

אם יק - 21/22/70
מ"מ
מחוז ירושלים
מ"מ
[Signature]

30
יב באייר תשל"ל

19 במאי 1970

מס' פקודת
19.5.70
1/4/6

מכתב

מר י. זיו,
סגן מנהל מע"צ (מינהל),
פל - אביב.

הציון: חובניות עבודה לשנת 1970/71

הסך: מכתב מס' 1/4/6 מיום 29.4.70

ממקום, להלן פרטים נוספים ביחס להעסקת העובדים הן הקבועים והן ע"י חוזים מיוחדים, לגבי עבודה הידועה לנו כבר כיום.

עבודות בניין מצורפת רשימה ששית, טרם נמסרה לנו אינפורמציה מלאה על מספר אובייקטים העומד לבצוע בזמן הקרוב. ידוע רק שלרשימה יחוסמו כ-5 מכני דואר ולפחות 6 עבודות עבור משרד הבריאות. היקף העבודות עלול לגדול כ-10 מיליון ל"י ולפי כך דרושים יהיו ודאי עובדים נוספים.

בעבודות כבישים מועסק מספר של מועט מועלי לשכח ובמידה נכסוה העבודה מוקטן נמטיק אה עבודה מועלי הלסכה.

בפיקוח על בשרים מועסק רק מהנדס אחד, ל"י חוזה מי חד ומתקדם נוסף אשר עבר לזמניות (פיקוח על בשר בכביש 16, אשר בילינסון ובטר השכונות בשרים העבודות הסתיימה). מובן סאליו, כי במידה ונצא למכרזים להקמת מחלמים ו/או בשרים נוספים נצטרך לקבל כח אדם נוסף.

מטלולים ונעודות חדלות בנת"ל

מספר העובדים המועסק היום בעבודות, אשר בשלבי בצוק, אינו מסטיק לפקוח סדיר על העבודות הקיימות (מהנדס אחד החמטר - סך כן טזי - והמהנדס השני סר עמיקם קושלמן עומד לעזוב).

לפי האינפורמציה שבידי עומדים אנו לפני מכרזים נוספים להקמת מטלולי הסעה ונקודות חדלות נוספות, בהיקף המתקרב ל-20 מיליון ל"י.

מובן סאליו שנצטרך למצוא כח אדם מתחמים נוסף לסט פיקוח יעיל על עבודות אלו.

כ ב ר כ ה
מנהל המשרד
משרד המבחן

הצחק ילטר ב. בסין, מנהל מע"צ.
מר מ. גולן, סגן מנהל מע"צ.
מר מ. שאמי, סגן מנהל מע"צ.

תכנית העסקה לפובליקציה המועסקים במקום על עבודות בניה לשנת 1970/71

מס' סדר	שם העובד	מספר, קבוצה, חוזה, ארצי	מקומות העבודה בהם מועסקים כעת בהתאם למסגרת הכריזמונית מס' 1 (תקופה), 2 (שקום ושמוץ) ונח"ל	יועסקו	הקבוצה
1.	שפירא אליהו	קבוצה	קטיפת מס' 22, 36, 37		מ"מ של התפקוד
2.	איכנבאום ברוך	"	רשימת מס' 1, 2, 3, 4, 39, 40. רשימת מס' 13		
3.	אלישיב צבי	"	רשימת מס' 6, 7, 25		
4.	ברוכר משה	"	רשימת מס' 34, רשימת מס' 5, 6, 14, 15, 17, 27, 28	רשימת מס' 45	
5.	ברויץ יצחק	"	רשימת מס' 8, 10, 43. רשימת מס' 1, 3, 7, 8, 10, 11, רשימת מס' 1	רשימת מס' 52	
6.	הירסמן אהרון	"	רשימת מס' 11, 12, 13, 14, 24, 26, 29, 30, 31, 42 א. רשימת רשימות מס' 2	רשימת מס' 53, 48, 47	
7.	קיכל לומר	"	רשימת מס' 32, 33, 35, רשימת מס' 12	רשימת מס' 50, 49	
8.	רוזנבאום אולק	"	רשימת מס' 11, 12, 13, 14, 29, 30, 31	רשימת מס' 53, 48, 47	
9.	בורגשטיין משה	"	רשימת מס' 6, 7		
10.	וינקור יצחק	"	רשימת מס' 13		
11.	זיסמן אורי	"	רשימת מס' 1, 3, 16, 17, 19, 22, 29, 31, 37 רשימת מס' 1, 2, 13, רשימת מס' 1	רשימת מס' 55, 53, 52 כנ"ל	
12.	פלרמן מנחם	"	כנ"ל		
13.	משה בן איון	חוזה	רשימת מס' 9, 20		
14.	זרינה וילי	"	רשימת מס' 1		
15.	מסנר הרי	"	רשימת מס' 2, 3, 4		
16.	איוולמן יוסף	ארצי	רשימת מס' 8, 10, 43		
17.	ויצמן יוסף	קבוצה	רשימת מס' 5, 9, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 41, 42 ב. רשימת מס' 2, 4, 5, 9, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22	רשימת מס' 55, 54, 44	
18.	דולינסקי שמעיה	חוזה	רשימת מס' 9, 16, 18, 23, 24, 25, 26		
19.	סוקר יוסף	"	רשימת מס' 38. רשימת נח"ל מס' 7, 8, 10, 11, 12, 13		
20.	סמירובסקי יוסף	"	רשימת נח"ל מס' 10, 12, 13		
21.	דולוביץ אברהם	קבוצה	רשימת נח"ל מס' 7, 8, 11		
22.	קנדור זיסו	חוזה	רשימת מס' 5, 41 רשימת חסל מס' 4, 5, 6		
23.	אברמסקו מיקו	"	רשימת מס' 1, 2, 3, 4, רשימת מס' 13. רשימת נח"ל מס' 10, 11, 12, רשימת חסל מס' 1		
24.	פנחסוביץ משה	ארצי	רשימת מס' 27, 28, 32, 35		
25.	בינבאום מאיר	קבוצה	רשימת מס' 9, 15, 16, 17, 22, 29, 33	רשימת מס' 55, 54, 44	
26.	שורץ מיכאל	"	רשימת מס' 5, 15, 16, 17, 18, 19, 20. רשימת מס' 4, 19		
27.	ינקלביץ יצחק	"	רשימת מס' 2, 3, 8 (חסל)		

29

מדינת ישראל

משרד העבודה / מחלקת עבודות צבוריות

מחוז חיפה, שד' הכרמל 1

תי"ד 502 / סל 524266

משרד העבודה
 לה' עבודות צבוריות, האגף הכלכלי והמס'י
 י"ב אייר תש"ל = 18.5.70
 מסי התיק 1/4/6

באייר תש"ל
 1970 במאי (4)
 מס' 2184-42/6/70/71

אל : סגהל סע"צ תל-אביב לידי מר זיו

הנדון: תכניות עבודה לשנת 70/71
 הספר : מכתב מס' 42/6/70/71 מיום 29.4.70
 מצ"ב 2 דו"חות (ב-3 העתקים כ"א) על תכנית העבודה לשנת 1970/71

עלי להפיר כי לד"ח של עבודות כבישים מצורף גם לוח זמנים.

באשר לעבודות אחזקה בנינים אמציא את הדו"ח בהאריך יותר מאוחר לאור ההוראות החדשות בענין "בדק ואחזקה".

אילנה
התקן
התקן
התקן
התקן
התקן
התקן
התקן

א. ש. כהן
 מהנדס מחוז חיפה
 העתק: מר רק {
 מר כרמלי {
 בצדדך העתק הדו"חות

3/יק

תכנית תעסוקה כבישים לשנת 70/71

1.10.70 - 31.3.71				1.4.70 - 30.9.70				סדר
קבועים	ארעיים	חוזה מיוחד	יומיים	קבועים	ארעיים	חוזה מיוחד	יומיים	
4	4	-	19	8	4	-	19	ס נ ג ג נ ג הובלה מדידות מעבדה
-	-	5	35	4	-	5	35	א ח ז ק ה מנהלי עבודה פועלים
-	-	6	18	11	-	6	18	פ ת ר ה מנהלי עבודה פועלים
4	4	11	72	23	4 *	11	72	ס ה " כ

STATE OF TEXAS

No. 100 - 10000

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ד	מ	ע	ד	צורת חשבון כספית	צורת חשבון כספית	ד	מ	ע	ק	צורת חשבון כספית
	זמני			מר סטראסקו	מר סטראסקו		קבוע			מר דינשטיין - ספק אזורי
	קבוע			גב' צ'ובוסר (משה)	גב' צ'ובוסר (1/2 משה)		חוזה			מר ביסר לאון
	חוזה			גב' בר-קנא	גב' בר-קנא		קבוע			מר לבניא
							קבוע			גב' צ'ובוסר (1/2 משה)

ד	מ	ע	ד	צורת חשבון כספית	צורת חשבון כספית	ד	מ	ע	ק	צורת חשבון כספית
	קבוע			מר פיטר	מר פיטר		קבוע			מר ישראל - ספק אזורי
	חוזה			גב' נירה	גב' נירה		חוזה			מר בר-שי
							חוזה			מר גיטלר
							חוזה			מר נברי
										מר האוסמן
										מר ארליך
										מר גיגר
										גב' רבקה
							קבוע			(בעבודות רג'י
										(
										(

ד	מ	ע	ק	צורת חשבון כספית	צורת חשבון כספית
	קבוע			מר פיטר	מר פיטר
	חוזה			מר קרול מאיר	מר קרול מאיר

DATE	DESCRIPTION	AMOUNT	BALANCE
1900	...	...	...
1901	...	...	...
1902	...	...	...
1903	...	...	...
1904	...	...	...
1905	...	...	...
1906	...	...	...
1907	...	...	...
1908	...	...	...
1909	...	...	...
1910	...	...	...
1911	...	...	...
1912	...	...	...
1913	...	...	...
1914	...	...	...
1915	...	...	...
1916	...	...	...
1917	...	...	...
1918	...	...	...
1919	...	...	...
1920	...	...	...
1921	...	...	...
1922	...	...	...
1923	...	...	...
1924	...	...	...
1925	...	...	...
1926	...	...	...
1927	...	...	...
1928	...	...	...
1929	...	...	...
1930	...	...	...

לוח זמנים לבצוע עבודות כבישים

לשנת 1970/71

מדי	פברואר	ינואר	דצמבר	נובמבר	אוקטובר	ספטמבר	אוגוסט	יולי	יוני	מאי	אפריל	שם הכביש
												נהריה - ראש הנקרה
												גבול הצפון
												חיפה - נצרת
												רמה - פקיעין
												סכנין - ערבה
												כברי - כפר יאסיף
												חיפה - תל אביב
												בית - אורן
												דליה - מחרקה
												מאור - להבות חביבה
												נחשולים - דור
												עתלית
												עתלית - חיפה
												עוקף חדרה
												כפר - סנדא
												שער מנשה - להבות חביבה

תכנית תעסוקה בנינים לשנת 70/71

פקוח על עבודות פתוח בבצוע - מעודכן לעבודות שהופעלו עד 15.5.70

תאור האובייקט	תאריך סיום צפוי	שם המפקח	מעמד	שם מחשב כמורות	מעמד	הערות
בי"ח רמ"בם - בנין ראשי 29	12.71	מר ישראלי מר גברי מר גיטלר מר בר-שי	קבוע חוצה חוצה חוצה	מר פישר גב' שלח מחשב כמורות נוסף הובטח	קבוע חוצה	
בי"ח רמ"בם - אזור הכח	6.71	מר ישראלי מר בר-שי מר האוסמן מר ארליך	קבוע חוצה ארעי חוצה	מר פישר גב; שלח	קבוע חוצה	
בי"ח רמ"בם - ביתן 69 - פטיכאטריה	מאצאמאא (מאצאמאא)	(מהנדס מר חזמהביץ)	חוצה	מר פישר מאצאמאא	קבוע	
בי"ח רמ"בם	7.70 10.71 12.70 7.70 5.70	מר גיגר	קבוע	עבודות רג'י		א. ביתן 11 א אוסם שריר הלב ב. מטבח - שנויים ותוספות ג. ביתן 28 אונקולוגיה ד. ביתן 21 א' רפוי בעיסוק ה. ביתן 28 מעבדה למקרוסקופ
בי"ח מזרע מתקן לשאיבת מים	7.70	מר דינשטיין גב' צובוטרו	קבוע קבוע	מר סטרואסקו גב' בר-קנא	זמני חוצה	
בי"ח נהריה תוספת בניה במכון הרנסגן	9.70	מר דינשטיין גב' צובוטרו	קבוע קבוע	מר סטרואסקו גב' בר-קנא	זמני חוצה	
בי"ח חדרה הרחבת מח' פנימית בנין מס' 1 מרתף ומקלטים	9.70 הוכרז	מר קינברג מר בלוך מר סוקולוב ועוד מהנדס נוסף	חוצה קבוע קבוע	מר פישר מר קרול מאיר מחשב כמורות נוסף	קבוע חוצה	
בי"ח שער מנשה - שפוצים בנין ג' וזפו קרית הטכניון	7.70	מר גיסר	חוצה	גב' צובוטרו מר סטרואסקו	קבוע זמני	
מוסד לבטוח לאומי - נהריה מוסד ילדים יוליאנה	9.70	מר דינשטיין גב' צובוטרו	קבוע קבוע	מר סטרואסקו גב' בר-קנא	זמני	
מר קינברג מר בלוך	חוצה קבוע	מר קרול מאיר	חוצה			
מלביזיה - חריבה	7.70	מר לביא	קבוע	מר סטרואסקו גב' בר-קנא	זמני חוצה	
דאר צאצא פרדס חנה	8.70	מר קינברג מר בלוך	חוצה קבוע	מר פישר מר מאיר קרול	קבוע חוצה	
דאר בנימינה	6.70	מר קינברג מר בלוך	חוצה קבוע	מר פישר מר מאיר קרול	קבוע חוצה	
הרחבת דאר בסירת הכרמל בנין מס הכנסה חיפה	בהכרזה	מר קינברג מר בלוך	חוצה קבוע	מר פישר מר מאיר קרול	קבוע חוצה	
תחנת הגברה - פרדס חנה	בהכרזה	מר דינשטיין	קבוע	מר סטרואסקו	זמני	
בי"ח נהריה - מעבדה היסטורפולוגית	בהכרזה	מר דינשטיין	קבוע	מר סטרואסקו	זמני	
גשר מגדים	8.70	ויס גורג'	חוצה	מר פישר	קבוע	
גשרים רג'י	31.3.71	בן-ברוך שלמה	קבוע			
גשרים רג'י	31.3.71	זיליקוביץ אוריאל	קבוע			
כביש מהיר חיפה חדרה - רג'י	31.3.71	שכט משה	קבוע			
גשרים - רג'י באזור נפת נהריה	31.3.71	רוזנצווייג שמואל	קבוע			
גשרים - רג'י כביש מהיר חיפה-חדרה	31.3.71	פרחאט חמד ראשיד	קבוע			
גשרים באזור נפת חדרה	3.3.71	פריג' שלום	קבוע			

28

מניסן חש"ל
5.70
3/4/1

אל : טר גולן, סגן מנהל מע"ב

עבודות תשתית

סמוכין: מכתבן 3/4/1 סיום 23.4.70
24

לדאבוני אינני יכול לספק לך תיום אח התכניות המבוקשות בטכתבך הנ"ל. אף על פי שאנחנו השתדלנו מזה זמן רב לנצל בתכנון המוקנים הכניות דומות קודמות, טרם הגענו למיתוח שיטה מאורגנת לבחירת הנושאים המתאימים ולעיבוד פרטי הבצוע של הכניות תשתית.

עבודות התכנה הנ"ל דורשה את הטפול הנמרץ ע"י מהנדס בעל רמה מתאימה. עקב חוסר כח אדם אשר הוא חופפה כיונית במדור טכ/חש, אף פעם לא יכולנו לשחרר מהנוס אחד בכל אחד משלושת המדורים (חשמל, חברואה וקרור) להעסקה בלעדית למשימה זו.

2. הנני מבין כי הנהלה מע"ב מתכוונה לפטר בעתיד הקרוב יותר משליש של כח אדם ההנדסי אשר נשאר במדורנו ואשר כבר היום איננו מספיק למלוי התפקידים היומיומיים. ברור איפוא כי אחרי בצוע הפיטורין בכלל לא תהיה אפשרות מעשית לטפל ~~במשימה~~ בעיבוד הכניות תשתית. אני רק יכול להציע לעשות רביזיה של רשימת הפיטורין וע"י כך להשאיר בכל אחד משלושת המדורים מהנדס אחד אשר יוטל עליו אך ורק הטפול בעבודות תשתית.

3. בהנחה שהפיטורין יכנסו לתוקפם בהאריך 30.6.70 וחודשיים הנותרים עד להאריך זה ינוצלו ע"י השלמת העבודות אשר המפורטים מועסקים בהן כעת, הנני מקווה שאוכל לספק לך רשימת נושאים עד להאריך 15.7.70 - כמובן בתנאי שתעשה הרביזיה הנ"ל בכח האדם.

ג ב ר כ ה

י. עינבר
מהנדס ראשי למכונאות/חשמלאות (בבנינים)

נכ/15

1/4/6
בידי

⑥ נתן' אן האנאל, מ.מ. צפון ועו ש.ג. 2 3/6. אר
 ה-נתן קח האנן 222 א"י-אכסיות אה"ן האנן כענול קנול
 מדינת ישראל

מחלקת עבודות צבוריות
 מחוז הצפון-בצרת עליה

תאריך: כז' בניסן תש"ל
 3 במאי 1970

מחוז הצפון
 6.5.70
 1/4/6

מספר:

1/4/6

אל: מר י. זיו, סגן מנהל מע"צ (מינהל)

מאת: מהנדס מחוז הצפון

הנדון: תוכנית עבודה לשנת 1970/71
 סמוכין: מכתב מס' 1/4/6 מיום 29.4.70

אין באפשרותי להכין תכנית המציבה בפירוס תעסוקת
 עובדים כיוון שקשה להכין תכנית כזאת מראש.

ברור כי נוכח הצמצומים בתקציב תחול ירידה במספר
 המועסקים הארעיים.

א.א. גיל
 מהנדס מחוז
 106/פר

א.א. גיל
 מהנדס מחוז
 106/פר

בברכה,
 א.א. גיל
 מהנדס מחוז
 106/פר

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

1910-1911

26

מסדר העבודה
מחלקת עבודות חבריות

XXXX

בניסן וזיל
תל-אביב,

XXXX

29.4.70

אל ז: מר שמואל בניהו

מר יואל אבנ

✓ 1/4/6

מחוז טע"ב, המשרד הראשי

הנדון: הכנון ערכים של טע"ב לענים 1970-1975

לסען מסדר הסוב, אגז טכנס לחלן אמ מוכן שיחווהינו הקודמות
בנושט שהחליטו קוד עכופיים שלמני המסח.

הנכנס מוקלים לאיסוף הנהוגים ולחברוטט לביטים בנושאים

הבאים ז-

כה-אדם

ציר

שקוט עבודה - מחשב

טיבי זיר

הנחיות שהטמטנה כבסיס להכנון הקבלו כדלקמן ז-

לגבי נושאי בניה - מסר בולן

לגבי נושאי כביטים - מסר טחמי

לגבי חבורות נוספות וצורה השייכה אבקטט לעמוד אנוי

בקטר זיר.

אנוי שהודעתים נקבעת ערימות לנוש זה ואבקט לעמוד

בהתאם.

ב ב ר כ ה

י. זיר

סגן סגן טע"ב (טיבהל)

התקן מר בולן

מר טחמי

מק אטיה 1/9/4

1/4/4 "

מחלקת עבודות צבוריות
תש"ד העבודה

XXXX

תל-אביב, כב" בניסן תש"ד

29.4.70

1/4/6

XXXX

אל : מנזים מחוז ת"א והסניף
מנזים מחוז ירושלים
מנזים מחוז חיפה
מנזים מחוז הצפון
מנזים מחוז הדרום
מנזים תת-מחוז אשקלון
מעת: מע"צ, הסניף הראשי.

הנדון: חוכנית עבודה לשנת 70/71
הסניף : מכתב מנהל מע"צ 1/4/6 מ-16.3.70

בחסן למכתב מנהל מע"צ שבחסן, הינכם מתבקשים להעביר אלינו גם חוכנית העסקה לעובדי המחוז המבוססת על חוכנית העבודה כפי שהוכנה על ידכם בהתאם למכתב שבחסן.

מנהל מע"צ מבקש להסגור השומות לבכם כי ברו"חוח של העסקת ימי עבודה של החודשים האחרונים באה לידי ביטוי נכמה ניכרת של העסקת עובדים ארעיים, לא פעם אף במספרים השווים או עולים על מספר ימי העבודה של העובדים הקבועים.

נוכח הצמזומים החקיקתיים נודעת הטיבות מיוחדת להכנון מדויק של העסקת העובדים ובפרט חוכניות העסקה שיוצרו על ידכם הנכם מתבקשים לתת את הדעת גם לנושא העסקת הארעיים.

הננו מבקשים לקבל את חוכניות העסקה ב-3 העתקים עד יום 15.5.70.

ב ב ר כ ה ,

י. זיו
סגן מנהל מע"צ (מינהל)

התקין
מנהל מע"צ, מר בטיץ
סגן מנהל מע"צ, מר גולן
סגן מנהל מע"צ, מר שחמי

3 בנימין ט"ל

20 .4.70

3/4/1

אל : מר ס. טושני , אדריכל ראשי
מר י. רון , מהנדס ראשי לבניה
מר י. עיגור , מהנדס ראשי מכ/חש (בנינים)
מר י. סיבלר , מהנדס בצדע (בנינים)

תנודן : עבודת השתיה

אבקשת להודיעני בדבר חוזר את הכניחותיכם לבצוע
עבודת השתיה במחלקותיכם , באמצעות עובדיכם , האינפורמציה
צריכה לכלול את תנודת זאת שנוה/אדם מיט לחקיקת בודט .

גברת

גולן

סגן מנהל מע"מ

תמ/21

1/4/6 : 100

1954
10
100

1. The first part of the report
is devoted to a description of
the general situation in the
country at the beginning of
the year.

2. The second part of the report

is devoted to a description of the
work done during the year. This
part of the report is divided
into two sections: the first
section is devoted to a description
of the work done in the
field and the second section
is devoted to a description
of the work done in the
laboratory.

[Faint, illegible text]

100

[Handwritten signatures]

24

מדינת ישראל

משרד העבודה

מחלקת עבודות צבוריות - מחוז ירושלים

ירושלים, ב בנימין הש"ל
8 באפריל 1970
מספר: 19/1970/71-1815

משרד העבודה
מחז עבודות צבוריות - מחוז ירושלים
12. 4. 70 - תשלום
1/4/76
מסי התקן

משרד מהנדס המחוז
רחוב הנביאים 52, ירושלים
ת.ד. 132 - טלפון 21141

M. H. H.

אל : סר ב. בסיון, מנהל מ.ע.צ., תל אביב
מאת: מהנדס מחוז ירושלים

הנדון: הכניה עבודה לשנת התקציב 1970/71

הנזכר: מכתב 3/4/1 מיום 16.3.70

1. כביש מס' 1 - ירושלים - שער הגיא

היקף העבודה הוא כ- 7 מיליון ל"י כולל עבודות עפר, שכבות השתיה, שכבות נושאות, בניית קירות, מעבירי מים, העבודה היא לאורך כל הקטעים הנזכרים להלן, העבודה מבוצעת ישירות על ידי המחלקה מרם לעבודות הגשרונים שנמסרו לביצוע לקבלן.

א. קטע מפבר הקסטל

בניית קיר להעלה הניקוז וייצוב השוליים לצד החר. העבודה החל ב- 1 ביוני והסתיים ב- 1 לספטמבר.

ב. קטע עוקף אבו גוש

(1) סיום עבודות העפר עד ל- 1.4.71 מותנה בהחלטה מר מ. שהטי, סגן מנהל מ.ע.צ. בהקשר לצומת בית נקופה.

(2) מ- ק"מ 14,5 עד ק"מ 16,5 - סלילת הכביש לשכבה נושאת החתונה. סיום העבודה עד ל- 1 ספטמבר.

(3) כל עבודות הגשרונים ומעברים להולכי רגל - סיום העבודה עד ל- 1 ספטמבר מרם, למעבירי מים בצומת (מותנה בהחלטה לגבי צומת בית נקופה).

(4) קטע ק"מ 16,5 עד ק"מ 19 - שכבה נושאת החתונה עד ל- 15 ביולי 1970.

(5) קטע ק"מ 21 עד ק"מ 23 - מרד שער הגיא - סיום העבודה עד סוף חודש מאי.

2. כביש מס' 71 צומת דאם - צומת אחים

באורך של 4.00 ק"מ - עבודות עפר לרוחב של 4 נתיבים, מעבירי מים וגשרונים. סלילה סוגמה לשני נתיבים בלבד. העבודה כוללת עבודות עפר, מעבירי מים, שכבות מצע השתיה ושכבות נושאות.

אומדן משוער להקף העבודה הוא כ- 2 מיליון ל"י, סילוק מסודים ופיצויים כ- 750,000 ל"י נוספים. העבודה תבוצע על ידי קבלן.

זמן משוער להחלת העבודה הוא 1.5.70 וזמן הביצוע הוא למשך 6 חודשים.

3. עבודות אחזקה פונצית (ריבודים)

היקף העבודה הוא כ- 450,000 ל"י.
העבודה תבוצע ישירות על ידי המחלקה. הריבוד
ייעשה בשטח של 100,000 מ"ר היא תהל ביוני והסתיים
בסוף אוגוסט.

4. עבודות אחזקה שוטפות

היקף העבודה בסכום בכ- 400,000 ל"י.
העבודה כוללת השלאת, ניקוי תעלות, טוליים.
ביצוע העבודה הוא עד ל- 1.4.71, היא תבוצע ישירות
על ידי המחלקה.

ב ב ר כ ה ,

ד. איזנברג
מנהל המחוז

העתק: מר מ. שחמי, טגן מנהל מ.ע.צ., הל אביב - למכתבך
מס' 6/10/2 מיום 16.3.70 - הפרטים לעיל צוגנים
לבקשתך במכתבך הנ"ל.

7/9

המק, לטק 2(71)6
2(1)6

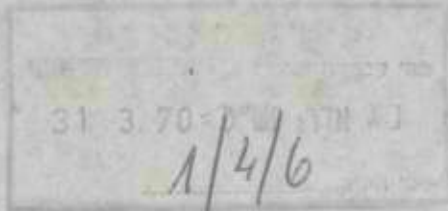
23

M אונת

מדינת ישראל

תאריך: כ"ב באדר ב' תש"ל
30 במרס 1970

מספר: 630

מ. אונת
מ. אונת
מ. אונת

1/4/6

אל ז' מר ב. בסין, טנהל מע"צ

מאת : המנהל הכללי, משרד העבודה

בהמשך לשיחתנו מיום 23.3.70 מבין שהנך ממנה צוות לתכנון הצרכים של מע"צ בשנים 1970 - 1975, אשר יתבסס על היקף עבודה משולב לכל אחת מהשנים האלו.

א. הצוות יציע היקף כח-אדם שידרש בכל אחת משנות 1970 - 1975, לפי מקצועותיו והרמות המקצועיות שידרשו.

ב. צרכי ציוד משרדי לרבות הצרך לשעור עבודה מחשב במרכז ובמחוזות.

ג. הצרך בציוד מכני.

ד. צרכי הדיור במרכז ובמחוזות.

הצוות יתאם עבודתו בתאום עם הצוות המרכזי במשרד העבודה.

אמך - מ. אונת

29.4.70

א

ב ב ר כ ה,

אריה גוראל

אריה גוראל

22

מדינת ישראל
מחלקת עבודות צבוריות
מחוז הדרום - באר-שבע

התאריך: באר ב' תשל"ג
29/3/70

מספר: 6(11/1) - 952

114/6 3/11
11/1

אל : מר מ. שהמי, סגן מנהל ט.ע.צ. הל-אביב.
מאח: מהנדס מחוז הדרום

דפוס. א. א. א.

הנדון: תכנית עבודה לשנת התקציב 70/71
מכתבם מס' 114/6 מאריך 16.3.70

114/6

... רצ"ב הנני מעביר אליך את החומר הנדון
בהתאם לבקשתך.

נ כ ר כ ה

א. אורבך
מהנדס מחוז הדרום

כבישים - מחוז הדרום
 חכניה עבודה לשנת החקציב 70/71

(1) כביש מס' 81 - ב"ש - פלוגות קטע מק"מ 9 עד ק"מ 22
 האור העבודה - רבוד אספלט, חקון וייצוב שוליים. עבודה המשך משנת 69/70

אספלט	14.000 טון
כורכר	3מ 14.500
מסגרת חקציבית	1.200.000.- ₪
החלת הביצוע	1.4.70
גמר הביצוע	20.7.70

(2) כביש מס' 86 - הכביש המרכזי לאילת, קטע ירוחם - שדה בוקר מק"מ 33 עד ק"מ 51.
 האור העבודה - הרחבת הכביש הקיים מ-4 מ' ל-6 מ', רבוד אספלט. עבודה המשך משנת 69/70.

אספלט	10.800 טון
מסגרת חקציבית	650.000.- ₪
החלת הביצוע	1.4.70
גמר הביצוע	15.8.70

(3) כביש מס' 86 - ב"ש - מסעף הנגב, 2 קטעים מק"מ 8 עד 11.5 ומק"מ 18.5 עד 20.5
 האור העבודה - שפור ושנוי בתואי הקיים - ~~מבני חדש~~

1. עבודה עפר	
2. עבודה מצע ותשתית	
3. עבודה אספלט	
4. יישור שוליים	
5. בניה מעבירי מים	
מסגרת חקציבית	650.000.- ₪
החלת העבודה	15.6.70
גמר משוער	15.1.71

(4) כביש דימונה - ירוחם 2 קטעים
 הקטע הראשון מהווה חבור חדש לכביש דימונה.
 הקטע השני מהווה המשך לקטע קיים עם כביש חדש עד הצטלבות ירוחם. העבודה בבצוע - הקבלן "מקורח".

אומדן כולל : 2.150.000 ₪ + 500.000.- משנת 69/70
 גמר משוער : 15.8.70

(5) כביש ערד - מצדה אווין 21 ק"מ רוחב 6 מ' רבוד אספלט, עבודה המשך משנת 69/70

אספלט	16.000 טון
מסגרת חקציבית	750.000.- ₪
גמר משוער	10.4.70

כבישים בטיני

(6) כביש אמנון - פליקן מק"מ 4 עד ק"מ 22 רוחב 6 מ', עבודה המשך 69/70
 עבודה עפר 100.000 מ' 3
 חול אספלט 10.800 מ' 3
 מסגרת חקציבית 1.500.000

(7) דרכי חה"מ

עבודה שוטפת משנת 69/70
 מסגרת חקציבית 1.500.000.- ₪

(8) דרכי גישה למעוזים (עבודה לילה) עבודה המשך משנת 69/70

חול אספלט	10.000 מ' 3
מסגרת חקציבית	1.700.000.-

(9) כביש גישה לספי עבודה המשך לשנת 69/70

אספלט	3.000 טון
מסגרת חקציבית	200.000.- ₪
גמר משוער	15.5.70

(10) כבישים חקלאיים עבודה המשך משנת 69/70

אספלט	7.000 טון
מסגרת חקציבית	1.000.000 ₪
גמר משוער	20.6.70

21

ירושלים, י"ז באדר ב' תש"ל
25 במרץ 1970

משרד העבודה

112016
מא אנה
כא או צ'ו

אל: ד"ר אברהם מיכאל, היועץ הכלכלי
מר מנחם אסף, חשב המשרד
מר אריה גלעדי, אפסנאי ראשי
מר עטר כץ, הממונה על יעל והדרכה
מר זלמן חן, הממונה על יחסי צבור
מר יהושע פובדמינסקי, מנהל היחידה לשרותי מחקר ושוקי עבודה,
הרשות לתכנון כח-אדם
מר אלי פז, מנהל לשכת השר
מר אשר פריהר, אחראי לתכנון תקציבי

הנדון: צורת להכנת תכניות עבודה של המשרד לשנים 1970-1975

הריני למנותכם לצוות שתפקידו להכין את אומדן הצרכים של המשרד במסגרת תכניות עבודתו המתוכננות לשנים 1970-1975. אומדן הצרכים יוכן לכל זחת מן השנים האלה על יסוד חיזוי תפקידי המשרד בהיקף, בעומק ובנושאי הטיפול.

על-יסוד תכניות העבודה של יחידות המשרד וחיזוי התפקידים האקסואליים הנכם מתבקשים להעריך את:

- א. צרכי כח-אדם של המשרד בהיקף ובציון דמות ההתמחות.
- ב. נושאי השתלמות המקצועית לעובדי המשרד וקיבולה.
- ג. צרכי הדיור של יחידות המשרד המרכזיות, המחוזיות, האזוריות והמקומיות.

עבודתכם תושגת על תכניות עבודה שיוכנו ע"י היחידות בהנחיות ובדפוסים שיוצרו על-ידיכם. בדיון על צרכי היחידות השונות של המשרד ישתתף כחבר הצוות נציג היחידה הנוגעת בדבר.

במידת הצורך יורחב הצוות.

פעילות הצוות תקיף את נושאי הפעולה של המשרד הקשורים ב:

- א. פיתוח מקורות כוח אדם לרבות נושאי תעסוקה.
- ב. המישר התחיקתי חברתי שהמשרד מטפל בו.
- ג. בעיות ארגוניות-מינהליות הנובעות מן ההתפתחויות הצפויות.

הצוות יתאם את פעולותיו עם צוות התכנון שבתמנו במשרד באגף להכשרה והשתלמות מקצועית במכון לפירון העבודה והייצור, במחלקת המדידות ובמחלקת עבודות צבוריות, וכן - עם צוות המיכון של המשרד.

ד"ר אברהם מיכאל יהיה יו"ר הצוות.

אבקש לקבל דו"ח ביניים ראשון על עבודת הצוות עד 30.6.70.

ב ב ר כ ה ,

אריה גוראל
המנהל הכללי

העתק: שר העבודה
סגן מנהל כללי

מנהלי יחידות משרד העבודה - מא אנה - מא אנה - מא אנה
מנהל שרות התעסוקה
מנהל המוסד לבטיחות וגיהות
אחראי למיכון משרדי ומתכנון מערכות ראשי

AMOUNT

I have received of you the sum of
 £ 100 00
 or the value of the bill of exchange
 of £100 00
 or the value of the bill of exchange
 of £100 00
 or the value of the bill of exchange
 of £100 00

FOR THE ACCOUNT OF THE BANK OF ENGLAND

THIS RECEIPT IS VALID ONLY IF SIGNED BY THE CASHIER OF THE BANK OF ENGLAND

THE BANK OF ENGLAND, 1, ABchurch Lane, LONDON, E.C. 4

- 1. THE BANK OF ENGLAND
- 2. THE BANK OF SCOTLAND
- 3. THE BANK OF IRELAND

THIS RECEIPT IS VALID ONLY IF SIGNED BY THE CASHIER OF THE BANK OF ENGLAND

THE BANK OF ENGLAND, LONDON

THIS RECEIPT IS VALID ONLY IF SIGNED BY THE CASHIER OF THE BANK OF ENGLAND

- 1. THE BANK OF ENGLAND
- 2. THE BANK OF SCOTLAND
- 3. THE BANK OF IRELAND

THIS RECEIPT IS VALID ONLY IF SIGNED BY THE CASHIER OF THE BANK OF ENGLAND

THE BANK OF ENGLAND, LONDON

THIS RECEIPT IS VALID ONLY IF SIGNED BY THE CASHIER OF THE BANK OF ENGLAND

THE BANK OF ENGLAND

THE BANK OF ENGLAND

I have received of you the sum of
 £ 100 00
 or the value of the bill of exchange
 of £100 00
 or the value of the bill of exchange
 of £100 00
 or the value of the bill of exchange
 of £100 00

20

מדינת ישראל

מחלקת עבודות צבוריות, מחוז הצפון, נצרת עליה

תאריך:

י"ב באדר ב' תשל"ל

18 במרץ 1970

מחנה -

3/4/1

מספר:

מס' עבודות 1/4/6 מד' תחום: י"ד אדר' תשל"ל = 22.3.70 מסי התקן

אל : מר מ' שהמי ס/מנהל מע"צ

מאח: מהנדס מחוז הצפון

[Handwritten signature]

הנדון : תכנית עבודה לשנת התקציב 70/71 כבישים

סמוכין: (1) מכחב מנהל מע"צ מס' 3/4/1 מיום 16.3.70

(2) מכחבן אלי מס' 6/10/3 מיום 16.3.70

*** מצורפת בזה התכנית המפורטת.

אין הרשימה כוללת עבודות החזקה כללית ומונעת בהיקף של 4.1 כיליון ל"י.

[Handwritten signature]
א' גיל
מהנדס המחוז

העוק: מר ב' בסיון מנהל מע"צ
ס/מהנדס המחוז (כבישים)

100/שג

[Large handwritten note in Hebrew, partially crossed out with a diagonal line. It contains details about the work plan and budget for roads in the northern region.]

SECRET

and the various persons, and their, and their

of the year 1954

of the year 1954

SECRET

of the year 1954

of the year 1954

SECRET : SECRET

SECRET : (1) and the year 1954

(2) and the year 1954

SECRET : and the year 1954

SECRET : and the year 1954

SECRET

SECRET : and the year 1954

SECRET

זמן בצו	היקף העבודה	תאור העבודה	הקטע	כביש	מס' סדר
אפריל - יולי	1,000,000.-	1. שיקום מסע האספלט בהתאם לגבהים, שיפועים לרוחב-בשתי שכבות בממוצע (כ-20 אלף טון אספלט). 2. יצוב שולים ברוחב 3 מטר. 3. התקנת 5 מפרצים. 4. התקנת גשרון בנחל כסלן. 5. הסדרת הצומח בכניסה הדרומית לעפולה ושפור מצב הנקוד למניעת הצפת הכביש.	ק"מ 50-60 מצומח מגידו- הכניסה לעפולה ("כביש הסרגל") באורך 10 ק"מ	32	1
יוני - אוגוסט	250,000.-	הסדרת הצומח והניקוז בהתאם לתכנית מפורטת	היציאה הצפונית מעפולה לכוון נצרה וטבריה.	32	
לא ידוע	645,000.-	שקום מלא של הכביש על כל ההסתעפויות לגבעת המורה ולעפולה עליה - בעבודה זו שותפים 4 גורמים: מע"צ, משרד השכון, עמידר והמועצה המקומית עפולה. סה"כ העבודה	ק"מ 44-45: הקטע בין עפולה עליה וגבעת המורה באורך 1 ק"מ	32	
חלוי בהסדר המימון	245,000.-	השתתפות מע"צ			
	<u>1,500,000.-</u>	<u>סה"כ הכל</u>			
מאי - דצמבר	600,000.- 250,000.- <u>850,000.-</u>	1. התקנת גשר חדש על חפלה הירדן באורך כולל של 45 מ' 2. סלילת כביש חדש באורך של 1400 מ' <u>סה"כ הכל</u>	ק"מ 81 אשדות יעקב (אחוד)-מנחמיה: "הל דלהמייה" - אורך הקטע-1400 מ'	41	
בביצוע אפריל-אוגוסט	600,000.-	כביש גישה וכבישים פנימיים	גבעת יואב	3	
מאי - אוגוסט	האומדן בהכנה משוער: 400,000.-	כביש גישה	טרומ גולן		
	טרם הוכנו תכניות, כמויות ואומדן. 600,000.-	כביש גישה וכבישים פנימיים	נאות גולן		
	<u>1,500,000.-</u>	<u>סה"כ הכל</u> כיום משוער			
	400,000.- 1,000,000.- 500,000.- 1,200,000.- 400,000.- 600,000.- <u>350,000.-</u> 2,250,000.- 2,200,000.- <u>4,450,000.-</u>	כבישים חקלאיים גבול לבנון " " " " - נוסף כבישי פטרולים ומוצבים " " " " - נוסף כבישים עורפיים למנרה ומלכיה כבישים עוקפי מסעים תעלות קשר		4	צה"ל
	500,000.- 1,000,000.- <u>1,500,000.-</u>	כיום נוסף <u>סה"כ הכל</u>	השלמת עבודות לאורך 15 ק"מ	5	צה"ל סקופיה-קורסי
	1,500,000.-	פריצת דרך בלבד לאורך 15 ק"מ - הקציב לשנה הבאה -	כפר נחום - חושניה	6	צה"ל

1.5
2.5
1.5
2.45
3.0
1130

19

מדינת ישראל

מחלקת עבודות צבוריות, מחוז הצפון, נצרה עליה

תאריך:

י' באדר ב' תש"ל
18 במרץ 1970

י' אדר תש"ל = 22.3.70

מספר:

6/10/1 3/4/1

מס' החק

אל : מר מ' בולן, ס/מנהל מע"צ

מאח: מהנדס מחוז הצפון

מכתב
מס' 1012/70
מס' 1012/70
מס' 1012/70
מס' 1012/70
מס' 1012/70

הנדון : תכנית עבודה לשנה החקציב 70/71

סמוכין: מכח מנהל מע"צ מס' 1012/70 מיום 16.3.70

1012/70
1012/70

לא ברור לי לאיזה עבודות סמיכתם מכחבו של מנהל מע"צ ועל כן רצוי שתשלח לי מכחב מפורט וכו רשימת העבודות שהנכם מעוניינים בהן.

א' גיל
מהנדס המחוז

שג/100

SECTION THREE

... and the ...
...
...
...

...
...

Handwritten notes:
...
...
...

...
...

...
...

...
...

...

באדר ב' תש"ל
בסיון 1970

16

V

~~11/1/70~~
~~11/4/70~~
11/4/70

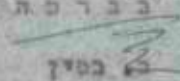
אלו מהנדס מחוז ח"א והמרכז
מהנדס מחוז ירושלים
מהנדס מחוז הדרום
מהנדס מחוז חיפה
מהנדס מחוז הצפון
עמית אפקס
מאת: ב. גסין - מנהל מע"צ

הנדון: תכנית עבודה לשנת התקציב 70/71

עם אישור התקציב לשנת 70/71 נבדקו על ידי מנכ"ל העבודה
להעביר לו חכניות העבודה לשנת הקרובה, עבור כל מחוז ומחוז.

החכניות צריכות להיות מעודשות שתכלולנה פרטים על תיאור
העבודה והיקפה, לוח זמנים להחלטה ולגמר העבודות וכל
הפרטים האחרים הקשורים לכך.

אם החומר אקט מחולק לכבינים וכבישים להעביר עד 1.4.70
לה"ה מר כולן זמר שהמי בהתאם.

בברכה,

בסיון

מנהל מע"צ

העוזר מר מ. גולן

מר מ. שהמי

1/11/11

THE
MAY 1911

THE
MAY 1911

MAY 1911

18

מחלקת עבודות צבוריות, המשרד הראשי
רח" לניקולן 3, ת"ד 20101, טל. 623271

הל-אביה, 65, אב השכ"ט
13 אוגוסט 1969
1/4/6 ✓

לכבוד
מנהלת מחלקת הכנון ובנייה
סדרות קרן קיימת
צריח הל-אביה

ב"נ,

הנדון: חלקה 46 גוש 7103

פקיד האינפורמציה במשרדכם הודיענו כי על החלקה הנ"ל חלה
הכנייה מסדרת "G"

וכאשר ומשרד זה מכין חכניות להקמת מבנים חדשים בחלקה
הנ"ל, הגנו מבקשים להודיענו אם בכונתכם לשנות הוראות
החכניות "G" לגבי החלקה הנ"ל, ואם כן, נא להסביר
לנו ההנחיות המוצעות על ידכם כדי שנוכל להביאן בחשבון.

בכבוד רב,
מרדכי שושני
אדריכל ראשי

התקן: מר אלטער, מנהל מח' המדידות
מר שמש
מר בורקובסקי
מאגיס האדם

10/18

ל.ד.ל.

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535

RECORDED
INDEXED
MAY 1964

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

17

באב חשכ"ט
3 באוגוסט 1969
6/13

אל : מר שחמי - מגן מנהל מע"צ

מאמ: מר י. צדרכאום

חנדון: עבודת הכנון

מסוכין: מכתבן מ' 6/13/5/42 מ/מ 18.7.69

הקטיים בהרכבה לוח זמנים נוכחים מהנויים הדרמטיים שחלו כהכנון אשר סירה ובתכנון גשרים בנהניה ומכך, כי לא קבלתי עד היום את הסופר המוכסת לגבי גשר נוח-ים מסוד ליברמן - המכנון את הכביש.

היות ובשרים אלה נמנים בקדמות הגבוהה ביותר במחצית למכתבך, מובן, כי הם מקשים על הרכבת לוח הזמנים.

החלטה לגבי גשר סירה ותחזיתו המכנון לגשר ההכנון בו, התקבלו בישיבה אחר ב- 25.7.69. לגבי נהניה (שני גשרים), הנני מחכה עדיין להסוכתך בגדון. בגשר נוח-ים הבטיח מר ליברמן בתביעה אחר לפני הודש וחצי אצל מ.מ. היפה את התוראי ואת הסוכותיה אך עדיין לא העביר אלי (הוא מבטיח לשלוח זאת בעוד שבוע ימים). בלעדי נהונים אלה אי אפשר לערוך בדיקות קרקע ולדאג את הכנון הגשר.

סיבה אחרת לעכר בהרכבת לוח הזמנים קשור עם חומשת הממוכסת (5 חודשים). עם חנדוני לעבודה לפני חודשיים, הייתי צריך לסקור את העבודות וכפי שידוע לך מבאחי דברים רבים שדרשו את התערבותי הסידית ושחמטיו אומי (וגם אחר) כמו חדתי לעבודה.

בגלל התזכורת שקבלתי מסך בגדון, הנני מעביר לך לוח זמנים טמפטיבי המתייחס לרשימת 13 גשרים אשר נמסרה לי על ידך ולרשימת גשרים שבקבוצה. לוח זמנים זה מבוסס על הנחה, כי לא יהיו התעוה כקשר לגשרים התזכרת לעיל וכי לא תקטן טענה המהכנונה הסונה במ"כ 23 איש, לחלן הרשימה:

המכנון	מאריך סיום המכנון	ג ש ר
סמכוני	1.1.70	מבוארת היפה - סירה (1)
מסוד ראשי	1.12.69 - 1.1.70	רכבה (2)
גרינוולד	1.12.69	רכבה - סמיר (3)
מסוד ראשי	1.9.69	קטל (4)
מסוד ראשי	1.11.69	נהניה צומח (5)
סמכוני	1.11.69	נהניה רכבה (6)
מסוד ראשי	1.10.69	נוח-ים (אם לא יהיו שנויים כיסודות) (7)
מסוד ראשי	1.9.69	זיתן - ז' (8)
מסוד ראשי	1.2.70	קרקע רמלה (9)
מסוד ראשי	1.4.70	כבר הב"ד (10)
מסוד ראשי	1.2.70	ביח קמה - מל שוק (11)
קדרון	1.4.70	צומח אזור - גשר אחד (12)
גרינוולד	1.1.70	צומח אזור - גשר אחד (13)
פרום אילטן	1.4.70	צומח גחה - שני גשרים (14)
סמכוני	1.5.70 - 1.6.70	צומח אזור - שני גשרים (15)
מסוד ראשי	1.4.70	צומח קרקע חדית (16)

מסירה אוביקטים מס' 12, 14, 13 ל- 16 שרם מוכסת בינינו וחינה המלצתי בגדון.

התקן: מר בסין - מנהל מע"צ
תיק ג'

ב ב ר מ ה
י. צדרכאום
מנהל גשרים ראשי

מ/מ 6/13

16

באב תשכ"ט
30 ביולי 1969

~~4/4/7~~
1/4/6

אלו: מר שהמי - סגן מנהל מע"צ

הנדון: עבודות הכנון
מסוכינן: מכתבן מס' 1/4/7 מיום 18.7.69

בהתאם לבקשתך, הנני מכין חשובה בכתב למכתבך הנ"ל בקשר עם לוח זמנים לעבודות הכנון.

פנית אליך, בעל-פה, בקשר להעסקת שלושה עובדים בוגרי טכניון כמלבאים וסוכס בלנינו, כי אעבור בקשת מתאימה למר זיו ואחז הממוך מה.

לאור הנסיון המר בגשר טירה, (בו עלול היה להגרס בזכרד של קרוב לאוצי מיליון לירות, ורעה כדי לטונקו הננו נאלצים להתחיל מחדש את התכנון אשר יושלם לדבריו של מר שמעוני בעוד כחצי שנה), אין לי ספק, כי הממוך בחזוק הדרוש של צוות הלווי והתכנון, בו קיימות כמוצאה נמצב בשוק העבודה השורר היום - 8 משרות בלתי מאוישות אשר הקצב עבורן שסור.

ברצוני לציין, כי המלגות המבוקשות ע"י הסוכסדים מקובלות במשרדי ממשלה אחרים ולפי מיטב ידיעתי אושרו כבר בעבר גם במסגרת מע"צ. (ויק תקציב מלין - 6/4/69)
על-כל פנים, התוצאה הטובה האחרונה בלווי הכנון חוץ חוסכות כשלצטן לקומט המדינה סכומים המגיעים לכדי פי 40 מהתוצאה הקשורה במלגות המבוקשות.

אודה לך אם הודיעני על מידור הענין ע"י המלגה מתאימה למר זיו דבר שהיה לו השפעה חשובה על קרום האריכי התכנון.

בברכה,

[Handwritten signature]

י. צדיבאום
מנהלם גשרים ראשי

העמק
חי' ג'

משרד העבודה

תל-אביב, 31 אב תשכ"ט
1969 יולי 18

~~1/4/6~~ 1/4/6

אל : משרד החנים, מנהל לשכת התכנון המחוזית - חיפה,
ח.ד. 4891, חיפה

מאת: מפק"צ, המשרד הראשי

הנדון: תמורה תכנית כבישים

המק: : מכתב מיום 17.7.69

הנני מים דעים אתך, שיש צורך לכלול את כל הכבישים
בהכנית המיואר הנשיכוה על-ידי משרדכם, והנני מוכן
להעמיד לרשות המוכנסים את כל התכניות אשר בידינו בקשר
לתכנון זה.

ב ב ר כ ה

ש. טור

מנהל ראשי למכישים

סיכ/6

OFFICE

RECEIVED
NOV 19 1954

1/11/54

RE: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Handwritten initials in blue and purple ink.

מ"צ - מהנדס מחוז
חיפה, ת.ד. 502

באכ תשכ"ט
ביולי 1969

Handwritten number 24

22- 4636

מס' תשכ"ט = 25.7.69
1/4/6
מ"א מ"א חתמי

Handwritten signature and notes in blue ink.

הנדון: סגן מנהל מע"צ תל-אביב - מ"א חתמי
הקבוצות כספיות עבור הוצאות החברון
(כולל משכורות הצוות הסכמי הקבוצה)

1. להגיש שער סוף יולי ולכל המאוחר עד אמצע אוגוסט
הגמורה במדור לחברון כבישים חיפה כל עבודות חברון
אשר בחשבו כדהומות.

2. אי לכך יוכל המדור להתמנות להשלמת חברון כבישים
כדלקמן:

- א. פוקף דלית אל כרמל 3 1/2 ק"מ
- ב. דלית אל כרמל (בקרבת מסעף למזרחקת) עד כביש
טס' 114 - 7 ק"מ.
- ג. בנימינה - זכרון שביל אופנים, קטע באורך 2 ק"מ.
- 3. השלמת החברון הנ"ל יעסיק את צוות העובדים מספר
הדשיה בלבד.
- 4. לשם כסוי הוצאות החברון הנ"ל כולל משכורות של
צוות העובדים (וקבוצים) דרושה הקצבה בסך - 20,000. ל"י.
בא להמציאה בהקדם.

(חתום) א. צייטלין

מהנדס מחוז חיפה

התקן מנהל מע"צ ת"א לידי מהנדס באחי לכבישים
מר רוטלוי

Handwritten signature and date: 6/1/69

3
14

חל-מכ"ב

משרד העבודה

באב תשכ"ט

ביולי 1969

18
1/4/6

אל: מנהלם גשדים ראשי

מאה: מע"ג, המשרד הראשי

תנודו: עבודת מכנון

על אף בקשתי במגלישהנו ב-18.6.69, טרם קמלתי סמך לוח זמנים מעודכן לבצוע עבודת החכנון שבידך.

אכיר חודה אם תעביר לי את לוח הזמנים לא יאוחר מ-24.7.69.

כדי למנוע אי הבנות, הנני להעביר מעם נוספת את קדימויות:

1. מבראות היפה
2. גשר הקסטל (אלטרנטיבה נוספת) וגשר נוה-ים
3. גשרי גומת נהניה

ב ב ר כ ה

מ. שהמי

סגן מנהל מע"צ

המלך יעקוב : 6/13/4/19
6/13/2/19

10

[Handwritten scribbles]

THE STATE OF TEXAS

County of _____ State of Texas

Know all men by these presents, that _____

do hereby certify that _____

1. _____
2. _____
3. _____

Witness my hand and seal this _____ day of _____ 19____

Notary Public in and for the State of Texas

[Faint handwritten notes and signatures]

לתיק 12

מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע"מ

TECHNION RESEARCH AND DEVELOPMENT FOUNDATION LTD.

Haifa, 7.7.1969, חיפה

Ref. No. מס

המרכז לבטיחות בדרכים
מיסודו של משרד התחבורה

ROAD SAFETY CENTRE
FOUNDED BY MINISTRY OF TRANSPORT

לכבוד
מר ש. טור
מהנדס ראשי לכבישים
מע"ץ, משרד ראשי
רח' לינקולן 3
תל - אביב.

כה/תחזוק חשכ"ט = 11.7.69

~~4/4/6~~

אדון נכבד,

הנני מודה לך עבור התכניות ששלחת לי, אשר מראות סטנדרטים
ביאומטרים בשימוש מחלקתך.

בסוהני שתכניות אלו יביאו תועלת רבה לעבודת המרכז.

בברכה,

פרופ/מ.מ. ליבנה
ראש המרכז

מ.מ. ליבנה

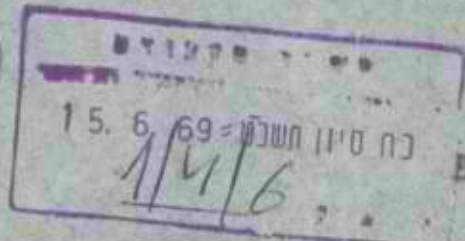
14.7

מדינת ישראל
נציבות שירות המבחן

ירושלים, כ"ו בתמוז תשכ"ט
12 ביוני 1969

א ל: מר: ב. ב. ג. ..... חסכונית על יחידת או"ש מסד. 3"א.....
סאת: השירות לאו"ש

1/4/69 - לאו"ש
1/4/69

הנדון: תוכנית עבודה שנתית

בתאריך ה-24.2.69 הנינו אליך בבקשה לשלוח אלינו את תוכנית העבודה של יחידתך לשנת 1969/70. זאת, על-מנת שניכז את כל תוכניות העבודה ונמצאן בין היחידות השונות.

כיוון שלא קיבלנו את תוכנית העבודה של יחידתך עד היום נודה לך אם תעבירנה אלינו עד לתאריך ה-25.6.69.

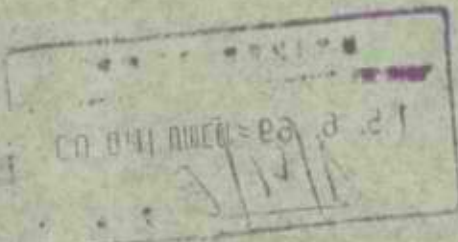
בסוף חודש זה אנו מתכוונים לרכז ולעבד החומר שנשלח אלינו ע"י המשרדים השונים ולמסמך את ריכוז התוכניות ביולי ט.ז.

ב בר כ ה,

א. ל. ע. מ.

RECEIVED BY THE DIRECTOR
OF THE BUREAU OF LAND MANAGEMENT
WASHINGTON, D. C.

TO: DIRECTOR, BUREAU OF LAND MANAGEMENT
FROM: SAC, DENVER (100-100000) (P)
SUBJECT: [Illegible]

(P) [Illegible handwritten notes and initials]

[Illegible typed text]

[Illegible typed text]

[Illegible typed text]

W. J. [Illegible]

1/11/6 ✓

מדינת ישראל

אל הממונים על ההדרכה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
מאת נציבות שירות המדינה

ירושלים, י"ב בסיון תשכ"ט
29 במאי 1969

מס' 90/6/1

הגדרון: תוכנית העבודה - שנת התקציב 1970/71

1. תוכנית העבודה והצעת תקציב

כנהוג מדי שנה מתחילים המשרדים לדון על הצעת התקציב לשנה הבאה כבר בחודשים יולי - אוגוסט. הנחיות בגדרון בשלחו כבר ע"י הממונה על התקציבים.

לקראת הדיון הזה חייבים, בן היתר, גם הממונים על ההדרכה להגיש את תוכנית העבודה השנתית שלהם: תוכנית פעולות ההדרכה והצעת התקציב, הן לגבי הפעולות המשרדיות והן לגבי הפעולות הבינמשרדיות.

גם אנו עורכים עתה את תוכנית ההדרכה של השירות לתקופה 1 באפריל 1970 - 31 במרץ 1971 וזו כוללת להעבירה לעיונכם כבר בסוף יוני, כדי שתוכלו להתייחס אליה בתכנון הפעולות שלכם. כ"כ בקייט פגישה של הממונים על ההדרכה שתהיה מוקדשת לתכנון הפעולות הבינמשרדיות, כדי למנוע כפילויות וחפיפות מחד וכדי לכסות את הנושאים הבינמשרדיים מאידך.

בהתאם לאמור לעיל, הנבי מבקש:

- א. לגשת כבר לעיבוד תוכנית העבודה לשנת 1970/71
- ב. להעביר אלינו התוכנית כפי שגובשה על-ידיכם, תוך התייחסות לפעולות ההדרכה המשרדיות, לפעולות ההדרכה הבין-משרדיות, לקורסים של מוסדות חוץ, לתוכנית ההשתלמויות בחו"ל.

2. פגישות עם יחידות ההדרכה במשרדים

בהזדמנות זו ולקראת גיבוש תוכנית העבודה השנתית הננו מעוניינים להיפגש עם יחידות ההדרכה במשרדים ועם העובדים האחראים לנושא זה ביחידות השונות.

נבקשכם לקבוע פגישה כנ"ל אשר תתקיים במשרדכם ולתאם אתנו המועד וסדר היום וכן רשימת המשתתפים. 11

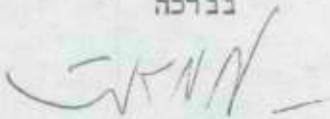
אנו מייחסים חשיבות, כי בפגישה זו ישתתף גם סגן המנהל הכללי לאסכולות והאחראי לענייני עובדים במשרד.

3. תיקונים בפרק 5 של התקשי"ר

הננו להביא לידיעתכם, כי הצטברו אצלנו הערות והשגות הנוגעות להוראות פרק 5 של התקשי"ר, הודן בענייני הדרכה. כדי שנוכל לדון בכל ההערות ביחד הננו מעוניינים לקבל מכם הערותיכם לשינויים בפרק זה של התקשי"ר.

רצוי להכין את הצעותיכם בכתב וענין זה ישמש אף הוא נושא לפגישה הב"ל.

בברכה

משה מאירי

הממונה על ההדרכה וההשכלה
(בפועל)

העתק: סגני המנהלים הכלליים לאמרכלות ומנהלי יחידות הסמך

משרד העבודה

10
חל-אביב, באייר תשכ"ט

במאי 1969

16
✓ 1/4/6

אל ז מר א. גוראל, מנכ"ל משרד העבודה

מאת: מנהל מפ"ג, המשרד הראשי

הנדון: תכנית עבודה לשנת התקציבים 1969-70

מכתב מ-12.5.69

8/

בקשר לפיסוק השניה במכתבך הנ"ל, הנני להזכירך כי,
הכנייה העבודה בנושא הכבישים במסרה לידי מר א. פריהר
בזמן היותך אצלנו בענין ועדה הורון.

ב ב ר כ ה,

ג. בסין

מנהל מ.פ.ג.

א

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות

מ. ע. צ.
משימת ותוכניות
מוגש לכנס יחידות משרד העבודה
15 במאי 1969

תפקידי מחלקת עבודות צבוריות הם כדלקמן :

1. תכנון, סלילה והחזקת הכבישים הבינעירוניים .
2. תכנון, הקמה והחזקת בנינים למשרדי הממשלה ומוסדותיה ולגופים צבוריים .
3. יעוץ הנדסי למשרדי הממשלה ומוסדות צבוריים .
4. אספקת ריהוט וציוד למשרדי הממשלה ומוסדותיה, כולל מוסדות חנוך .
5. פקוח והכוונת היבוא של ציוד מיכני הנדסי .
6. רשום ציוד הנדסי ורשמי מפעילי ציוד .
7. רשום ורשמי אדריכלים ומהנדסים .

כבישים

ביטוי להתפתחות היקף הטיפול בתכנון, סלילה והחזקת רשת הכבישים ע"י מע"צ סאז קום המדינה ניתן לקבל מהשוואת ההתפתחות התקציבית של ההוצאה לכבישים :

<u>מליוני ל"י</u>	
25.9 ל"י	החומש הראשון 1948/49 - 1952/53
52.2 ל"י	החומש השני 1953/54 - 1957/58
79.8 ל"י	החומש השלישי 1958/59 - 1962/63
313.6 ל"י	החומש הרביעי 1963/64 - 1967/68

בשלושת החומשים הראשונים, פיתוח הכבישים התנהל בקצב מואט לעומת ההתפתחות המשקית והחברתית בארץ. ב-1962 נתקבל המלוח הראשון לפיתוח כבישים מהבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח. ואז הוכנה תוכנית חומש לפיתוח כבישים שבוצעה במלואה .

נקבעה מדיניות פיתוח שעיקריה היו כדלקמן :

1. פתרון בעית הכניסות לערים הגדולות.
2. סלילת כבישים עוקפים כאלטרנטיבה לכבישים חוצים.
3. פתיחת צירים חדשים על מנת לאפשר פיתוח התישבותי וכלכלי כגון כביש סדום-עין גדי, תל שוקת-ערד-סדום וסדום-אילת .
4. שיקום הרחבה וטיפול כבישים ברשת הקיימת לקליטת התנועה המתוספת.

התמורה שהחלה בשנות ה-60 הראשונות, היתה לא רק בהיקף כמותי של העבודות אלא הקיפה את כל התחומים, טיטות תכנון, טיטות ביצוע ומיכון. בתכנון אמצנו את טיטות התכנון המקובלות בארצות שכבר צברו ניסיון רב בטסח זה תוך התאמתם לתנאי הטסח והאקלים בארץ. הוקמה מעבדה מרכזית המצוידת בכלים מודרניים לטיפול בחקר הקרקע והחומרים המשמשים לסלילה על מנת להגיע למבנה אופטימלי .

התכנון הגיאומטרי עבר גם הוא תמורה הראויה להדגשה, בכבישים שנסללו בעבר השתדלו לעקוף את המכשולים ועד כמה שאפשר להתאים את התואי לתנאי הטופוגרפיה, עתה ע"י עבודות חפירה, סילוי, חישוב וגישור מתכננים כבישים עם שפועים, רדיוטים אופקיים ומרחקי ראות המאפשרים תנועה מהירה ובסוחה יחסית לאלה שתוכננו בעבר .

משק הביצוע עבר גם הוא ריאורגניזציה, הצויד החליף את עבודת הידיים וכיום אנו נמצאים ברמת מיכון די גבוהה. נרכש צויד חדיש ומשוכלל המאפשר הספק עבודה גבוה שהביא להעלאת האיכות תוך הקטנת ההוצאות .

התרחבות ניכרת חלה גם בעבודות הגישור. אחת מאותות המודרניזציה של רשת הכבישים המקבלת את ביטויה בעבודות הגשרים היא שאחוז הגשרים מעל הנחלים הולך וקטן ועולה חלקם של גשרי מפגשים בין כבישים או כביש/רכבת .

בימים אלה אנו מעבדים תוכנית פיתוח לחומש הקרוב, המדיניות
שעל פיה נקבעת תוכנית זו היא כדלקמן :

1. הרחבת כבישים עתירי תנועה לכבישים רב מסלוליים .
  2. השלמת רשת של כבישים מהירים אשר תקיף את גמר ביצוע הכביש
המהיר חדרה-חיפה, הקמת צמתים דו מפלסיים בין חדרה לגעש
וסלילת כביש חדש מהיר בין געש לתל-אביב וכך נקבל כביש מהיר
בין תל-אביב לחיפה. כמו כן יבנה כביש מהיר בין תל-אביב
לירושלים אשר ישלים את הקטע שנשלל בין ירושלים לשער הגיא
וכביש מהיר לאשדוד .
  3. סלילה חדשה של כבישים אשר בועדו לקצר את הסרחק בין סוקדי
תנועה או לתת כביש אלטרנטיבי לדרך קיימת כגון בית קמה-באר
שבע, תל שוקת-בית קמה, טפך זוהר-צומת אילת, חצב-נחיבה,
פרוד-עמיעד וצומת מלאכי-כביש 13 .
  4. המטך השיקום השפור וההרחבה של הרשת הקיימת, בהתאם לסקר
שערכנו על מצב הכבישים במצאים עתה 746 ק"מ ברשת הארצית
שיש לשקם ולהרחיב ו-928 ק"מ ברשת האיזורית. אלה הם
כבישים שנשללו בתקופת המנוט או בשנים הראשונות לקום המדינה .
- ערכנו תוכנית לקביעת העדיפויות בטיפול בהם, ברור שרק בחלקם
נוכל לשקם ולהרחיב במסגרת החומש הקרוב .
- ההתרחבות המהירה שהיתה בעבר וזו הצפויה, הציבה בפנינו אתגרים
גם מבחינת ההתארגנות בתוך מע"צ :
1. הוקמה המחלקה לחומרים ומחקר שלרשותה מעבדה מרכזית ומעבדות
שדה ליד המחוזות .
  2. הוקמה מחלקת מבצעים העורכת את הפיקוח העליון על כבישים
וגשרים ומתאמת בין התכנון לביצוע .

3. הוקמה מחלקה כלכלית המטפלת באספקטים הכלכליים של התיקצוב, התכנון והביצוע בכבישים וביתר השטחים שבהם פועלת מע"צ .
4. בהתארגנות נמצאת מחלקה לתכנון מוקדם שתפקידה לערוך סקרים מוקדמים לאתור התואי, קביעת חתכים טיפוטיים, פרופילים ותחזיות תנועה .
5. הורחבה המחלקה לתכנון גשרים אשר נוסף לתכנון השוטף עוסקת בעיבוד סטנדרטים לתכנון גשרים ומחקרים כגון שמוש באלמנטים טרומיים .

באחרונה נעשו נסיונות לשמש במחשבים לתכנון כבישים, יחד עם מחלקת המדידות בצענו שרטוט חתכים לרוחב של המצב הקיים לגבי שלושה פרויקטים ופרויקט רביעי בית קסה-תל סוקת מתוכנן במחשב (הנמצא ברשות תה"ל). גם חתכים לרוחב של התואי החדש וחישוב כמיות עבודות העפר, אלת לעת עתה צעדים ראשוניים בתחום השמוש במחשבים, אנו מקווים להגיע לשמוש נרחב יותר על מנת לחסוך בכוח אדם ומאידך לקבל מספר גדול יותר של אלטרנטיבות בתכנון .

בנינים

הבניה הממשלתית המבוצעת דרך מע"צ, אף היא התרחבה באופן ניכר בשנים האחרונות לכך ישנן שתי סיבות עיקריות :

1. התרחבות השרותים הממשלתיים הן כתוצאה מגידול האוכלוסייה והן מהעמקת השרותים, חייבה במקביל גידול במבנים המשמשים שרותים אלה, כגון: בחי חולים, מרכזיות טלפונים, בניני הבטוח הלאומי, לשכות טעד ועוד .
2. חלק מהשרותים והמשרדים מסוכנים בבנינים מיושנים בחלקם אף מחקופת הסנדט שלא יכלו לענות על הצרכים הנוכחיים הן מבחינת טרחב והן מבחינה פונקציונאלית .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE BOARD OF EDUCATION

FOR THE YEAR
ENDING JUNE 30, 1900

CHICAGO
PUBLISHED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
1900

CHICAGO
PUBLISHED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
1900

CHICAGO
PUBLISHED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
1900

CHICAGO
PUBLISHED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
1900

שרותי מע"צ בתחום הבניה הממשלתית כוללים :

1. יעוץ למשרדי הממשלה ומוסדותיה ולגופים ממלכתיים בכל הנוגע לשטח הבניה הצבורית .
  2. תכנון מוקדם - רעיוני - תכנון מפורט ופיקוח על הביצוע של בנייני הממשלה ומוסדותיה .
  3. ארגון עבודות ההחזקה ובדק בית של מבנים ממשלתיים ובצוע טוגים מטריימים של עבודות ההחזקה .
- בתכנון נמצאים כיום 130 אובייקטים שערכם הכולל מגיע לכ-300 מליון ל"י, הביצוע מטתכם בכ-80 מליון ל"י לשנה .

היקף עבודות הבניה בשנים האחרונות

היה מעבר ליכולת כוחות התכנון העצמי במע"צ והיה צורך למסור חלק גדול מהתכנון למשרדי תכנון פרטיים. התכנון העצמי מהווה כיום רק 17% מהעבודות ו-83% במסרו לתכנון חוץ, ובר זה חייב שיטת דגש על הנחיה וליזורי תכנון חוץ על מנת להבטיח שהבניה הממשלתית תהיה מבחינה ארכיטקטונית ופונקציונאלית מותאמת ליעודה ויחד עם זאת שלא תעבור את המידה הנאותה של צניעת מטריימת .

יחידות תכנון הבניינים כוללת את המחלקות כדלקמן :

מחלקה לתכנון אדריכלי

מחלקה לתכנון קונסטרוקציות

מחלקה מכ/חש הכוללת שלושה מדורים; חשמל, טביטציה, ומזוג אויר

מדור תכנון חוץ

מדור חשוב כמירות

מדור לביצוע

הוצאות הבניה הממשלתית בשנים 1960/61-1969/70	
אלפי ר"י	השנה
11,194	1960/61
13,053	1961/62
16,911	1962/63
20,590	1963/64
25,956	1964/65
33,552	1965/66
41,740	1966/67
47,300	1967/68
88,837	1968/69
88,763	1969/70

רשויות
מוסמכות

נוסף לתפקידי מע"צ בתחום הסלילה והבניה, היא נושאת במספר
תפקידים ממלכתיים נוספים :

- רישום ורישוי אדריכלים ומהנדסים
- רישום ציוד הנדסי
- רישום מפעילים
- רשות מוסמכת ליבוא ציוד מיכני הנדסי

אפסנאות

אפסנאות מע"צ מטפלת ברכישת ואספקת החומרים, הציוד והכלים
הדרושים לביצוע העבודות, נוסף לשרותים ליחידות מע"צ היא מטפלת באספקת
ציוד וריהוט למשרדי הממשלה ומוסדותיה .

מחזור הפעילות של האפסנאות מסתכם בכ-40 מליון ל"י לשנה .

ציוד ורכב

ברשות מע"צ משק עצמי לציוד ורכב הכולל יחידות לציוד כבד
לעבודות עפר וסלילה ורכב להובלות והסעת עובדים. היקף הפעולות של
המשק העצמי מסתכם בכ-30 מליון ל"י לשנה. ליד המחוזות קיימים מספר
מפעלי עזר כגון: בתי מלאכה, מוטכים, נגריות ומפעלי אספלט .

שטחים
מוחזקים

תוך מלחמת ששת הימים כבר החלה מע"צ לפעול בשטחים החדשים,
הפעולות הראשונות שנעשו היו חיבור השטחים למדינה שבתחום הקו הירוק
לשעבר. בצפון נסללו כביש דן-בניאט וכביש צמח-חמת גדר, בסלילה נמצא
עתה כביש הגישה לחרמון. לרמת הגולן הוכנה תוכנית מפורטת לכבישים,
הפרויקטים העיקריים :

1. עין גב-כורטי-פיק
2. כורטי-כביש קונטרה-משמר הירדן
3. בניאט-מסעדה-קונטרה

בשטחי יהודה ושומרון הוקם מחוז המרכז את העבודות באזור זה. העבודות מנוצעות ע"י עובדים מקומיים או פועלים המובאים מרצועת עזה - שטח מצב התעסוקה קשה במיוחד - בהנהלה מצומצמת של מע"צ. מפעל הסלילה הגדול שנעשה שם הוא כביש פשחה-עין גדי, כמו כן נסללו ושוקמו מספר כבישים שבחלקם היו השלמות של עבודות שהחלו בהן בתקופת השלטון הירדני וחלקם תוכננו על פי הנתונים החזשים שנוצרו .

ברצועת עזה מאורגנת העבודה ע"י נפת ביצוע שהוקמה מעובדים מקומיים בניהול מע"צ .

בסיני הוקמו שני מחנות עבודה לסלילה ולהחזקת הכבישים, בעבודות ההחזקה ניתנת תעסוקה גם לשבטי הבודווים בעיקר בדרום סיני .

ולבסוף יש להזכיר את העבודה הנרחבת מנוצעת בשנה האחרונה לזפות כבישי פטרולים ודרכי שדה על מנת לצמצם את אפשרויות המיקום .

סיכום

שנת הכספים האחרונה הסתכמה בתקציב פעולות כולל של 170 מליון ל"י, מע"צ הצליחה לבצע את ההיקף הזה חרף הקשיים בהסגת כוח אדם מקצועי הן בתכנון והן בביצוע והמחסור שנוצר בצירוד ואמצעי הרבילה עקב הגאות שפקדה את המשק במיוחד בעבודות בניה וסלילה מאז מלחמת ששת הימים .

לשנת הכספים החדשה נקבע היקף פעולות עוד יותר נרחב - 174 מליון ל"י - ואף כי לשנה זו גם צפויה תעסוקה מלאה במשק ובעקבות זאת אולי הסתך הקושי בהשגת אמצעי ביצוע - עם כל הקשיים הטכניים הארגוניים והתקציביים הנובעים מכך - אנו מקוים לעמוד בביצוע המשימות שאנו נושאים בהם כפי שפשינו עד כה .

8

מדינת ישראל

משרד העבודה

ר

תאריך: בא"ר חשב"ט
12 במאי 1969

מספר: 162/63
135
~~3/4/11~~ 11/4/6

אל : מר ב. בסין, מנהל מחלקת עבודות צבוריות

מאת : המנהל הכללי, משרד העבודה

דן היל

הנדון: תכנית עבודה לשנת התקציבים 1969-70

מאשר קבלת מכתבו של מר מ. גולן מיום 28 באפריל 1969
אליו צורפה רשימת תכנון בצוע עבודות בניה של מע"צ
לשנת 1969-70.

מבקש לקבל את תכנית העבודה בנושא הכבישים.

ב ב ר כ ה,

אריה גוראל
המנהל הכללי*

העתק: מר מ. גולן
מר מ. שהמ*

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

טערי העבודה

תל-אביב, 4 יולי 1969
מס' 28
1/4/6

אל ז מנהל כללי טערי העבודה, ירושלים

מאז טע"ג, המשרד הישע

הנדון: תביעת עבודה לשנת תשכ"ט 1969/70 - בניגוד
הסמך ז מסמך 162/63 מיום 21.1.69

... מצ"ב הנני להצגית לך רשימת המנדון בגופ עבודות בניה של מע"א לשנת
תשכ"ט 1969/70 - הכירות בהתאם למסמך אשר בסמך.

2. נא לראות את חלק התחזית המתייחס לעבודות בשלבי המנדון כמפורט
ביותר - וזאת בגלל ז-

- א) הצורך בקבלת החלטות סופיות מועדה ויטוח הבניה,
- ב) הצורך בקבלת האיטורים השונים, כתנאי להסמך הפעולות מצדנו
(איטורים סטנדרטיים, הרשויות וכו'),
- ג) אי באירויות אמרות הקיימות (בעיות מבוט, הצורך לסילוק
מטוליים קיימים ועוד).

רק כדוגמה, טע"ב צילום המנדון למנהל הכללי של טערי הודאר מיום 7.3.69
ביחס לוחק מן הבעיות שמוסב הנ"ל.

3. נא לראות את הרשימה, כאמור, כמפורט - והאומדנים אשר בנדינו עבור
המבנים הנמצאים בשלבי המנדון, הם היעדרות אך נרק להשקפת כספר ימי העבודה
ב- 1969/70.

ב. ג. ג.
מ. ג. ג.
מנן מנהל מע"א

התקן ב. במין
טו י. הבריך, טערי העבודה, הקריה ת"א, בצרוף התקן הרשימה הנ"ל.

בצרוף התקן הרשימה	{ לא במקור : אודיכל ראשי - סגנים היאוס - סגנים ביצוק (בנינים) 5/4 י"ג
" " "	
" " "	

7 10
25,369

בניני דואר

המחוז	מ"ע 69/70	סיום ביצוע	התחלה ביצוע	אומדן משוער	ה ע ב ו ד ה
חיפה	600	6.69	בביצוע	460,000	מרכז דואר אור-עקיבא
מרכז		-	מוקפא	100,000	דואר אזור
דרום	1,200	4.70	אחרי	300,000	מרכז אילת (הרחבה)
דרום	700	4.70	אחרי	1.70	רכוז עובדים - מחסן - אילת
ירושלים	3,000	10.69	בביצוע	879,000	חנתה ממסר - איתנים
צפון	300	6.69	4.69		חנתה הגברה - אשדות יעקב
ירושלים	300	12.69	10.69	30,000	סניף דואר אשקלון
דרום		4.70	4.69	4,000,000	מרכז דואר באר-שבע
דרום	1,000	4.70	6.69	250,000	רכוז עובדים ומחסן, באר-שבע
דרום	500	6.69	בביצוע	112,000	באר-שבע, חנתה טלביזיה, חדר דיזל וכו'
צפון	(טרומי)	-	5.69	250,000	בית-שאן, מרכזיה (הרחבה)
ירושלים	500	4.70	1.70	-	בית-שמש, מרכזיה
חיפה	2,500	10.69	2.69	346,000	בנימינה, מרכזיה
דרום	200	5.69	בביצוע	191,000	ברופיה, חנתה טלביזיה
ירושלים	6,000	2.70	בביצוע (בנין ראשי)	1,600,000	זייתא, חנתה קליטא - כל המבנים
חיפה			בעית קיר משותף		הדרה - מרכז דואר (הרחבה)
חיפה	300	4.70	אחרי	7.69	הדרה - רכוז עובדים
חיפה	300	5.69	בביצוע	660,000	חיפה, מרכז מעלה השחרור (התאמות)
חיפה	150	4.70	אחרי	2.70	חיפה, כרמל צרפתי, מרכזיה
חיפה	100	4.70	אחרי	3.70	קריה חיים מזרחית, סניף דואר
חיפה	1,000	4.69	בביצוע	4,480,000	חיפה, חרייבה, חנתה טלביזיה
צפון	600	3.70	11.69	130,000	טבריה, רכוז עובדים ומחסן
צפון	1,800	12.69	7.69	150,000	טבריה, מרכזיה (הרחבה)
חיפה			מוקפא		חיפה, מרכז סירת הכרמל
ירושלים	5,000	סוף 1969	בביצוע	960,000	ירושלים, מרכז כורש 2
ירושלים	800		בביצוע	3,200,000	ירושלים, מרכז בר-כוכבא
ירושלים	16,000	4.70	אחרי	7,250,000	ירושלים, בי"ס פזק
ירושלים	4,000	10.69	בביצוע	3,100,000	ירושלים, בית היהלומים, טלביזיה
ירושלים		מוכן לבצוע	מוקפא		ירושלים, בנין שרות השידור
ירושלים	600	7.69	בביצוע	150,000	ירושלים, שרות השדור, אולפנים לשעה חרום
צפון	1,600	9.69	בביצוע	130,000	כוכב הירדן, טלביזיה
חיפה					קריה אתא, מרכזיה
חיפה					קריה אתא, דואר
מרכז	700	1.70	5.69	150,000	כפר ויתקין, מרכזיה (הרחבה)
חיפה	900	4.70	אחרי	12.69	פטר ערה, מרכזיה
דרום	1,200	4.70	אחרי	8.69	טאפה רמון, מרכזיה
צפון	2,100	4.70	אחרי	7.79	נצרת עילית, קריה הממשלה, בנין מס' 2 (מרכזיה)

המחוז	י"ע 69/70	סיומ ביצוע	התחלה ביצוע	אומדן משוער	העבודה
חיפה	300	אחרי 4.70	2.70		נשר, סניף דואר
דרום	1,800	אחרי 4.70	9.69		נעיבות, מרכזיה ודואר
מרכז	3,300	אחרי 4.70	6.69	1,800,000	נחניה, מרכזיה ודואר
מרכז	350	8.69	6.69	40,000	סביון, סניף דואר
צפון	1,600	2.70	8.69	200,000	עילבון, מרכזיה
צפון	350	7.69	5.69		עינן, תחנת הגברה
חיפה	2,400	אחרי 4.70	6.69	350,000	עכו, הרחבה מרכזיה
צפון	3,000	אחרי 4.70	7.69	1,300,000	עפולה 2, מרכזיה
צפון	600	12.69	10.69	140,000	עפולה, רכוז עובדים
דרום	3,000	8.69	בביצוע	585,500	ערד, מרכזיה ודואר
דרום	100	4.69	בביצוע	250,000	ערד, תחנת מיקרוגל
חיפה	1,800	2.70	בביצוע	475,000	פרדס חנה, מרכזיה (הרחבה)
מרכז	600	5.69	בביצוע	265,000	פתח-תקוה, דואר (תוספת)
צפון	150	אחרי 4.70	3.70	900,000	צפת, מרכזיה (הרחבה)
צפון	250	5.69	4.69	27,000	צפת, דאר ישן (שפוץ)
צפון	300	6.69	4.69	60,000	צפת, תחנת טלביזיה, מבנה דיזל
חיפה	1,200	4.79	11.69	400,000	קרית טבעון, הרחבת מרכזיה
מרכז	700	1.70	6.69	130,000	ראש העין - דאר
מרכז	150	אחרי 4.70	3.70	1,000,000	ראשון לציון 2 - מרכזיה
צפון	650	אחרי 4.70	12.60	120,000	ראש פנה - רכוז עובדים, הרחבה כולל מחסן
צפון	500	אחרי 4.70	1.70	150,000	ראש פנה - הרחבת מרכזיה
מרכז	650	אחרי 4.70	12.69	670,000	רחובות 2 - מרכזיה
מרכז	3,300	אחרי 4.70	7.69	1,500,000	צומת מעשיהו-רמלה - מרכזיה
מרכז	2,000	4.70	7.69	350,000	צומת מעשיהו-רמלה - רכוז עובדים כולל סככה
מרכז	1,000	10.69	בביצוע	300,000	רמת-יצחק - מרכזיה (תוספת)
מרכז	500	7.69	4.69	60,000	רמת-יצחק - סניף דואר (הרחבה)
מרכז	3,300	אחרי 4.70	7.69	1,500,000	צומת כפר-סבא-רעננה - מרכזיה
מרכז	2,200	אחרי 4.70	7.69	350,000	צומת כפר-סבא-רעננה - רכוז עובדים כולל סככה
מרכז	300	6.69	בביצוע (1970)	5,300,000	תל-אביב - מרכזת כורש 1
מרכז			מוקפא		יד-אליהו- מיון ומרכזיה
מרכז	2,000	אחרי 4.70	10.69	2,200,000	תל-אביב, מרכזת דרום 2 (הרחבה)-התאמה
מרכז	2,050	אחרי 4.70	6.69	1,000,000	תל-אביב, מרכזת ויצמן 2 (הרחבה)
מרכז	1,200	9.69	בביצוע	2,000,000	תל-אביב, מרכזת נורדיה (רכישה)
מרכז	1,100	8.69	בביצוע	265,000	תל-אביב, דאר אלנבי 132 (שיפוץ)
מרכז	300	6.69	4.69		תל-אביב, דאר אבן גבירול 170
מרכז	250	4.69	3.69	40,000	תל-אביב, דאר וולובלסקי (שינויים)

מסד הבריאות

המחוז	י"ע 69/70	סיום ביצוע	החלה ביצוע	אומדן משוער	ה ע ב ו ד ה
ירושלים	12,000	אחרי 4.70	בביצוע	4,200,000	בי"ח אשכול - שלב ג'
מרכז	1,200	2.70	7.69	130,000	באר-יעקב, בי"ח שמואל הרופא ביתן 28, חדר מיון ומרפאה (הרחבה והתאמת)
מרכז	500	8.69	בביצוע	130,000	באר-יעקב- בי"ח לחולי נפש מחלקה ה' (חוספת)
מרכז	650	5.69	5.69		ספריה + מקלט
מרכז	250	9.69	7.69		חדר אוכל והמחנה (שפוצים)
					<u>בת-ים - בי"ח לחולי נפש</u>
		9.69	בביצוע	1,150,000	בית-ספר לאחיות
		5.69	בביצוע		מחלקת אשפוז (3)
מרכז	13,000	3.70	בביצוע	4,750,000	מחלקת אשפוז (5)
		3.70	בביצוע		מחלקת אשפוז (6)
		3.70	בביצוע		מחלקת אשפוז (7)
"	100	אחרי 4.70	3.70		מרפאה ומנהלה (חוספת)
דרום	3,000	12.69	בביצוע		בי"ח דימונה (אושר רק השלמת המרתף)
					<u>בי"ח הלל יפה - חדרה</u>
חיפה	3,000	אחרי 4.70	5.69	2,000,000	הרחבה רנטגן וחדרי ניתוח כולל הסקה מרכזית, ~~מרכזית~~ בריכה מים והידרופור
"	200	4.69	בביצוע	110,000	
					<u>בי"ח רמב"ם-חיפה</u>
חיפה	3,600	אחרי 4.70	בביצוע	960,000	מטבח (א/2) - שנויים
"	300	5.69	בביצוע	85,000	פטולוגיה (4/ב)
"	850	3.70	9.69	120,000	שנויים במחסן מזון (9)
"	2,500	2.70	בביצוע	350,000	ביתן 11/א
"	1,300	2.70	7.69	160,000	ביתן 16/א (שנויים)
"	3,500	אחרי 4.70	7.69	950,000	ביתן 17
"	300	5.69	בביצוע	270,000	מרכזיה (19) - הרחבה
"	20,000	אחרי 4.70	בביצוע	18,000,000	בנין חדש (29)
"	4,000	10.69	בביצוע		ביתן הכח (30)
"	1,600	11.69	בביצוע		פטולוגיה (60)
"	2,000	אחרי 4.70	7.69	4,500,000	מחסנין (61)
"	250	5.69	בביצוע		בריכה (66)
"	2,100	3.70	5.69	250,000	מחלקת יום פסיכיאטרית (69)
"					ביתן 16 (חוספת קומה)

המחוז	י"ע 69/70	סיום ביצוע	התחלת ביצוע	אומדן משוער	העבודה
<u>יפו - בי"ח דונולו</u>					
מרכז	650	9.69	6.69		מעבדה (התאמה)
"	600	9.69	6.79		מחלקת אשפוז פנימית (שנויים)
"	900	1.70	בביצוע	290,000	חדר נחות (התאמה) - ללא אורולוגיה ועיניים
<u>בי"ח נהריה</u>					
חיפה	1,400	11.69	6.69	200,000	הרחבת רנטגן
<u>בי"ח נט-ציונה</u>					
מרכז	4,100	אחרי 4.70	4.69	1,400,000	מחלקת ילדים
"	~~2,400~~	1.70	10.69	70,000	~~גהי-מלאכה ושקום-מקצועי (התאמה והרחבה)~~
"	2,000	2.69	4.69	250,000	טרפאה (התאמה והרחבה)
<u>עכו - בי"ח מזרע</u>					
חיפה	1,650	1.70	5.69	195,000	ריפוי בעיסוק, בית מלאכה
<u>בי"ח עפולה</u>					
צפון		טרומי	3.69	27,000	מחסן לשעת חירום
<u>עכו, בי"ח לחולי נפש</u>					
חיפה	1,700	2.70	6.69	220,000	הפרדת מוזיאון
<u>בי"ח פורייה</u>					
צפון	4,000	12.69	בביצוע	1,500,000	חדר מיון ומרפאות
"	2,600	3.70	5.69	320,000	הרחבת חדר נחות
"	1,400	1.70	8.69	100,000	אספקה מרכזית
"	2,500	אחרי 4.70	5.69	600,000	חדר דוודים במרכז הכוח
<u>בי"ח צפת</u>					
צפון	30,000	אחרי 4.70	בביצוע	21,000,000	בי"ח החדש
"	2,300	אחרי 4.70	8.69	2,900,000	איצטדיון לפדגוגיה
<u>צריפין - בי"ח "אסף הרופא"</u>					
מרכז	2,200	3.70	7.69	115,000	מחלקת פנימית (14) - שנויים, הרחבה והתאמה
"	1,000	8.69	בביצוע	1,450,000	ביתן אורטופדיה וילדים
"	800	14.69	6.69	150,000	מעבדה לרדיו-איזוטופים (80)
"	600	10.69	בביצוע	280,000	אולם התעמלות
"	400	11.69	9.69		מכון פטלוגי
"	250	12.69	9.69		מחסן במרכז לבריאות הציבור
"		מוקפא		54,000,000	<u>חולון - בי"ח הל-גבורים</u>

המחוז	י"ע 69/70	סיום ביצוע	התחלה ביצוע	אומדן משוער	ה ע ב ו ד ה
<u>בי"ח חל-השומר</u>					
מרכז		מקפא	מקפא	62,000,000	בי"ח החדש
"	4,000	1.70	בביצוע	1,400,000	מחלקת יולדות - חוספת קומה
"	4,500	2.70	8.69	200,000	שפוז מחלקת מיון (1)-שנויים והרחבה
"	1,500	10.69	בביצוע	1,100,000	מכון רנטגן
"	1,100		בביצוע	527,000	ביהן א/25 - מחלקת לב
"	650	10.69	5.69	75,000	שפוז ביהן 31
"	650	10.69	5.69	75,000	שפוז ביהן 36
"	4,500	4.70	5.69	262,000	שפוז מעבדה בקטריולוגיה (43)
"	100	4.69	בביצוע	102,000	שפוז מחלקת שקום לחולי לב (61)
"	800	10.69	5.69	82,000	ביח כנסה
"	2,000	10.69	בביצוע	650,000	מחלקת ילדים - השלמה מעבדה
"	1,000	10.69	5.69	190,000	<u>קלנסואה - מרכז הבריאות</u>
<u>מערדי ממזלה שונים</u>					
<u>ביח-דגן - מכון וולקני</u>					
מרכז	4,000	אחרי 4.70	בביצוע	3,400,000	מעבדות קרקע ומים
"	5,500	אחרי 4.70	? 6.69	7,000,000	מעבדות טכנולוגיה של מזון
"	4,000	אחרי 4.70	? 7.69	2,100,000	מעבדות וירולוגיה ומיזיולוגיה
"	2,400	אחרי 4.70	? 6.69	450,000	מרכז לגידולים מבוקרים, שלב ב'
"	1,000	10.69	? 4.69	120,000	מכון לאנטומולוגיה - מעבדות
"	1,150	11.69	4.69	135,000	מכנים למשק אווזים
<u>ביח-דגן - מכון ווטרינרי</u>					
"	6,500	4.70	? 4.69	812,000	מבני משק
<u>ביח-דגן מכון מטאורולוגי</u>					
"	400	9.69	7.69		הרחבת הדר מימן
<u>ביח-דגן - שרות מטאורולוגי</u>					
"	850	9.69	4.69	100,000	הרחבת מעבדה
<u>חוות נוה-יער</u>					
חיפה	200	5.69	בביצוע	75,000	מחסן כללי
"	950	4.70	10.69	110,000	מבנה מעבדת שדה
-					
צפון	150	אחרי 4.70	3.70		עפולה - מעבדה וטרינריה
צפון	300	6.69	מוקפא		נצרת עילית - מחסן מוסך ומעבדות מע"צ
אם יתקבל תקציב					
חיפה	650	12.69	7.69		נהריה - המשקם (חוספת)
חיפה	750	2.70	8.69	90,000	נהריה - בטוח לאומי (הרחבה)

המחיר	י"ע 69/70	סיום ביצוע	תחלת ביצוע	אומדן משוער	ה ע ב ו ד ה
חיפה	100	4.69	בביצוע	113,000	שער מנשה - שפוף מטבח
חיפה	2,100	אחרי 4.70	7.69		מכון להכשרה ימית, עכו - מטבח וחדר אוכל
חיפה	6,000	5.79	בביצוע	3,250,000	חיפה, מכון למחקר תעשייתי ע"ש ג'וזפו
חיפה	3,000	7.69	בביצוע	2,250,000	חיפה, בנק ישראל X
מרכז	4,500	אחרי 4.70	8.69	544,000	רמלה - בנין מס הכנסה
מרכז	4,500	אחרי 4.70	8.69	550,000	לוד, נמל תעופה - הרחבת בנין המכס
מרכז	500	11.69	7.69		הולון - בי"ס גבוה למדידות (תוספת)
מרכז	600	4.69	בביצוע	582,000	רהובות - בטוח לאומי
מרכז	200	5.69	בביצוע	56,000	מוסד מצפה-ים - מנהלה
מרכז		ס ר ו מ י	2.69	680,000	הולון - משרד הרשויות מחלקה לשרותי רשויות
					<u>מכמורת - בי"ס לטכנות ודייג מבואות-ים</u>
מרכז	5,400	~~2.70~~	6.69	500,000	חדר אוכל, מטבח, אאולס ספורט, פנימית (תוספת קומה ב')
מרכז	550	4.70	12.69	65,000	מקלט
מרכז	1,500	7.69	בביצוע	3,000,000	הרצליה - בי"ס מרכזי למלונאות "הדמור"
ירושלים	1,500	אחרי 4.70	10.69	190,000	ירושלים - הרחבת בנין מבקר המדינה
"	1,200	אחרי 4.70	11.69	420,000	ירושלים - גנזך ארצי למס הכנסה (תוספת)
"	1,600	? 12.69	בביצוע	207,000	ירושלים - מיכון משרדי (תוספת)
"	4,200	אחרי 4.70	חלק בביצוע (קומה מוקפאת)	2,500,000	ירושלים המזרחית - בית משפט (תוספת)
"	7,500	אחרי 4.70	בביצוע	3,150,000	ירושלים - משכן קבע לנשיאי ישראל
"	250	6.69	במור	850,000	ירושלים - מדפיס ממשלתי - מחסני ניר
"	5,500	אחרי 4.70	בביצוע (P.A)	2,650,000	ירושלים - בנק ישראל - מרתף
					באר-שבע - מכון לחקר הנגב - מעבדה למכניקת הקרקע
דרום	1,000	10.69	5.69	76,000	
"	3,400	10.70	בביצוע	602,000	באר-שבע - הכשרה מקצועית (הרחבה)
"	850	6.69	? 4.69	106,000	טיראן - 6 מגדלי-אור
"	3,600	4.70	בביצוע	4,512,000	אילת - הרחבת בית נחיבות

הל-מבית, 51 אור השב"ט
7 מרץ 1969
5/13

אל ז מר ט. סורוקר, המנהל הכללי, משרד הדואר, ירושלים

מחז: מע"צ, המשרד הראשי

הודעה לוח זמנים למכני משרד הדואר (המבצע)
מכני מס' 5/12 מיום 19.1.69

בהתאם למכתבי מבטח הננו להצביע לך, מטי סטובט בינינו, ושיטת מעורבות של מכני דאר שהכוננו מתקבט בגלל אי-קבלת בחוננים ו/או אטוריים. משרדך.

להלן הרשימה -

איך מופוגרמיה	-	1. אילת - רכוז עובדים
איך עדיף מברש	-	2. אטוד 3, מרכזיה
דאר הייב פרטיים	-	3. אטוד, סניף רובע ו'
דאר הייב פרטיים	-	4. אטקלון, סניף דאר אטריד
(בהכנון מחוש) טרם נתקבלו דרישות הטל מודאר	-	5. בית-טסט, מרכזיה
בעיות קו הטל על המברש	-	6. בקעה אל גרביה, מרכזיה
הכניות טרם אטרו ע"י הדאר	-	7. זכרון יעקב, מרכזיה
בעיות קיר מוזהף, טרם נתקבלו דרישות הטל	-	8. חזיה, מרכזיה - הרחבה
טרם נתקבל אטוד הדאר	-	9. חולון 2, מרכזיה
טרם נתקבל אטוד הדאר	-	10. חיבה ביון, מרכזיה
טרם נתקבל אטוד הדאר	-	11. חיבה שקטונה 2, מרכזיה ומטריים
נמצא בטול הרטרנט באגף התקציבים	-	12. חיפה, מבנה למטריי המחסנים, מרץ חיפה
נמצא בטול הרטרנט באגף התקציבים	-	13. חולון, נהור רחל, סניף דאר
המברש נמסל ע"י העיריה	-	14. טבריה, רכוז עובדים ומחסן
המברש נמסל ע"י העיריה	-	15. טבריה, רכוז עובדים ומחסן
מברש מרובלמטי עם קוי טח גבוה	-	16. ירושלים, קריית יובל, מרכזיה
טרם נתקבל אטוד הדאר, נמצא בטול הרטרנט באגף התקציבים.	-	17. ירושלים, הסרות הבולאי
טרם נתקבל היק חוכניות מוטל מודאר	-	18. כפר ויתקין, מרכזיה (דיזל גטרוד)
טרם נתקבל אטוד הדאר	-	19. כפר קרה, מרכזיה
(הכניה טטודרטיה) טרם אטור ע"י הדאר	-	20. נהריה, רכוז עובדים
טרם נתקבלו בחוננים למכנון מטרות הבנרת	-	21. נצרת עליה, מרכזיה
איך אטוד מינהל מקרקעי ישראל	-	22. פינן, החנה הגברה
טרם נתקבל אטוד הדאר, נמצא בטול הרטרנט באגף התקציבים.	-	23. קסולה, רכוז עובדים
בעיות עם המברש.	-	24. טרוס-חנה, החנה הגברה

הוגש לאסדר הדאר	-	פתח-תקנה 2, מרכזיה	.25
בעיות מגרש	-	קריה מלאכי, מרכזיה, הרחבה	.26
טרם נתקבל אסדר הדאר	-	ראשון לציון 2, מרכזיה	.27
טרם נתקבל אסדר הדאר	-	ראש פינה, רכוז עובדים - הרחבה	.28
טרם נתקבל אסדר הדאר	-	ראש פינה, מרכזיה - הרחבה	.29
בעיות מגרש	-	רמיים, טלביזיה	.30
התכנון הופסק ע"י הדאר	-	סדה-בקר, החנה הגבוהה	.31
טרם נתקבל אסדר הדאר	-	צמח, מרכזיה, הרחבה	.32
שנוי יקוד הקרקע	-	שפרעם, מרכזיה	.33
טרם נתקבלו דרישות-הסמל	-	ה"א מרכזיה ודום 2	.34
חסרים פרטים מהדאר	-	הל-ברוך, טיכז ההזדכח	.35
נמצא בטפול הריפונט	-	ה"א, החנה מרכזיה חדשה	.36
נמצא בטפול הריפונט	-	החנה שדוד הל-חיים, מבנים	.37

ב כ ר כ ה ,
 מ. גולן
 סגן מנהל מע"צ

הערות: המנהל הכללי, משרד העבודה, י-ם
 מנהל אגף הכלכלה, ספק ונכסטים, משרד הדאר, י-ם
 מנהל הנכסטים, משרד הדאר, אבו-כביר, י-ם
 אדריכל ראשי, מע"צ
 מהנדס ראשי לבנייה
 מהנדס ראשי למב/הש
 מהנדס תאום

6

מדינת ישראל

משרד העבודה

תאריך:

ל באייר תשכ"ט
22 במספרול 1968

מספר: 1/4/6

Handwritten notes:
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100

אל : מר מ. גולן, סגן מנהל מע"צ
מר מ. שהמי, סגן מנהל מע"צ

מאת: ב. בסין

27/4/69

Handwritten notes:
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100
מס' 100

הנדון: חכניה עבודה לשנת התקציבים 1969/70

ת ז כ ו ר ח

מכתבו של מר א. גוראל, מיום 26.1.69, בנדון, טרם זכה לחשובה על אף פנייתו הישירה גם אליכם.

אבקשכם להעביר אלי את המבוקש מיד.

מברכה,

ב. בסין

מנהל מע"צ

Know all men by these presents that

John A. Smith

Handwritten notes:
This is a copy of
the original
filed for
record
this 1st day of
April 1924
at Dallas, Texas
John A. Smith
County Clerk
Dallas, Texas

of the County of Dallas, State of Texas, do hereby certify that

the within and foregoing is a true and correct copy of

the original as filed for record in the County Clerk's office

at Dallas, Texas, this 1st day of April, 1924.

Witness my hand and the seal of said County at Dallas, Texas, this 1st day of April, 1924.

John A. Smith, County Clerk.

John A. Smith

John A. Smith

John A. Smith

5

מדינת ישראל
משרד העבודה

תאריך: בניסן השב"ס
16 באפריל 1969
מספר: 162/63

מנחם

אל : מר ב. בסין, מנהל מע"צ

מאח : המנהל הכללי, משרד העבודה

הנדון: תכניה עבודה לשנת התקציבים 1969-70
מכתבי סיום 26 בינואר 1969

סרם קבלתי את תכניה העבודה של מחוזות מע"צ לשנה
הקרובה אותן בקשתי להכין ולהסגיא לי לפני למעלה
מחודשיים.

אבקש לדאוג להגשתן לאלתר.

בברכה,

[Handwritten Signature]
אריה גוראל

SECRET
CONFIDENTIAL

SECRET
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

SECRET
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL

סדר העבודה

תל-אביב
בניסן תשכ"ט
31 במרץ 1969

2/7/71

אלו סגן מנהל מע"צ (מינהל)
מאנו סח"ג גשרים.

הנדון: הכנייה לעבודה 1969/70 - תכנון גשרים
הסמך: 2/7/71 סיוט 27.3.69

3/

1. רצ"כ הנני מעביר לך את הכנייה העבודה (שערות) לשנת 1969/70 -
עז כמה שיהיה ירושה לי - בחוץ :

- (1) העבודה הסטית, התכנון כרגע במחלקת הגשרים.
  - (2) התינוקותיה האספר לחזיק מרשימות הנזכרים (כבישים), שאסרו לבצע
הוך סטטיים האות - תכלולת במחביו של סגן מנהל מע"צ (כבישים)
סיום 26.12.68 אל מחודשי 5 המחוזות של מע"צ.
  - (3) התינוקותיה תל-רשימה שנמסרה לי מדי פעם, בעל סח"ג ע"י מר שחמי.
2. בטיחותי בעל סח"ג עם מר בונים ממחלקתך, המוזכרת בטכתך - שהתחילה לגמרי במקרה
וללא כל הכנה, מטרה למר בונים אך ורק על הגשרים המועטים שעליהם זכיתי
באותו הרגע א המרשים המפורטים. הדגשתי הרבה פגורית כי לעם קבלת חומר שלא
ככל האספר יש אורך כחמשך המינול האופן רשמי-ע"י עניה ככתב למחלקת הגשרים,
דבר זה - לצערי - לא נעשה - והנני ממלא, אישוא, כי האינסופציה החלקית
הנ"ל ("המקורגת") - שזכרת חומר לציון עם נציגי אגף המקצועים.
3. אני מניח, כי בירור הנכיה המודות והתאים (עם סגן מנהל מע"צ לכבישים
למחוז גשרים ראשי) - היה טענה בעדה מפויסת את מרשי הכנייה העבודה הנוצרת.
לירחובני במצאים כן מר שחמי זמר צירבאות בחוטמת, - כך שלאור בקשתך הדחופה
והחוזרת להמציא לך את המידע הוך 48 שעות - זאת המסמכים שביכולתי להגיש לך
השלב זה.

ב בר כ ה,
דוד ערב
ס.מ. מחוז גשרים ראשי

העוקו סגן מנהל מע"צ - מר שחמי
מר ערב
גב"ד זיריניאי
מר קניגסברג
תיק ג"ג

11/4/6

20.3.1969

פע"א סח' הנשיים

הכנית עבודה (מפורט) לשנת 1969/70

1. מכנון שנים
 א. בערים שצ"ד לא הוצאו למכרז

הערות	אומדן כספי	סיום מכנון שנתי	התחלת המכנון	המספר התכנון	שם העיר	מס' סדור
המכנון הרלימינרי של הגיד הוקמה, אך לפי מיטב ידיעתי עומדים לחוש את המכנון בקרוב.	160.000 (???)	31.9.1970	6.68 ר"ק (רלימינרי)	פע"א	בת - שלמה	.1
	1.700.000	31.7.1969	11.68	"	בשר מעל טלילה הנידל במבוא הימני	.2
המכנון המעשי התחיל רק לקימת חודש בנובמבר 68.	400.000	31.5.1969	12.67 ר"ק (רלימינרי)	"	בשרים זיתן	.3
	1.300.000	31.6.1969	14.1968	"	גיד בכמות נתניה	.4
הערכה רלימינריה - לפני מכנון סדוק.	3.600.000 (???)	31.7.1970	טרם התחיל בו	"	בשרים בכמות אזור	.5

ב. בערים שהוטאו למכרז או לנאע - אך דורשים פועל נוסף מצד התכנונים
בצד המכרז.

1. בשר בילינסון
 2. בשר עתליה - דסקו.

2. לוגי תכנון חוץ
 א. בערים שעוד לא הוצגו למכרז

הערה	סכום אוסון בס"פ	תחילת תכנון	סיום תכנון	מחלקת התכנון	המסד התכנון	שם הגשר	מס' סדר
	100.000	6.1969	3.68	רונתהוט	בזק		1.
	100.000	6.1969	3.68	רונתהוט	גלפון		2.
	180.000	4.1969	3.68	לביא	גבעת טטואל		3.
	300.000	11.1969	4.67	יצחקי	יחזקאל		4.
לפי כתב כסויות זק"ק קבועה.	300.000	1.1970	4.67	גרינולד	ירקון - בכביש 12		5.
לפי פקודת קבועה בלבד.	300.000	1.1970	4.67	פילר - שובל	עילה - בכביש 12		6.
"	300.000	3.19 0	8.66	אירלמן	נובל		7.
"	190.000	8.1969	3.67	קורין	קובד בכביש 138		8.
הערכת מרליטאריים	400.000	6.1969	1.69	ירון - טקונוי	גשר נוגיה מעל לרכבה		9.
"	500.000	8.1969	1.69	גרינולד	למיר (במבוא חיפה)		10.
לפי כתב כסויות מלא - אך אוסון שלנו	1.800.000	7.1969	1.69	ירון - טקונוי	פירח (" ")		11.
לפי ה"מל"מיתרני רפורט" של הרח"ה.ל - גג	5.200.000	3.1970	תכנון מוקדם - הוסלת.תכנון	ת.ה.ל - ג.נ.ל	8 גשרים בכביש המחיר לאסור (תום 5 גשרים כפולים)		12.
			מפורט-מסומים לקואו של סגודים גשמים אמריקאי.	מקאט			

3. גשרים שמוצגו למכרז או לביצוע - אך דורשים סיוע נוסף מוד התכנונים כסותחבוצ

- 1. גמף - פביר
- 2. גשר בכביש 16
- 3. קוקף - חדרה
- 4. טורק
- 5. טנאי
- 6. מקפת בכביש 13

גב - מלש
 בדיבולף

3

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות

XXXX

חזרף

XXXXXX

תל-אביב, בניסן תשכ"ט

27.3.69
2/4/69

אל : מ"מ מחנכים גמדים ראשי

סניף : י"ג, המשרד הראשי

הודעה ותוכנית עבודה 1969/70 - תכנון גמדים

תוכנית העבודה המקוצרת כפי שנמסרה בעל פה לשר ביום
נדונה כיסיבת עם נציגי אגף החקלאיים ונציבות מרות המדינה
ביום 27.3.69.

התוצאה של חומר מידע מספיק ונהיה שתופק עבודה כל עובדיכם
הארציים ביום 1.4.69.

למניעת הפסקת עבודה עובדיכם הארציים בא להקביר אלינו
דרך 48 שעות תוכנית עבודות התכנון העממי ועבודות התכנון החוץ
כולל האריכי התחלה וסיום דאומרגים.

ב ב ר כ ה ,

י. זיו
סגן מנהל טע"צ (מינהל)

החוק:
סגן מנהל טע"צ, מר סתמי
מחנכים גמדים ראשי.

1/4/69 . י. זיו

מדינת ישראל
מחלקת עבודות צבוריות

אל : מנהל מפ"צ תל-אביב לידי מר טרהמי
מאת : מהנדס מחוז חיפה, ת.ד. 502

חיפה
באדר תשכ"ט
18 במרץ 1969

מס' 42/6/69/70-1748

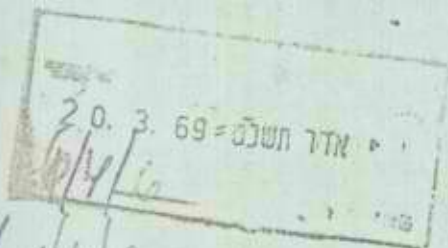
מ/4/6 - ע/אנפ/איר/הא

הנדון: כבישים - תכניות עבודה לשנת 1969/70
הסמך : מסתכך מס' פ/10 מיום 3.3.69

מצו"ב 3 העתקים מתכנית ביצוע לשנת 1969.

מהנדס מחוז חיפה

11/יק

✓ 1/4/6

לוח התקדמות עבודות לשנת 1969/70

מס' עס הכביש והקטע	ק"מ	אפריל				מאי				יוני				אוגוסט				ספטמבר				הערות
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. כביש מס' 5119 סקופיה קודסי ק"מ 0-5	5																					
2. כביש מס' 5119 סקופיה קודסי ק"מ 6-10	5																					
3. כביש מס' 416 קודסי-עין גב	4																					
4. כביש מס' 41 דאג פינה-עמיעד	4.200																					השלמה
5. כביש מס' 411 קרית שמונה-חודשת טל	5																					השלמה
6. כביש גישה לזמרת עלים	3 1/2																					
7. כביש גישה להר חצון	3																					
8. צומת פוריה-צומת טבריה עלית	2																					
9. כביש מס' 32 מגידו-עפולה	10																					
10. כביש מס' 32 צומת לתל-אביב																						
11. כביש מס' 32 צומת לנצרת																						
12. כבישים חקלאיים	60																					
13. כביש פטרולים	5																					

הוכן ע"י יפקח מחוזי
דיקמן י"י 17.4.1969

Dina

21.4.69

- 1. עבודות עפר
- 2. עבודות עפר-קבלן
- 3. מצע
- 4. אספלט
- 5. חזריה

מס' 28.11

הוא ~~הוא~~ ~~הוא~~ ~~הוא~~
הוא ~~הוא~~ ~~הוא~~ ~~הוא~~

הוא ~~הוא~~ ~~הוא~~ ~~הוא~~

הוא ~~הוא~~ ~~הוא~~ ~~הוא~~

הוא ~~הוא~~ ~~הוא~~ ~~הוא~~

5

מדינת ישראל

משרד העבודה

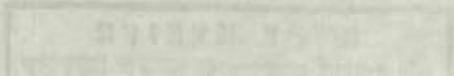
מחלקת עבודות צבוריות - מחוז ירושלים

ירושלים, כ"ו באדר תשכ"ט

16 במרץ 1969

מספר: 19(69/70)-1132

משרד מהנדס המחוז
רחוב הנביאים 52, ירושלים
ת.ד. 132 - טלפון 21141

מר מ. שהמי
סגן מנהל מע"צ
תל-אביב

Handwritten notes:
17.3.69
1/4/6
מס

הנדון: כבישים - תכנית עבודה לשנת 1969/70

אכ"מ כ"ס 3.3.69

הנני מצ"ב תכנית העבודה לשנת הכספים הבאה, המבוססת על התקציב המאושר:

- כביש מס' 1 - בסך של 2,700,000 ₪
- כביש מס' 13 - בסך של 1,500,000 ₪
- עבודות החזקה - בסך של 1,200,000 ₪

שונות - אשר נראה כבר עכשיו כי יכנסו למסגרת של ביצוע, כגון: כביש גישה לנגבה, שבילים בבאר טוביה וכביש במבשרת ציון.

2. בתכנית המצורפת כלול לא רק לוח זמנים, אלא גם הציוד, החומרים וכוח האדם שידרשו לביצוע העבודות הנ"ל.

עד כמה שהעניין נוגע לכוח אדם, אזי, יש להבדיל בשתי תקופות:

(1) בין 1.4.69 ו- 31.12.69, ו-

(2) בין 1.1.70 ו- 31.3.70.

בחקופה (1) - תהיה העסקה מלאה לכל העובדים, בתוספת "עובדים ארעיים - לפי הצורך".

בחקופה (2) - יהיה עודף של כח-אדם, בהוצאה כוללת של בערך 160,000 ₪.

להעסקת כח-אדם זה יהיה צורך בעבודות שיסתכמו בערך ב- 1,250,000 ₪. יש סיכויים טובים כי אמנם תהיינה עבודות לפחות בסכום זה, בחלק מהרשימה הבאה:

איגוף אבו-גוש

מוצא - בית ספר חקלאי בעין כרם

שיקום וריבוד כבישי גישה בסכום של כ- 750,000 ₪

שונות לחיל הנדסה.

ב ב ר כ ה,

ע. פרידמן

מהנדס המחוז

העתק: חיק 6

Handwritten notes:
2/4/1/2
1/9/2

p/10

4
2

תל-אביב

משרד העבודה

באדר תשכ"ט
3 במרץ 1969

3

ד ת ו פ

10/מ ✓

אל : מהנדס מחוז ירושלים
מהנדס מחוז ת"א והמרכז
מהנדס מחוז חיפה
מהנדס מחוז הצפון
מהנדס מחוז הדרום
מהנדס מחוז יהודה והשומרון
כאח: מ"ב, המשרד הראשי

הגדרת כבישים - הכניות עבודה לשנת 1969/70

הנני מתייחס למכתבו של מנכ"ל משרד העבודה מט' 162/63 מיום 26.1.69 ואכיר חודה אם העבירו לי בקודם האפשרי ולא יאוחר מ-15.3.69 הכניות עבודה מפורטות בהחלט להנהיגותיו של המנכ"ל.

בכר ל"ה,

מ. שהמי
טבן מנהל מ"ב

1/4/69
מ. י. ק.

3
*
הערה

י"ב בשבט תשכ"ט
31 בינואר 1969

19(69-70)-540

70/1014 מ"ר זולין

מ"ר ב. כסין
מנהל מע"צ
תל-אביב

4/4/6

הודעה חכניה עבודה לשנה התקציבית 1969-70

הנוכחי: מכאבו של מר א. גוראל, מנכ"ל משרד
העבודה, אליך, עם הפתק גם אלי

עד כמה שהעניין נובע לכבישים (פיתוח) - ידוע לי הסכום
שדורש לשנת 1969/70, אבל עדיין לא סוכם ביהם לקע בו נעבוד,
ומה יעשה.

אוכל לתכין את החכניה, לאחר שהמקיים המבישה המשותפת
אחר דעת מר מ. שחמי, כעניין בווד הקר הביא, עליון שלהתי לך
ב-30 ל-ה.ז. את הנעמי האחרונה.

ע. סרירמן
מנהל המחוז

1
מ"ר זולין
מ"ר כסין
מ"ר שחמי
מ"ר גוראל

העניין מר מ. שחמי, סגן מנהל מע"צ, ח"א.
מר מ. גולן, סגן מנהל מע"צ, ח"א - אחיה אסיר חורה אם
השלה לי רשימת "הפרוייקטים" היוזר גדולים, עליהם נעבוד
בשנת 1969/70.

10/8/4
6(1)113

2) אר סעלי - החומר היציב אולם
למחרת שנתקן ס"ל מר רמק (חוליה)
אום מ' העולה רמק אלו, סעלי
למחרת לשלם לעבודיה
18.2.69

10/10
26/2/09

1

1917

1/1/17

1/1/17

THE STATE OF NEW YORK
IN SENATE
January 1, 1917.

REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE
MAY 11, 1916.

ALBANY:
THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK PRESS,
1917.

1917
1/1/17
1/1/17

41

1917

1917

1917

2

מדינת ישראל

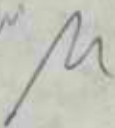
מס' תע"מ
 ח שנת תשנ"ט
 27
 1/4/6

תאריך: בשבט תשכ"ט
26 בינואר 1969

מספר: 162/63

אל: מר ב. בסין, מנהל מחלקת עבודות צבוריות

מאת: המנהל הכללי, משרד העבודה

מנחת

הנדון: תכנית עבודה לשנה התקציבית 1969-70

עם אישור התקציב לשנת 1969-70 אבקשך להמציא לי את תכניות העבודה של מחוזות מע"צ לשנה הקרובה.

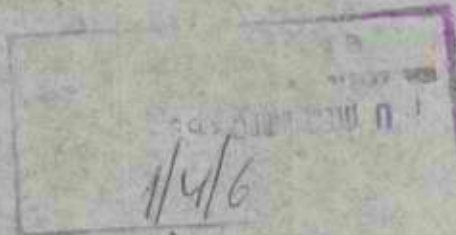
מבקש שהתכניות תהיינה מפורטות ותכלולנה, בין היתר, פרטים על תאור העבודה והיקפה, תאריך התחלת הביצוע, משך הביצוע, מספר העובדים, האחראי לביצוע וכיו"ב.

ב ב ר כ ה ,

אריה גודאל

העתק:

- מר מ. גולן, סגן מנהל מע"צ (בנינים)
- מר מ. שוהמי, סגן מנהל מע"צ (כבישים)
- מר ע. פרידמן, מהנדס מחוז ירושלים
- מר מ. סרברג, מהנדס מחוז תל-אביב והמרכז
- מר א. צייטלין, מהנדס מחוז חיפה
- מר א. גיל, מהנדס מחוז הצפון
- מר א. אורבך, מהנדס מחוז הדרום
- מר ד. אייזנברג, מהנדס מחוז יהודה והשומרון

בשבת השכ"ט 5
 26 בינואר 1969
 162/63

אלו מר ב. בסין, מנהל מחלקת עבודה צבאית

מכתב

[Handwritten signature]

מאת המנהל הכללי, משרד העבודה

הנדון: חכנית עבודה לשנה התקציבית 1969-70

עם אישור התקציב לשנת 1969-70 אבקש להמציא לי את חכניות העבודה של מחוזות מע"צ לשנה הקרובה.

מבקש שהחכניות תהיינה מפורטות ותכלולנה, בין היתר, פרטים על תאור העבודה והיקפה, תאריך התחלת הביצוע, משך הביצוע, מספר העובדים, האחראי לביצוע וכיו"ב.

ב ב ר ב ה
 מנהל מחלקת עבודה צבאית

אריה גוראל

הערות:

- מר מ. גולן, סגן מנהל מע"צ (בנינים)
- מר מ. שוחמי, סגן מנהל מע"צ (כבישים)
- מר ע. ברידמן, מהנדס מחוז ירושלים
- מר מ. סרברג, מהנדס מחוז אל-אמיב והמרכז
- מר א. צייטלין, מהנדס מחוז חיפה
- מר א. גיל, מהנדס מחוז האשון
- מר א. אורבך, מהנדס מחוז הדרום
- מר ד. אייזנברג, מהנדס מחוז יהודה והשומרון

1911

11
11

THE STATE OF TEXAS, COUNTY OF DALLAS, this 11th day of
MAY, 1911, before me, the undersigned, a Notary Public in and for
the State of Texas, personally appeared _____

known to me to be the person whose name is subscribed to the foregoing

instrument, and acknowledged to me that he executed the same for the purposes and consideration therein expressed.

Given under my hand and seal of office this 11th day of May, 1911, at the City of Dallas, Texas.

Notary Public
J. W. [Name]

My Comm. Expires _____

Witness my hand and seal of office this 11th day of May, 1911, at the City of Dallas, Texas.